

ՏՕՆԱԿԱՐԳ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԵՑ
ՍԱՀԱԿ Ա. ԽՕՐԽՕՌՈՒՆԻ

ԱՐՏՕՆՈՒԹԵԱՄԲ
ԱԶԳ. ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Սրբագրեալ եւ ճոխացեալ
Ցանկիւք կարեւորագոյն Երգոց եւ Շարականաց

معارف نظارت جليلەسنك فى ١٨ كانون اول سنه ٣١١
تاريخلى و ٦٢٥ نومرولى رخصتنامەسيله طبع اولنمشدر.

Կ. ՊՈԼԻՍ
Տպագր. ՆՇԱՆ Կ. ՊԷՐՊԷՐԵԱՆ

1898

Ի Հայրապետութեան

Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա. ՍՐԲԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

Ա Մ Ե Ն Ա Յ Ն Հ Ա Յ Ո Ց

Ի Պատրիարքութեան Ս. Երուսաղեմայ

Տ. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Հ Ր Ա Մ Ա Ն Ա Ւ

Պատրիարքին Կոստանդնուպոլսոյ

Տ. ՄԱՂԱՔԻԱՅ Ս. ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԱՐՏՕՆԱԳԻՐ ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

Համաձայն որոշման Կրօնական ժողովոյ Ազգային Կեդրոնական Վարչութեան արտօնեմ զերկրորդ տպագրութիւն «Տօնակարգ» անուն գրոցս:

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ
ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ

25 Յուլիս 1898
Ի Պատրիարքարանի Հայոց
Կ. Պոլիս

ՅԱՌԱՋԱԲԱՆ

ՏՕՆԱԿԱՐԳ անուն սոյն եկեղեցական մատենիկն՝ որ հինգ Տաղաւարաց եւ այլ գլխաւոր տօնից երգերն ու շարականներ, տաղերն ու նուագներ ըստ արարողական կարգաց եւ կանոնաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ կը պարունակէ իր մէջ ամբողջապէս, այս երկրորդ անգամ կ'ընծայեմք ի լոյս առաւել ճոխ եւ առաւել կատարելագործեալ եղանակաւ, յօգուտ բարեկարգ ժամասացութեան եւ ի պէտս հոգենուագ երգեցողաց Հայ. Եկեղեցւոյ:

Այս առթիւ մեր մասնաւոր շնորհակալիքն հարկ կը համարիմք յայտնել այն Արժ. Եկեղեցական Հարց եւ Պաշ. երաժիշտ Դասատուաց եւ Դպրաց, որ մեր առաջին տպագրութեան առթիւ առաջարկած հրաւէրը գործնականապէս կատարելու չը զլացան հաղորդելով մեզ իրենց խորհուրդներն ու դիտողութիւններ սոյն գործոյն բարեզարդութեան նկատմամբ, որով այժմ կը պարծիմք ըսել թէ սոյն մատենիկն՝ ամեն Հայ. երաժիշտ՝ իբր առաջնորդ ունելով ի ձեռին, պիտի կրնայ անշփոթ եւ անխոտոր երգել եւ պաշտօնավարել յԵկեղեցւոջ տօնական մեծահանդէս աւուրց մէջ առաւելապէս, առանց բնաւ գրեթէ կարօտելու Տօնացոյցի եւ Տաղարանի, Շարականի եւ Ժամագրքի. որոց հետզհետէ պատրաստութեան եւ գործածութեան համար էր զի բազմիցս կը պատա-

նէին ժամասացութեան մէջ ընդհատմունք երգոց եւ ակամայ անպատեհութիւնք ի մեծ դժգոհութիւն ունկնդիր ժողովրդեան ։

Ամեն տօնական աւուրց ժամերգութեան կարգն՝ սկսեալ « Տէր զի բազում » էն մինչեւ Ս. Պատարագի սկիզբն՝ ընթեռնըլի երգերն ու Սաղմոսներ, քարոզներն ու Մաղթանք եւ Աղօթքներ գրեթէ միօրինակ լինելով, ատոնց դասաւորութիւնը կարգ ըստ կարգէ նըշանակեցինք սոյն գրքի առաջին տօնին՝ այն է Ս. Ծնընդեան ճրագալուցի առաւօտեան ժամերգութեան կանոնին մէջ. ուստի եւ ա՛լ հարկ չդատեցինք ամեն տօներու կարգին մէջ կրկնել զանոնք, վստահ ըլլալով որ ժամասացներու համար բաւական է նոյն օրինակն իբրեւ նմոյշ կամ ուղեցոյց համարուելու ։

Ինչպէս որ մեր առաջին տպագրութեան առթիւ ալ ըսած էինք, Շարականներն՝ ուրիշ երգերէ եւ տաղերէ տարբեր տառերով եւ մանաւանդ խազերով հրատարակելնիս աննպատակ չէ, վասն զի թէեւ այս կերպիւ գրքին դիրքն ստուարացնելու ակամայ հարկին տակ գտնուեցանք, բայց փորձառութեամբ դիտած ըլլալով որ ձայնագրութեան անտեղեակ դպիրք անգամ այդ հայկական *անծանօթ* նշաններէ պիտի կրնան օգտուիլ օրուան շարականներն՝ երբ ոչ անսխալ՝ զոնէ ըստ պատշաճի երկարելու, սղելու կամ միակերպ անցնելու տեղերն որոշելով երգելու մասին, այդ աշխատութիւնն ալ յանձն

առինք կատարել յօժարակամ՝ հետեւելով Ձայնքաղ կամ Առձեռն Տարականաց վաղեմի դրութեան :

Չեմք մոռանար զայս եւս յայտ առնել՝ որ թէեւ մեր միակ բաղձանքն էր սոյն կարեւոր գործ առնել դիւրատար միանգամայն եւ ըստ կարի դիւրագին, բայց ի՞նչպէս կրնայինք համառօտել զայն, եւ զո՞րն իր բովանդակութենէն հնար էր մեզ զեղչել, ի նկատի առնլով հանդերձ որ զայն երկու մասերու բաժնելն ալ ուներ իւր գործածութեան դժուարութիւնն . ուստի յուսով եմք որ այս մասին դժգոհութեան պատճառ եւ տեղի տուած չպիտի ըլլանք բնաւ :

Իսկ եթէ սոյն բազմաշխատ գործին պատրաստութեան մէջ գտնուին որ եւ է թերութիւնք՝ որ մեր ուշադրութենէն ակամայ վրիպած լինին հակառակ մեր հոգածութեան, անշուշտ Պատ. Պաշտօնակիցք մեր Ներողամիտ պիտի լինին մեզ, որ բարոյական վարձուց ակնկալութեամբ առաւելապէս՝ փափաքած եմք ընդհանուր գոհունակութեան արժանանալ եւ դուզնաքեայ ծառայութիւն մի մատուցած լինել ի փառս Կաթողիկէ եւ Առաքելական Ս. Եկեղեցւոյ մերոյ,

Որոյ եմ սրտով պաշտօնեայն

ՍԱՀԱԿ Ա. ԽԱՆՃԵԱՆ

ԿԱՆՈՆՔ

Դասակարգութեան եւ ոսկուածոց Եկեղեցական Երգոց եւ Շարականաց ըստ օրհնութեան Սրբոց Վարդապետաց Հայաստանեայց Ս. Եկեղեցւոյ ։

Երբ Թուական տարւոյն լինի դար՝ այսինքն զոյգ, որպէս է Ներկայ Թուականն 1898, *բուն ձայներն* աձ, բձ, գձ, դձ, *աջակողմեան դասուն կը վերաբերին Բուն Բարեկենդանէն սկսելով ։*

Իսկ եթէ Թուականը կոճատ՝ այսինքն, անզոյգ լինի, բուն ձայները ձախակողմեան դասուն կը վերաբերին ։

Բուն ձայներն ո՛ր դասուն որ վերաբերին, պէտք է նոյն դասէն սկսուին Տէր զի բազում, Յիշեսցուք, Առաւօտ լուսոյ, Կանոնագլուխք, Աստուած անեղի երգերն, Ալէլուք, Մեծացուսցէ, Ողորմեա, Աւետարանի սաղմոսք, Սուրբ Աստուած, Մանկունք, Արեւագալի կարգէն Յարեւելից, Ճգնաւորք եւ Ճանապարհ երգերն ։

Իսկ Օրհնութիւն, Հարց, Իւղաբերից Աւետարանի առաջին «Արի »ն, Տէր յերկնից, Փառք ՚ի բարձունս, Արեւագալի կարգէն «Լոյս արարիչ լուսոյ» երգն կ՚սկսուին կողման դասէն ։

ԿԱՆՈՆ

ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ ՃՐԱԳԱԼՈՅՑԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս, բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո։

Օրհնեալ համագոյ և միասնական անբաժանելի սուրբ երրորդութիւնն՝ Հայր եւ Որդի եւ Հոգի սուրբ. այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Տէր զի բազում եղեն նեղիչք իմ, եւ բազումք յարեան ՚ի վերայ իմ։

Բազումք ասէին զանձնէ իմմէ, թէ չի՛ք փրկութիւն սորա առ Աստուած իւր։

Այլ դու Տէր՝ օգնական իմ ես, փառք իմ և բարձրացուցիչ գլխոյ իմոյ։

Ձայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, և լուաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ։

Ես ննջեցի եւ ՚ի քուն եղէ, զարթեայ եւ Տէր ընդունելի իմ է։

Ո՛չ երկեայց ես 'ի բիւրաւոր զօրաց նոցա․ որք շուրջանակի պատեալ պաշարեալ պահէին զիս։

Արի՛ Տէր՝ եւ փրկեա՛ զիս Աստուած իմ․ զի դու հարեր զամենեսեան, որք էին ընդ իս թշնամութեամբ 'ի տարապարտուց․ եւ զատամունս մեղաւորաց փշրեցես։

Տեառնդ է փրկութիւն․ 'ի վերայ ժողովրդեան քոյ օրհնութիւն քոյ։

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, 'ի տուէ կարդացի եւ գիշերի առաջի քոյ։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քոյ Տէր, խոնարհեսցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ։

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, եւ կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցան, եւ համարեցայ ես ընդ այնոսիկ որք իջանեն 'ի գուբ։

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, եւ 'ի մեռեալս ազատ։

Որպէս զվիրաւորս, որք ննջեն 'ի գերեզմանս։

Զորս դու ո՛չ յիշեցեր, նոքա 'ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան։

Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խաւարի եւ 'ի ստուերս մահու։

Ցիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո, զամենայն զբօսանս քո ածեր 'ի վերայ իմ։

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ, եւ եդին զիս նշաւակ իւրեանց։

Մատնեցայ եւ ո՛չ ելանէի, աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ։

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ, եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Միթէ մեռելոց առնիցե՞ս զսքանչելիս քո, կամ բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ։

Միթէ պատմեսցէ՞ ոք երբէք ՚ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո, կամ զճշմարտութիւնս քո ՚ի կորստեան։

Միթէ ճանաչիցի՞ն ՚ի խաւարի սքանչելիք քո, կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ·

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ։

Ընդէ՞ր Տէր մերժես զանձն իմ, կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն։

Տնանկ եւ վաստակաւոր եմ ես ՚ի մանկութենէ իմմէ. ՚ի բարձրութենէ խոնարհեցայ եւ ափշեցայ։

Ցիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո, արհաւիրք քո խռովեցուցին զիս։

Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ամենայն պաշարեցին զիս ի միասին։

Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ եւ զծանօթս իմ, վասն թշուառութեան իմոյ։

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, եւ ամենայն ոսկերք իմ զանուն սուրբ նորա։

Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, եւ մի՛ մոռանար զամենայն տուրս նորա։

Ո քաւէ զմեղս քո, բժշկէ զամենայն հիւանդութիւնս քո։

Ո փրկէ յապականութենէ զկեանս քո, պսա-
կէ զքեզ ողորմութեամբ եւ գթութեամբ։

Ո լնու 'ի բարութենէ զցանկութիւն քո, նո-
րոգեսցի որպէս արծուոյ մանկութիւն քո։

Առնէ ողորմութիւնս Տէր, եւ իրաւունս ա-
մենայն զրկելոց։

Եցոյց Տէր զճանապարհս իւր Մովսէսի, եւ
որդւոցն Իսրայէլի զկամս իւր։

Գթած ողորմած է Տէր, երկայնամիտ եւ բա-
զումողորմ։

Ո՛չ իսպառ բարկանայ մեզ Տէր, եւ ո՛չ յա-
ւիտեան պահէ ոխս։

Ո՛չ ըստ մեղաց մերոց արար մեզ տէր, եւ ո՛չ
ըստ անօրէնութեան մերում հատոյց մեզ։

Այլ որպէս բարձր են երկինք յերկրէ, այնպէս
զօրացոյց Տէր զողորմութիւն իւր 'ի վերայ եր-
կիւղածաց իւրոց։

Որչափ հեռի են արեւելք յարեւմտից, այն-
չափ հեռի արար 'ի մէնջ զանօրէնութիւնս մեր։

Որպէս գթայ հայր 'ի վերայ որդւոց իւրոց,
այնպէս գթասցի Տէր յերկիւղածս իւր։

Զի նա գիտաց զստեղծուածս մեր, եւ յիշ-
եաց թէ հող եմք։

Մարդոյ որպէս խոտոյ են աւուրք իւր. որ-
պէս ծաղիկ վայրի՝ այնպէս ծաղկի։

Շնչէ 'ի նմա հողմ, եւ ո՛չ է, եւ ո՛չ եւս ե-
րեւի տեղի նորա։

Բայց ողորմութիւն Տեառն մնայ յաւիտեանս

յաւիտենից 'ի վերայ երկիւղածաց իւրոց. եւ արդարութիւն նորա յորդւոց մինչեւ յորդիս.

Ոյք պահեն զուխտս նորա, յիշեն զպատուիրանս նորա՝ եւ առնեն զնա.

Տէր յերկինս պատրաստեաց զաթոռ իւր. արքայութիւն նորա ամենեցուն տիրէ.

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն հրեշտակք նորա՝ հզօրք զօրութեամբ. որք առնէք զբան նորա 'ի լսել ձայնի պատգամաց նորա.

Օրհնեցէ՛ք զՏէր ամենայն զօրութիւնք նորա, պաշտօնեայք եւ արարողք կամաց նորա.

Օրհնեցէ՛ք զտէր ամենայն գործք նորա. զի ընդ ամենայն տեղիս է տէրութիւն նորա. օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր.

Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց. ո՛ւնկն դիր խնդրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ քով.

Լո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով, եւ մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում. զի ո՛չ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի.

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ. խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ. եւ նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից.

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ. եւ սիրտ իմ խռովեցաւ յիս.

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խորհեցայ յամենայն գործս քո. յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ.

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ.

վաղվաղակի լո՛ւր ինձ Տէր, զի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցիմ այնոցիկ, որք իջանեն ՚ի գուբ։

Լսելի՛ արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո. զի ես ՚ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ցո՛յց ինձ ճանապարհ՝ յոր եւ գնացից. զի առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմոց Տէր. զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո. զի դու ես Աստուած իմ։

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քո Տէր՝ կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես ՚ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ. եւ կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Փառք Հօր և Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Երգ տեառն Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի ասացեալ
'ի պաշտաման գիշերոյ՝

Յիշեցուք 'ի գիշերի զանուն քո Տէր։

Բղխեսցեն սիրտք մեր զբան բարի. և լեզուք մեր պատմեսցեն զգործս երկնաւոր թագաւորին։

Ի մէջ գիշերի յարուցեալ խոստովանեսցուք զքեզ Տէր։

Զաղօթս մեր տացուք քեզ Տէր. 'ի գաւիթըս քո 'ի մէջ նոր Երուսաղեմի։

Ի գիշերի համբարձցուք ըզձեռս մեր սըրբութեամբ առ քեզ Տէր։

Ի ձայն գոհութեան ամենայն հոգիք օրհնեցէք ըզտէր։

Է. Զարթիք փառք իմ, զարթիք. և ես զարթեայց առաւօտուց. այլելուիա։

Զարթիք ընդ զըւարթունս, մանկունք վերինըն Սիօնի. այլ։

Զարթիք որդիք լուսոյ, 'ի յօրհնութիւն հօրըն լուսոյ. այլ։

Զարթիք փըրկեալք արեամբ. եւ տուք ըզփառըս փըրկողին. այլ։

Զարթիք նոր ժողովուրդք, նոր երգս առեալ նորոգողին. այլ։

Զարթիք հարսունք հոգւով սպասեալք գալոյ սուրբ փեսային. այլ։

Զարթիք վառեալք լուսով ըստ իմաստուն սուրբ կուսանացն․ ալէ։

Զարթիք պատրաստեցէք իւղ լապտերաց ըզ-ջերմ արտասուս․ ալէ։

Զարթիք եւ մի ննջէք, նըման յիմար կուսից նիրհէք․ ալէ։

Զարթիք երկիրպագցուք եւ արտասուօք զայս ասասցուք․ ալէ։

ժ․ Զարթիր ընդէ՞ր ննջես․ Տէր, մի մերժեր ըզմեզ իսպառ։

Արի Տէր օգնեա մեզ․ տացուք անուանըդ-քում ըզփառս։

Այժմ եւ յաւէտ․ Հօր եւ Որդւոյ, եւ սուրբ Հոգւոյն․ ամէն։

ժ․ Զարթուցեալքս 'ի զբաղըմանէ գիշերային հանգըստենէ։

Շնորհեսցէ մեզ մարդասէր Տէր մխիթարութիւն եւ 'ի սփոփանս եկեղեցւոյ։

Ահիւ եւ դողութեամբ կացցուք 'ի յաղօթս։

Եկեալ խոստովանեսցուք ըզյանցանս։

Եւ գըտցուք 'ի Քրիստոսէ զքաւութիւն եւ ըզ-մեծ զողորմութիւն։

կց․ Անբաժանելի եւ ըհամագոյ երրորդու-թեանդ․ համաձայնեալք ընդ ըզօրս երկընից․ փառս մատուցանեմք։

Փառըք քեզ։ Որ յանարուեստ յաթոռ բարձ-րացեալ հանգչիս․ սուրբ Աստըւած հըզօր եւ սքանչելագործ։

Փառըք քեզ։ Որ յանէից գոյացուցեր զամենայն արարածս. սուրբ Աստըւած անճառ Հօր անեղ Որդի։

Փառըք քեզ։ Որ տեսչութեամբ խնամես զամենայն արարածս. սուրբ Աստըւած բըղխումն անըսպառ աղբեր։

Տէր։ Ժողովըրդապետք եկեղեցւոյ 'ի քէն հայցեն ասելով. հովիւ բարի. ողորմեա բանաւոր հօտի։ Ամէն. ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։ Ամէն. ալէլուիա. ալէլուիա. ալէ։

ՔԱՐՈԶ

Զարթուցեալքս ամենեքեան 'ի հանդստենէ քընոյ, զոր շնորհեաց մեզ մարդասէրն Աստուած 'ի մխիթարութիւն և'ի սփոփանս՝տկարութեան մերում։Եւ եկեալքս միաբան հոգւոր երգով'ի փառաբանութիւն եւ 'ի պատիւ ամենասուրբ անուան տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի։ Ահիւ եւ դողութեամբ կացցուք յաղօթս առաջի նորա։ Եւ գոհացարո՛ւք զնմանէ 'ի գիշերային ժամուս յայսմիկ, վասն իրաւանց եւ 'արդարութեան նորա։ Որ ընտրեաց զմեզ ողորմութեամբն իւրով. և շնորհեաց մեզ բերել ըզնմանութիւն երկնային հրեշտակացն 'ի փառաբանիչս Տեառն Աստուծոյ ամենեցուն և մեզ լինել։ Եւ մեք այսուհետեւ

սրբելով զանձինս մեր 'ի խղճէ և 'ի չար գործոց, համբարձցուք զձեռս մեր 'ի սրբութիւն առանց բարկութեան եւ երկմտութեան։ Հաւատով խնդրեսցուք 'ի Նմանէ զքաւութիւն եւ զթողութիւն յանցանաց մերոց. խոստովան լինելով զգաղտնիս սրտից մերոց ծածկագիտին Աստուծոյ։ Որպէս զի ընդունելով զպաղատանս մեր աղօթիւք եւ բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց, շնորհեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ առաքինութեամբ՝ եւ անարատ վարուք ըստ կամաց Նորա յայսմ աշխարհիս, եւ արժանաւոր լինելով յաւիտենական եւ երկնային խորանացն։ Զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց՝ ճշմարիտն Աստուած՝ Յիսուս Քրիստոս. Տէր մեր կեցո եւ ողորմեա։ Կեցո տէր։

Զմնացուած գիշերիս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ հաւատով 'ի Տեառնէ խնդրեսցուք։ Շնորհեա տէր։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց. 'ի տեառնէ խնդրեսցուք։

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց. ի Տեառնէ խնդրեսցուք։

Զսրբոյ խաչին մեծ եւ կարող զօրութիւնն յօգնութիւն անձանց մերոց. 'ի Տեառնէ խնդ։

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք։ Տէր ողորմեա։

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։ Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։

Տէր ողորմեա. Տէր ողորմեա՛. Տէր ողորմեա։

Նորին Տեառն Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի՝ երգ աղօթական ՚ի դէմս որդւոյ երրորդութեան, նաեւ իւրաքանչիւրոյ դիմի երրորդութեանն առանձնակի։

Առաւօտ լուսոյ. արեգակն արդար. առ իս լոյս ծագեա՛։ Բղխումն ՚ի Հօրէ. բղխեա՛ ՚ի հոգւոյս. բան քեզ ՚ի հաճոյս։

Գանձդ ողորմութեան. գանձիդ ծածկելոյ. գտող զիս արա՛։ Դուռն ողորմութեան. դաւանողիս բա՛ց. դասեցո՛ վերնոցն։

Երրեակ միութիւն. եղելոց խնամող. եւ ինձ ողորմեա՛։ Զարթի՛ր տէր յօգնել. զարթո՛ ըզթըմրեալս. զուարթնոց նմանիլ։

Էդ հայր անըսկիզբն. էակից որդի. է միշտ սուրբ հոգի։ Ընկա՛լ զիս գթած. ընկա՛լ ողորմած. ընկա՛լ մարդասէր։

Թագաւոր փառաց. թողութեանց տըւող. թո՛ղ ինձ ըզյանցանս։ Ժողովող բարեաց. ժողովեա՛ եւ զիս. ժողովս անդրանկաց։

Ի քէն տէր հայցեմ. ՚ի մարդասիրէդ. ինձ բըժըշկութիւն։ Լե՛ր կեանք մեռելոյս. լոյս խաւարելոյս. լուծանող ցաւոյս։

Խորհրդոց գիտող . խաւարիս շնորհեա՛ . խոր-
հուրդ լուսաւոր։ Ծընունդ հօր ծոցոյ . ծածկե-
լոյս ստուերաւ . ծագեա՛ լոյս փառաց։

Կենարար փրկիչ . կեցո՛ ըզմեռեալս . կանգ-
նեա՛ զգըլորեալս։ Հաստեա՛ հաւատով . հաս-
տատեա՛ յուսով . հիմնեցո՛ սիրով։

Ձայնիւս աղաչեմ . ձեռօքս պաղատիմ . ձիր
բարեաց շնորհեա՛ ։ Ղամբարամբ լուսոյ . ղեկա-
վար ճարտար . ղօղեալս ամրացո՛ ։

Ճառագայթ փառաց . ճանապարհ ինձ ցո՛յց ,
ճեպել ՚ի յերկինս։ Միածինդ հօր . մո՛յծ զիս
յառագաստ . մաքուր հարսանեացդ։

Յորժամ գաս փառօք . յահագին աւուրն . յիշ-
եա՛ զիս Քրիստոս։ Նորոգող հնութեանց . նորոգ-
եա՛ եւ զիս . նորոգ զարդարեա՛ ։

Շնորհատու բարեաց . շնորհեա՛ զքաւութիւն .
շնորհեա՛ զթողութիւն։ Ուրախացո՛ Տէր . ոգ-
ւոյս փրկութեամբ . որ վասն իմ ՚ի սուգ։

Զար մըշակողին . չար սերմանց նորին . չորա-
ցո՛ զպտուղն։ Պարգեւիչ բարեաց . պարգեւեա՛ ի-
մոց . պարտեացս թողութիւն։

Ջուր շնորհեա՛ աչացս . ջերմ հեղուլ զարտօ-
սըր . ջընջել ըզյանցանս։ Ռետինըդ քաղցու .
ռամ հոգւոյս արբո՛ . ռա՛հ ցոյց ինձ լուսոյ։

Սէր անուն Յիսուս . սիրով քով ճըմլեա՛ . սիրտ
իմ քարեղէն։ Վասըն գըթութեան . վասն ողոր-
մութեան . վերըստին կեցո՛ ։

Տենչալւոյդ տեսլեամբ . տո՛ւր ինձ յագենալ .

Տէր Յիսուս Քրիստոս։ Րաբունդ երկնաւոր․ ըստեա՛ զաշակերտս․ ըամից երկնայնոց։

Ցօղ արեան քո Տէր․ ցօղեա՛ 'ի հոգիս․ ցընծացէ անձն իմ։ Խիւծեալըս մեղօք․ ւիւծեալ աղաչեմ․ ւիւսել ինձ բարիս։

Փըրկիչ բոլորից․ փութա՛ զիս փըրկել․ փորձութեանց մեղաց։ Քաւիչ յանցանաց․ քաւեա՛ զօրհնաբանս․ քեզ երգել ըզփառս։

Աստուածածնին բարեխօսութեամբն, յիշեա՛ Տէր եւ ողորմեա՛։

ԵՐԳ 'Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ

Նորին տեառն Ներսիսի Հայոց կաթուղիկոսի՝ ողբերգութիւն անձին զղջացելոյ, եւ բողոք իւրաքանչիւրոյ դիմի խոստովանաբար։

Աշխարհ ամենայն․ առ իս նայեցեալ․ ախտակից լերո՛ւք։ Բանամ զշրթունս․ բարբառիմ լեզուաւս, բողոքեմ զանձնէս․ տէր ողորմեա․ տէր ողորմեա․ տէր ողորմեա՛։

Գող եղէ մեղաց․ գըտող կորըստեան․ գուբ ինձ փորեցի։ Դաւեցի զանձն իմ․ դաւաճանեցի․ դարան գործեցի․ տէր ողորմեա՛։

Երբեմն էի լոյս․ եւ այժմ եմ խաւար․ եւ ըստուեր մահու։ Զիա՛րդ պատմեցից․ զթիւ մեղաց իմոց․ զի բազում են յոյժ․ տէր ողորմեա՛։

Երկինք եւ երկիր․ եկա՛յք ողբացէք․ եղկելի զանձն իմ։ Ընտրեցի գչարն․ ընկալայ կամաւ․ ըզ հոյլըս մեղաց․ տէր ողորմեա՛։

Թաթաւիմ տըղմով․ թաւալիմ 'ի մեղս․ թօթափիլ չկարեմ։ Ժանտ ախտիւ լցեալ․ ժահահոտ եղէ․ ժամանակս բազումս․ տէր ողորմեա՛։

Ի բաց մեկնեցայ․ ի սուրբ խորհրդոց․ 'ի բարեաց գործոց։ Լաւ վարկաւ անձն իմ․ լուսոյն հեռանալ․ լինիլ ընդ խաւար․ տէր ողորմեա՛։

Խորհուրդըք չարին․ խաբեն ըզ հոգիս․ խորասոյզ առնեն։ Ծածկեն անդընդօք․ ծիծաղին գլորմամբս․ ծանակ զիս առնեն․ տէր ողորմեա՛։

Կամաւ կորացայ։ կարկամեալս անձամբս․ կանգնիլ ո՛չ կարեմ։ Հուր մեղաց կիզող․ հըրդեհեաց որ յիս․ հոգեւոր բարիս․ տեր ողորմեա՛։

Ձաղկեցայ մեղօք․ ձաղեցին տեսողք․ ձանձրացաւ հոգիս։ Ղեղի դառնութեան․ ղօղեալ 'ի սիրտ իմ․ ղամպար իմ շիջաւ․ տէր․ ողորմեա՛։

Ճաշակմամբ մեղաց․ ճաշեցի զմահ, ճոխս աղքատացայ։ Մեռեալ եմ հոգւովս․ մոլորեալ մըտօքս․ միայն կամ մարմնովս․ տէր ողորմեա՛։

Յորդայթ մահու․ յորսողին անկայ․ յաղթեցա՛յ յախտից։ Նետից թըշնամւոյն․ նըշաւակ եղէ․ նոր միշտ խոցոտիմ․ տէր ողորմեա՛։

Շուրջ պատեալ զինեւ․ շունք բազումք եղեն․ շաղախին արեամբս։ Որս եղէ չարին․ ուռկանաւ մեղաց․ որսացաւ զա՛նձն իմ։ տէր ողորմեա՛։

Չարաչար վշտօք․ չարչարի անձն իմ․ չունիմ

*դադարումն ։ Պարտապան գտայ․ պարտուց յան-
ցանաց․ պարտեալս 'ի մեղաց․ տէր ողորմեա՛ ։*

*Ջանամ զըղջանալ․ ջեռանիմ դարձեալ․ ջեռ-
նում հրով մեղաց ։ Ռաբբի կոչեցայ․ ռակայ ան-
ուանիմ․ ռամկական վարուքս․ տէր ողորմեա՛ ։*

*Սիրով ցանկութեան․ սաստիկ բարկութեան․
սիրտ իմ խոցեալ է ։ Վիրօք յանցանաց․ վըշտա-
նայ հոգիս․ վարանեալ շրջիմ․ տէր ողորմեա՛ ։*

*Տիրեցին ինձ չարք․ տարադիր հանին․ տի-
րական գրկացն ։ Բաբունւոյն բարւոյ․ բախճական
ձայնին․ ըստինս ո՛չ լուայ․ տէր ողորմեա՛ ։*

*Ցանկութիւն չարեաց․ ցանկալի դիմօք․ ցա-
ւեցոյց զաչս իմ ։ Իւրաքանչիւրոց․ ւիւսմամբ
խուռն ախտից․ ւիւծեալ է հոգիս․ տէր ողոր-
մեա՛ ։*

*Փութացի՛ր անձն իմ․ փախչիլ 'ի չարեաց․
փափաքիլ բարեաց ։ Քեզ միշտ մերձ ծանի՛ր․
քուն մահու եկեալ․ քըննող դատաւոր․ տէր ո-
ղորմեա՛ ։*

*Աստուածածնին բարեխօսութեամբ, յիշեա՛
տէր եւ ողորմեա՛ ։*

Զկնի աղօթք ։ Զքեն գոհանամք ։

Կանոնագլուխք կարգաւ ըստ ութ ձայնիցն ։

Այ. Դատեա՛ Տէր զայնոսիկ · ոյք դատեն զիս · ալէլուիա ։ Մարտի՛ր ընդ այնոսիկ՛ որք մարտընչին ընդ ի՛ս · ալէլուիա ։

Ա՛ռ զզէն եւ զասպար քո · եւ արի՛ յօգնել ինձ · հա՛ն զսուր քո ընդդէմ հալածչաց իմոց, արգե՛լ զնոսա · եւ ասա՛ դու զանձն իմ, թէ փրկութիւն քո ես եմ ։

Ամաչեսցեն եւ յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին զանձն իմ · դարձցին յետս եւ ամաչեսցեն, ոյք խորհէին ինձ չար ։

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ · եւ հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա ։

Եղիցին ճանապարհք նոցա 'ի խաւարի եւ ի գայթակղութիւն, եւ հրեշտակ Աստուծոյ հալածեսցէ զնոսա ։

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապականութեան իւրեանց, եւ 'ի նանիր նախատեցին զանձն իմ ։

Բ. Տէր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո · ճշմարտութիւն քո մինչեւ յամպս · ալէլուիա · ալէլուիա ։

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած · իրաւունք քո որպէս խորք բազումք · զմարդիկ եւ զանասուն կեցուցանես դու Տէր ·

Որպէս զի բազում արարեր զողորմութիւն քո Աստուած. այլ որդիք մարդկան 'ի հովանի թեւոց քոց յուսասցին։

Արբեցին նոքա 'ի պարարտութենէ տան քո, և զուղխս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա։

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց, և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս։

Ծագեա՛ զողորմութիւնս քո՝ որք ճանաչեն զքեզ, զարդարութիւնս քո՝ որք ուղիղ են սրտիւք։

Մի՛ եկեսցեն 'ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից, և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուսցեն զմեզ։

Անդ անկցին ամենեքեան՝ որք գործեն զանօրէնութիւն, մերժեսցին եւ այլ մի՛ կարասցեն հաստատիլ։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ. այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. ամէն։

Ալէլուիա. ալէլուիա։

Ձկ. Ասաց անզգամն 'ի սիրտի իւրում թէ ոչ գոյ Աստուած. ալէլուիա։ Ապականեցան եւ պղծեցան յանօրէնութեան իւրեանց, և ո՛չ ոք է որ առնէ զքաղցրութիւն։ ալէլուիա։

Աստուած յերկնից նայեցաւ յամենայն որդիս մարդկան, տեսանել թէ իցէ ոք իմաստուն՝ որ խնդրիցէ զԱստուած։

Ամենեքեան խոտորեցան 'ի միասին, եւ անպիտանացան։

Ոչ ո՛ք է որ առնէ զբարի, և չէ՛ ոք մինչև ի մի։

Որպէս ո՛չ ծանիցեն ամենեքեան, որք գործեն զանօրէնութիւն։

Որք ուտէին զժողովուրդ իմ որպէս կերակուր հացի. և առ Աստուած ո՛չ կարդացին։

Է. Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ. եւ ո՛չ երկեան յԱստուծոյ. ալէլուիա. ալէլուիա։

Զգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել նոցա, եւ նոքա պղծեցին զօրէնս նորա։

Բաժանեցան 'ի սրտմտութենէ երեսաց նորա. և եհաս 'ի սիրտս նոցա։

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ, եւ ինքեանք որպէս սլաք։

Ընկեա՛ 'ի Տէր զհոգս քո՝ և նա կերակրէ զքեզ. և ո՛չ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ։

Դու Աստուած իջուսցես զնոսա 'ի գուբ ապականութեան. արք արիւնահեղք եւ նենգաւորք մի՛ հասարակեսցեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ։

Փառք Հօր և Որդ։ Այժմ եւ միշտ եւ յա։

Ալէլուիա. ալէլուիա։

Բյ. Ի քեզ Տէր յուսացայ, մի՛ ամաչեցից յաւիտեան. ալէլուիա։ Յարդարութեան քում փըրկեա՛ եւ ապրեցո՛ զիս. ալէլուիա։

Խոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո, և կեցո՛ զիս։

Լե՛ր իմ Աստուած ապաւէն, եւ տեղի ամուր կեցուցանել զիս. զի հաստատութիւն իմ եւ ապաւէն իմ դու ես։

Աստուած իմ, փրկեա՛ զիս 'ի ձեռաց մեղաւորի, 'ի ձեռաց անօրինի և անիրաւի։

Դու ես համբերութիւն իմ՝ Տէր, Տէր յոյս իմ 'ի մանկութենէ իմմէ։

Ի քեզ հաստատեցայ ես յարգանդէ, յորովայնէ մօր իմոյ դու ես ապաւէն իմ. եւ առ 'ի քէն է օգնութիւն իմ յամենայն ժամ։

Գ. Երկիրպագցեն նըմա ամենայն թագաւորք երկրի. և ամենայն ազգք ծառայեսցեն նըմա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Զի փըրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց հզօրի. զաղքատն եւ զտնանկն, որոյ ոչ է իւր օգնական։

Անխայեսցէ նա յաղքատն եւ 'ի տնանկն, եւ զանձինս տնանկաց կեցուսցէ. 'ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա։

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա, կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արաբացւոց։

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ. եւ զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա։

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր․ եւ ՚ի վերայ գլխոց լերանց ։

Բարձրասցի քան զԼիբանան պտուղ նորա․ եւ ծաղկեսցի ՚ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան․ զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա ։

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի, եւ ամենայն ազինք երանիցեն նմա ։

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի որ առնէ սքանչելիս միայն․ եւ օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան․ լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր․ եղիցի եղիցի ։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ ։ Ալէլուիա․ ալէլուիա ։

Բկ․ Զողորմութիւնս քո Տէր յաւիտեան օրհնեցից․ ալէլուիա ։ Ազգէ յազգ պատմեցից ըզճշմարտութիւնս քո բերանով իմով․ ալէլուիա ,

Ասացեր՝ թէ աշխարհս ողորմութեամբ շինեսցի․ յերկինս պատրաստ եղիցի ճշմարտութիւն քո ։

Եդի ուխտ ընտրելոց իմոց․ երդուայ Դաւթի ծառայի իմոյ ։

Յաւիտեան հաստատեցից զզաւակ քո․ և շինեցից ազգէ յազգ զաթոռ քո ։

Խոստովան եղիցին երկինք սքանչելեաց քոց Տէր, եւ ճշմարտութիւն քո յեկեղեցիս սրբոց ։

Ո՞վ է յամպս որ հաւասարի քեզ, կամ ո՞վ նմանիցի Տեառն յորդիս Աստուծոյ ։

Է. Դարձուցեր զօգնութիւն 'ի սրոյ նորա. եւ ո'չ ընկալար զնա 'ի պատերազմի. ալէլուիա. ալէլուիա։

Անարգեցեր զսրբութիւն նորա, եւ զաթոռ նորա յերկիր կործանեցեր։

Նուազ արարեր զաւուրս ժամանակաց նորա. եւ հեղեր զնովաւ զամօթ։

Մինչեւ յե՞րբ դարձուցանես զերեսս քո իսպառ. բորբոքեսցի որպէս հուր բարկութիւն քո։

Իսկ արդ յիշեա՛ եւ տես՝ թէ ով է իմ հանգիստ. միթէ 'ի զո՞ւր ինչ ստեղծեր զամենայն որդիս մարդկան։

Ո՞վ է մարդ որ կեցցէ՝ եւ ո'չ տեսցէ զմահ, կամ փրկեսցէ զանձն իւր 'ի ձեռաց դժոխոց։

Ո՞ւր են ողորմութիւնք քո Տէր առաջինք, զոր երդուար Դաւթի ճշմարտութեամբ քով։

Յիշեա՛ զնախատինս ծառայի քոյ, զոր ընկալայ 'ի ծոց իմ յազգաց բազմաց։

Զոր նախատեցին թշնամիք քո Տէր. նախատեցին փոխանակ օծելոյ քոյ։

Օրհնեալ տէր Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի։

Փառք Հօր եւ. ալէլուիա. ալէլուիա։

Գ. Խոստովան եղերուք Տեառն զի քաղցր է. ալէլուիա. զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա. ալէլուիա։

Ո՞ խօսեսցի զզօրութիւնս Տեառն. լսելի արասցէ զամենայն օրհնութիւնս նորա։

*Երանի՜ որք պահեն զիրաւունս, և առնեն զար-
դարութիւն յամենայն ժամ։*

*Յիշեա՛ զմեզ Տէր ընդ հաճոյս ժողովրդեան
քոյ. եւ ա՛յց արա մեզ 'ի փրկութեան քում։*

*Տեսցո՛ւք մեք զքաղցրութիւն ընտրելոց քոց.
ուրա՛խ եղիցուք մեք յուրախութիւն ազգի քոյ.
եւ գովիցուք մեք 'ի ժառանգութեան քում։*

*Մեղաք մեք ընդ հարսն մեր, անօրինեցաք եւ
յանցեաք։*

*Է. Մատնեաց զնոսա 'ի ձեռս հեթանոսաց. տի-
րեցին նոցա ատելիք իւրեանց, եւ թշնամիք իւր-
եանց նեղեցին զնոսա. և խոնարհ եղեն 'ի ներ-
քոյ ձեռաց նոցա. ալէլուիա. ալէլուիա։*

*Բազում անգամ փրկեաց զնոսա, և նոքա դառ-
նացուցին զնա 'ի խորհուրդս իւրեանց. եւ կո-
րեան յանօրէնութեան իւրեանց։*

*Հայեցաւ Տէր 'ի նեղութիւնս նոցա, 'ի լսել
ձայնի աղօթից նոցա։*

*Յիշեաց զուխտ իւր, եւ զղջացաւ ըստ բա-
զում ողորմութեան իւրում. և ետ զնոսա 'ի գը-
թութիւնս առաջի ամենայն գերչաց նոցա։*

*Փրկեա՛ զմեզ Տէր Աստուած մեր. եւ ժողով-
եա՛ զմեզ 'ի հեթանոսաց։*

*Խոստովան եղիցուք անուան քում սրբոյ. եւ
պարծեսցուք յօրհնութիւնս քո։*

*Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի. յաւիտ-
եանս յաւիտենից։*

Եւ ասասցէ ամենայն ժողովուրդն. եղիցի ե-
ղիցի։
Փառք Հօր եւ. ալէլուիա. ալէլուիա

Գ․ Արարի իրաւունս եւ արդարութիւն. ա-
լէլուիա։ Մի՛ մատներ զիս 'ի ձեռս նեղչաց ի-
մոց. ալէլուիա։
Ընկա՛լ զծառայս քո 'ի բարի. զի մի՛ ամբար-
տաւանք զզուեսցեն զիս։
Աչք իմ վրկութեան քում Տէր, և
բանից արդարութեան քո։
Արա՛ ընդ ծառայի քում, Տէր, ըստ ողորմու-
թեան քում. զարդարութիւնս քո ուսո՛ ինձ։
Ծառայ քո եմ ես, իմաստո՛ւն արա զիս, եւ
ծանեայց զվկայութիւնս քո։
Ժամ է պաշտել զՏէր. խափանեցին զօրէնս քո։

Ի. Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր.
ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս. ալէլուիա.
ալէլուիա։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր. եւ բա-
նիւ քո փրկեա՛ զիս։
Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո,
յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամբ են։
Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս. զի ըզ-
պատուիրանս քո ընտրեցի։

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ օրէնք քո խօսք իմ էին։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ո՛չ մոռացայ։

Փառք Հօր եւ. ալէլուիա. ալէլուիա։

Դյ. Օրհնեա անձն իմ զՏէր. օրհնեցի՛ց ըզՏէր 'ի կեանս իմ. ալէլուիա։ Սաղմոս սասցից Աստուծոյ իմոյ՝ մինչեւ եմ ես. ալէլուիա։

Մի յուսայք յիշխանս՝ յորդիս մարդկան. զի ո՛չ գոյ փրկութիւն 'ի նոսա։

Ելցէ հոգի 'ի նոցանէ՝ եւ դարձցին անդրէն 'ի հող. եւ յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա։

Երանի՛ ազգի՝ որոյ Տէր Աստուած Յակոբայ օգնական է նմա. եւ յոյս նորա 'ի Տէր Աստուած է։

Արար զերկինս եւ զերկիր, ըզծով եւ զամենայն որ 'ի նոսա։

Ո՛ պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան. և առնէ իրաւունս զրկելոց։

Է. Գովեա Երուսաղէմ ըզՏէր. ալէլուիա.

Եւ օրհնեա՛ զԱստուած քո Սի՛ոն։

Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո 'ի քեզ։

Ո՛ եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն. պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։

Առաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա։

Դնէ զձիւն որպէս զասր, եւ զմէգ որպէս փոշի ցանեաց։

Արկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ։

Առաքէ զբան իւր՝ եւ հալէ զնոսա. շնչեսցեն հողմք՝ եւ գնասցեն ջուրք։

Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդարութիւն եւ զիրաւունս Իսրայէլի։

Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր. եւ զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա։

Փառք Հօր և. ալէլուիա։

———

Դկ. Սիրեցից ըզքեզ Տէր զօրութիւն իմ. ալէլուիա։ Տէր հաստատիչ իմ, ապաւէն իմ եւ փրկիչ իմ. ալէլուիա.

Աստուած օգնական իմ, եւ ես յուսամ 'ի նա. ապաւէն իմ, եղջիւր փրկութեան իմոյ՝ ընդունելի իմ է։

Օրհնելով կարդացից առ Տէր, եւ 'ի թշնամեաց իմոց ապրեցայց։

Շուրջ եղեն զինև երկունք մահու. եւ ուղխք անօրէնութեան խռովեցուցին զիս։

Վիշտք դժոխոց պաշարեցին զիս. եւ ժամանեցին ինձ որոգայթք մահու։

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի, եւ առ Աստուած իմ աղաղակեցի։

Է. Զգեցուցեր ինձ զօրութիւն 'ի պատերազմի. եւ գլորուցեալսն 'ի վերայ իմ ներքոյ իմ արարեր. ալէլուիա. ալէլուիա։

Զթշնամիս իմ հալածականս արարեր. եւ զատելիս իմ սատակեցեր.

Աղաղակեցին, եւ ոչ ո՛ք էր որ փրկէր զնոսա. կարդացին առ Տէր, եւ ո՛չ լուաւ նոցա։

Մանրեցից զնոսա որպէս փոշի առաջի հողմոյ. եւ որպէս կաւ գնեհաց կոխեցից զնոսա։

Փրկեսցէ զիս Տէր 'ի հակառակութենէ ժողովրդոց. եւ կացուսցէ զիս գլուխ հեթանոսաց։

Ժողովուրդ՝ զոր ո՛չ գիտէի, ծառայեաց ինձ. եւ 'ի լուր ականջաց լուաւ ինձ։

Որդիք օտարաց ստեցին ինձ. որդիք օտարաց մաշեցան, եւ կաղացան 'ի շաւղաց իւրեանց.

Կենդանի է Տէր՝ եւ օրհնեալ է Աստուած. եւ բարձր եղիցի Աստուած փրկութեան իմոյ։

Աստուած է որ խնդրէ զվրէժ իմ. եւ հնազանդ առնէ զժողովուրդս ընդ ինեւ։

Փրկիչ իմ 'ի թշնամեաց իմոց բարկացողաց. յայնցանէ որք յարուցեալ են 'ի վերայ իմ՝ բարձր արարեր զիս. եւ յառնէ անիրաւէ փրկեսցես զիս։

Վասն այսորիկ՝ խոստովան եղէց քեզ 'ի հեթանոսս. եւ անուան քում սաղմոս ասացից։

Մեծ արարեր զփրկութիւն Թագաւորի նորա.

առնել ողորմութիւն ընդ օծելոյ նորա Դաւթի, եւ ընդ զաւակի նորա ազգէ մինչեւ յազգ։

Փառք Հօր եւ. ալէլուիա. ալէլուիա։

Հանգս. շարական բաց ձայնի աւուրն։

Սաղմոսք ըստ ութ ձայնիցն նախ քան զաւետարանն։
Ի տէրունի աւուրս եթէ ոչ է, ասա զայս սաղմոս ։

Տէր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ ո՞վ բնակեսցէ 'ի լեառն սուրբ քո։

Որ գնայ անբիծ, գործէ զարդարութիւն, խօսի ըզ ճշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում։

Որ ո՛չ նենգաւորեաց լեզուաւ իւրով, եւ չար ընկերի իւրում ո՛չ արար։

Նախատինս 'ի մերձաւորաց նա ո՛չ առնու. արհամարհեալ է առաջի նորա չարագործն։

Զերկիւղածս Տեառն փառաւոր առնէ. որ երդնու ընդ ընկերի իւրում եւ ո՛չ ստէ։

Զարծաթ իւր 'ի վարձու ո՛չ տայ, եւ կաշառս 'ի վերայ իրաւանց ո՛չ առնու. որ զայս արասցէ՝ նա մի՛ սասանեսցի յաւիտեան։

ոչ. Տէր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդիմաներ զիս, և մի՛ բարկութեամբ քով խրատեր զիս։

Ողորմեա՛ ինձ, Տէր, զի հիւանդ եմ ես. բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, եւ դու Տէր մինչեւ յե՞րբ ։

Դա՛րձ Տէր եւ փրկեա՛ զանձն իմ. կեցո՛ զիս, Տէր ըստ ողորմութեան քում ։

Զի ո՛չ ո՛ք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ, կամ 'ի դըժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ ։

Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում, լուացի զամենայն գիշեր զմահիճս իմ. եւ արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի ։

Խռովեցաւ 'ի սրտմտութենէ ակն իմ. եւ մաշեցայ ես 'ի վերայ ամենայն թշնամեաց իմոց ։

Ի բա՛ց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք գործէք զանօրէնութիւն ։

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր աղօթից իմոց. եւ Տէր զխնդրուածս իմ ընկալաւ ։

Ամաչեսցեն եւ խռովեսցին յոյժ ամենայն թշնամիք իմ. դարձցին յետս և ամաչեսցեն յոյժ վաղվաղակի և խռովեսցին ։

Ակ. Բարձր առնեմ զքեզ Տէր՝ զի ընկալար զիս. եւ ո՛չ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յին ։

Տէր Աստուած իմ՝ կարդացի առ քեզ եւ բժշկեցեր զիս. Տէ՛ր հաներ 'ի դժոխոց զանձն իմ, եւ փրկեցեր զիս յայնցանէ՝ որք իջանեն 'ի գուբ ։

Սաղմո՛ս ասացէք Տեառն սուրբք նորա. եւ խոստովան եղերուք յիշատակի սրբութեան նորա ։

Սրտմտութիւն է ի բարկութեան նորա, եւ կեանք են 'ի կամաց նորա ։

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք, առաւօտու եղիցի ուրախութիւն ։

Ես ասացի 'ի բարեկենդանութեան իմում, թէ ո՛չ սասանեցայց յաւիտեան ։

Տէր 'ի կամս քո ետուր գեղոյ իմոյ զօրութիւն, դարձուցեր զերեսս քո յինէն՝ եւ ես եղէ խռովեալ ։

Առ քեզ Տէր կարդացի եւ առ Աստուած իմ աղաղակեցի. զի՞նչ օգուտ է քեզ յարենէ իմմէ, թէ իջանեմ ես յապականութիւն ։

Մի՞թէ հող խոստովան առնիցի առ քեզ, կամ պատմեսցէ զճշմարտութիւնս քո ։

Լուաւ ինձ Տէր եւ ողորմեցաւ, եւ Տէր եղեւ ինձ օգնական ։

Դարձոյց զսուգ իմ յուրախութիւն, եղերծ յինէն զքուրձ, եւ ինձ զգեցոյց զուրախութիւն ։

Որպէս սաղմոս ասասցեն քեզ փառք իմ. եւ այլ մի՛ եւս զղջացայց, Տէր Աստուած իմ յաւիտեան խոստովան եղէց քեզ ։

— —

Ծ՟Յ. Աստուած յանուան քում կեցո՛ զիս, եւ 'ի զօրութեան քում իրա՛ւ արա ինձ ։

Աստուած, լո՛ւր աղօթից իմոց, ո՛ւնկնդիր բանից բերանոյ իմոյ ։

Օտարք յարեան 'ի վերայ իմ, եւ հզօրք խնդրեցին զանձն իմ, եւ ո՛չ համարեցան զքեզ Աստուած առաջի իւրեանց ։

Ահա Աստուած օգնական իմ, եւ Տէր ընդունող հոգւոյ իմոյ ։

Ի դարձուցանել զչարն 'ի թշնամիս իմ, ճշմարտութեամբ քով սատակեա՛ զնոսա ։

Ես կամօք իմովք պատարագս մատուցից քեզ, եւ խոստովան եղէց անուան քում Տէր, զի բարի է ։

Յամենայն նեղութենէ իմմէ փրկեցեր զիս, եւ 'ի թշնամիս իմ եւտես ակն իմ։

Բէ. Աստուած ողորմեա՛ մեզ եւ օրհնեա՛ զմեզ, երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ եւ ողորմեա՛ մեզ։

Ծանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յազգինս ամենայն զփրկութիւնս քո։

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք ամենայն։

Ուրա՛խ եղիցին եւ ցնծասցեն ազինք. զի դու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ, եւ ազգաց երկրի դու առաջնորդես։

Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստուած, գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամենայն։

Երկիր ետ զպտուղ իւր, եւ օրհնեաց զմեզ, Աստուած Աստուած մեր։

Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, եւ 'ի նմանէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի։

Գյ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, եւ դարձուցեր զգերութիւն Յակովբայ։

Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ, եւ ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա։

Լռեցուցեր զամենայն սրտմտութիւնս քո, եւ դարձար ի բարկութենէ սրտմտութեան քո։

Դա՛րձ առ մեզ Աստուած Փրկիչ մեր, եւ դարձո՛ զսրտմտութիւնս քո ի մէնջ։

Մի՛ յաւիտեան բարկանար մեզ Տէր, և մի՛ ձգեր զբարկութիւն քո ազգէ մինչեւ յազգ։

Աստուած՝ դու դարձեալ կեցուսցես զմեզ, եւ ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի ի քեզ.

Ցոյց մեզ, Տէր, ողորմութիւնս քո, եւ զփրկութիւնս քո տո՛ւր մեզ։

Լուայց զի՞նչ խօսի Տէր Աստուած մեր, խօսեսցի զխաղաղութիւն ժողովրդեան իւրոյ առ սուրբս իւր՝ և առ այնոսիկ ոյք դարձեալ են առ նա սրտիւք։

Սակայն մերձ է առ երկիւղածս իւր փրկութիւն նորա, բնակիլ փառաց նորա յերկրի մերում։

Ողորմութիւն եւ ճշմարտութիւն պատահեսցին. արդարութիւն և խաղաղութիւն համբուրեսցին։

Ճշմարտութիւն յերկրէ բուսաւ, արդարութիւն յերկնից երեւեցաւ։

Տէր տացէ զքաղցրութիւն և երկիր մեր տացէ զպտուղ իւր. արդարութիւն առաջի նորա գնասցէ, դիցէ ի ճանապարհի զգնացս իւր։

Գկ. Տէր լո՛ւր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո՛ առ իս զունկն քո. յորում աւուր կարդամ առ քեզ՝ վաղվաղակի լո՛ւր ինձ։

Սպառեցան որպէս ծուխ աւուրք իմ, և ոսկերք իմ որպէս խռիւ չորացան։

Հարայ ես որպէս խոտ, և ցամաքեցաւ սիրտ իմ, մոռացայ ուտել զհաց իմ ի ձայնէ հեծութեան իմոյ։

Կցեցաւ ոսկր իմ ի մարմին իմ, նմանեցայ ես հաւալուսան անապատի։

Եղէ ես որպէս բու յաւերակի, տքնեցայ և եղէ ես որպէս ճնճղուկ միայն ի տանիս։

Նախատեցին զիս թշնամիք իմ զօրհանապազ, և գովիչք իմ ինեւ երդնուին։

Չմոռիր որպէս զհաց կերի, և զըմպելին իմ արտասուօք խառնեցի ։

Ցերեսաց բարկութեան սրտմտութեան քո, զի դու բարձրացուցեր և խոնարհեցուցեր զիս ։

Աւուրք իմ որպէս հովանի անցին, և ես որպէս խոտ ցամաքեցայ ։

Դու Տէր յաւիտեան կաս, և յիշատակ քոյ ազգէ մինչեւ յազգ ։

Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ Սիոնի. ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ ։

———

Դչ. Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր. ըստ բանի քում իմաստո՛ւն արա զիս ։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր. եւ բանիւ քո փրկեա՛ զիս ։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո. յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո ։

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո. զի ամենայն պատուիրանք քո արդարութեամբ են ։

Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս. զի զպատուիրանս քո ընտրեցի ։

Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, եւ օրէնք քո խօսք իմ էին ։

Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. եւ իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ ։

Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդրեա՛ զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ո՛չ մոռացայ ։

Ի Ցերեկի աւուրս եթէ ձայնն դէ իցէ,
ապա՛ զայս Սաղմոս

Դկ. Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր, Տէր, լո՛ւր ձայնի իմում։

Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից իմոց։

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր, Տէր, իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո, զի 'ի քէն է քաւութիւն։

Վասն անուան քո համբերի Տէր, համբեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ 'ի Տէր։

'Ի պահէ առաւօտու մինչեւ յերեկոյ, 'ի պահէ առաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ 'ի Տէր։

'Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում, 'ի նմանէ է փրկութիւն, և նա փրկեաց զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա։

———

Դկ. Տէ՛ր, լո՛ւր աղօթից իմոց, ունկն դիր խնդրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ քով։

Լո՛ւր ինձ արդարութեամբ քով, և մի՛ մտաներ 'ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ո՛չ արդարանայ առաջի քո ամենայն կենդանի։

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս 'ի խաւարի որպէս մեռեալ յաւիտենից։

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ յիս։

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս. խորհեցայ յամենայն գործս քո, յարարածս ձեռաց քոց խորհեցայ և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ Տէ՛ր, զի նուաղեցաւ յինէն հոգի իմ։

Մի՛ դարձուցաներ զերեսս քո յինէն. նմանիցիմ այնոցիկ, որք իջանեն 'ի գուբ։

Լսելի արա՛ ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո. զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յո՛ր եւ գնացից, զի առ քեզ Տէր, համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա՛ զիս 'ի թշնամեաց իմոց, Տէ՛ր, զի զքեզ ապաւէն ինձ արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։

Հոգի քո բարի՝ առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քո Տէ՛ր՝ կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեա՛ զթշնամիս իմ, եւ կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Զկնի Սաղմոսի Աւետարան եւ ապա Երգ ըստ ձայնի

Տեառն Ներսէսի ասացեալ վասն Ննջեցելոց:

Դկ. Բկ ԱՍՏՈՒԱԾ անե՜ղ անժամա՛նակ, Հայր անսկի՛զբն և անքանակ, որդւո՛յ պատճառ ծննդեա՛մբ անճառ, Հոգւո՛յն բղխմամբ անքննաբար. ա-

ղաչե՛մք զ՛քեզ գը՛թած՝ երկայնամի՛տ և ողորմած, ո՛ղորմեա քո ստեղծուածոյս՝ 'ի քե՛զ յուսով՝ ննջե՛ցելո՛յս։ Բա՛նդ որ 'ի ծո՜ց հօր միա՛ծին, և կերպարա՛ն սկըզբնատըպին, որով երկինըք գո՛յացան, աշխա՛րհ լըրիւ հաստատեցան. հա՛յցեմք 'ի քէ՛ն տէր եւ փը՛րկիչ, ամենողո՛րմ և կեցուցիչ. ողոր։ Գե՛րագո՜յն շնորհաց բա՛շխող երկնաւորա՛ց և երկրայնոց. կեանք և կենաց տըւո՛ղ հոգի հօր և ո՛րդւոյ արարչակից. խը՛նդրեմք 'ի քէ՛ն աղբիւր բա՛րեաց արբուցա՛նողըդ ծարաւեաց, ո՛ղոր։ Գո՛ւանի՜մք ընդ սրովբէ՛ից զկենդանարարըդ համայնից. Ե՛րբեքսըրբեան մի տէ՛րութիւն զհայր եւ զո՛րդի և զսուրբ զհոգիդ. յո՛ր հանգուցեա՛լըս մըկը՛րտեալ և հաւա՛տով խոստովանեալ. ո՛։ Ե՛րրակի թիւ կատա՛րեալ, յերրի՛ս անձինըս բաժանեալ,

՚ի յօժ․ Խաւար մեղաց հալածեցաւ
լոյս գիտութեան քեւ ծագեցաւ․ խայ-
թուած օձին բժշկեցաւ հիւանդու-
թիւն մեր ողջացաւ․ կենդանարարդ
մեռելոց և լուսատուդ խաւարելոց․
՚ի յօ․ Ծագումն անուն առ ՚ի հօրէ,
որ ընտրեցեր ՚ի յաշխարհէ, լուսաւո-
րիչ տիեզերաց ըզդասս ընտրեալ
աշակերտացն․ մաղթանօք առաքելոց
փող յարութեան մեր եղելոց․ ՚ի
յօժ․ Կեանք ՚ի կենաց լոյս ՚ի լու-
սոյ որ ըստեղծեր զմեզ ՚ի հողոյ, նո-
րոգեցեր դարձեալ կըրկին ծնընդեամբ
սըրբոյ աւազանին․ զոր կեցուցեր չը-
նորհիւ քոյին ՚ի մահուանէն այն ա-
ռաջին․ ՚ի յօ․ Հոգւով լըցեր զմար-
դըն առաջին, զոր կորուսեալ խաբ-
մամբ չարին․ ըզնոյն հոգի բանիւ քո-
յին հեղեր յոգիս մեր վերըստին․ նո-
վին հոգւով սուրբ և բարի առաջնոր-

դեա՛ Հոգւոյ սորին. 'ի յօ ։ Զա՛յնեցե՜ր առ ղազա՛րոս որով ետո՛ւր մեռելոց յոյս, կե՛նդա՛նութեամբ չորեքօրեայն կենդանացան որք յա՛դամայն. կե՛նաց ձայնի՛ւ վե՛րջին փո՛ղոյ կոչեա ըզսա՛ յայսըմ՛ Հողոյ. 'ի յօ ։ Դօղեալ սար-սեա՜ց պաՀակ մա՛Հու 'ի կենարա՛ր ձայնիդ լըրոյ. ա՛րագապէս զոյգ ը՛նդ բանին եւ ը՛զմեռեալն ը՛ստ Հրամանին. Ի՛շխանք օդո՛յս այս սարսե՛ցեն զՀո-գի սորա՛ մի՛ արգելցեն. 'ի յօթեւ ։

Ակ. Գկ Ծա՛նապա՜րՀ մոլորե՛լոց եւ ճառագա՛յթ խաւարելոց. Հրաւի՛րե-ցեր զորդի՛ս լուսոյ 'ի յե՛րկնայի՛ն Հար-սա՛նիս քո. ը՛նդ զուարճալի՛ց անդ ժողո՛վոց արժանա՛ցո ըզսա դասուց. յի լա՛պտերօք մոյծ յա՛ռագաստ ընդ ի՛մաստուն սուրբ կո՛ւսանա՜ցն ։ Մե՛րով բնութեա՜մբ զոր ըզգե՛ցար 'ի փայտ խաչի՛՛ն բեւեռեցար, լուծանելով ըզ-

մեզ 'ի մեղաց 'ի Նախահօրըն կապա-
նաց. լոյծ և ըզսա 'ի յանցանաց վա-
սըն քո սուրբ չարչարանաց. լի: Յե՛ս
կամաւոր մահու խաչի եղար 'ի նոր
գերեզմանի. երեքօրեայ թաղմամբ
յերկրի նոր ըստեղծեր զմեզ կեն-
դանի, զհիջեալս ընդ քեզ 'ի հող մա-
հու վերակոչեա ձայնիւ փողոյ. լի:
Նըստեալ կանանցն իւղաբերից եւ
ողբային արտասուալից, իբր ըզմեռ-
եալ անյուսալից ըզկենդանիդ յաւի-
տենից. վասըն նոցին սուրբ արտա-
սուաց մաքրեա ըզսա 'ի յանցանաց. լի:
Տարժեալ հիմանցըն դըժոխոց' 'ի
տեսանել ըզքեզ ներքնոց, հաներ ըզ-
հոգիսն որք 'ի բանտին, կապեալ զիշ-
խանըն մահածին. ընդ հանգուցեալ
հոգիս սըրբոց' հանգո զհոգիս ննջե-
ցելոյս. լի: Ուրախութեամբ զօրք երկ-
նային յերկնից յերկիր իջանէին.

յորժամ յարեա՛ր 'ի մեռելոց լոյս ծա՛գեցար արարածոց. սո՛ւրբ յարութեամբ քո կենա՛րար յարո ըզսա՛ 'ի կեանս անմահ. լի: Զըհանդուրժեա՜լ պահապա՛նացն 'ի յերկիւղէ՛ երկնաւորացն, որք ա՛ւետիս տայի՛ն կանանց թէ մա՛հ լուծաւ մահկանացուաց. սա՛ որ մահո՛ւ քո տընկա՛կից՝ լիցի կենա՛ցդ հաղորդակից. լի: Պա՛րակցեա՜լ անմարմնա՛կանքն առ կենսատո՛ւ սուրբ գերեզմանն, տան զաւետիս ազգի մարդկան վասը՛ն կենացն յա՛ւէժական. դա՛սաւորեա՛ պարուց նո՛ցին ըզնընջեցեա՛լս յօրըն վերջին. լի: Զահաւորեա՜լ նըշան խա՛չին յարեւելի՛ց փայլեալ ծագին, հաւա՛տացեալքն 'ի քե՛զ բերկրին եւ ուրա՛ցողքըն կոծեսցին. զերկըրպագո՛ւս սըրբոյ խա՛չին պայծառացո լո՛ւսով նորին, լի:

Այ. Գյ Ուա՛հ գործեա՜լ երկնաւո՛րաց՝

գան առաջի քո նախընթաց, զընտ-
րեալըս քո ժողովելով, քեզ ընդ ա-
ռաջ բերեն ամպով. ընդ աղաւնեաց
օդապարից խառնեա ըզսա սուրբ ե-
րամից. դասաւորեա ըզսա վերնոցն
երգել ըզփառս ընդ զըւարթնոցն:
Սարսափի՛ն տարերք երկրի՝ յորժամ
փառօք գաս հայրենի, արեգական
լոյս խաւարի լուսի՛նն աստեղքըն
նըւաղին. ըզսա յաւուրն աներեկի
լուսաւորեա լուսով քոյին, դաս: Վեր-
նակա՛ն զօրացը՛ն պետ փողէ բար-
բառ աւետաբեր, արիք մեռեալք
որք յադամայ քանզի ահա եկըն փե-
սայ, ը՛նդ հարսնացեալ մաքուր հո-
գւոց կարգեա ըզսա ՚ի թիւ սրբոց.
դասս: Տէ՛րակա՛ն յաթոռ նըստիս,
յարարածոց երկըրպագիս, արդարու-
թեամբ զաշխարհ դատես, վարձս
ըստ գործոց հատուցանես. յայնժամ
շնորհեա ողորմութիւն նընջեցելոյս

մեր թողութիւն. դասս: Բամեալ
մարդկա՛ն ազգ ժողովին որք յադա֊
մայ ծնեալք լինին. եւ հրեղինաց
դասք երկնային համանգամայն վայ֊
րաքերին. 'ի յայնմ ահեղ հրապարա֊
կին յիշեա ըզսա յօրն ահագին. դաս:
Ցուցանի՛ն գաղտնիք մարդկան, իւ֊
րաքանչիւր որ գործեցան. բարեաց
գործողքըն պըսակին, չարեացն 'ի
հուրն անշէջ մատնին. յայնժամ յիշ֊
եա զսոսա բարին, գործըք մեղացըն
ջընջեսցին. դասս: Իւսին պըսակք
զանազանեալք եւ պատմուճանք լու֊
սափայլեալք. սուրբ վըկայիցն 'ի գը֊
լուխ եդեալ և արդարոցըն զարդար֊
եալ. հաղորդս արա հայցմամբ նոցին
ըզսա լուսոյ փառաց նոցին, դասս:
Փառաց 'ի փառըս բարձրանան, ա֊
ջակողմեանքըն վերանան, յորժամ
լըսեն զերանական ձայն օրհնութեան

՚ի քէն կոչման. Նընջեցելոյս մեր լը-սեցո զաստուածային բարբառըդ քո. դասս: Քահանայք և ժողովուրդք հայցեմք ՚ի քէն տէր բարեգութ, ընդ Նընջեցեալսըն հաւատով ընկալ ըզմեզ Նովին յուսով, յերուսաղէմ քաղաքը վերին յորում արդարքըն ժողովին, փառս վերերդել միշտ ընդ Նոսին երրորդութեանդ երրեակ անձին:

Դյ Արարիչ և մարդասէր անոխակալ և բարեգութ, որ գովիսդ ՚ի սրովբէից տէր դատաւոր արդարութեան, ընդ սրբոց առաքելոց տէր պըսակեաց զմեր Նըննջեցեալսն. ողորմած տէր ողորմեա հոգւոցըն մեր Նընջեցելոց: Յորժամ գրեալքըն կատարին, որ զայնմ աւուր մեզ պատմեցին. մարգարէից բանքըն յար-

գին, առաքելոցն վճարին. ու:
Ի վերին Երուսաղէմ 'ի բնակա-
րանն հրեշտակաց, ուր ենովք
և եղիաս կան ծերացեալ աղաւ-
նակերպ. 'ի դրախտին եդեմա-
կան պայծառացեալ արժանա-
պէս. Ողորմ: Թագաւոր փառաց
Քրիստոս որ ժամանեալ գաս 'ի
յերկնից 'ի վերայ թեւոց հող-
մոց քո հայրենի կերպարանօք.
և առնես հրափորձութեամբ
ընդ քննութիւն որդւոց մարդկան:
Ողորմ: Ի դնել բեմին բազմի
փեսային, և առագաստին զարդա-
րի. գաբրիելեան փողն գոչէ.
սուրբք ամենայն անդ հաւաքին.
արդարոց դասքն բերկրին,
իսկ մեղսասէրքն թախանձին. Ո:
Յորժամ հնչիւն փողոյն լինի և
ղեւտական գիրքն յայտնի. Ճառա-

գայթ սրբոյ խաչին յարեւե-
լից փայլեալ ծագի. Հրեշտակաց
գունդք ծառային, Հրեշտակա-
պետք պարունակին. օղոր։ Ահեղ
խորհրդով քահանային, բազ-
կատարած կոյս ՚ի բեմին առաջի
սուրբ սեղանոյն. Հուր շիջանի,
խաւար մերժի. տրտմեալ հոգիքն
ուրախանան, զի թողութիւն մե-
ղաց լինի. օղոր։ Մովսէս աստ-
ուածախօս եւ ահարոն ը ղեւ-
տացին, մարգարէքն իսրայելի,
եւ քահանայք հին օրինին, յա-
ռաջագոյն մեզ ծանուցին ըղ-
գալուստ սուրբ միածնին. ՚ի փըր-
կութիւն մեզ յայտնեցին, յա-
նապատին կերակրեցին. օղորմ։
Տըրտմահաղորդ չարչարանօք ՚ի
յանձն առեալ ըզմահ խաչին. եւ
փայտին բարձող եղեր վասն ա-

դամա, Նախաստեղծին. ողորմ։
Զարհուրեցան զօրք երկնային
յորժամ տեսին զտէրդ ի խաչին.
արեգակն լոյս քօղ արկեալ,
և լոյս լուսնին նուաղեցաւ. յա-
հեղ փառաց աստուածորդւոյդ
խաւար եղեւ ընդ տիեզերս. ող։
Ուրախացան ազգք մարդկան
յորժամ լուան զքո յարութիւնդ.
Նորափետուր զարդարեցան ի
յարութեան սուրբ միածնիդ. ող։
Աղաչանօք սրբոյ խաչին և ան-
բարբառաբարէ խօսին. եւ սըր-
բոյ աստուածածնին եւ յով-
հաննու կարապետին. և սրբոյն
ստեփաննոսին և առաջին մար-
տիրոսին. և սրբոյ լուսաւոր-
չին հայաստանեայց հայրապե-
տին. եւ սրբոց առաքելոց և
համօրէն մարտիրոսաց. ողորմ։
Ես մնացի ի վերանալ քի-

նէն աւուրց իմոց, յով երթայ-
ցեմ և ես անյսօր. յառաջին օթե-
վանին զոր ոչ գիտէի. օգնեա
և ինձ Քրիստոս անյսոր յառաջին
ճանապարհին. եւ 'ի միւսանգամ
գալըստեանն քո օգնեա ինձ։
Եկն եհաս օր վախճանի իմոյ.
լալումն ողբումն և աշխարումն.
սիրտ իմ խռովեցաւ յիս. և ոս-
կերք իմ ցամաքեցան. օգ։ Ի մա-
հիճս իմ զարթուցին զիս պա-
հանջողք հոգւոյ իմոյ. տանէ-
ին զիս ճանապարհ հեռաւոր,
զոր ոչ գիտէի, օգ ։ Նայեցայ
և ոչ ոք էր որ օգնէր ինձ. ապաւի-
նեցայ յաստուած փրկութեան
իմոյ. ցընծացէ հոգի իմ յար-
քայութեան քում. օգ։ Գըրեցայ
ես 'ի գիր կենդանութեան. և մեկ-
նեցայ երթալ առ արարիչն երկ-

նի և երկրի. օգ: Ցանըստուեր և
յանէղ լուսոյն հեռացայ խաբ-
մամբ խաւարային. ճաշակեցի ըզ-
մահաբուիթ պտուղն. հողանայ
պատկեր բարերար ստեղծողիդ. օգ:
Յանջատման հոգւոյս 'ի մարմ-
նոյս. 'ի քակտել գեղեցիկ շին-
ուածոյս. զարհուրիմ 'ի սպառ-
նալեաց թագաւորին, թէ պահան-
ջել յինէն զտաղանդ պատուի-
րանին. օգ: Կուսածին մարդաց-
եալ աստուած իմ յիսուս. յայնմ
աւուր ահեղ ատենին զգին ար-
եան քո մի դատապարտեր. օգ:
Սոսկալի է որ վախճանին և ա-
հեղ որ դատաստանին. յայնըմ
աւուր ահեղ ատենին ըզգինս
արեան քո մի անտես առներ.
զի պատկեր եմ բարերար ստեղ-
ծողիդ. օգ: Ջահաւոր դատաս-

տան դատաւորիդ տեառն. եւ զարհու-
րեցայ. զի անպատրաստ եգիտ
զիս 'ի հրամանաց քոց Թագաւոր
յաւիտենից. օգ։ Աստուածածին
անարատ մայր տեառն եւ կոյս սուրբ.
բարեխօսեա առ որդին քո մի-
ածին. զի փրկեսցէ զմեզ 'ի
սպառնալեաց գեհենոյն. եւ պար-
գեւեսցէ մեզ զերկնից արքա-
յութիւնն. եւ հանգուսցէ զհո-
գիս մեր ննջեցելոցն. օգ։

Մաղթանք. Հոգւոց հանգուցելոց

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ԲՅ.

Ուրախացիր սրբուհի գաբրի-էլի աւետեօքն. որ քարոզեացն ըզգալուստ արքային տեառըն 'ի յերկնից։ Ողջոյն ընդ քեզ մարիամ, 'ի քեզ սուրբ հոգին եկեսցէ. եւ զօրութիւն բարձրելոյն

՚ի վերայ քո հովանացի։ Որ ծնանելոցն էր ՚ի քէն խոստայելի առաջնորդ. և ընդհանուր քարոզի աստըւած հըզօր անմահ բանն։

Ուրախ լեր բերկրեալ ամենասուրբ կոյս. որ ծնար աշխարհի զարդարութեան արեգակն. որ լուսաւորեաց զազգս որդւոց մարդկան։ Ուրախ լեր բերկրեալ դուռըն կընքեալ. որ ծնար աշխարհի զԹագաւորըն քրիստոս. որ նստի ՚ի վերայ անարուեստ աթոռոյ։ Գեղմն իմանալի զոր ետես գեդէոն, յառաջ քան զայս հաւատացեալ, իմանամք զանճառելի ըզծնունդ. և երկըրպագեմք որ ՚ի կուսէդ մարմնացաւ աստըւած։

Մաղթանք. Փառք հրաշափառ
Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն ։

Բկ. Դկ.

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։
Տէր ողորմեա։

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք։ Տէր ո։

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն քաւիչ եւ ներող լինելոյ Աստուծոյ ՚ի վերայ մեղաց մերոց զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր ըզ կամայ և զակամայ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն զի մի՛ ընդ խոտանսն դատնիցիմք յաւուրն պատասխանատուութեան զՏէր աղաչ։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջեցին, զՏէր աղաչեսցուք։ Յիշեա Տէր և ողորմեա։

Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ զՏէր աղաչես։ Տէր ողորմեա։

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։ Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։ Տէր ողոր։ Տէր ողոր։ Տէր ող։

Այ. Գյ.

Վասն 'ի գիշերի և 'ի տուընջեան և յամենայն ժամու խօսիլ մեզ զբան Տեառն՝ զՏէր աղ։

Վասն չանկանելոյ մեզ 'ի փորձութիւն, որում ո՛չ կարեմք հանդուրժել, զՏէր աղաչես։

Վասն անբիծ և անդատապարտ կալ մեզ առաջի ահեղ ատենին Քրիստոսի. զՏէր աղա։

Վասն առաջնորդելոյ մեզ 'ի նաւահանգիստն կենաց անվախճանից զՏէր աղաչ։

Վասն արժանի լինելոյ մեզ վերին կոչմանն և երկնից արքայութեանն զՏէր աղաչես։

Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։

Ողորմեաց մեզ։

Ակ. Գկ.

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապարհս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուրդս չարին՝ զՏէր աղաչես։

Վասն պարգևելոյ մեզ առողջ խորհուրդս և առաքինի վարս, զՏէր աղաչես։

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ զՏէր աղաչ։

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղվաղակի ընդ ոտիւք մերովք զՏէր աղաչ։

Վասն հոգւոցն։ Եւ ևս միաբան։ Զանձինս։

Ողորմեաց մեզ։

Բյ. Դյ.

Վասն գտանելոյ մեզ զշնորհս և զողորմութիւն 'ի բարերար Տեառնէ մերմէ. զՏէր աղաչ:
Վասն փրկելոյ զմեզ 'ի զրպարտութենէ մարդկան և յորոգայթից սատանայի զՏէր աղ:
Վասն ամենայն անձանց քրիստոնէից և տանց հաւատացելոց զՏէր աղաչեսցուք:
Վասն որք 'ի լերինս, յայրս և 'ի փապարս բնակեալ են սուրբ հարքն մեր զՏէր աղաչ:
Վասն որք սաղմոսիւք և օրհնութեամբ կատարեն զամենայն ժամանակս կենաց իւրեանց զՏեր աղաչես:
Վասն հոգւոցն: Եւ ևս միաբան: Զանձինս:
Ողորմեաց մեզ:

Առօրf. ապա Ալէլուf

Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա:
Առաքեաց զբան իւր. և բժշկեաց զնոսա. և փրկեաց զնոսա յապականութենէ իւրեանց: Խոստովան եղիցին Տեառն՝ ողորմութեանց նորա, և սքանչելեաց նորա որդիք մարդկան:
Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա:
Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղմոյն, որպէս ցօղ՝ զի ցօղէ յերկիր: Ծագեսցի յաւուրս նորա արդարութիւն. բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին:

Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ։ Այժմ և միշտ եւ՝ յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։ Ալէլուիա, Ալէլ. Ալէլ։

Մաղթանք. Լցաք առաւօտու

Հեղ. Դ. Ո՛ր դասուց երկնաւորաց անիմանալի, այսօր հողեղինաց յայտնեցեր ըզծածկեալ խորհուրդ. օրհնեալ տէր աստուած հարցըն մերոց։ Ո՛ր բազմաչեայ քրովբէից անտեսանելի. կերպացեալ ըզմերս 'ի սրբոյ կուսէն տընօրինաբար. օրհ։ Ո՛ր առաւել բարձրացեալդ ես յաւիտենից, մշտընջենաւոր լըցուցիչ եւ աղբիւր կենդանարար. օրհնեալ։

Է. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր արարէք զնա յաւիտեան. Ո՛ր ըզկերպարանըս ծառայի էառ, և ըզմեզս 'ի մարմնի իւրում դատապարտեաց. անդադար գովելով բարձր արարէք։ ՛ր այսօր մարմնացաւ 'ի սըրբոյ

կուսէ՛ն յաղա՛գս անիծիցն, եւ՞ ե-
բա՛րձ ըզպատուհաս նախամստեղծին.
ժողովո՛ւրդք առաւե՛լ բա՛րձր ար: Ո՛ր
է՛ն 'ի բարձունս գերեա՛լ ըզզօրու-
թի՛ւն մահու, այսօր բաշխի անապա-
կանու՛թեան պարգեւք մա՛րդկան. քա-
հանա՛յք հոգե՛ւո՛ր ե՛րգո՛վ ա՛ռա՛-
ւե՛լ բա՛րձր արա:

Քարոզ. Եկեալքս: Մաղթ. Հզօր յաղ:

— —

Մեծ. Ուրախացի՛ր աստուա՛ծածի՛ն վերօրհնեա՛լդ 'ի սրո՛վբէից. ծաղե-լո՛վ 'ի քէն մե՛զ լո՛յս՝ մա՛յր եղեր վե-րածգո՛ղին. ա՛զգ և ա՛զինք ըզքեզ մեծա՛ցո՛ւցանե՛մք: Հիմն եղեր եկե-ղեցւոյ խո՛րան եղեր հո՛գւոյն սո՛ւրբոյ. 'ի հրեշտակա՛ց սպասաւորեա՛լ գաբ-րիէլ քե՛զ աւետեաց. ա՛զգ և: Տե-սանե՛մք ըզտոսկայի՛ գհրաշա՞լի խոր-հո՛ւրդ յայտնեա՛լ. 'ի հոգւո՞յն որքոյ

յղացեալ զբանն աստուած մարմնով ծընար. ազգ։

— —

Քարոզ. Սբ. զԱստուած։ Աղօթք. Ընկալ։

Ող. Բյ. Անկանիմք առաջի քո աստուածածին. և աղաչեմք զանարատ ըզկոյսդ։ Բարեխօսեա վասն անձանց մերոց. և աղաչեա ըզ միածին որդին։ Փրկել ըզմեզ ՚ի փորձութենէ, և յամենայն վտանգից մերոց։

— —

Քարոզ. Երկրպագեմք։ Մաղթանք. Ողորմած։

Տէր. Օրհնեմք ըզքեզ աստըւած ընդ անմարմնոցըն դասուց. որ ՚ի բարձունսդ ես բնակեալ. խնայեա ՚ի քո արարածս։ Գովեմք ըզքեզ միածին որդի և բանդ աստըւած, որ ՚ի կուսէն մարմնացար. խնայ։ Բա-

ը՜ բանեմք սուրբ զՀոգիդ, որ նորո-
գողդ ես և կեանք. եւ մի՛աբան ա-
սասցուք. փառք ՚ի բարձունս աստու-
ծոյ։

———

Փա՛ռք ՚ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ՚ի մարդիկ հաճութիւն։ Եւ օրհնութի՛ւն քեզ ՚ի բարձունս, օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր։ Օրհնեմք զքեզ եւ գովեմք զքեզ։ Խոստովանիմք Տէր զքեզ եւ երկիրպագանեմք քեզ, փառաւորեմք զքեզ, գոհանամք Տէ՛ր ըզ-քէն վասն մեծի փառաց քոց։ Տէր Թագաւոր, սուրբդ երկնային, Աստուած և Հայր ամենակալ։ Տէր և Որդի Հօր միածին Յիսուս Քրիստոս եւ սուրբ Որդի։ Տէր Աստուած գառն Աստուծոյ և Որդի Հօր, որ առեր զմերս ՚ի Կուսէն։ Ողորմե-ցար, բարձեր զմեղս աշխարհի, և արդ ընկալ զաղաչանս մեր։ Սուրբդ՝ որ նստիս ընդ աջմէ Հօր, ողորմեաց մեզ։ Զի դու միայն սուրբ դու միայն, բարձեալ ես դու միայն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս։ Տէր եւ Հոգիդ սուրբ՝ որ ՚ի փառս Աստուած ընդ Հօր. Ամէն։

Եւ յամենայն ժամ օրհնեմք զքեզ. Տէր և գովեմք զանուն սուրբ քո յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից։ Արժանի արա Տէր զօրս զայս խաղաղութեամբ և առանց մեղաց պահեա զմեզ. Օրհ-

նեալ ես Տէր Աստուած հարցն մերոց, գովեալ և փառաւորեալ է անուն սուրբ քո յաւիտեանս. ամէն. Օրհնեալ Տէր ուսո՛ ինձ զարդարութիւնս քո։ (Երիցս կրկնեա) Տէր ապաւէն եղեր մեր յազգէ յազգ։ Ես ասացի. Տէ՛ր, ողորմեա ինձ եւ բժշկեա՛ զանձն իմ. ես մեղայ քեզ։ Ցոյց մեզ, Տէ՛ր, զողորմութիւնս քո, և զփրկութիւնս քո տուր մեզ։ Տէ՛ր, ողորմութիւն քո յաւիտեան. զգործս ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ։ Տէ՛ր իմ, զքեզ ապաւէն ինձ արարի. ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։ Ի քէն է Տէ՛ր, աղբիւր կենդանութեան, և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս։ Ծագեա՛ զողորմութիւնս քո որք ճանաչեն զքեզ Տէ՛ր։

Մաղթանք. Փառք պատիւ,

Առաւօտու երգ

Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր։
Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր, եւ զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի։

Քարոզ. Փառաւորեսցուք։ Աք. Աստուած ըստ պատշաճի աւուրն

Մնկ. Դյ Ծագումն Հրաշալի՛ որ անյայտ էր 'ի մէնջ. և՞ բա՜նըն Հայրա-

կա՛ն ա՛նըմբըռնելի՛, հուր փա՜յլակ-
նացեա՛լ եւ 'ի մարմնի՛ բնակեցաւ ան-
վրնա՛ս պահելո՛վ զարարա՛ծս ամե-
նա՜յն։ Ծագո՛ւմն հրաշագո՛րծ որ 'ի
կուսէ՛ն ծագեցաւ. Ճառագա՜յթելո՛վ
զարարա՛ծս ա՛մենա՛յն, երկինքք ցըն-
ծայի՛ն եւ երկիրս ուրախանայր եւ
քրիստո՛ս ա՛ստըւա՛ծ ընդ մա՛րդկա՛ն
շըրջեցա՛ւ։ Ա՛ռ քեզ ապաւինի՛մք ա-
մենա՛րբու՛հի՜. գերագո՛յն և հրաշա-
լի՛ և՛ բաշխո՛ղ ծարաւեա՛ց և հան-
գիստ աշխա՛տելոց. եւ եղե՛ր վերըն-
կա՛լ աստուածա՜յին բանի՛ն։

Քարոզ . Վասն խաղաղութեան ։ *Աղօթք* Սուրբ Եւ Տէր:
Զկնի . Սաղմոս ձայնիւ

*Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղման, որ-
պէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր։*

*Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր, եւ
զարդարութիւնս քո որդւոյ թագաւորի։*

*Դատել զժողովուրդս քո արդարութեամբ, և
զաղքատս քո իրաւամբք։*

Առցեն լերինք զխաղաղութիւն ժողովրդեան, և բլուրք զարդարութիւն։

Իրաւ արասցէ աղքատաց ժողովրդեան և կեցուսցէ զորդիս տնանկաց, և խոնարհեցուսցէ զամբարտաւանս։

Կացցէ և մնասցէ ընդ արեւու, յառաջ քան զլուսին յազգէ մինչեւ յազգ։

Իջցէ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղման, որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր։

Ծագեսցի յաւուրս նորա արդարութիւն. բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին։

Տիրեսցէ նա 'ի ծովէ մինչեւ 'ի ծով. 'ի գետոց մինչեւ 'ի ծագս աշխարհի։

Առաջի նորա նախ Հնդիկք անկցին, և թըշնամիք նորա հող կերիցեն։

Թագաւորք Թարսի և կղզեաց պատարագս մատուսցեն նմա. թագաւորք Արաբայ և Սաբայ պատարագս բերցեն նմա։

Երկիրպագցեն նմա ամենայն թագաւորք երկրի, և ամենայն ազգք ծառայեսցեն նմա։

Զի փրկեաց զաղքատն 'ի ձեռաց հզօրի, զաղքատն եւ զտնանկն՝ որոյ ո՛չ է իւր օգնական։

Անխայեսցէ նա յաղքատն եւ 'ի տնանկն, եւ զանձինս տընանկաց կեցուսցէ, 'ի վաշխից չարաց փրկեսցէ զանձինս նոցա։

Պատուական է անուն նորա առաջի նոցա. կեցցէ և տացի նմա յոսկւոյն արաբացւոց։

Յաղօթս կացցեն առ նա յամենայն ժամ. եւ զօրհանապազ օրհնեսցեն զնա։

Եղիցի հաստատութիւն ընդ ամենայն երկիր․ և 'ի վերայ գլխոց լերանց։

Բարձրասցի քան զԼիբանան պտուղ նորա, և ծաղկեսցի 'ի քաղաքի Տեառն որպէս խոտ երկրի։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յաւիտեան․ զի յառաջ քան զարեւ է անուն նորա։

Ի նա օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի․ և ամենայն ազինք երանիցեն նմա։

Օրհնեալ Տէր Աստուած Իսրայէլի՝ որ առնէ սքանչելիս միայն, և օրհնեալ է անուն սուրբ փառաց նորա յաւիտեան, լցցի փառօք նորա ամենայն երկիր, եղիցի եղիցի։

Աւետարան եւ ապա Երգ

Կեր․ Նորաստեղծեալ բանն յանէից 'ի սկզբանէ զերկինս երկնից, և զերկնային զօրս անմարմնոց իմանալեացըն զուարթնոց, և զգալի տարերց քառից հակառակաց միաբանից․ որով յաւէտ փառաբանի երրորդութիւնն անճառելի։

Երեքսրբեան մի տէրութիւն միով բնութեամբ աստուածութիւն, լոյսն որ անեղ արարչական ասաց լինել լոյս եղական․ զոր եւ ծագեաց յօրն առաջին միաշաբաթ կիւրակէին․ որ․

Բանն Նորէն բացատրեցուք, զծածկեալ խորհուրդըն ծանիցուք՝ զի լոյսն անտես իմանալի մաքուր հոգւոց տեսանելի․ 'ի սոյն ծագեաց միաշաբաթ մեզ յարութեան սուրբ ճառագայթ․ ե-

կայք փրկեալք ընդ զուարթնոյն տուք օրհնու-
թիւն յարուցելոյն։

Սէրըդ սիրով խոնարհեցար 'ի փրկութիւն մեր մարմնացար. նովին մարմնովըն խաչեցար 'ի գերեզման մահու եդար. այսօր յարեար աստուածաբար, 'ի հրեշտակաց քարոզեցար. եկայք
փրկեալք։

Երեւեցար խնկաբերիցն յողջոյն կենացն ուրախալից, եւ 'ի լերինըն Գալիլեա առաքելոց մետասանից. արժանացո՛ զմեզ ընդ նոսին զքեզ տեսանել յօրըն վերջին. եկայք փրկ։

Սիօնի որդիք զարթիք, հարսին լուսոյ տուք աւետիք. եթէ փեսայն քո յարուցեալ յաղթեաց մահու իշխանութեամբ. գայ պսակէ ըզքեզ փառօք, ել ընդ առաջ պճնեալ զարդուք, երգեա՛ երգ նոր յարուցելոյն, ննջեցելոց կենաց պտղոյն։

Բշ. Արարչական բանին հրաման 'ի յերկրորդումն աւուր սկըզբան, ըզջուրսն 'ի ջուրցըն բաժանեաց, հաստատութեամբ պարունակեաց, որով զաշխարհս հողեղինաց անջրպետեաց 'ի հըրեղենաց. ընդ նոսին որդիք լուսոյ տուք օրհ-
նութիւն երրեակ լուսոյն։

Բազմաչեայ հոյլք քրովբէից երեքսըրբեանըդ սրովբէից. աթոռք անեղ աստուածութեանըն համագոյ երրորդութեանն. բարեխօս լերուք առ

Տէր վասն մանկանց եկեղեցւոյ· ընդ Նոսին որդիք
լու։

Գերագոյն իշխանութիւնք եւ անփոփոխ միշտ տէրութիւնք· անյաղթելի սուրբ զօրութիւնք 'ի յԱրարչին փառաւորութիւն, աղաչեցէք զՏէրն ողորմած անտես չառնել զգործս ձեռաց· ընդ Նոսին որ։

Դասք անմարմնոցըն պետութեանց հրեշտակապետըք բարձրութեանց, հոգիք հրեղէնք եւ սպասաւորըք հրեշտակաց զինուորութիւնք· մաղթեցէք զՏէրըն Տէրանց վասըն մարդկան երկրաւորաց· ընդ Նոսին որ։

Երկնաւորաց դասուց վերնոց օրհնաբանից քոց զուարթնոց· քաղցրասցին առ քեզ գթած որ վասն մեր ձայն մաղթանաց· զօրս եւ տացես մեզ պահապան յայսմհետէ մինչ 'ի վախճան· ընդ Նոսին։

Զօրութեանց եւ տէրութեանց, իշխանութեանց և պետութեանց, և ամենայն անուանելոց, որ 'ի յերկինս պաղատանօք· ընկալ Քրիստոս ուրախութեամբ զմեզ յօր մահու եւ յարութեան· ընդ Նոսին օրհնել հոգւով զքեզ ընդ Հօր փառաւորելով։

——

Գր. Էական բանն որ ընդ Հօր արարչակից եւ համազօր, յերրորդ աւուր զՋուրսըն զատոյց ըղ բոյսս եւ զտունկըս բղխեցոյց· իսկ 'ի յերրորդ

դարուն դարձեալ զջուրցըն հեղեղ ցամաքեցոյց.
զՆոյ տապանաւն իւր ապրեցոյց, ըզկենդանեաց
սեռս անեցոյց. տուք օրհնութիւն անձառ լու-
սոյն Հօր եւ Որդւոյ եւ սուրբ Հոգւոյն:

Ընդ ծառոց երկրի զգալեաց անկեաց եւ ըզ
տունկս իմանալեաց. զհեղեղ մեղացըն ցածուցեալ
զզասս արդարոց բազմացուցեալ. յորոց և մեծն
'ի ծնունդս կանանց միջնորդ շնորհաց և օրինաց.
տուք օրհ:

Թագաւորին երկնից զինուոր արքայութեանն
աւետաւոր. խնդրեա՛ դընել եւ 'ի սրտի առ 'ի
հովտէս տրտմականէ. յուխտեալ տեղին տէրու-
նական 'ի խոստացեալն որդւոց մարդկան· տուք
օրհնութիւն ան:

Ժառանգին Հօր ըսպասաւոր և յարդանդէ եր-
կըրպագող, Կարապետ և Մկրտիչ այնմ՝ որ մե-
ղաց մերոց քաւիչ, լեր բարեխօս առ նոյն դը-
թած ջնջել ըզգիր մեր յանցանաց· տուք:

Ի Հօրէ լոյս ծագեցար մեռեալ բնութեանս
կենդանարար· առաքեցեր յառաջընթաց սուրբ
զՅովհաննէս քարոզ կենաց. սորին հայցմամբ ա-
մենակալ ըզպաղատանըս մեր ընկալ. տուք:

Լուսաշաւիղ յերկինս ելին հողանիւթեայ
սուրբ հրեշտակին, արժանացո ըզմեզ նորին նեղ
և անձուկ ճանապարհին. զի հետեւող գոլով
նորին Հօր քոյ վերին օթեւանին. և երգեսցուք
ընդ երջանկացն որդւոց լուսոյ քեզ երգս փա-
ռաց.

Դչ. Խաւարն անդոյ և սկզբնածին հալածեցաւ յօրն առաջին. լոյսն այն պայծառ յօր չորրորդին յարեգական նիւթ հաւաքեցաւ. լուսինն 'ի տիպ լուսոյ ստեղծեալ և աստեղաց պարք յօրինեալ. որով օրհնի ստեղծողն էից 'ի բանաւոր պաշտօնէից:

Ծածկեալ խորհուրդըն ծանուցաւ չորրորդ դարուն Իսահակաւ. 'ի չորրորդ օր դարձեալ հրրեշտակն ետ զաւետիսըն կուսական. թէ լոյսն որ ոչ բովանդակի, 'ի քէն մարմնով պարունակի.
յոր օրհնեցայք ազգ:

Կուսին Նախնւոյ մօրն Եւայի, յորմէ Ադամըն հին պարտի, բարձան անէծքըն" տրտմական քո սուրբ ծնընդեամբ կոյս Մարիամ. աղաչեա զքո միածինն Թողուլ ըզմեղս որդւոց նոցին. յոր օրհնեցայք ազգ երկ:

Հարսն ընծայեալ յերկրէ յերկինս, յոր ամբառնամք առ քեզ հոգիս, յօր լսելոյ քո զաւետիս խնդրեա լինել մեզ լսելիս. զձայն աւետեաց քո միածնին եթէ եկայք օրհնեալք հօր իմ.
յոր օրհնեցայք ազգ:

Ձայնիւ առ քեզ Տէր պաղատիմք եւ առաջի քո անկանիմք. աղաչանօք Աստուածածնին չիջո 'ի մէնջ ըզբոց հնոցին. տուր արտասուօք զմեղըս ջնջել և վերստին զմեզ նորոգել. յոր օրհ:

Ղեկավար ճարտարապետ անցեր ընդ ծովս կենցաղս անհետ. վերաբերեա ընդ Պետրոսի ըզ

մեզ 'ի յալեաց մեղաց ծովէս . պաղատանօք գերագունին անապական քում ծընողին . յօր օրհ .

Եչ: Ճառագայթեալ բանն 'ի Հօրէ յոր հինգերորդըն հրամայէ , բղխել 'ի ջրոց սեռք կայտառաց և թեւաւորս օդականաց , իսկ 'ի դարուն հինգ մկըրտին յամպն և 'ի ծոցն Իսրայէլ հին . տացուք հրաշից ներգործողին պատիւ եւ
փառս անեղ բանին :

Մաքրապէս օրինակի առաքելոցըն Քրիստոսի , որք 'ի ծովէն Տիբերական 'ի յերկնայինսըն կոչեցան . անցին ընդ ծով աշխարհական և 'ի հոգին
մկրտեցան . տացուք հրաշից-

Յուրախութիւնսն անզըրաւական 'ի հարսանիսըն անապական . զձեզ առաքեաց հայրըն փառաց հրաւիրատուք տրտմականաց . սուրբ հարսանեացն այն հայցեցէք ընդ ձեզ լինել մեզ պա-
րակից . տացուք հրաշից :

Նորոգողք տիեզերաց 'ի Նախահօրըն յանցանաց . Նորափետուր զարդարեցիք զեկեղեցիս հեթանոսաց . պաղատեցէք առ Նոյն զժած զմեզ
նորոգել 'ի հնոց մեղաց . տացուք հրաշից Ներ :

Շինող էիցդ համայնից արարածոց 'ի յանգոյից . Նոյն շինեցեր զեկեղեցի վէմդ 'ի վերայ վիմին բանի . 'Նդ եդեալ հիմունս 'ի Նոր Սիոն ըզ
մեզ յօդեա շինմամբ 'ի Նոյն . տացուք :

Ուրախացաւ գնացիւք գետոց քաղաք 'ի քէն շինեալ Յիսուս . յորմէ վըտակք շնորհաց հոսեն

զոգիս մարդկան առոգանեն. արբո և զմեզ ՚ի Ջրոյն կենաց հայցմամբ հոգւոյն մատռուակաց. զի բանաւոր երկիրըս քո պտղաբերի ՚ի փառըս քո։

Ո–ւ· Զըհանդուրժեալ բնութեամբ բարւոյն ունել միայն զանճառ բարին. այլ ստեղծեալ մարդ յիւր պատկերին ՚ի վեցերորդն աւուրին. և ՚ի յերրորդ ժամ զկողածինն ՚ի յօգնութիւն ետ հողածնին. զորս ՚ի դրախտին եդ վայելել, բայց ՚ի պտղոյն մահու արգել։

Պապանձեալ առ դատողին յետ յանցանաց Ադամըն հին, զկինըն պատճառ եդեալ խաբման և կինըն զօձըն դաւաճան. որով երկիրս այս անիծաւ, փուշ և տատասկ ՚ի սմա բուսան. վճիռ մահու մարդոյն տուաւ դառնալ ՚ի հող ուստի ստեղծաւ։

Ջնջել փութայր հայրըն փառաց ըզգիր պարտեաց մեր յանցանաց. որով զգեցաւ որդին գըթած ՚ի վեց դարուն զմարմին մեղաց. հօր հաճութեամբ ՚ի մահ խաչին եկն կամաւ ՚ի յուրբաթին. դառն զենաւ ՚ի հին զատկին փոխան դառանցն զօրինակին։

Ահիւ լուսոյ պատուիրանին արդարութեան ճանապարհին. բարձրանալով քո ՚ի խաչին բարձրացուցեր զմեզ ՚ի յերկին. քո անպատում խոնարհութեամբդ եւ կամաւոր խաչելութեամբդ

Հաշտեա ընդ մեզ Տէր գըթութեամբ և թող ըզմեղս ողորմութեամբ։

Սոսկալիդ սերովբէից եւ ահաւորըդ քրովբէից․ խոնարհեցար 'ի չարչարանս չարչարելի բընութեամբ մարդկան․ 'ի խաչին զմեղս ըսպաներ և զդատակնիք մահու լուծեր․ հաշտ։

Վեհագոյն բնութեանց էից և արարիչըդ բոլորից․ յորժամ ծագես զխաչիդ նըշան 'ի գալըստեան քո միւսանգամ․ զերկրպագուս այժմ հաւատով լուսաւորեա նորին լուսով․ զի համաձայն խաչազգեցիցն ըզքեզ օրհնեմք յաւիտենից։

— —

Շ-ք․ Տէրն յետ ստեղծման արարածոց հանգեաւ յեօթն օրն 'ի գործոց․ այն որ հանգիստ աշխատելոց և կամքըն գործ է եղելոց․ ուստի և մեզ յոյս հաստատուն ետ հանգստեամբըն շաբաթուն․ թէ աստ գործել զգործս Աստուծոյ, անդ է հանգչիլ ընդ Աստուծոյ։

Բաբունաբար վարդապետիմք, յօրինակէ Տեառըն խրատիմք․ որ 'ի յերկրորդ արարչութեանն յետ կատարման տնօրէնութեանն․ յեօթներորդ օր հանգստեան իջեալ մարմնով 'ի գերեզման․ ըզկապեալ հոգիսըն վերածեաց զանանց հա՛նգիստըն պատրաստեաց։

Ցօղդ որ 'ի քոյդ կողէ ցօղեալ բժըշկեսցէ ըզհանգուցեալսն․ իջցէ 'ի հող մահու նոցին եւ բուսուսցէ յօրըն վերջին․ կենդանարար ձայնիւըդ քո կոչեա զնոսա 'ի կեանըս քո․ և դասեցո ընդ

արդարոցն երգել քեզ փառս ընդ զուարթնոցն։

Իւծեալ զբնութիւնս կենաց ունող, դարձոյց յանցանքն 'ի մահու հող. իսկ անմահից մեռելութիւն շնորհեաց դարձեալ զանմահութիւն։ զորս են ընդ քեզ թաղեալ մահուամբ աւազանին մկրտութեամբ, յարո ընդ քեզ քոյին փառօք արեգական նըման լուսով։

Փայլին արդարքն յարքայութեանն եւ ճգնաւորքն 'ի հանդստեանն. մարտիրոսքըն պըսակին և կուսանաց լապտերք վառին. դասեցո Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աստուած խոստովանին. արդարութեամբ մի դատեսցին, այլ գըթութեամբ քո քաւեսցին։

Քո անպատում խոնարհութեամբդ որ թաղեցար մեռելութեամբ. և յարուցեր յորդւոց մարդկան որք հաւատով 'ի քեզ անկան. յարո' եւ զմեզ արդարութեամբ և զննջեցեալսն ողորմութեամբ. զի կենդանեացըս բերանով տացին քեզ փառս ընդ Հօր Հոգւով։

Խնդրես. Կեցո.

ԿԱՆՈՆ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ՃՐԱԳԱԼՈՅՑԻ ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ

Նախ ,ՙճաշու երեՙ Ողորմեայՙ ամբողջապես.
Մաղ. Հոգւոց հանգուցելոց։
Ապա՝ ՁՍաղմոսերգութիւն.
Եւ ապա Սաղմոս ձայնիւ *Գլ. ԻԲ.*

Տէր հովուեսցէ զիս եւ ինձ ինչ ոչ պակասեսցի ։ 'Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս, եւ առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս ։

Դարձոյց զանձն իմ առ իս, եւ առաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ ։

Թէպէտ եւ գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց մահու, ոչ երկեայց 'ի չարէ, զի դու Տէր ընդ իս ես ։

Ցուպ քո եւ գաւազան՝ նոքա մխիթարեսցեն զիս։

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց ։

Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս ։

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս ։

Ալէ. ալէ. Եւ եւս խաղաղութեան. Օրհնութիւն.
Դարձեալ *Սաղմոս Գլ. ՀԹ.*

Որ հովուեսդ Իսրայէլի նայեաց, որ առաջնորդես որպէս խաշին Յովսէփու ։

Որ նստիս 'ի քրովբէս, յայտնեաց առաջի Եփրեմի եւ Մանասէի ։

Զարթո՛ զզօրութիւնս քո, եւ ե՛կ 'ի կեցուցանել զմեզ ։

Աստուած զօրութեանց դարձո՛ զմեզ. երեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ եւ կեցցուք ։

Տէր Աստուած զօրութեանց մինչեւ յե՞րբ բարկանաս յաղօթս ծառայից քոց ։

Ջամբեցեր մեզ հաց արտասուաց եւ արբուցեր մեզ արտասուս չափով ։

Արարեր զմեզ նախատինս դրացեաց մերոց, այպըն կատականաց թշնամեաց մերոց ։

Աստուած զօրութեանց դարձո՛ զմեզ, երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ եւ կեցցուք ։

Այգի յԵգիպտոսէ փոխեցեր, հաներ զհեթանոսս և զնոսա տնկեցեր, և առաջնորդեցեր նմա ։

Հաստատեցեր զարմատս նորա և ելից զերկիր, ծածկեաց զլերինս հովանի նորա եւ բարունակ նորա զմայրս Աստուծոյ ։

Ձգեաց զորթ իւր մինչեւ 'ի ծով, մինչև 'ի գետս են շառաւիղք նորա ։

Ընդէ՞ր քակեցեր զցանկ նորա ։ եւ կթեն զնա անցաւորք ճանապարհի ։

Ապականեաց զնա խոզ անտառի, և երեւայրի արածեցաւ 'ի նմա ։

Աստուած զօրութեանց դարձ, հայեաց յերկնից եւ տես, այց արա այգւոյս այսմիկ և դարման տար սմա, զոր տնկեաց աջ քո ։

'ի վերայ որդւոյ մարդոյ՝ զոր զօրացուցեր զնա 'ի քեզ, այրեցեալ 'ի հուր և աւերեալ 'ի սաստէ քումմէ կորիցէ։

Եղիցի ձեռն քո 'ի վերայ առն, աջ քո 'ի վերայ որդւոյ մարդոյ, զոր զօրացուցեր զնա 'ի քեզ։

Ոչ ես 'ի բացեայ եղիցուք մեք 'ի քէն, կեցուսցես դու զմեզ և զանուն քո Տէր կարդասցուք։

Աստուած զօրութեանց դարձո՛ զմեզ, երեւեցո զերեսս քո 'ի մեզ եւ կեցցուք։

Ալէլուիա որթի։

Աւետարան եւ ապա դարձեալ *Սաղմոս Գլ. Բ.*

Կց. Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու, եւ ես այսօր ծնայ զքեզ։

Փխ. Ընդէ՞ր խռովեցան հեթանոսք, եւ ժողովուրդք խորհեցան 'ի սնոտիս։

Յանդիման եղեն թագաւորք երկրի, եւ իշխանք ժողովեցան 'ի միասին վասն Տեառն եւ վասն օծելոյ նորա։

Խզեսցուք զկապանս նոցա, և ընկեսցուք 'ի մէնջ զլուծ նոցա։

Բնակեալն յերկինս ծիծաղեսցի զնոքօք, եւ Տէր արհամարհեսցէ զնոսա։

Յայնժամ խօսեսցի ընդ նոսա բարկութեամբ իւրով եւ սրտմտութեամբ իւրով խռովեցուսցէ զնոսա։

Ես կացի թագաւոր 'ի նմանէ 'ի վերայ լերին Սիօնի սրբոյ նորա, 'ի պատմել զհրամանս Տեառն։

Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու, եւ ես այսօր ծնայ զքեզ։

Խնդրեա՛ յինէն եւ տաց քեզ զհեթանոսս 'ի ժառանգութիւն և յիշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի։

Հովուեսցես զնոսա գաւազանաւ երկաթեաւ եւ որպէս զանօթ բրտի փշրեսցես զնոսա։

Արդ' թա՛գաւորք, զայս 'ի միտ առէք, եւ խրատեցարուք ամենեքեան' [որք դատէքզերկիր։

Ծառայեցէք Տեառն երկիւղիւ, և ցնծացէք առաջի Նորա դողութեամբ։

Ընկալարուք զխրատ Նորա' զի մի բարկասցի Տէր, եւ կորնչիցիք 'ի ճանապարհացն արդարութեան։

'Ի ժամանակի' յորժամ բորբոքեսցի բարկութիւն Նորա։

Երանի ամենեցուն' որք յուսացեալ են 'ի Տէր։

Ալէ. ալէ. Եւ ևս խաղաղութեան. Օրհնութիւն։
Դարձեալ Սաղմոս. Գլ. ՃԹ.

Կց. 'Ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ։

Փխ. Ասաց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչևեդից [զթշնամիս քո պատուանդան ոտից քոց։

Գաւազան զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր 'ի Սիօնէ, և տիրեսցես դու 'ի մէջ թշնամեաց քոց։

Ընդ քեզ է սկիզբն յաւուր զօրութեան 'ի վայելչութիւն սրբոց քոց, յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ։

Երդուաւ Տէր եւ ոչ ևս զղջասցի, թէ դու ես Քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւՏէր ընդ աջմէ քումմէ։

Խորտակեսցէ յաւուր բարկութեան զթագաւորս.

դատէ զհեթանոսս և բազում առնէ զհարուածս , եւ խորտակեսցէ զգլուխս բազմաց յերկրի ։

Ջուղխս 'ի ճանապարհի արբուսցէ · վասն այսորիկ և բարձր արասցէ զգլուխս ։

Ալէլուիա որթի ։ Աւետարան ։
Ապա խոնարհեցո ։ Աղրեցո ։
Եւ եթէ շաբաթ իցէ Լոյս զուարթ ։
Մեսեդի · Տէր ասաց ցիս ։ *Քարոզ ·* Աղաչեսցուք ։
Սբ. Ած · ըստ պատշաճի աւուրն ։
Համբ. Բձ. Անկանիմք · տես յէջ 57 ։
Ձկնի՝ Հայր գթած :

Ապա Գիրք Ծննդոց ,Ա «Ի սկզբանէ» :
Յետոյ կ'ընթեռնուն յետզհետէ մեսասան ընթերցուածներն եւ մինչ կ'ընթեռնուն «Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն» , դպիրք կը նուագեն ։

Օ՛րհնեցէ՛ք գո՛վեցէ՛ք և բա՛րձր ա-րարէ՛ք ըզնա յաւիտե՛ան ։

Երիցս կրկնութիւն

'ի ժամ Ա. պատարագին ժամամուտ

Աստուածածին անհարսնացեալ զբանն անսկիզբն յղացար , եւ զԱստուածն անիմանալին ծնար · զանպարագրելին 'ի գիրկս քո բարձեր , Նմա անդադար բարեխօսեա վասն անձանց մերոց ։

Ճաշու

Մեծ. Գյ. Ջա՛նձառելի լուսո՛յ մայր և՛ ըզբնակարա՛ն անսկզբնա՛կից որդ-

ւոյն․ օրհնութեամբ մեծացուցանեմք ։ Զանհաս տնօրէնութեան մայր, եւ զանձնաւոր տաճար աստուծոյբանին․ օրհնութեամբ մե ։ Զբոլորից փըր-կութեան մայր, որ զանտանելին յէից 'ի յարգանդի եբարձ․ զնա ա-մենեքեան օրհնութեամբ մեծացու-ցանեմք ։

Սբ․ Ած․ որ ծնար եւ յայտնեցար վասն ։
Գիրք եւ ապա Սաղմոս ։

Հոգին սուրբ եկեսցէ 'ի քեզ և զօրութիւն
բարձրելոյն հովանասցի 'ի վերայ քոյ ։

Աւետարան․ ապա Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։

ՀԱՆԳԱՆԱԿ ՆԻԿԻԱԿԱՆ

Հաւատամք 'ի մի Աստուած Հայրն ամենակալ․ յարարիչն երկնի եւ երկրի, երեւելեաց եւ ա-ներեւութից ։ Եւ 'ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս որ-դին Աստուծոյ, ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այսինքն յէութենէ Հօր ։ Աստուած յԱստուծոյ, լոյս 'ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ․ ծնունդ եւ ո՛չ արարած ։ Նոյն ինքն 'ի բնութենէ Հօր․ որով ամենայն ինչ եղև յեր-կինս և 'ի վերայ երկրի, երեւելիք և աներե-ւոյթք ։ Որ յաղագս մեր մարդկան, եւ վասն մե-

րոյ փրկութեան՝ իջեալ յերկնից՝ մարմնացաւ,
մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս 'ի Մարիամայ
սրբոյ կուսէն հոգւովն սրբով։ Որով էառ զմար-
մին, զհոգի, և զմիտ, և զամենայն որ ինչ է 'ի
մարդ, ճշմարտապէս եւ ո՛չ կարծեօք։ Չարչար-
եալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուր յարուց-
եալ. ելեալ 'ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ
ընդ աջմէ Հօր։ Գալոց է նովին մարմնովն և փա-
ռօք Հօր 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս.
որոյ թագաւորութեանն ո՛չ գոյ վախճան։ Հա-
ւատամք և 'ի սուրբ Հոգին. յանեղն և 'ի կատար-
եալն. որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարգարէս եւ
յաւետարանս։ Որ էջն 'ի Յորդանան. քարոզեաց
զԱռաքեալսն, եւ բնակեցաւ 'ի սուրբսն։ Հաւա-
տամք և 'ի մի միայն ընդհանրական եւ յառաքե-
լական եկեղեցի, ի մի մկրտութիւն, յապաշխա-
րութիւն, 'ի քաւութիւն եւ 'ի թողութիւն մե-
ղաց։ Ի յարութիւնն մեռելոց. 'ի դատաստանն յա-
ւիտենից հոգւոց և մարմնոց, յարքայութիւնն
երկնից և 'ի կեանսն յաւիտենականս։

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ո՛չ էր Որ-
դի. կամ էր երբեմն, յորժամ ո՛չ էր սուրբ Հո-
գի. կամ թէ՝ յոչէից եղեն, կամ յայլմէ էութենէ
ասեն լինել զՈրդին Աստուծոյ՝ եւ կամ զսուրբ
Հոգին. և թէ՝ փոփոխելիք են կամ այլայլելիք.
զայնպիսիսն նզովէ՝ կաթուղիկէ եւ առաքելական
եկեղեցի։

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ։

Իսկ մեք փառաւորեսցուք՝ որ յառաջ քան զյաւիտեանս. երկրպագանելով սրբոյ Երրորդութեանն և միոյ Աստուածութեանն Հօր եւ Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և։

Եւ ես խաղաղութեան զՏէր աղաչես։

Սրբասացութիւն

Բազմութիւնք հրեշտակաց և զօրաց երկնաւորաց իջեալ յերկնից ընդ միածնին Թագաւորին. որք երգէին և ասէին սա է որդին Աստուծոյ. ամենեքեան ա-սասցուք ուրախ լերուք երկինք եւ ցնծասցեն հիմունք աշխարհի. զի Աստուած յաւիտենական 'ի յերկ-րի երևեցաւ և ընդ մարդկան շրջե-ցաւ. զի կեցուսցէ զանձինս մեր։

Նախատօնակ

յԱրձակման Ս. Պատարագին

Խորհուրդ մեծ. իւր սարօքն.

ԿԱՆՈՆ

Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ ԱՌԱՒՕՏՈՒՆ

Տէր զի բազում, իւր սարօքն. Տս էջ 1.

Օրհ. Դկ. Խորհուրդ մեծ եւ սքանչելի, որ յայսմ աւուր յայտնեցաւ. Հովիւքն երգեն ընդ հրեշտակս տան աւետիս աշխարհի։

Ծնաւ նոր արքայ 'ի Բեթղեհէմ քաղաքի, Որդիք մարդկան օրհնեցէք, զի վասն մեր մարմնացաւ։ Անբաւելին երկնի եւ երկրի 'ի խանձարուրս պատեցաւ. Որ մեկնելով 'ի հօրէ 'ի սուրբ այրին բազմեցաւ։

Այսօր ցնծան երկինք 'ի վերուստ մեծապայծառ աւետեօք. Եւ արարածք ամենայն զգեցան հանդերձ փրկութեան։

Այսօր յայրին ընծայեցաւ քրիստոս որդին աստուծոյ. Եւ հրեղինաց

բազմութիւնքն յերկնից յերկիր վայր իջեալ:

Այսօր հովուացն տեսեալ զարդարութեան արեգակն. Եւ ընդ հրեշտակս երգէին փառք ի բարձունս աստուծոյ:

Ի հօրէ ծագեցար լուսաւորել զաշխարհս. Արդարութեան արեգակն տէր փառք քեզ:

Ծնար ի յայրին ընծայեցաւ Բեթղեհէմ. Արդարութեան արեգակն տէր փառք քեզ:

Հովուացն յայտնեցար երկրպագեալ ի մոգուց. Արդարութեան արեգակն տէր փառք քեզ:

Եւ մեք երգեցուք որ ի կուսէն մարմնացար. Արդարութեան արեգակն տէր փառք քեզ:

Քաղուածք Օրհնութեան

Այսօր բանն ի հօրէ, անմեկնելի

և անճառելի խորհրդով, 'ի ձեռըն կուսական որովայնի տնօրինաբար յերկրի երեւեալ։ Մանուկ անժամանակ 'ի Հօրէ անսերմն 'ի կուսէ, 'ի գիրկըս մօր գրգուեցաւ այսօր արարիչն երկնի և երկրի։ Որ մաքրեացն ըզյորդանան և լուաց ըզմեղս աշխարհի. զոր օրհնեն անդադար արարածք ամենայն զէակիցըն Հօր եւ Հոգւոյն։

Աստուածածին սուրբ կոյս անապական տաճար, անպարագիծ էին բոլորից բնութեանց լայնածաւալ տեղի. այսօր ընդ բերկրական զըւարթնոյն կրեցեր աւետեաց զտէրըն տէրանց 'ի քեզ. առ որ մաղթեմք բարեխօսել վասըն մեր անըլռելի ձայնիւ։ Յիմանալի վտակաց տանն աստուծոյ հոսմանց, վիճակեալ տեսանողացըն ձայնի արբմամբ ըզմայլեցար.

այսօր զանթառամըն ծաղկեցար ըզ ծաղիկ 'ի ժամու տալով զպտուղն. առ որ ։ Այսօր 'ի քեզ լցեալ ամովսածնին բարբառ. որ 'ի փրկութիւն հասարակաց տուեալ նշան բնութեան ազգի մարդկան. ահա կոյս յղասցի և ծըն-ցի որդի զընդ մեզ յայտնեալն աս-տուած. առ ։

Ըզքեզ աստուածածին աղբիւր անսպառ լուսոյն, որ լուսաւորէ ըզ հաւատացեալս, միաբանական ձայ-նիւ երգով մեծացուցանեմք ։ Դու պարծանք կուսութեան մարդկան. դու ուրախութիւն հրեշտակաց. դու բարձող անիծիցն. վասն որոյ զքեզ աստուածածին մեծացուցա ։ Դու ճշմարիտ արեւելք արեգակա-նըն արդարութեան, յորմէ ծագեաց փրկութիւն տիեզերաց, միաբանական ձայնիւ երգով մեծա ։

Աստուածածին եւ սուրբուհի, որ
ըզբանն աստըւած անսերմն յղու-
թեամբ յարգանդի կրեցեր. ան-
դադար երգով մեծացուցանեմք։
Զքեզ մայր կուսութեան եւ յըղու-
թեան լուսոյ, եւ առագաստ ան-
ճառելւոյ բնակողին. 'ի քեզ փեսա-
յացեալ բանին. անդադար երգով։
Քեւ լուծան կնիք դատապարտու-
թեան եւ, քեւ կանգնեցաւ մեղուցեալ
մայրըն գլորեալ. վասն որոյ ըզքեզ
աստուածածին եւ կոյս. անդադար
երգով մեծացուցա։

Միայնոյ քեզ 'ի կանանց կոյս յետ
ծննդեան երգեմք զօրհնութիւն. զի
լոյս 'ի լուսոյ քեւ յայտնեցաւ աշ-
խարհի. եւ զնախամօրն եբարձ զա-
նէծս անճառ ծընընդեամբն 'ի քէն։
Քեզ միայնոյ մարմնացելոյդ 'ի սուրբ
կուսէն, օրհնութիւն 'ի բարձունըս

վերերգեմք ասելով, փառըք քեզ քըր-
րիստոս որ եկիր կամաւ Հօր կեցու-
ցանել ըզմեզ ։ Խընդա մարիամ, որ
եղեր մայր քրիստոսի, և աղաչեա
զնա 'ի քէն զմարմնացեալ բանն աս-
տըւած · զի փրկեսցէ զմեզ 'ի փոր-
ձութենէ ։

Եւ ևս խաղաղու ·

Հոգիք հրեղինացն այսօր տօնեն
ընդ մեզ ըզգալըւստ հոգւոյն աստու-
ծոյ ։ Տեսանողն յառաջ նշանակէր
զառատաբուղխ վըտակ իմաստից 'ի
մեզ հեղեալ 'ի հոգւոյն ։ Վէմըն
հաւատոյ զմայլեալ անմահական բա-
ժակաւն այսօր բաշխէր ծարաւեաց ։
Գետոցս այս գնացիւք ցնծայ քա-
ղաքն աստուծոյ սիոն մայր եկեղեցի ։
Վասն որոյ եւ մեք երրեակ եւ մի
աստուածութեանն երգեմք ըզփառս
'ի բարձունս ։

Ո՞ր ’ի հօրէ՜ առաքեցար մարդասէ՞ր կարօղ փրկիչ. եւ ըզմեղուցեալ ըզմարդըն բըժշկեցեր. օղորմեա՛ տէր հրաժարելոյս. զոր հրաւիրեալ առ քեզ կոչեցեր։ Ո՞ր ’ի խաչի՜ն բեւեռեցար մարդասէր կարօղ փրկիչ. և ըզզօղ անապական արեանըդ ցօղեցեր տիեզերաց. օղորմեա՛ տէր հրաժարելոյս, Ո՞ր ըզդըժո՜խս աւերեցեր և ըզ գերեալըն փրկեցեր և զարգելեալըն վերածեր ’ի լոյս կենացըն յաւիտենից. օղորմեա՛ տէր։

Փառք Հօր. Այժմ եւ միշտ։

Մաղթանք, «Փառք հրաշափառ Ծննդեան»

Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն. տես յէջ 52

ԱԼԷԼՈՒՔ

Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա ։
Աշ . Տէ՛ր հովուեսցէ զիս . և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի ։
'Ի վայրի՛ դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս , եւ առ ջուրս հանգստեան սընոյց զիս ։
Գ . Ալէ ։ Իջցէ՛ որպէս զանձրեւ 'ի վերայ գեղման . որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր ։
Ծագեսցի՛ յաւուրս նորա արդարութիւն . բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին ։
Փա՜ռք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ Որդւոյ եւ Հոգւոյն սրբոյ . Ա՛յժմ եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն ։
Դա՛սք հրեշտակաց օրհնեն զՔեզ Քրիստոս , ալէլուիա . Մարդկա՜ն ազգ սաղմոսեն քեզ ։
Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա ։

Ալէլուիա . ալէլուիա . ալէլուիա ։
Ակ . Լո՛ւր դուստր եւ տես . խոնարհեցո զունկն քո . մոռա զժողովուրդ քո եւ զտուն Հօր քոյ , զի ցանկացաւ Թագաւոր գեղոյ քոյ ։
Սա՛ ինքն է Տէր քո՝ երկիրպագցես սմա . եւ դուստր Ծուրայ երկիրպագցէ սմա . եւ պատարագօք զերեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք 'ի ժողովրդոց ։

Ձ. Ալէ։ Նա՛ կարդասցէ առ իս, Հայր իմ ես դու. Աստուած ընդունող փրկութեան իմոյ։
Ե՛ս անդրանիկ արարից զնա, եւ բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի։
Փառք եւ երկրպա։ Այժմ եւ միշտ եւ։
Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա։
Բյ. Իջցէ՛ որպէս անձրեւ 'ի վերայ գեղման. որպէս ցօղ զի ցօղէ յերկիր։
Ծագեսցի՛ յաւուրս Նորա արդարութիւն. բազում խաղաղութիւն մինչեւ կատարեսցի լուսին։
Ձ. Ալէ։ Եցո՛յց Տէր զփրկութիւն իւր, առաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր։
Ցնծեա՛ց ողորմութեամբ իւրով զՅակոբ. ճշմարտութեամբ իւրով զտունն Իսրայէլի. եւ տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ։
Փա՛ռք եւ երկր։ Այժմ եւ միշտ։ Ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա.
Բկ. Նա՛ կարդասցէ առ իս Հայր իմ ես դու. Աստուած ընդունող փրկութեան իմոյ։
Ե՛ս անդրանիկ արարից զնա. եւ բարձր քան զամենայն թագաւորս երկրի։
Ձ. Ալէ։ Ընդ. քե՛զ է սկիզբն յաւուր զօրու-

Թեան. ՚ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ։

Երդուա՛ւ Տէր եւ ոչ եւս զղջասցի. թէ դու ես Քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ

Փառք եւ եր. Այժմ եւ միշտ։ Ալէլուիա։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Գյ. Եցո՛յց Տէր զփրկութիւն իւր, առաջի ազգաց յայտնեաց զարդարութիւն իւր։

Յիշեա՛ց ողորմութեամբ իւրով զՅակոբ, ճշմարտութեամբ իւրով զտունն Իսրայէլի, եւ տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկութիւն Աստուծոյ մերոյ։

Ձ. Ալէ։ Յիշեա Տէր զԴաւիթ, եւ զամենայն հեզութիւն նորա։

Որպէ՛ս երդուաւ Տեառն, եւ ուխտս եդ Աստուծոյ Յակոբայ։

Փառք եւ |երկրպագ. Այժմ և միշտ։ Ալէ։

Ալէլուիա. Ալէլուիա. ալէլուիա։

Գկ. Ընդ քե՛զ է սկիզբն աւուր զօրութեան. ՚ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ։

Երդուա՛ւ Տէր եւ ոչ եւս զղջասցի. թէ դու ես Քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի. եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ։

Փ. Ալէ. Տէ՛ր ասաց ցիս որդի իմ ես դու. և ես այսօր ծնայ զքեզ։

Խնդրեա՛ յինէն, եւ տաց քեզ զհեթանոսս 'ի ժառանգութիւն. եւ իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի։

Փա՛ռք եւ՛երկրպա. Այժմ և միշտ և։ Ալէ։

Ալէլուիա. Ալէլուիա. Ալէլուիա։

Դ3. Օրհնեա՛ Տէր զԴաւիթ, եւ զամենայն հեզութիւն նորա։

Որպէ՛ս երդուաւ Տեառն, եւ ուխտս եդ Աստուծոյ Յակոբայ։

Փ. Ալէ. Տէ՛ր հովուեսցէ զիս. եւ ինձ ինչ ոչ պակասեսցի։

'Ի վայրի՛ դալարւոյ անդ բնակեցոյց զիս. եւ առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս։

Փա՛ռք և երկրպա։ Այժմ և միշտ և։ Ալէ։

Ալէլուիա. ալէլուիա. ալէլուիա։

Դ4. Տէր ասաց ցիս որդի իմ ես դու. եւ ես այսօր ծնայ զքեզ

Խնդրեա՛ յինէն, եւ տաց քեզ զհեթանոսս 'ի ժառանգութիւն. եւ իշխանութիւն քեզ ընդ ամենայն ծագս երկրի։

Փ. Ալէ. Լո՛ւր դուստր և տես, խոնարհեցո՛

զունկն քո․ մոռա զժողովուրդ քո եւ զտուն Հօր քոյ, զի ցանկացաւ Թագաւոր գեղոյ քոյ։

Սա՛ ինքն է Տէր քո՝ երկիրպագցես սմա․ եւ դուստր Ծուրայ երկիրպագցէ սմա․ եւ պատարագօք զերեսս սորա պաշտեսցեն մեծամեծք ՚ի ժողովրդոց։

Փառք և երկրպա։ Այժմ և միշտ և։ Ալէ․

Հրց․ Գյ․ Անըսկիզբն էակից բանըդ հօր․ որ էիր յառաջ քան զյաւիտեանս․ և եկիր ՚ի փրկութիւն ըստեղծուածոց քոց․ ըզքեզ օրհնեմք աստըւած հարցըն մերոց։ Ծընար ՚ի կուսէ անճառ միութիւն․ անքաժանելի եւ միշտ գոլով ոչ մեկնեցար ՚ի հայրական ծոցոյ․ զքեզ օրհնեմք ։ Ցընծութեամբ տօնեսցուք ըզծըննունդ քո սուրբ, որ յայտնեցար մեզ լոյս ՚ի լուսոյ․ և լուսով քով լուցեր զտիեզերս․ զքեզ օրհն։

է, Գործըք տեառն ըզտէր օրհ-

նեցէք, և բարձր արարէք ըզ-նա յաւիտեան:

Ըզծնեալն ի սրբոյ կուսէն օրհ-նեցէք. և բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան: Զանճառելի զծընունդ փրկչին գովեցէք, և առաւել բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան:

Մեծ. Ուրախ լեր աստուածածին, յոյս և փրկութեան մայր, զքեզ ընդունող լուսոյ մեծացուցանեմք: Ըզքեզ լուսոյ մայր և կոյս, զքեզ գանձըդ կենաց՝ աստուածային ձայ-նիւ ցնծութեամբ մեծացու: Մայր սուրբ անարատ լուսոյն. հրեշտակա-յին օրհնութեամբ պատուեալ զքեզ մեծաց:

«Ի Կիւրակէի յետ Իւղաբերից Աւետարանին»։

Հոյլք հոգեղէնք ընդ հովիւսն
քարոզէին ՚ի յանբանից մըսուր զԲա-
նըն բազմեալ և մոգքն աստեղբըն
գուշակեալ մատուցին զընծայսն խոր-
հըրդոյ։

Ող․ Ամենիմաստ ամենից հայր
բազմազեղ, խնամող ստեղծող և
տէր բոլորից․ անեղ և էից էակ,
զոր միշտ օրհնեն դասք անմարմնա-
կանացն յաւէժաբար հնչմամբ։ Որ
կերպարան եւ կնիք հօր առեալ վա-
սըն մեր, ծառայի կերպ ՚ի կուսէն․
որ էն ՚ի յաթոռ փառաց․ անտես
վերնոցն, ՚ի յայրին իջևանի և ՚ի
մըսուր անբանից բազմեալ։ Զ՚ի կու-
սէն մարմնացեալ բանն, եկայք ժո-
ղովուրդք ընդ հովիւսըն բարեբանես-
ցուք․ և ընդ մոգուցն երկրպագես-
ցուք․ ընդ երկնային զօրսն երգես-

ցուք փառք 'ի բարձունս աստուծոյ։

Տէր. Ծառագայթ և կերպարան է֊
ութեան հօր բանդ աստըւած. ըզ
քեզ բարեբանեմք ասելով. փառք
'ի բարձունս աստուծոյ։ Որ միացար
'ի մարմնի անճառապէս ճըշմարիտ
աստըւած. զքեզ բարեբանեմք։ Որ
զանիծիցըն բարձեր ըզդատապարտու֊
թիւն քրիստոս աստըւած. զքեզ
բարեբանեմք։

Որթի, Աւետարան։ Ապա Փառք 'ի բարձ. տես էջ 58
Դարձեալ Մեաց. Աւետարանին.
Ապա Եւ յամ. ժամ։

Եշէ. Ա——. Արեգակն արդարութեան
այսօր յայտնեցար ազգի մարդկան.
մարդ եղեալ սրբեցեր ըզջուրս, վերա֊
ծնեալ զմեզ մկրտութեամբըն սրբոյ
հոգւոյն։ 'Ի վայելչութիւն փառաց
սրբութեան քոյ 'ի յարգանդէ յա֊
ռաջ քան զարուսեակ ծնայ ըզքեզ,

մարդ եղեալ սրբեցեր ըզչորս․ վերանձնեալ զմեզ մկրտութեամբըն սըրբոյ հո՛գւո՛յն։

Քըղ․ Մայր սո՛ւրբ աքանչելի լուսոյն, որ զԱստուածն ամենայն յաւիտենից յորովայնի քում կըրեցեր, եւ ցնծութի՛ւն աշխարհի ծնար զբանն Աստուած, աղաչեմք։

Մայր սուրբ բարեխօսեա։

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն զմարմնացեալն Աստուած, որ խոնարհեցաւ 'ի հայրական ծոցոյ, էառ մարմին ըստ մարդկային բնութեանս․ առնե՛լ խաղաղութիւն յերկինս և յերկրի․ աղաչեմք։

Մայր սուրբ բարեխօսեա։

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն զմարմնացեալն Աստուած՝ ներել մեզ, անտես առնել զյանցանս մեր եւ տա՛լ օգնականութիւն ընդդիմակաց լինել հակառակամարտիցն 'ի պատերազմի․ աղաչեմք։

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն զմարմնացեալն Աստուած՝ զի լռեսցին պատերազմունք, դադարեսցին յարձակմունք թշնամեաց, տնկեսցի՛ն սէր եւ արդարութիւն 'ի յերկրի․ աղաչեմք։

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն զմարմնացեալն Աստուած, աճեցուցանել յերկրի մերում զքաղցր

բղխումն աղբերաց · զառատ պտղաբերութիւն բուսոց եւ տնկոց , առ 'ի զուարճալի՛ լինել ամենայն հարկաւոր պիտոյից մերոց · աղաչեմք ։

Աղաչեա վասն մեր զառ 'ի քէն զմարմնացեալն Աստուած , զի միաբանեսցէ զեկեղեցի իւր սուրբ , շինեալ 'ի վերայ հիման առաքելոց եւ մարգարէից , պահե՛լ անարատ մինչեւ յօր երեւելոյ գալըստեան իւրոյ · աղաչեմք ։

Աղաչեա՛ վասն մեր Սրբուհի՛ զմիածին քո զորդին եւ վասն հոգւոցն հանգուցելոց , ընդունե՛լ յարքայութիւնն երկնից եւ տալ մասն եւ բաժին ընդ սուրբս ամենայն · աղաչեմք ։

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա ։

Եւ եւս առաւե՛լ զյորդորումն սիրոյ և զգործըս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք ։

Տուր մեզ Տէր Աստուած ։

Զանձինս մեր եւ զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալիդ յանձն արասցուք ։

Քեզ Տեառնդ յանձն եղիցուք ։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ ։

Տէր ողորմ. Տէր ող. մայր սուրբ բարեխօսեա առ Տէր վասն մեր ։

Սուրբ Աստուած որ ծնար եւ յայտնեցար վասն մեր ։

Շար. Խորհուրդ մեծ. Տես յէջ 79

Ձկնի որթի. Աւետարան ։

Շար. Այսօր ցնծան եր. Տես յէջ 80

Ձկնի որթի. Աւետարան ։

Շար. Այսօր բանն 'ի Հօրէ. Տես յէջ 80

Ձկնի որթի. Աւետարան ։

Շար. 'Ի Հօրէ ծագեցար. Տես յէջ 80

Ձկնի որթի. Աւետարան ։

Սաղմոս. 'Ի վայելչութիւն. Տես յէջ 80

Աւետարան. եւ ապա «Նորաստեղծեալ» կամ «Արարչական» Ըստ պատշաճի աւուրն տես յէջ 62

Ապա «Կեցո՛» ։

'Ի ժամ Ս. Պատարագին

Շարական զգեստու

Դչ. Խորհուրդ խորին անհաս անըսկիզբն. որ զարդարեցեր զվերին պետութիւնդ, 'ի յառագաստ անմատոյց լուսոյն. գերապանծ փառօք զդասըս հրեղինաց ։ Անճառահրաշ զօրութեամբ ստեղծեր զԱդամ պատկեր տիրական. եւ նազելի փառօք զգեստաւորեցեր 'ի դրախտն Ադենէ տեղի բերկրանաց ։ Չարչարանօք քո սուրբ միած-

նին. Նորոգեցան արարածք ամենայն, եւ վերըստին մարդն անմահացաւ, զարդարեալ ՚ի ըզգեստ անկողոպտելի։ Անձրեւածին բաժակ հըրահոսան, որ հեղեր յառաքեալսն ՚ի սուրբ վերնատանն, հեղ և ՚ի մեզ՝ Հոգիդ սուրբ Աստուած, ընդ պատմուճանի զքո զիմաստութիւն։ Տան քում վայելէ սրբութիւն, որ զգեցար ըզվայելչութիւն, սրբութիւն փառաց ընդ մէջ քո ածեալ պատեա ըզմէջս մեր ճշմարտութեամբ։ Որ զարարչագործ բազուկս քո տարածեցեր ընդդէմ աստեղաց, հաստատեա՛ զբազուկս մեր կարողութեամբ, համբարձմամբ ձեռաց առ քեզ միջնորդիլ։ Իւսմամբ թագ ՚ի գլուխ պատեսցես ըզմիտս եւ ըզգայարանս խաչանիշ ուրարմամբ ըստ Ահարոնին, ծաղկեալ յոսկեթել ՚ի զարդ խորանի։ Բամից բոլորից, տիրապէս աստուածպետական, Նափորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորեցեր, քում սուրբ խորհրդոյդ լինել սպասաւոր։ Թագաւոր երկնաւոր. զեկեղեցի քո անշարժ պահեա և զերկրպագուս անուանըդ քում պահեա՛ ՚ի խաղաղութեան։

Մաղ. Վասն սրբոյ Աստուածածնին։

Քարոզ. Սուրբ զԱստուածածինն ։

Փ.խ. *Աղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր. ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ։*

Մտէք առաջի Նորա ցնծութեամբ, ծանիրուք զի Նա է Տէր Աստուած մեր։

Նա արար զմեզ, եւ ո՛չ մեք էաք. մեք ժողովուրդք եւ խաշն արօտի նորա։

Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ, եւ օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա։

Խոստովան եղերուք Տեառն, եւ օրհնեցէք զանուն նորա։

Քաղցր է Տէր յաւիտեան է ողորմութիւն նորա, յազգէ մինչեւ յազգ եւ ճշմարտութիւն նորա։

Փառք Հօր եւ Որդ. Այժմ եւ միշտ։

Քարոզ. Սուրբ եկեղեցեաւս եւայլն։

Ընտրեալըդ յԱստուծոյ. ո՛վ երջանիկ Սուրբ քահանայ.

Նըմանեալ Ահարօնի, եւ Մովսիսի մարգարէին. Այնմ որ զգեստուցն էր յօրինող, զոր Ահարօն միշտ ըզգենոյր։

Ցօրինէր զպատմուճանն, զոր 'ի չորից կազմեալ նիւթոց, 'ի կարմըրոյ, 'ի կապուտոյ, 'ի բեհեղոյ, 'ի ծիրանւոյ։

Մեղեդի ԾննդեաՆ

Նոր ծաղիկ այսօր բղխէ յարմատոյն Յեսսեայ եւ որդի Դաւթի ծնանի զորդին Աստուծոյ։

Հրճուիմք այսօր մեք հոգեպէս տօնիւս մաքուր սուրբ կուսական. զի ծնաւ Փրկիչ մեր Տէր

Քրիստոս որդի Դաւթի Աբրահամու։
Բանին Հօր ծոցոյ մարմնարան արփիահրաշ կոյս
Մարի րէյ րի րէյ րխամ։

'ի Թափորին

Այսօր տօն է սուրբ Ծննդեան. աւետիս.
Տեառն մերոյ եւ յայտնութեան. աւե. աւե։
Այսօր սուրբ կոյսն անապական. աւետիս.
Ծընաւ, երեր զանմահ արքայն. աւե. աւե։
Այսօր արեւն արդարութեան, աւետիս.
Երեւեցաւ 'ի մէջ մարդկան. աւե. աւե։
Այսօր հրեշտակք յերկնից իջեալ. աւետիս.
Ընդ մեզ օրհնեն զանմահ արքայն աւե. աւե։

ՇԱՐԱԿԱՆ ԽՆԿԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ՄՐՌՈՑ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ

Ցայս յարկ նուիրանաց ուխտի Տեառըն տաճարիս. ժողովեալքս աստանօր 'ի խորհուրդ պաշտաման պաղատանաց առաջակայ սուրբ պատարագիս. խնկօք անուշիւք խումբ առեալ պարեմք 'ի վերնայարկ սրահըս խորանիս. ուղղութեամբ ընկալ զաղօթս մեր որպէս բուրումն անուշահոտ խնկոց տաշխից եւ կինամոնաց. և ըզ մատուցողս պահեա՛ սրբութեամբ միշտ եւ հանապազ քեզ սպասաւորել։ Բարեխօսութեամբ մօր քոյ և կու-

սի ընկալ զաղաչանս քոց պաշտօնէիցս։ Որ գերագոյն քան զերկինս պայծառացուցեր սուրբ զեկեղեցի արեամբ քո Քրիստոս, եւ ըստ երկնայնոցըն կարգեցեր 'ի սմա զդասս առաքելոց և մարգարէից սուրբ վարդապետաց. այսօր ժողովեալ դասք քահանայից, սարկաւագաց, դպրաց եւ գըղերիկոսաց. խունկ մատուցանեմք առաջի քո Տէր յօրինակ ըստ հընումըն Զաքարիայ. ընկալ առ 'ի մէնջ զխնկանուէր մաղթանս, որպէս զպատարագն Աբէլի, զՆոյի և զԱբրահամու. բարեխօսութեամբ վերին քո զօրացդ միշտ անշարժ պահեա՛ զաթոռ Հայկազնեայս։

Զանապական կոյսըն Մարիամ աստուածածին խոստովանի սուրբ եկեղեցի. ուստի տըւաւ հացն անմահութեան եւ բաժակ մեզ ուրախարար. տուք օրհնութիւնք նմա հոգեւոր երգով։

Ժամամուտ

Աստուածածին զքեզ խոստովանեալ երկրպագէ եկեղեցի ուղղափառաց. քանզի ուր քերովբէքըն բազմաչեայք եւ աթոռք հրանիւթք եւ վեցթեւեան սերովբէքըն նայիլ ոչ իշխէին, կրեցեր անսերմնապէս զանապականութիւն 'ի յարգանդի քում որպէս զաղախին զՏէր, և ծնար որպէս ըզ մարդ զԱստուածն բոլորից զմարմնացեալն առ 'ի քէն զանճառ զբանն 'ի փրկութիւն աշխարհի, և կեանք անձանց մերոց։

Ճաշու

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր եւ ցնծասցէ հոգի իմ։

Գյ Սուրբ զաստուածածինն օրհնութեամբ մեծացուցանեմք։ Աւետաւոր հրեշտակն աւետարանէր ըղձընեալ փրկիչն ՚ի սրբոյ կուսէն։ Ասէ ուրախ լեր բերկրեալդ. քանզի տէր տէրանց է ընդ քեզ։

Գիրք եւ ապա *Սաղմոս*։

Ալէ. Ալէ. Այսօր ծնաւ որ ՚ի Հօրէ յառաջ քան զյաւիտեանս որդին, որ է օծեալ Տէր ՚ի քաղաքի Դաւթի, ՚ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ։

Աւետարան *ապա* «Հաւատամք» *տես էջ* 76

Սրբասացութիւն. «Բազմութիւնք» Տես էջ 78

Տաղ

Երկինք երկնից իմաց արարէք, եւ երկնայինք դուք խոնարհեցէք, ՚ի Բեթղեհէմ ՚ի յայրն ընթացէք. զերկնից արքայն ՚ի մսրին տեսէք. այ օր, այ օր, օր օր օր, օր օր օր, օր օր օր, իմ միածին որդեակ օր օր օր, իմ անդրանիկ Յիսուս օր օր օր։

Զկնի վերջին աւետարանին Քարոզ. Եւ եւս խաղա։
Օրհնութիւն եւ փառք Հօր։

ԿԱՆՈՆ

Ա. ԾՆՆԴՈՒԹԵԱՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

Ծար. Գյ. Լո՛յս 'ի լուսո՛յ 'ի Հօրէ ա-ռաքեցար և մարմնացար 'ի սուրբ կուսէն. զի վերստին նորոգեսցես զապականեալն ադամ: Դու՛ աստու-ա՛ծ 'ի յերկրի երեւեցար եւ ընդ մարդկա՛ն շրջեցար, և փրկեցեր ըզ-տիեզերս յանիծի՛ցն ադամո՛յ: Քե՛զ 'ի յերկնի՛ց վկայեալ Հօր քո՛յ ձա՛յն, ասէ դա է իմ որդի. և սուրբ Հո-գին զքեզ յայտնեաց աղաւնա-կերպ երևմա՛մբ:

Զքեզ որ Հոգւո՛վ և Հրո՛վ մաքրե-ցեր զմարդկան աղտեղութիւն, որ-պէս զաստուա՛ծ և զփրկիչ ամենեք-եա՛ն օրհնեսցո՛ւք: Փրկիչն երեւե-ցա՛ւ և զաշխարհս մաքրեցոյց 'ի պատ,

րանաց Թշնամւոյն, որդեգրութիւն շնորհելով 'ի ձեռն մըկրտութեան ։ Ջրով կիզու զմեղս մեր այսօր երևեալ ապրեցուցիչն. և զովացուցանէ զաշխարհս աստուածային ջըրովն ։

Զգլուխ վիշապին փըրկիչըն ջախջախեաց 'ի յորդանան 'ի գետն. եւ ինքեան իշխանութեամբ զամենեսեան ապրեցոյց ։ Զհին մարդն նորոգելով փրկիչն 'ի մկրտութիւն գայ այսօր, զի զապականեալ զբնութիւնըս ջրով նորըս գործեսցէ. անապական զգեստ փոխարէն տալով մեզ ։ Մկրտի քրիստոս և սրբէն ամենայն արարածք. և տայ մեզ թողութիւն մեղաց. ջրով և հոգւով վերստըրբելով ըզմեզ ։

Գիրք եւ ապա *Սաղմոս*։

Ալէ․ ալէ․ Ուրախ լիցին երկինք և ցնծասցէ երկիր․ զուարճասցի ծով լրիւ իւրով, տիեզերք և ամենայն որ 'ի նոսա։

Աւետարան եւ ապա *Աղօթք* եւ յետոյ *Քարոզ եղանակաւ*։

Ցամենայն ժա՛մ օրհնեմք զօրհնեալ փրկիչդ էմմանուէլ, ծնար 'ի կուսէ, եւ վերըստին ծնընդեամբ մկրտեցար 'ի Յորդանան 'ի Յովհաննէ, նորի՛ն բարեխօսութեամբ ընկալ զաղաչանս քոց պաշտօնէից, աղաչեմք։

Լուր Տէր եւ ողորմեա։

Որ սրբեցե՛ր զջուրսն Յորդանանու սրբիչդ աշխարհի, տալով զկնիք նորոգման որդւոց Սիօնի․ տուր մաքրութի՛ւն սուրբ Եկեղեցւոյ և ազատութիւն քում ժողովրդեան․ աղաչեմք։

Հեղցես Տէ՛ր 'ի մեզ ըզշնորհս Հոգւոյդ, զոր ընկալար տնօրէնութեամբ 'ի Յորդանան, զՀոգի իմաստութեան, գիտութեան եւ զօրութեան, զՀոգի հանճարոյ եւ խորհրդոյ աստուածպաշտութեան, լցո՛ զմեզ Հոգւով երկիւղի քոյ․ աղաչեմք։

Անո՛ւն կոչեցար իւղ թափեալ և իւղով Հոգւոյն օծեալ կնքեցար, և հայրական ձայնիւ յերկ-

նից սիրելի որդի Հօր վկայեցար, շնորհեա՛ յորդեգրութիւն ծնելոցս ժամանել փառաց որդւոյդ
Աստուծոյ. աղաչեմք։

Նորագո՛րծ տաճար կազմեցեր զԹորգանեան քան զարփին բարձրագոյն. որով ցուցար ստեղծիչ աշխարհի և ամենայն երկնից գերագոյն. արա՛ զմեզ լինել տաճար ամենասուրբ Երրորդու-
թեանդ. աղաչեմք։

Նիւթեղէ՛ն մարմնովդ առ 'ի մէնջ 'ի Յովհաննէ եղեր ձեռնադրեալ. և զձուլեալ մարմինդ հրոյ աստուածութեանդ ջրով այսօր մխեցեր. ամրացո՛ զմարմին քո սուրբ զեկեղեցի 'ի դրանց
դժոխոց լինել անվանելի. աղաչեմք։

'Ի փորձութի՛ւն մտեր յանապատին ընդդէմ փորձողին. եւ մերով բնութեամբս յաղթեցեր հակառակողին յերիս տեսակս մարտին. կարողացո՛ զհոգի, զմիտս և զմարմին լինել յաղթող 'ի փոր-
ձանս չարասիրին. աղաչեմք։

Սաւառնացեա՛լ հրեշտակք անմարմինք մատեան պաշտել զքեզ յանապատին, որք են բանակք Աստուծոյդ և բանակեալ շուրջ զաթոռովդ պարէին, զնոսա տո՛ւր մեզ պահապան 'ի յելս եւ 'ի մուտս ընդդէմ բանակաց խաւարին. աղաչեմք։

'Ի հաղբի՛ց Թշնամւոյն պարսպեալ ամրացո՛ սուրբ զեկեղեցի, եւ յանուն քո ժողովելոցս շնորհեա՛ զքաւութիւն եւ զթողութիւն միածին որդի Աստուծոյ, յիշեա՛ զհոգիս ննջեցելոց մերոց

եւ այց արա 'ի քում գալստեանդ. աղաչեմք։

Յիշեա Տէր եւ ողորմեա։

Եւ եւս առաւե՛լ զ.յորդորումն սիրոյ և զգոր-ծըս բարեաց պարգեւել մեզ խնդրեմք։

Տուր մեզ Տէր Աստուած։

Բամեա՛ զցրուեալսն 'ի մի միաբանութիւն յուսոյ, հաւատոյ եւ սիրոյ, 'ի հնազանդութիւն քոյոց աստուածայնոց պատուիրանաց, 'ի վայե-լը՛ւմն երկնայնոց հայրականաց քոյոց օթեւանաց. աղաչեմք։

Լուր Տէր եւ ողորմեա։

Գոչմա՛մբ Տիրուհւոյ իսկապէս Մօր քոյ և կու-սի Մարիամու Աստուածածնի, և հուպ եղելոյ քեզ հողանիւթ հրեշտակին 'ի Յորդանան այսօր ըզ քեզ ձեռնադրողին, կրկին բացողին զերկինս սըր-բոյն Ստեփաննոսի Նախավկային. եւ հօրն մերոյ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին, եւ ամենա՛յն սըր-բոց քոց Տէր որք յաւիտենից քեզ հաճոյացան. աղաչեմք։

Տէր ողոր. Տէր ողոր։ Յիշեա Տէր եւ ողորմեա։

Երգ

Ով զարմանալի խորհուրդ այս մեծ յայտնեալ։
Արարիչն Աստուած 'ի Յորդանան եկեալ.
Կամէր մկրտիլ 'ի ծառայէն իւրմէ,

Զառնոյր Կարապետն զմկրտելն 'ի յանձն.
Յորդանան լուեալ փախստական դառնայր,
Վըտակ առ վըտակ պատգամաւոր լինէր:
Գետ մի՛ զարհուրիր, քո արարիչն եմ ես.
Եկեալ մըկրտիմ եւ լուանամ ըզ մեղս:
Յիսուսյառաջեաց Աստուածութեամբն 'ի ջուրն.
Հանդերձ Յովհաննու Յիսուս 'ի գետն եմուտ:
Երկինք պատառեալ ձայն 'ի յերկնից իջեալ,
Ձայն Հօր 'ի բարձանց Որդւոյն իւր վըկայեալ:
Սուրբ Հոգին իջեալ աղաւնակերպ տեսլեամբ.
Յայտնեալ ցուցանէր Հօր փառակից զՈրդին:

Այսօր ձայնըն հայրական յերկնից իջեալ հաճոյական սիրեցելոյ որդւոյ վկայ. ա՜յ յորդորէ, գետ յորդորէ, գետ Յորդանան: Աւետաւոր ձայնիւ երգէր մեծ Կարապետն Յովհաննէս:

Ապա *Աղօթք* եւ *Տեառնագր.* «Օրհնեցի եւ սրբեցի»:

Ապա

Շար. Դչ. Առաքելոյ աղաւնւոյ իջանելով մեծաձայն հնչմամբ 'ի բարձանց 'ի նմանութիւն լուսոյ փայլման հրազինեաց անկիզելի զաշակերտսն. մինչդեռ նստէին 'ի սուրբ վերնատանն: Անխիթական աղաւնի անքննելի որ քննէ ըզխորս

աստուծոյ, զոր առեալ 'ի հօրէ պատ-
մէ զահաւոր և զմիւսանգամ գա-
լուստ. զոր քարոզեցին համա-
գոյական։ Օրհնութիւն 'ի բար-
ձունս, եղողին 'ի հօրէ հոգւոյն սըր-
բոյ, որով առաքեալքն արբեցան
անմահական բաժակաւն, և հը-
րաւիրեցին զերկիրս 'ի յերկինս։

Բրգ. Սբ. խաչիւս, Աղօթք Պահպանիչ

Եւ ապա Նախատօնակ

Ձ՟ւ. Ակ. Արեգակն արդարու-
թեան ծագման արուսեակդ առա-
ւօտեալ. Նախընթաց ճանապարհի
որդւոյն աստուծոյ տնօրէնութեան
սուրբ յովհաննէս. առ քրիստոս
բարեխօսեա վասն անձանց մերոց։
Բարձրելոյն անճառ խորոց տեսա-
նող իմաստուք հոգւոյն. 'ի յորո-
վայնէ մաքրեալ տաճար աստուծոյ,

և բնակարան սուրբ երրորդութեանն. առ քրիստոս։

Գաբրիէլ հրեշտակապետն առաքեալ առ զաքարիաս, աւետարանել զհրաշալի ծնունդ քո սուրբ յամուլ ծերոյն եղիսաբեթէ. առ քր։

Դասապետն երկնից զօրացն երեւեալ քահանայապետին. յորժամ մտանէր ’ի սրբութիւն սըրբոցըն խընկարկելով ըստ օրինացն ’ի տաճարին. առ քրիստոս։

Եւ տեսեալ զանհիւթականն ’ի ձեւ մարմնոյ, յաջմէ սեղանոյն, պակուցեալ յերկիւղ մահու սասանելով և հաստատիւր բանիւ հրեշտակին. առ քրիստոս։

Զգերագոյն քան զբընութիւն լուեալ զեղանակ ծնընդեանըն քոյ, սոսկացեալ հիանայր զաքարիաս եւ համրացեալ պատժիւր պապանձեալ լեզուաւ. առ քրիստոս։

Էակից բանն 'ի հօրէ իջեալ յերկ-
նից զկընի ձայնիդ, ուստի գաբրիէլ
վերառաքէր զկոյսըն մարիամ առ
ամըլութեամբ յղացեալըն ըզքեզ յո-
րովայնի. առ քրիստոս:

Ընդ ժամանել ձայնի ողջունին մա-
րիամու առ եղիսաբեթ, խայտացէր
ձայնդ ընդառաջ բանին աստուծոյ
յորովայնէ ամլոյն երկրպագելով.
առ քրիստոս բար:

Թագաւորըն բոլորից պարածածկեալ
յարգանդի կուսին. զոր ծառայդ
հաւատարիմ տեսեալ հոգւովըն
սըրբով և բերանով մօր քոյ օրհնա-
բանէր. առ քրիստոս:

Ժառանգաւոր հին օրինացն արդա-
րութեան ընդ մարգարէիցն. եւ
նախաշաւիղ հետեւողաց աձօւկ
ճանապարհին նոր օրինացս ընդ
առաքելոցն. առ քրիստոս:

Ի յանապական հրեշտակական վարուք
բնակեցար ընդ եղեմայի, կերակրե-
լով մարախ և մեղր վայրենի.
Հին և Նոր պատուիրանաց օրինա-
կաւ. առ. Քրիստոս բարե։

Լուսապայծառ շնորհօք հոգւոյն զար-
դարեալ ընդ ներքին մարդոյն.
իսկ արտաքուստ անմաքրական ստե-
ւովն ծածկեալ ընդ տխրագոյն
զգեստու նախահօրն. առ. Քրիստ։

Խորհրդով մաքրագունիւ արդարա-
պէս արրիացեալ. ի յօրինակ մեռե-
լութեան գոտի մաշկեղէն ընդ մէջ
ածեալ քո երևեցար. առ. Քրիս։

Ծննդեան հոգւոյն սրբոյ զօրս յա-
դամայ յորդիս մատուցող, ի քէն
սկիզբն և օրինակ եղեալ ի յոր-
դանան մկրտութեան մերն յապաշխա-
րութիւն. առ. Քրիստոս։

Կարապետ թագաւորին Երկնաւորի

առաքեցայր, պատրաստել զճանա-
պարհս նորա յոգիս մարդկան ըստ
եսայեայ քարոզելոյն. առ քրիս։
Հուր կիզանող զմեղս մարդկան գու-
շակեցեր զառաջին գալուստն
տեառն. իսկ դատողական հեծանո-
ցաւ մաքրել զկալ աշխարհի ըզմիւ-
սանգամ գալստեան խորհրդն. առ
քրիստոս բարեխօսեա։
Ձայն բարբառոյ յանապատէ զքեզ
անուանեաց եսայիաս. եւ հրեշտակ
տեառն առաջի առաքելով ծանոյց
հոգւովըն մաղաքիաս. առ քրիստ։
Ղեւտական քահանայութեանն յահա-
րոնէ ՚ի քեզ կատարումն. և ճըշ-
մարիտ քահանայութեանն որ ՚ի քը-
րիստոսէ ՚ի քեն սկիզբն հաստա-
տութեան. առ քրիստոս։
Ճրագ օրինացըն մովսիսի լուսատու-
տանն իսրայէլի. եւ իմանալի արե-

զանկանն յառաջընթաց առ 'ի յեր-
կիր ծագմանն 'ի կուսէն. առ քրիս:
Մկրտեալ զբոլորից աստուածն առ
քեզ եկեալ հրաժարէիր, տեսանե-
լով զգերապայծառ լոյս աստուա-
ծութեանն ընդ հոգեղէն բնութեա-
նըս պարունակեալ. առ քրիստոս:
Յորժամ էջ 'ի յորդանան հուրն
աստուած 'ի քէն մըկըրտիլ, վերնա-
կան իշխանութիւնքըն զահի հար-
եալ զարմանային նորահրաշ տես-
լեամբն. առ քրիստոս:
Նոր հեղիւս նախ զալստեանն քա-
րոզ ըստ հընոյն որ 'ի յերկրորդին.
արժանի եղեր լսել հայրական ձայ-
նին ըզմիածնէն զի է որդի իմ սի-
րելի. առ քրիստոս:
Շնորհատուն արարածոց որ 'ի հօրէ
հոգին ճըշմարիտ, աղաւնակերպ
տեսլեամբ քեզ երևեցաւ զաստ-

ուածութիւն իւր էակցին յայտ-
նեալ ամ չխամրհի. առ Քրիստոս:
Որ ընդխորանցս անձառելի տնօրէնու-
թեանըն Քրիստոսի ոչ լուծանէ իր.
զհամագոյ երրորդութեանն անձնա-
ւորութիւն տեսանել ՚ի յորդանան
արժանի եղեր. առ Քրիստոս:
Զոր իշխանըն խաւարի յաշխարհա-
կան մեղաց ծովէս, հալածեցաւ
ջըրովըն յորդանանու. մկրտեալըն ՚ի
քէն զգլուխ վիշապին ՚ի նմա խոր-
տան կեաց. առ Քրիստոս:
Պարագլուխ մարգարէիցն օրինադրէր
զգառն օրինակին. իսկ դու ընճշմա-
րիտ օծեալն ընդ Քրիստոս անուանե-
ցեր գառն աստուծոյ և բարձող մե-
ղաց. առ Քրիստոս:
Ջուր մաքրութեան ՚ի քէն մկրտե-
լոցն յարբումն ի մաստից, ապստամ-
բացն յերկրի ուղ հատմամբ տապարին

և խոնարհեցան 'ի խորամտ իմաստու-
թեան. առ քրիստոս:

Ուահ լուսոյ արդարութեան եղեր
անձուկ ճանապարհաւն. առաջնոր-
դեցեր որդւոց մարդկան երանել
յերկինս անմարմնական վարուց քոց
օրինակաւ. առ քրիստոս:

Սիրոյ անմահ և երկնաւոր սուրբ
փեսային Եկեղեցւոյ, փեսաւէր եւ
հրաւիրակ առաքեցար հարսին որդ-
ւոյ Թագաւորին. առ քրիստոս:

Վարդապետին տիեզերաց աւանդե-
ցեր զքո աշակերտեալսն, եւ ըղձյս
գիշերային ճրագի քոյ բանի հա-
մապայծառ արեգականն աւետա-
րանի. առ քրիստոս:

Տիրական սուրբ օրինացն եղեր քա-
րոզ առ օրինազանցսն. որով մատ-
նեալ բանտից և կապանաց մոլեգ-
նութեամբքն հերովդիայ. առ քրիս:

Բամբեալ խնճոյս արբեցութեան յաւուր ծննդեան մահաբերին. զքեզ որ խայտալով ծնար տասորա կդ անապատի կաքաւելով խնդրեաց 'ի մահ դուստր հերովդիադայ. առ:

Ցնծութեան աւետաբեր եղեր հոգւոյն որք 'ի դժոխս. կարապետ կրկին իջման տեառն 'ի ստորին կողմն երկրի, որով լուծան երկունք մահու. առ. քրիստոս:

Նիւթական մարմնով յերկրի յաշակերտաց քոց պարածածկեալ. և աննիւթական հոգւով ընդ քրիստոսի յարքայութիւնն երկնից վերափոխեցար. առ. քրիստոս:

Փութացիր մեզ յօգնութիւն առ 'ի վերուստ սուրբ յովհաննէս. առաքեալ և մարգարէ և կարապետ եւ մկրտիչ որդւոյն աստուծոյ. առ:

Քահանայապետին քրիստոսի որ 'ի

խաչին պատարագեալ. քահանայդ ինքնանըւէր մատո զպատարագս երգաբանիս և տօնողացս շնորհել զքաւութիւն. առ քրիստոս։

Եւ եւս խախաղութեան։ Օրհնութիւն

Հարց. Դյ. Որ աւետաւոր քում գալըստեանդ առաքեցեր զհրեշտակապետըն գաբրիէլ, աւետարանել զաքարիայ զաւետաւոր ծնունդ յառաջընթաց կարապետին քոյ յովհաննու, աղաչանօք սորա կեցո զմեզ տէր աստուած հարցըն մերոց։ Որ յարգանդին լցեալ հոգւով երկըրպագեաց քեզ յորովայն սըրբոյ կուսին. զոր եսայիաս վերակոչեաց ձայն բարբառոյ յանապատէ որ պատրաստեաց զեկեղեցի հարսըն մաքուր սուրբ փեսային. աղաչանօք սորա կեցո։ Որ բոցեղէն հոյլք քը-

րովբէիցն ոչ իշխէին հայիլ 'ի փառս
աստուածութեանդ. սա հողանիւ-
թեամբ գոլով բնութեամբ մկրտեաց
զքեզ մարմնով 'ի ջուրսն յորդա-
նանու. աղաչանօք սորա կեցո։

Է. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր արա-
րէք ըզնա յաւիտեան։

Որ աւետաբեր գալըստեան բանին
առաքեցաւ ձայնն յանապատէ, ըզ
տէր օրհնեցէք։ Որ սրբութեանց
սուրբ կուսածին որդին 'ի յամըրդ-
ւոյն հայցէր մաքրիլ յորդանանու.
զտէր օրհնեցէք։ Որ զծածկեալ խոր-
հուրդ սուրբ երրորդութեանն, կա-
րապետին յայտնեալ հոգին աղաւ-
նակերպ իջմամբ. զտէր օրհնեցէք։

Մեծ. Առաւօտ խաղաղութեան եւ
արուսեակ զըւարթարար այսօր մա-
րիամ սըրբուհին, 'ի փառըս քո քը-
րիստոս ծագեաց մեզ լոյս յորդւոցն

օրինաց. անդադար երգով սրբոց ըդքեզ միշտ մեծացուցանեմք։ Դրախտ աստուածային և արեւելք ի մաննայի այսօր մարիամ հրաշագեղ, ծնեալ 'ի յաննայէ 'ի մայրութիւն քո հրաւիրեալ քրիստոս որդի աստուծոյ. անդադ։ Տապանակ ապրեցուցիչ եւ տաղաւար աբրահամեան աստուածընկալ աթոռ մարիամ լուսապայծառ, միածին ծընունդ յայտնեալ ծնողաց, 'ի ծնողութիւն քո կոչեցեալ միածին որդի աստուծոյ. անդադար։

Ու. Երկնաւոր փեսայ անստուեր լոյս իմանալի, որ 'ի յերկնից իջեր 'ի սէր հարսին քո եկեղեցւոյ, զոր խօսեցաւ քեզ բարեկամն և փեսաւէրըն քո յովհաննէս, սորին մաղթանօք ողորմեա։ Քառակերպիցն անհաս եւ անտես 'ի սերովբէից.

սրբութեանց սուրբ եւ տէր բոլո-
րից խոնարհեցար 'ի յորդանան,
հայցելով 'ի ծառայէն մաքրութիւն
ջրոյ 'ի յուսանալ զմեզս ադամայ, սո-
րին մաղթանօք ողորմեա ։ Որ յամ-
լորդուոյն վկայեցար գառն աստուծոյ
բարձող մեղաց, զոր գերագոյն ար-
դարոց ծանուցեր մեծ 'ի ծնունդըս
կանանց և ճրագ օրինացն, որ
և 'ի դժոխս զփրկական գալուստն քո
քարոզեաց. սորին մաղ ։

Տէր Այսօր ցնծան հրեշտակք 'ի
յերկինս. յիշատակաւ հողանիւթ հը-
րեշտակին, որք համադասեալք ձայ-
նին բարբառոյ՝ երգեն զօրհ-
նութիւնս հօր 'ի բարձունս ։ Այս-
օր ցնծան հոգիք արդարոց նահա-
պետաց և մարգարէից, ձայնակից
լինել մեծին 'ի ծնունդըս կանանց.
երգեն զօրհնութիւնս որդւոյն մի-

ածնի ։ Այսօր ցնծան դասք առաքելոցն, տօնախմբելով զյիշատակ մեծի մկրտչին. որ առաքելոցն է սկիզբն և մարգարէից լրումն, ընդ նոսին եւ մեք բղխեցելոյն ’ի հօրէ երգեմք զփառս ’ի բարձունս ։

Մկ. Դկ. Մարգարէից գերագոյն և մեծ ’ի ծնունդըս կանանց. որ ըզտնօրէնութիւն աստուածորդւոյն ’ի յարգանդի ծանեար հոգւովն. աղաչեա զաստուած վասն մանկանց եկեղեցւոյ ։ Ցորովայնէ յորովայն երկրպագող քրիստոսի. որ ըզհուրն աստուած մերով բնութեամբ մկրտեցեր ’ի յորդանան. աղաչեա ։ Կատարումն օրինաց և նախասկիզբն շնորհաց. որ հոգւոցն ’ի դժոխս քարոզեցեր ըզփրկութիւն գալստեամբըն քրիստոսի. աղաչեա ։

Մաղթանք. Քրիստոս Աստուած մեր վասն սուրբ Խաչի քո պատուականի.

ԺԱՄԱՄՈՒՏ Բ. Ե. ԵՒ Ը. ԱՒՈՒՐ Ս. ԾՆՆԴԵԱՆ

Աղաչեմք զքեզ Սուրբ կոյս Մարիամ Աստուածածին, բարձրելոյն զօրութեամբն հովանաւորեալ եւ Սուրբ Հոգւոյն եկաւորութեամբն լուսաւորեալ. որ զամենայն գոյութեանց ըստեղծիչն յղացեալ ծնար անճառապէս, մարմնացելոյն առ 'ի քէն բարեխօսեա՛ կեցուցանել զանձինս մեր:

ԺԱՄԱՄՈՒՏ Գ. ԵՒ Զ. ԱՒՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ

Աստուածածին արհարսն. տես յէջ 75

ԺԱՄԱՄՈՒՏ Դ. ԵՒ Է. ԱՒՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ

Ասաուածածին զքեզ խոս: տես յէջ. 100

ՃԱՇՈՒ ՇԱՐԱԿԱՆ Բ. ԱՒՈՒՐ ԾՆՆԴԵԱՆ

Մեծ. Գկ. Ամենագովելի և քան զերկինըս բարձրագոյն. որ զանհասանելի ըզտէրըն յորովայնի քում կրեցեր. եւ ցնծութիւն աշխարհի ծընար. վասն որոյ ամենեքեան ըզքեզ միշտ մեծացուցանեմք: Ամենապայծառ բերկրեալ միշտ կոյս, որ զանբաւելի ըզբանն անճառաբար յըղացար. եւ ըզմարմնացեալն աստուած ծընանել-

լով 'ի քէն. վասն որ: Ի լեռնէ վէմն առանց ձեռին հատեալ գանիէ և գուշակեաց զանսերմն ըզծընունդ քո հայրն երկնաւոր. մայր և յետ ծնընդեան մնայով կոյս. վասն որոյ:

ՃԱՇՈՒ Գ. ԱՒՈՒՐ

Մեծ. Գյ. Անըսկըզբնական բանին հօր բընակարան, տաճար և առագաստ, տեղի անտանելի լուսոյն. ըզքեզ մեծացուցանեմք արժանապէս երգով աստուածածնամայր եւ կոյս: Յորմէ կենդանաստեղծեալք յանէծէն հատեցան ամենայն եղականքս, անսերմնապէս տղայացեալ յորովայնի քում. և ծընեալ առ 'ի քէն մարմնացեալ աստուածն բոլորից. զքեզ մե: Յորմէ զարհուրեալ դողային դասք վերին զբարձրանոցն, տղայապէս առընկալեալ բար-

ձե՛ր ՚ի գիրկս, և՛ արքունցե՛ր որպէս
մայր ըստացողին ըզքեզ ըզկուսական
քո սուրբ ըզկամթն. զքե՛զ։

ՃԱՇՈՒ Դ. ԱՒՈՒՐ

Մեծ. Բյ. Ըզքե՛զ կոյս և մայր և բը-
նակարան աստուածային ներմարդու-
թեան, գոհաբանեմք և վերօրհնեմք
զեղեալ փըրկող կենդանութեան ազ-
գի մարդկան. վասն որոյ ըզքեզ
աստուածածին և կոյս՝ բարեբանեմք
ըզմայր եւ զաղախին փըրկչի՛ն մերոյ։
Ծընունդըն հօր եւ հին աւուրց ան-
ժամանակն յաւիտենից. ժամանակաւ
յորովայնէ քում բնակեցաւ և ՚ի հօ-
րէ ոչ մեկնեցաւ. վասն որոյ։ Ծըն-
եալն ՚ի քէն ՚ի խաչ ելեալ, և ՚ի յա-
թոռ փառաց ընդ հօր, անարգեալ
՚ի մարդկանէ, փառաւորութեամբ է-
ութեամբ երկըրպագեալ. վասն։ Ըզ-

քեզ ոչ միայն որդիք մարդկան այլ
և վերին զօրութիւնք, դասք անմարմնոց հոգեղինաց հրեղինաց զուարթնոց և հրեշտակաց․ գոհանան և
վերօրհնեն և փառաւորեն ըզմայր և
զաղախին փրկչին մերոյ ։

ՃԱՇՈՒ Ե․ ԱՒՈՒՐ

Մեծ․ Բյ․ Անթառամ ծաղիկ, անդատապարտ շառաւիղ վերաբուսեալ յարմատոյն յեսսեայ․ զքեզ եսայիաս կանխաւ վերագրեաց եօթնարփեան շնորհաց հոգւոյն ընդունարան գոլ․ աստուածածին և կոյս զքեզ մեծացուցանեմք ։ Համեղաճաշակ պըտղոյն բանաւոր բարունակ, յորմէ կթեցաւ մեզ ողկոյզն անըսպառ յուրախութիւն տըրտմեցելոցն 'ի ճաշակմանէ ծառոյն գիտութեան․ սրբուհի

անարատ ամենեքեան զքեզ մեծ։
Քաղաքական վարեալ ի մարմնի անա-
րատ վարուք. այսօր յառաջքելոյն ամ-
փոփեալ վերին ակնարկութեամբըն
վերափոխեցար յարքայութիւն որդ-
ւոյ քո եւ աստուծոյ մերոյ. բարե-
խօս խոստովանողաց զքեզ մեծ։

ՃԱՇՈՒ Զ. ԱԻՈՒՐ

Մեծ. Բյ. Զքեզ հայր յառաջ քան
զյաւիտեանս բարեբանեն դասք ան-
մարմնոց հրեշտակաց, ձայնիւ եր-
գով գոչեն եւ աղաղակեն. աստ-
ուած աստուծոց եւ տէր տէրանց
փրկիչ գոլով։ Առաքեցեր զքո մի-
ածինըդ մարմնանալ ի սուրբ կուսէն,
եւ անարատ ծընանիլ յորմէ վայնէ
անապական. բառնալով ըզմեր նե-
ղութիւնս. աստուած աստու։ Տնորհ. ?
բարի յերուսաղէմ երեւեցաւ հեթս.

նոսաց. զի արարիչն յաւիտենից տը-ղայ եղեալ յորդեգրութիւն կենաց կոչէ. մստուած աստու ։

ՃԱՇՈՒ Է. ԱՒՈՒՐ

Մեծ. Բկ. Սիւն լուսոյ և ամպ հովա-նի սուրբ կոյս, որ ցօղեցեր 'ի մեզ ըզցօղն երկնային. զքեզ բարեբա-նեմք աստուածածին կոյս ։ Անկեզ մորենի և որովբէ հողեղէն սուրբ կոյս, քանզի պըտուղըն կենաց 'ի քէն տուաւ մեզ. զքեզ բա ։ Անիծից լու-ծիչ եւ քաւիչ մեղաց սուրբ կոյս. որ զանտանելին յէից 'ի գիրկըս քո բար-ձեր. զքեզ ։

ՃԱՇՈՒ Ը. ԱՒՈՒՐ

Մեծ. Այ. Անըսկիզբըն աստուած բա-նըդ որ 'ի հօրէ առաքեցար, ընդ ժամանակաւ լինիլ հաճեցար եւ

մարմնացար 'ի սուրբ կուսէն վասն մերոյ, փրկութեան. այսօր մըկրտիլ 'ի յորդանան 'ի յովհաննէ, բառնալով զյանցանս առաջին նախաստեղծ մարդոյն։ Անեղանելից աստուած բանդ անմեկնելից 'ի հօրէ. ընդ ժամանակաւ լինիլ հաճեցար և մարմնացար 'ի սուրբ կուսէն, աստուած և մարդ յայտնեալ այսօր մը։ Չորեքկերպեան կենդանեացն ըզխորհուրդ քերովբեաց ամլորդին. տեսանելով սուրբ զհոգին աղաւնակերպ իջման մբ 'ի վերայ, ջուրցըն, աղաղակէր ասելով. ահա գառն աստուծոյ որ 'ի հօրէ վըկայեցաւ. դա է որդի իմ սիրելի, ընդ որում ես հաճեցայ։

Ալէլուիայք ժամու Ծննդեան ըստ աւուրց

Բ, Աւր. Հոգւով Սրբով զօրացեալ սուրբ Ստեփաննոս, եւ ընտրեալ յորովայնէ, ճշմարիտ վկայ, սիրող եւ առաքեալ առաքողին, 'ի Քրիստոսէ ընկալար զզուարթնոցն զպսակ։

Գ. Աւր. Կարապետն Յովհաննէս զարհուրեալ՝ 'ի յորովայնէ յորովայն երկրպագէր. սպասաւոր եղեւ Բանին Աստուծոյ, եւ լուեալ զահաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով՝ Ահա՛ Գառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեղս աշխարհի։

Դ. Աւր. Ուրախ լեր բերկրեալդ, Տէր ընդ քեզ. օրհնեալ ես դու 'ի կանայս, եւ օրհնեալ է պտուղ որովայնի քո։

Ե. Աւր. Դու մանուկ մարգարէ բարձրելոյն կոչեսջիր. գնասցես առաջի Տեառն պատրաստել զճանապարհս Նորա։

Զ. Աւր. Եհան զիս 'ի գբոյ տառապանաց, 'ի կաւոյ եւ 'ի տղմոյ։ Հաստատեաց 'ի վերայ վիմի զոտս իմ եւ ուղղեաց զգնացս իմ։

Կամ Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի, եւ Տէր ընդ աջմէ քումմէ։

Է. Աւր. Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ եւ ո՛չ ստեաց նմա. 'ի պտղոյ որովայնի նորա նստուցանել յաթոռ Նորա։

Ը. Աւր. Ուրախ լեր բերկրեալդ. (որպէս 'ի վերոյ)

Սրբասացութիւն յաւուրս Ծննդեան, «Բազմութիւնք»։

ԿԱՆՈՆ

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ

Խոնարհեցո: Ապրեցո:

Ալէլուիա. Ալէլուիա:

Լոյս զուարթ սուրբ փառացն անմահի, հօր երկնաւորի սրբոյ կենարարի յիսուս քրիստոս: Եկեալքս ի մտանել արեգականն, տեսաք լոյս երեկոյիս: Օրհնեմք զհայր և զորդի և զսուրբ հոգին աստուծոյ: Եւ ամենեքեան ասեմք ամէն: Արժանաւորեա զմեզ յամենայն ժամ, օրհնել ձայնիւ երգով զանուն փառաց անմահութեանդ: Որ տաս զկենդանութիւն վասն որոյ և աշխարհս զքեզ փառաւորէ:

Մեսեդի՝ « Օրհնեալ եկեալ : Տէր Աստուած մեր : »

Քարոզ «Ասասցուք» : Սուրբ Աստուած, որ եկիր եւ գալոց ես :

Հմք. այ. Մարմնացեալդ 'ի կուսէն
նախայաւիտեան բանդ, այսօր 'ի տա-
ճարն եկիր կատարել զօրէնս, վասն
փրկութեան հեթանոսաց։ Որ յան-
արուեստ աթոռնըստիս բարեբան-
եալդ 'ի հրեշտակաց այսօր 'ի սիմէ-
օնի բառնալոյ 'ի գիրկս. որ ընծա-
յեցցես զմեզ 'ի կեանսըդ յաւիտե-
նից։ Որ արձակիչդ ես կապելոց պար-
գեւատու ամենեցուն. այսօր հայց-
մամբ ծերունոյն արձակեա և զիս
զբազմամեղս 'ի կապանաց մահու 'ի
կեանսըդ յաւիտենից։

Ձկնի՝ Նախատօնակ

Աւ. Դյ. Այսօր անըսկզբնական ծը-
նունդ հայրական ծոցոյ. բանն եկա-
ւորեալ 'ի տաճարն ընծայէ զարա-
րածս հօր 'ի յերկինս։ Այսօր բարձ-
եալ եղեւ 'ի գիրկըս ծերունոյն, որ
բանիւ զարարածըս բարձեալ ունի

օրհնաբանեսցուք ։ Այսօր և մեք հաւատացեալքս ընդ ծերունւոյն սիմէօնի, ըզբանն համագոյ հօր եւ սուրբ հոգւոյն օրհնաբանեսցուք ։ Այսօր 'ի տաճարն եկեալ կենարարն և 'ի գիրկսըն սիմէօնի գգուեցաւ. զոր խնդութեամբ ընկալաւ երուսաղէմ։ Այսօր երկիրս երկինք անուանեցաւ. զի տէրըն տէրանց իջեալ յերկնից 'ի յերկիր. և ընծայիլ յանձն առնու 'ի գործոց ձեռաց իւրոց ։ Այսօր հեթանոսաց լոյս ծագեցաւ քրիստոս աստուած, և փառք իւրում ժողովրդեանն իսրայէլի ։

Հրց. Դյ. Օրհնեմք ըզքեզ որ առաքեցար 'ի հօրէ, անճառելի բանդ աստուած յանձն առեր մարմնանալ 'ի սըրբոյ կուսէն. աստուած հարցըն մերոց ։ Այսօր եկիր 'ի տաճարն անհամանելի փըրկիչ. և 'ի գիրկսըն սի-

մէօնի գգուեցար · աստըւած ։ Ուս-
տի և սիմէօն հոգեւոր հնչմամբ ա-
ղաղակէր · արդ արձակես ըզծառայս
քո տէր ըստ բանի քում 'ի խաղա-
ղութեան · աստըւած ։

ե · Ըզտէր օրհնեսցեք և բարձր
արարէք ըզնա յաւիտեան ։ Օրհ-
նեսցէք ։ Ըզծնեալն յամենասուրբ
յորովայնէ յանարատ 'ի կուսէն
օրհնե ։ Օրհնեսցէ ։ Զերկեալն այ-
սօր 'ի տաճարն , զընկալեալն 'ի գիրկ-
սըն սիմէօնի · օրհնե ։

Մեծ. Աթոռ քրովբէական երեւ-
եալ այսօր սիմէօն · զաստուածորդին
'ի գիրկս իւր բարձեալ մարմնով · զոր
զօրք երկնից 'ի բարձունս հանապազ
մեծացուցանեն ։ Հոգւովըն գոչէր
ցընծայր ալեօքըն ծերունին ասելով ·
սա է թագաւորն անմահ , զոր զօր։
Արտասուելով աղերսէր , արձակեա

զիս 'ի խաղաղութիւն, անարատ ծը-
նողի քոյ բարեխօսութեամբ. զոր ։

Ու. Որոյ առեալ հրաման 'ի սուրբ
հոգւոյն, ոչ տեսանել ըզմահ մին-
չեւ տեսցէ զօծեալդ, տէր աղօ-
թիւք ծերոյն ողորմեա ։ Որոյ ընկալ-
եալ 'ի գիրկս իւր զօծեալդ, և հայ-
ցէր 'ի կենացդ ըզմահ. և արձակի
ի խաղաղութիւն. տէր ։ Յորոյ այսօր
'ի գիրկսըն գգուեցար. և կատարե-
ցեր զփափաքումն ընծայելոյ քոյ 'ի
տաճարին. տէր աղօթիւք ծերոյն ող։

Տէր. Զոր փառաբանեն 'ի բար-
ձունս իմանալի զօրութիւնքն այսօր
'ի տաճարն եկիր յընծայումն քրիս-
տոս, որ ընծայես զարարածս բարձ-
րելոյ քում հօր ։ Ի գիրկս մարմ-
նով բարձեալ եղեր 'ի ծերունւոյն,
որ բանիւ զարարածս բարձեալ ու-
նիս քրիստոս, որ վասն մեր մարմնա-

ցա՛ր 'ի սրբոյ կուսէ՛ն ։ Վասն որոյ
և մեք ընդ սիմէօնի գոչեսցուք, որ
'ի հօրէ լուսոյ լոյս ծագեցար մեզ
և կեանք. փառք գալստեան
քո՛յ տէր ։

Գիրք եւ ապա Սաղմոս

Ալէ՛։ Ալէ՛։ Օրհնեալ որ գալոց ես յանուն Տեառն
և օրհնեցաք զքեզ 'ի տանէ Տեառն ։

Աւետարան՝ ապա Անդաստան

Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ։
Վասն 'ի վերուստ խաղաղութեան և փրկութեան
անձանց մերոց զՏէր աղաչեսցուք ։ Ողորմեաց մեզ
Տէր Աստուած մեր ըստ մեծի՛ողորմութեան քում.
ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ ։

Յետ Անդաստանին՝ Տաղ

■ Քրիստոս փառաց թագաւորն, այսօր եկ-
եալ յընծայումն. կատարելով նա զօրէնս քա-
ռասնօրեայ գալստեամբն ։ Զոր մարգարէն Եսայի
յառաջագոյն գուշակեաց, յերուսաղէմ քաղաքի
Սիմէօնի ծերունոյն ։

Ի գիրկս առեալ ծերունին զԱստուածորդին
և ասէ.

Մեծ աւետիս է այսօր Նահապետաց ամենից ։
Մեծ աւետիս է այսօր Մարգարէից ամենից ։
Մեծ աւետիս է այսօր Առաքելոց ամենից։
Մեծ աւետիս է այսօր Քահանայից ամենից ։
Մեծ աւետիս է այսօր Ժողովրդոց ամենից ։
Այլ մեծագոյն աւետիս Քրիստոնէից համայնից ։
Քարոզ ։ Խնդրեսցուք ։ Կեցո ։

ԿԱՆՈՆ

ՏԵԱՌՆԸՆԴԱՌԱՋԻ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Տէր զի բազում իւր սարօքն, Տես երես 1—50
Հետեւակ չար. (Մարմնացեալդ.) Տես երես 131
Օրհնութիւն. (Այսօր անըսկզբ.) Տես եր, 131
Քարոզ, ըստ ձայնի աւուրն, Տես եր. 52

Ալէ. ալէ. ալէ։ Օրհնեա՛լ եկեալ յանուն Տեառն. օրհնեալ որ գա՛լոց ե՛ս։ Տէ՛ր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ. արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչեւ յանկիւնս սե՛ղանո՛յ։
Ալէ. Տէ՛ր 'ի տաճար սուրբ իւրում. աթէր յերկինս յաթո՛ռ իւրո՛ւմ։
Ա՛չք նորա 'ի տնանկս հային, արտեւանունք նորա քննեն զորդի՛ս մարդկա՛ն։
Փառք և եր։ Այժմ և միշտ։

Նախ քան զՀարցն՝ Շարական
Մարմնացելոյ 'ի կուսէն : Տես երես 131

Ուրախ լեր յոյժ դուստր սիօնի
պայծառացիր երուսաղէմ, զարդա-
րեա զդրունըս քո քաղաքդ աստու-
ծոյ : Զանզի քրիստոս որ էնն 'ի յա-
ւիտեան փառաց այսօր մտանէ 'ի քեզ
նըստեալ 'ի վերայ յաւանակի նորոյ :
Ծերք եւ տղայք ոստովք ձիթեն-
եօք միաբանութեամբ երգէին . օրհ-
նութիւն որդւոյ դաւթի օրհնեալ
եկեալ անուամբ տեառն :
Պատկերակից եղեր հողեղէն բնու-
թեանս տընօրինեցար յարգանդի կու-
սին բանդ աստուած . ըզմերս վե-
րանորոգել պատկեր : Մերկացեալ 'ի
Ճաշակմանէ նախաստեղծին ըզփառս .
միւսանգամ վերըստին շնորհելով ըզ
մերս վերանորոգել 'ի փառս : Մը-

կըրտեալ 'ի յորդանան 'ի յովհաննէ, աստուածային բնութեամբ մարմնովն զոր 'ի մէնջն էառ. ըզմեզ լուսաւորելով աստուածային ծագմամբն:

Որթի. Աւետարան

դձ. Այսօր անսկըզբնական. Տես երես 131
Այսօր 'ի տաճարն եկ. Տես երես 132
Որթի. Աւետարան:
դձ. Լոյս 'ի լուսոյ 'ի հօրէ. Տես երես 102
Զքեզ որ հոգւով և. Տես երես 102
Որթի. Աւետարան:

Դկ Այսօր 'ի տաճարն եկիր փըրկիչ. և ծերունոյն 'ի գիրկս ընկալեալ ասէր. արդ արձակես ըզծառայս քո տէր: Այսօր աշխարհի ցուցաւ լոյս, և փրկութիւն տիեզերաց քրիստոս աստուած. որ մարդասէրդ ես կեցո զմեզ: Այսօր իմանալի արեգակն, որ ծագեցար տիեզերաց քրիստոս աստուած, որ մարդա:
Ի սկըզբանէ բանն աստուած մարմ-

Նացաւ 'ի կուսէն, այսօր գգուեցաւ 'ի տաճարին։ Խայտա՛յր ալեօքըն ծերունին աստուածորդւովն 'ի գիրկս իւր, և օրհնէր զաստըւած ասելով։ Արդ արձակե՛ս զծառայս քո տէր ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն, զի տեսին աչք իմ ըզփրկողդ աստուած։

Որթի. Աւետարան։ Ապա Շարական

Բկ. Ի գալստեան տեառըն դրունք երկնից բանին. եւ ճառագայթիւք անճառ լուսով սուրբ խաչն երեւի։ Յերեւսաց տեառըն լերինք հալին, և 'ի յահէ փառաց նորա շարժին զօրութիւնք։ Աւետեօք տեառըն մեռեալք յառնեն. և սուրբք ամենայն անճառ փառօք զարդարին։

Ապա Հարց. Օրհնեմք զքեզ'' իւր սարօքն։
Տես երես 132։

Առաւօտու երգ. Արեգակն արդար'', Տես երես 93։
Քարոզ. Մայր սուրբ սքանչելի''։ Տես երես 94։

Սուրբ Աստուած, որ եկիր և գալոց ես"։
Գիրք և աւետարան նախորդ երեկոյեան։
Երգ արարչութեան, ըստ աւուր պատշաճի։ Տես եր 62
կեցո

'Ի Պատարագին։

Ժամ. Ծերունին այսօր Սիմէոն՝ հոգւովն գայր 'ի տաճարն՝ երեւելով քերովբէիցն վեհագոյն, զի որոց թեւօքն սաւառնեալ ո՛չ իշխէին հայիլ 'ի յահեղ փառացն, սա 'ի գիրկս իւր բարձեալ համբուրէր համարձակապէս և գգուէր որպէս զմանուկ, և աղերսելով հայցէր արձակիլ 'ի խաղաղութիւն։

Անսկզբնական բանդ Աստուած, 'ի վերջին աւուրս յանձն առեր լինել մարդ 'ի կուսէն, եւ արարիչդ յաւիտենից փակեցար ընդ ժամանակաւ, սուրբ տէր զօրութեանց եւ անկարօտ մաքրութեանց եկիր 'ի տաճարն քառասնօրեայ, զօրինացն կատարեցեր զարդարութիւն։ Զոր բարձեալ Սիմէոնի զանպարագրելիդ 'ի գիրկս իւր հայցէր, որ արձակիչդ ես կապելոց արձակեա զիս 'ի խաղաղութիւն։ Վասն որոյ ընդ ծերունւոյն Սիմէոնի վերադոչեմք առ քեզ Տէր, սուրբ, սուրբ, սուրբ տէր զօրութեանց, լի են երկինք և երկիր փառօք քովք 'ի փրկութիւն մեզ Քրիստոս Աստուած փառք քեզ։

Ճաշու Շարական

Մեծ. Դկ. Անսկիզբն բանն յանըսկզբնական 'ի հօրէ. և սկզբնաւորեալ 'ի կուսէն մարմնոյ զգեցմամբ բովանդակելով յորովայնի և ընդ հօր գոլով և սահմանեալ ժամանակաւ ծնեալ լինի աստուած եւ մարդ։ Մտեալ ընդ օրինօք անհիւթականըն հողանիւթ գոլով. զի ըզ հողածնեալս քս հօրն ընծայեսցէ աստուածորդին որ 'ի ծոց հօր. տղայ քառասնօրեայ բառնի 'ի գիրկըս ծերունւոյն. և յայտնապէս ծանուցանի աստուած եւ մարդ։ Վասն որոյ և սիմէօն ցընծայր հոգւովն աղաղակէր 'ի տաճարին. արդ արձակես ըզծառայս քո տէր ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն. զի ընդհանուր տեսի զփըրկողդ աստուած եւ մարդ։

Գիրք Եւ ապա Սաղմոս ,

Ալէ , Ալէ ։ Արդ արձակեա զծառայս քո Տէր ըստ բանի քում 'ի խաղաղութիւն, զի տեսին աչք իմ զփրկողդ Աստուած ։

Սրբասացութիւն , « Բազմութիւնք » Տե․ Եբե․ 78
Տաղ , Քրիստոս փառաց Թագաւորն . Տե․ Եբե․ 135

———•○○○○ ○○○○•———

Ի ՏՕՆԻ ՍՐԲՈՑ ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

Օրհ․ Դկ․ Նորահրա՛շ պըսակաւոր և զօրագըլուխ առաքինեաց, վառեցար զինու հոգւոյն աբխաբար ընդդէմ մահու. Վարդա՞ն քաջ Նահատակ որ վանեցեր ըզԹշնամին. վարդագոյն արեամբըդ քով պըսակեցեր զեկեղեցի՛ ։

Երկնաւո՛ր Թագաւորին զինու յաղԹեալ պատերազմին, խոհական իմաստուԹեամբ խոհեմացեալ անճառապէս. Խորէ՞ն խորհրդական եւ ծանուցեալ անուն բարի, խաչելոյն վկայ եղեալ հեղմամբ արեան պըսակեցա՛ւ ։

Բենակա՛ն լուսով լցեալ արխացեալըն քաջն Արտակ. Թաթաւեալ 'ի կարմրուԹիւն բոսորային բղխեալ աղբիւրն, զփըրկակա՞նն ըմպեալ ըզ բաժակ և մըկըրտեալ արեամբն իւրով, դասակցեալ ընդ անմարմնոցն երրորդուԹեան երգել ըզփա՛ռս ։

Սըրբափա՛յլ զգեստուք պըճնեալ ՚ի յերկնաւոր հանդիսադրին, երրորդութեամբըն զօրացեալ վանեալ զամուրըս բանսարկուին. Հըմայեա՞կ հօր ընծայեալ որդւոյ գօլով չարչարակից. հոգւովն յաղթեալ պատերազմին և չարասէր թագաւորի՛ն.

Եակա՛ն բարւոյն դիտմամբ ընդդէմ մեղացըն վառեցաւ. տարագնաց ելիւք յերկինըս պարակցեալ ընդ անմարմնոցն. Ցաճա՞տ զարմանալի տաճար եղեալ Երրորդութեանն, տէրունեան սուրբ խորհրդոյն տուն և տեղի արժանացեա՛լ.

Ստացեա՛լ ըզհաւատոյ վահան յուսոյն զրահիւք ծածկեալ. զփըրկականըն սաղաւարտ ՚ի գլուխ եդեալ զնըշան խաչին. Վահա՞ն վէհ երեւեալ նոր մանկութեամբ նահատակեալ. խաչելոյն վըկայ եղեալ պըսակեցաւ արեամբն իւրո՛վ.

Ի հոտ անո՛յշ ողջակիզեալ մատուցանէր զինքըն նըւէր. բանաւոր պատարագաւ ընծայելով Հօր ՚ի յերկինս, Արսէ՞նըն ցանկալի արդարութեամբըն ճոխացեալ. իմաստութեամբ պայծառացեալ յեօթնարփեան շնորհաց Հոգւո՛յն.

Երկոքո՛ւմբք հարազատօք ընտրելագոյն նահատակօք. յառաջեալ յամենեցունց գլուխ և աւարտ մարտիրոսաց. նախաշաւի՞ղ գօլով բարեաց յառաջադէմըն Գարեգին. ընկալեալ ըզբըրաբիոնըն յաղթանակ նահատակա՛ցն.

Բամկակա՛ն խումբ հազարաց և երեսնից թիւ քըն վեցից. որք ընդ նոսին նահատակեալք ա-

ըխաքար պատերազմաւ. և հեղի՞ն զարիւնս իւր-
եանց 'ի նորոգումն եկեղեցւոյ. ընդ նոսին պըսա-
կելով 'ի յերկնաւոր հանդիսադրէն.

Գոհութեամբ փառաւորութիւն Երրորդու-
թեանըդ նըւագեմք. բազմութեամբ պըսակելոցս
ըզմեօք մածեալ առաքինեացս. եկեղեցի՞ք Հա-
յաստանեայց պայծառապէս զարդարեցան ու-
նելով միշտ բարեխօս ըզճըգնութիւն մարտի-
սոցա՛.

Մկ. Դկ. Մփ. Արիացեա՛լք ա՛ռ
հա՛կառակսն. քաջութեամբ առնուլ
ըզվրէժ խա՛րէութեան. հանձա-
րեք 'ի հաստուցումըն դա՛ւանա-
ցըն. զամբարըշտացն արդարադատ
չափըմամբ. զօրա՛կա նըք յաղթողք.
պըսակեա՛լք 'ի՛ քրիստոսէ. փոխա-
նակեա՛լք զնա՛յնութիւնս ընդ
ճըշմարիտ յաւո՛յ ա՛նմահութեանն.
փափաքանաց ձերոց առիք ըզ
կատարումն,, մաքրիլ արեամբ յաղ-
տոյ մեղա՛ց տըղմո՛յ. զօրա. Հայցե-
ցէ՛ք զխա՛ղաղութիւն ճըշմարիտ
վըկայք սրբոյ Երրորդութեանն, նե-

ղելոցս յանօրինաց բռնութե-նէ. զի ցընծասցուք յաղթանակին մարտի ձերում. նահատակեցայք մըր-գոյք, պըսակեցայք 'ի քրիստոսէ:

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Ցաշխարհական 'ի ճակատամարտին, յաշխարհական 'ի ճակատամարտին և 'ի մեծ պատերազմին ընդդիմամարտեալ լինէր անօրինացն պատերազմ: Իսկ երանելի նահատակքն զմոլութիւն անօրինացն խափանեցին և յաղթող գտան. քանզի որոց տուեալ էր զԱստուածային զօրութիւն, ո՛չ ժուժկալէր նոցա մարմնաւորական պատերազմն: Արդ Քրիստո՛ս Աստուած, նոցա բարեխօսութեամբն խնայեա՛ 'ի մեզ և ողորմեա՛:

ՃԱՇՈՒ

Մղ. Դխ. Արեգակն արդարութեան 'ի Հայաստան ծագեալ պայծառացուցեր սուրբ զեկեղեցի քո հեղմամբ արեան սրբոցն. մաղթանօք սոցա խընայեա՛ 'ի մեզ պարգևատու բար-

եաց եւ ողորմեա քո արարածոց ։ Պանծալի սուրբ զաւակօք հովիւքըն զըւարթունք, հրով հոգւոյն շիջուցին ըզ բոցն ըզկրակապաշտ պարսիցն · մաղթա ։ Պարթեւական տեսանողին յառաջագոյն ազդեցութեամբ զհաւատոյ որդիս սրբոյն գրիգորի պըսակազարդ տեսեալ · մաղթա ։

ԱՌԱՋԻՆ ԿԻՐԱԿԷ ՄԵԾԻ ՊԱՀՈՑ

ԲՈՒՆ ԲԱՐԵԿԵՆԴԱՆ

Տէր զի բազում, իւր սարօքն . Տես էջ 1 ։

Կանոնագլուխ Բուն Բարեկենդանի եւ Նոր Կիւրակէի ։

Սաղ. Օրհնեա՛ անձն իմ զՏէր, օրհնեցից ըզ-Տէր ՚ի կեանս իմ. սաղմոս ասացից Աստուծոյ իմոյ, մինչեւ եմ ես ։

Մի՛ յուսայք յիշխանս յորդիս մարդկան, զի ո՛չ գոյ փրկութիւն ՚ի նոսա ։

Ելցէ՛ հոգի ՚ի նոցանէ՝ և դարձցին անդրէն ՚ի հող. և յայնմ աւուր կորիցեն ամենայն խորհուրդք նոցա ։

Երանի ազգի՝ որոյ Տէր Աստուած Յակոբայ օգնական է նմա, և յոյս նորա 'ի Տէր Աստուած է.

Ո արար զերկինս և զերկիր, զծով և զամենայն որ 'ի նոսա։

Ո պահէ զճշմարտութիւն յաւիտեան, և տանէ իրաւունս զրկելոց.

Տայ հաց քաղցելոց, և արձակէ զկապեալս Տէր.

Տէր բանայ զաչս կուրաց. և կանգնէ զգլորեալս Տէր։

Տէր սիրէ զարդարս, Տէր պահէ զպանդուխտըս. զորբս և զայրիս ընդունի Տէր, և զճանապարհս ամբարշտաց կորուսանէ։

Թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան, Աստուած քո Սիոն, ազգէ մինչեւ յազգ։

Ժ. Օրհնեցից ըզքեզ գոհութեամբ 'ի կեանս իմ. սաղմոս ասացից քեզ քրիստոս թագաւոր յաղթական նոր երգով օրհնութեամբ։

Սող. Օրհնեցէք զՏէր՝ զի բարի է սաղմոս. Աստուծոյ մերում քաղցր եղիցի օրհնութիւն։

Շինէ զԵրուսաղէմ Տէր, և զցրուեալսն Իսրայէլի ժողովէ.

Բժշկէ զբեկեալ սիրտս, և պատէ զամենայն վէրս նոցա։

*Ո՛ թուէ զբազմութիւն աստեղաց, և զամե-
նեսեան զնոսա յանուանէ կոչէ։*

*Մեծ է Տէր, և մեծ է զօրութիւն նորա. ի-
մաստութեան նորա ո՛չ գոյ թիւ։*

*Ընդունի զհեզս Տէր, և խոնարհ առնէ զամ-
բարտաւանս մինչև յերկիր։*

*Օրհնեցէք զԱստուած խոստովանութեամբ.
սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ։*

*Ո՛ զգեցոյց զերկինս ամպովք, և պատրաստ
արար զանձրևս իւր յերկիր։*

*Բուսոյց զխոտ 'ի լերինս՝ և զդալարի 'ի ծա-
ռայութիւն մարդկան։*

*Ո տայ անասնոց կերակուր. ձագուց ագռա-
ւուց՝ ոյք կարդան առ նա։*

*Ո՛չ թէ ընդ զօրութիւնս ձիոյ կամեցաւ Տէր,
և ոչ ընդ իրանս առն հսկայի հաճեցաւ։*

*Այլ հաճեցաւ Տէր ընդ երկիւղածս իւր, և
ընդ այնոսիկ՝ ոյք յուսան յողորմութիւն նորա։*

**Է. Քա՛ղցրա՛ցի՜ն քե՛զ քրիստո՛ս գո-
հո՛ւթիւնք երկիւղա՛ծա՜ց անուան քո.
զոր յուսա՛ցուցե՛ր ողորմութեամբ
քով 'ի խո՛րհո՞ւրդս կենսաբե՛ր գա՛լստ-
եա՞նդ քո՛յ։**

*Սաղ. Գովեա Երուսաղէմ զՏէր.
Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սիօն։*

Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց
զորդիս քո 'ի քեզ։
Ո եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն, պա-
րարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվաղ ընթանան
պատգամք նորա։
Տնէ զձիւն որպէս զասր, և զմէգ որպէս փո-
շի ցանեաց։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի
ցրտոյ նորա ո՞ կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա. շնչեսցեն
հողմք և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդարութիւն
և զիրաւունս Իսրայէլի։
Ո՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր. և
զդատաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա։

Է. Զքեզ Քրիստոս գովէ եկեղեցի
փրկեալ քո սուրբ. ցընծալով տե-
սանէ ըզքեզ ըզփրկողդ եկեալ
Հայրական իշխանութեամբ 'ի պը-
սակել ըզսուրբըս քո։

Այսօր՝ անճառ՝ իւր սարօքն։ Տես ի յառաջիկայդ

Օրհ. Դկ. Բանն որ ընդ հօր յէութեան և համագոյ, սուրբ հոգւոյն. ըզպատկերն իւրական խառնեալ ընդ հողանիւթ բնութեանս. զոր զարդարեալ փառօք եդ ’ի դրախտին փափկութեան։ Յորում ցընծայր զուարճացեալ անտըխրական խնդութեամբ. քանզի զաստուած տեսանէր միշտ խոնարհեալ ’ի դրախտին. յորմէ զլուսոյն ճառագայթ ըմպաւորէր ’ի յինքեան։ Վասն որոյ, աղաչեա մայր աստուծոյ, մարիամ ըզ միածին քո զորդին. զի շնորհեսցէ ’ստ աւազակին ժառանգել վերըստին մեզ ըզդրախտին վայելչութիւն։

Այսօր յօրինակ նախաստեղծին ադամայ որ ’ի դրախտին փափկութեան ուրախանայր ընդ հրեշտակս. ցընծասցուք և մեք ’ի յօրհնութիւնս հոգեւորս։ Այսօր ’ի խորհուրդ աս-

տուածատէ զծ Նախահօրն․ որ 'ի պըտղոյն ադինայ ճաշակելով զը-ւարճանայր, ճաշակեսցուք և մեք ըզպատուիրանս աստուծոյ: Այսօր 'ի տիպ պատմուճանին առաջնոյ որով պըճնեալ զարդարիւր 'ի փառըս մարդն առաջին․ զարդարեսցուք եւ մեք աստուածային օրինօք: Ցընծա մարիամ արեգականն արդարութեան արեւելք․ եւ աղաչեա զառ 'ի քէն զծընեալն աստուած վասըն մեր․ զի դարձուսցէ վերըստին զմեզ 'ի դը-րախտին ժառանգութիւն:

ԵՐԳ ԱՐԵՒԱԳԱԼԻ

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ եւայլն:

Յարեւելից մինչ 'ի մուտս, 'ի հիւսիսոյ և 'ի հարաւոյ, ամենայն ազգ և ազինք․ յօրհնութիւն նոր

Օրհնեցէք զարարիչն արարածոց. որ ծագեաց ըզլոյս արեգականն այսօր յաշխարհս:

Եկեղեցի ք[illegible]արդարոց, փառաբանիչք ամենասուրբ Երրորդութեանն. յառաւօտըս լուսոյ զառաւօտ խաղաղութեան քրիստոս գովեցէք ընդ հօր և հոգւոյն, որ ծագեաց ըզլոյս գիտութեանն իւրոյ ՚ի մեզ:

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Յարուեկից յարեւմտոս մանկունք սիոնի. օրհնեցէք միշտ անդադար զծագողըն լուսոյ:

Եկեղեցիք արդարոց և փառաբանիչք. բարեբանեցէք որ ետ զիմաստըն լուսոյ:

Քարոզ. Աղօթք. Սաղմոս. Աղաղակեցէք — Տէր

Ծգնանորք [illegible], և ժառանգորդք երկնից արքայութեանն,

որք փոխանակեալք զանձնաւորս առիք զանմանցըն բարձրութիւնն. բարեխօսեցէք առ տէր վասըն մանկանց եկեղեցւոյ ։

Նահատակք պանծալիք, եւ սիրեցեալք ի յերկնաւոր հօրէն. որք մըկըրտեցայք ընդ քրիստոսի արեամբ ձերով ի մահ խաչին. բարեխօսե ։

Մարտիրոսք ցանկալիք եւ օթեւանք հոգւոյն ճըշմարտութեանն. որք յաղթեցիք հոգւով կարեաց եւ ցանկութեան. բարեխօսեցէք ։

Գովելիք աշխարհի, եւ բաղձալիք վերնոցըն պետութեանց. որք երանութեան մասին հասիք քան զամենայն որդիս մարդկան. բարեխօ ։

Կամաւոր պատարագք. մանկունք տիօք եւ կատարեալք իմաստութեամբ. որք փոխանակ կաթին արբիք զգինին զմայլեցուցիչ. բարե ։

ՑՈՐԴՈՐԱԿ

Ծընգնաւորըք ճըշմարիտք վըկայք
քրիստոսի· բարեխօսեցէք առ տէր
վասն անձանց մերոց:

Նահատակըք կենդանիք սիրողք
քրիստոսի· որք չարչարեցայք մար-
մնով վասն անուանըն տեառն:

Մարտիրոսըք ցանկալիք մարդկան
ըղձալիք· հայցեցէք 'ի սուրբ հո-
գւոյն տալ մեզ ըզբարիս:

Գովելիք վերնոց դասուց, պար-
ծանք աշխարհի· խընդրեցէք զխա-
ղաղութիւն տալ եկեղեցւոյ:

Կամաւոր սուրբ պատարագք հա-
սական մանկունք· հայցեցէք լինել
և մեզ՝ ձեզ պըսակակից:

Մաղթանք. Քարոզ. Աղօթք. Սաղմոս Աստուած
Աստուած էմ. և այլն:

Լոյս արարիչ լուսոյ առաջին լոյս,
բնակեալդ 'ի լոյս յանմատոյց, Հայր
երկնաւոր, 'ի դասուց լուսեղինաց
օրհնեալ. 'ի ծագել լուսոյ առաւօ-
տուս. ծագեա 'ի հոգիս մեր ըզլոյս
քո իմանալի։

Լոյս 'ի լուսոյ ծագումն արեգական
արդար. անճառ ծնունդ Հօր որդի.
յառաջ քան զարեւ անուն քո գով-
եալ ընդ Հօր. 'ի ծագել լուսոյ։

Լոյս 'ի Հօրէ բըղխումն աղբիւր բա-
րութեան. Հոգիդ սուրբ աստու-
ծոյ, մանկունք եկեղեցւոյ ընդ հրեշ-
տակս ըզքեզ բարեբանեն, 'ի ծագ։

Լոյս երրեակ եւ մի անբաժանելի
սուրբ երրորդութիւն. ըզքեզ ընդ
երկնայնոցն երկրածինքս միշտ փա-
ռաւորեմք. 'ի ծագել։

ՅՈՐԴՈՐԱԿ

Անեղանելիդ աստուած Հայր ա-

մենակալ. ընկալ զաղաչանըս մեր
քոց պաշտօնէից:
Ի հօրէ ծագումն անճառ արեգակն
արդար. ծագեա ՚ի յանձինըս մեր
զլոյսդ ողորմութեան:
Ի հօրէ բըղխեալ հոգի, աղբիւր
բարութեան. լուսով քով լըցո ըզ
մեզ յայսմ առաւօտուս:
Երեք անձինք եւ մի բնութիւն. մի
աստուածութիւն. զքեզ խոստովա-
նիմք յաւէտ սուրբ երրորդութիւն:

Մաղթանք. Քարոզ. Աղօթք. Սաղմոս Տէր հովուեսցէ:

Ճանապարհ և ճըշմար-
տութիւն, և կեանք քրիստոս.
առաջնորդեա հոգւոց մե-
րոց, յերկրէ ելանել յերկինս:
Դուռըն կենաց մըտից
յիսուս. մոյծ և ըզ մեզ առ
հայր քո և հոգի. երգել միշտ ըզ
փառս:

ՑՈՐԴՈՐԱԿ

Ճանապարհ բարի Քրիստոս և ճըշմարտութիւն. առաջնորդ հոգւոց մերոց յերկրէ 'ի յերկինս:
Դուռըն կենաց մըտից յիմաստս. աստուած ճըշմարիտ. մուծ և զմեզ առ հայրըդ քո, հոգւովըդ սըրբով:

Մաղթանք. Փառք. Եւայլն

ԵՐԿՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԷ

Օրհ. Դշ. Որ զօրէնըս սրբութեան պահոց նախ 'ի դրախտին աւանդեցեր, զոր ոչ պահելով նախաստեղծիցըն ճաշակմամբ պտղոյն ճաշակեցին ըզդառնութիւն մեղաց և մահու. վասն որոյ շնորհեա մեզ տէր ճաշակել ըզքաղցրութիւն քոց պատուիրանաց: Որ զանազան վիրօք մեղաց հարաք յոգիս 'ի թըշնամւոյն,

և 'ի բազմապատիկ հիւանդու-
թեանս կարօտացաք մարդասիրիդ
բառնալոյ ըզցաւըս մեր. վասն ո-
րոյ բժշկեա ըզմեզ Քրիստոս ար-
պէս մարդասէր։ Որ եկիր 'ի փըր-
կութիւն մարդկան ծնընդեամբ կու-
սին Մարիամու. և կենդանարար
քո յարութեամբդ հրաւիրեցեր ըզ-
մահացեալսն ի յարութիւն անմա
հութեան. վասն որոյ աղաչանօք Մօր
քոյ կեցո զմեզ փըրկիչ։

Որ գերագոյն փառօք բարձրացուցեր
զմանկունս եկեղեցւոյ քո Քրիստոս
խոնարհութեան քո ճանապարհաւ.
առաջնորդելով 'ի յերկնային վերըս
հրեշտակաց. աղաչեմք առաջնոր-
դեա մեզ տէր ի յարդարութիւն։
Որ զդառնութեան պտղոյն ճաշակին
որով մեռաք արդարութեան պահե-
լով քո քառասնօրեայ փոխեցեր

ի քաղցրագոյն օրհնանաց քոց ճա-
շակումն. աղաչեմք արբո մեզ տէր
զուրախարար սիրոյ քոյ բաժակն:
Որ անապական ծնընդեամբըդ քով
լուծեր զերկունըս նախամօրն մա-
րիամ մայր աստուծոյ, բարեխօս-
եա առ միածին որդին լուծանել
զկապանըս մեղաց մերոց. և աղաչ-
եա փրըրկել զանձինըս մեր ի փոր-
ձութենէ:

ԵՐՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԷ

Օրհ. Գկ. Օրհնեմք ըզքեզ անըս-
կիզբըն հայր որդւոյդ միածնի, զոր
առաքեցեր ի դարձումն մոլորեալ
ոչխարին. դարձո եւ զմեզ ի մեղաց
որդւոյ քոյ չարչարանօք: Գովեմք
ըզքեզ բան եւ լոյս, որ զտիրական
քո պատկեր լուսով ճրագի քոյ գըտ-

ծատունդ ստեղծեր երկրորդ աշխարհ զգալի. և 'ի դրախտն որ յադենի տնտես եդեալ զմարդն առաջին. օրհնեմք զան: Որ չինեցեր բարձրագոյն զեկեղեցի քո խորհրդեամբ. և 'ի սմա կարգեալ տնտես զքարոզս բանին ճշմարտութեան. օրհնեմք: Անտանելոյն տաղաւար բարձող էիցըս բարձողին, որ ծրնար զաստուած մարմնով զանմարմնաբար ծընունդըն հօր բարե խօսեա վասըն մեր աստուածածին մարիամ:

Որ զտիրականս առ 'ի քէն կարգեալ տնտես բնութեան մերոյ. իմաստութեամբ ըզպարտիս եթող քոյոց պարտապանաց. թող եւ ըզմեր ըզյանցանս ողորմութեամբըդ քով քրիստոս: Որ զպատմուճանն առաջին զոր զգեցուցեր օծմամբ հոգւոյն, մերկացաք մեղօք ըստ նախահօրըն պատուիրանաց. զգեցո ըզնոյն վերըս-

տին ողորմութեամբըդ քով քրիստոս ։ Յաստուածային կայծակունն 'ի սըրովբէ իցն անհըպելին · անմաքրապէս մերձեցաք գոլ պարտապան քում խորհըրդոյն · շնորհեա ըզնոյն մաքրութեամբ 'ի թողութիւն մեղաց մերոց ։ Որ վառեցար 'ի յարփւոյն եւ ոչ կիզար ըստ մորենւոյն · այլ ետուր զհացըն կենաց կերակուր բանաւորաց · բարեխօսեամ առ քրիստոս ջնջել

ըզ գիր մեղաց մերոց ։

ՀԻՆԳԵՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԷ

Օրհ. Բձ. Որ պատուիրան ճըշմարտութեան աւանդեցեր եկեղեցւոյ քոյ քրիստոս · անսահման ժամանակաւ աղօթել միշտ առ աստուած հոգւով եւ մըտօք ։ Որ ըզբան քո օրինաց հաստատեցեր գործով մեզ

օրինակ, հանելով զգիշերն 'ի գլուխ յաղօթս աստուծոյ, բնութեամբ մերով տնօրինաբար որում կրկնի ծունր ամենայն: Վասն որոյ, և մեք պաղատեսցուք առ քեզ քրիստոս, շնորհեա մեզ յամենայն ժամ լինել քեզ յանդիման մաքուր աղօթիւք ըստ անմարմնոցն՝ որ յերկինս: Աղաչանօք աստուածածնին անապական քում ծննդին՝ զիմանալի աչըս սրտից մերոց բացցես ողորմութեամբ հայիլ 'ի լոյս քո քրիստոս:

Դատաւոր արդարութեան հաստատեցեր 'ի մեզ ըզմիտըս մեր, դատել զհոգի և ըզմարմին. արդարապէս դատմամբ ըստ օրինաց քոց քրիստոս: Իսկ անիրաւ դատաւորին որ 'ի քաղաք բնութեան մերոյ, ոչ ունելով զերկիւղ քո սուրբ,

և անպատկառ ՚ի մարդկանէ, ոչ առնելով զատ զըրկելոյն։ Այլ անձամբ սուրբ փեսայիդ այլի հոգի իմ պաղատի. ուսո զիրաւունըս քո իմում դատաւորի ս, առնել ինձ դատաստան արդար ընդ ոսոխի մարմնոյ իմոյ։ Մարիամ կոյս անարատ զանապականն փեսայդ աղաչեա. զի հաշտեսցի ընդ այրի եղեալ հոգիս, և միաւորեսցի դարձեալ սիրով ընդ հեռացեալս ՚ի նմանէ։

ՎԵՑԵՐՈՐԴ ԿԻՐԱԿԷ

Օրհ. Բյ. Որ ըզխորհուրդ քո գալըստեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր մարգարէիւքն իսրայէլի զորս ընտրեցեր յետ մովսիսի. որք խօսեցան հոգւով սրբով բազմապատիկ օրի-

*նակօք. տո՜ւր մե՛զ փրկի՛չ ողորմու-
թիւն և ը՛զմեղա՛ց ըզթողութի՛ւն :
Ի՛ մերձենալ ամա՛ց վերջին զոր տե՛-
սանո՛ղքըն ծանուցին. ը՛զհասանի՛լ մեր
փըրկողի՛դ առ 'ի՛ վախճան ժամանա-
կին. ե՛րեւե՛ցար 'ի մէջ մա՛րդկան ըզ-
գեցեալ ըզ կե՛րպ ծառայական. տո՜ւր:
Ի՛ վեցերորդ աւո՛ւր զադամ ստեղ-
ծե՛ր 'ի տե՛ղ քո տիրական. ո՛ր ոչ
պահեա՛լ ըզպատուիրանըն մե՛րկացաւ
ըզպատմուճանն. ի՛սկ նոր ա՛դամդ 'ի
վեց դա՛րուն այց արարե՛ր կորուսե-
լոյն. տո՜ւր: Տա՛ճար լուսոյ անը՛ստ-
ուերին և ա՛ռագա՛ստ անձառ բանին.
ո՛ր ըզնախնւո՛յ մօրն ե՛ւայի բարձե՛ր
զանէծսը՛ն տըրտմալի. հա՛յցեա՛ յորդ-
ւոյ քոյ միա՛ծնի հօր հաշտութեա՛նըն
միջնորդի. բա՜ռնալ 'ի մէնջ ըզ խռո՛-
վութիւն և տա՛լ զօգւոյ խա՛ղաղու-
թի՛ւն :*

Ըստ աւետեաց մարգարէին որ
ասէ փրկեալքս արեամբ գառինդ․
ցնծամք և մեք ծառք անտառի
ընդ գալուստ տեառնդ կրկնակի․ շը-
նորհեա մեզ տէր ընդ արդարոցն ընդ
առ ՚ի քէն տնկեալ ծառոցն․ այ-
ժըմ յուսով զըւարճանալ և յերկ-
րորդին ընդ քեզ ցընծալ։ Սըմին նը-
ման տայ աւետիս զաքարիա նոր սի-
օնի․ Եթէ ուրախ լեր ահա գայ
առ քեզ խոնարհ և հեզ արքայ․
նըստեալ ՚ի յէշ եւ յաւանակ կըր-
կին ազանց գոլ օրինակ․ Նըստեալդ
յաթոռ քերովբէից նիստ գըթու-
թեամբ ՚ի մեր հոգիս։ Զանհեղ փա-
ռաց քոց երեւումն որ լինելոց է
յերկրորդումն, եւ տես դաւիթ յա-
ռաջագոյն ծանոյց կանխաւ ազդմամբ
հոգւոյն, թէ յայտնապէս աստուած
գայցէ հուր առաջի իւր բորբոքէ․

յա՜յնժամ յիսուս 'ի մե՛զ խնայեա․
գըթա՛՝ քրիստոս և ո՛ղորմեա՛։ Ա՛ստ-
ուածածին ա՛նհարսնացեալ յերկրէ՛
յերկի՛նս հարսն ընծայեալ, յո՛րժամ
բազմի՛ս լուսո՞յ նը՛րման քո մի՛ածնիդ
յաջա՛կողման, յա՛յնժամ մա՞ղթեա
ընդ մեր ը՛զնոյն փրկել զմե՛զ յա-
հեղ բոցոյն, հա՜մա՛գասիլ ընդ ա՛ր-
դարոցն երգե՛լ ըզփա՞ռս ընդ ե՛րկ-
նայնո՛ցն։

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

Խոնարհեցո։ Ապրեցո։ Լոյս զուարթ։ Տե՛ս երես 130։

Մեսեդի։ «Օրհնեալ ես"»։ Քարոզ։ «Ասասցուք"»։ Սբ. Ած. որ եկիր և գալոց ես ողոր"։

Հմբ. Այ. Որ վերօրհնիս յաթոռըս քերովբէից, ՚ի վերայ նըստիլ յաւանակի հաճեցար. բարեբանեալ որ եկիրդ ՚ի կեցուցանել։ Ուստի և մեք զյաղթական օրհնութեանցն ըզձայն մատուցանեմք քեզ թագաւոր փառաց ընդ տղայսն օրհնաբանելով. բարեբանեալ։ Ովսաննայ ՚ի բարձունս ալէլուիա. բարեբանեալ եկեալ անուամբ տեառն ալէլուիա. և օրհնութիւն որ գալոցդ ես անուամբ տեառըն ալէլուիա։

Այսօր զանսկիզբըն բանն որ յաթոռ

փառաց ընդ հօր՝ յե՛րկրի երե՛ւեալ տեսաք. քրո՛վբէակա՛ն ձայնիւն ծո՛րհնե՛սցուք. օրհնեա՛լ եկեալ ա՛նուա՛մբ տեա՛ռն: Այսօր յաւանա՛կ քերո՛վբէ՛ և տըղա՛յքն եբրա՛յեցւոց բա՛րեբանեն. օրհնութի՛ւն որդւո՛յ դաւթի, օրհնեա՛լ: Այսօր զուա՛րճացան տիե՛զերըք գալըստեամբ աստուածո՛րդւոյն յե՛րուսաղէմ. և գոչէի՛ն հնչմա՛մբ երգով, օրհնեա՛լ եկեալ:

Եւ այլ կեցո:

ԿԱՐԳ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ Ի ՏՕՆԻ ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ

Տէր զի բազում ես . Տե․ յէջ 1-50 ։

Հետեւեալ Շարական՝ Յառաջ քան զօրհնութիւնն ։

Դյ ։ Թագաւոր գոլով քո յաշխարհ մտեր 'ի քաղաքն Երուսաղէմ . նստեալ 'ի վերայ հողեղէն նոր յաւանակի, կոչել զհեթանոս յերկրպագութիւն ։ Ծերքն ստովք ձիթենեօք եւ տղայքն ստովք արմաւենեօք, եւ երամ երամ դասուքն աղաղակէին . ովսաննա օրհնեալ եկեալ 'ի յանունն տեառն ։ Ցնծաց սուրբ սիօն . բերկրեցան սուրբ եկեղեցիք, եւ խնդութեամբ բազմաւ ելին ընդ առաջ, օրհնէին զգալուստ քո փրկիչ յաշխարհ ։

Յորժամ եկն յիսուս յերուսա-

զէմ 'ի քաղաքն. ընդ առաջ ելին ծերքն ոստովք ձիթենեօք. և զաստուածորդին փառաւորէին։ Իսկ Երունէ ձիթենեաց տարածանէին մանկունքն ըզհանդերձս իւրեանց, և ոստս 'ի ծառոց բերեալ մատուցանէին աստուածորդւոյն սուրբ թագաւորին։ Ոստովք եւ տերեւեալ ձիթենեօք Եբրայեցւոց մանկունքն օրհնէին. ուրախ լեր Երուսաղէմ քաղաք և ցնծա սիոն մայր եկեղեցի։

Զգալուստ քո քրիստոս այսօր յերուսաղէմ նոր եկեղեցի սուրբ, յաղթական երգով բարեբանեմք, օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն։ Որ վասըն մերոյ փրկութեան յաւանակի նստիլ յանձն առեր ընդ մանկունսն բարեբանեմք, օրհ։ Թագաւոր երկնաւոր զեկեղեցի քո անշարժ պահ-

եմ, եւ զերկրպագուս անուանըդ քում պահեա՛ ’ի խաղաղութեան։

Ի յարութեան յաւուր գալստեան փրկչին, տարածանէին մանկունքն ըզհանդերձս, և անդադար ձայնիւ օրհնէին, օրհնեալ եկեալ անուամբ տեառն։ Ոստս ’ի ծառոց բերեալ մատուցանէին․ աստուածորդւոյն առ ճանապարհաւն․ և անդադար ձայնիւ։ Ի ծերոց բղխեալ օրհնութիւն և ’ի տղայոց փառաբանութիւն, և անդադար ձայնիւ օրհ։

Օրհնութիւն. «Որ վերօրհնեա»։ Տե՛ս երես 169։
Քարոզ. «Վասն ուղղելոյ»։ Տե՛ս երես 53։

Ալէ․ ալէ․ ալէլուիա։ Տէ՛ր Աստուած մեր երեւեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչեւ յանկիւնս սե՛ղանո՛յ։ Աստուա՛ծ իմ ես դու եւ խոստովան եղէց քեզ․ Աստուած իմ ես դու եւ բարձըր արարի՛ց զքե՛զ։

Ալէ՛՛։ Լերի՛նք ցնծացեն առաջի Տեառն․ զի գայ և հասեալ է Տէր ’ի դատե՛լ զերկի՛ր։ Դատէ՛ զաշխարհս արդարութեամբ, և զժողովուրդս իւր ուղղութեա՛մբ։
Փա՛ռք և եր՛՛։ Այժմ և միշտ՛՛։

Հոյ. Դկ. Ո՛ր 'ի քրովբէական աթոռ ը՛նդ հօ՛ր նստէ՛իր բա՛նդ աստուա՛ծ. ա՛յսօ՛ր խոնարհութեա՛մբ նըստար մա՛րմնո՛վ նոր յա՛ւանակի. ը՛զքե՛զ բա՛րեբանե՛մք աստուա՛ծ հա՛րցըն մերո՛ց: Ո՛ր 'ի սրովբէի՛ցըն սըրբասաց ձա՛յնի՛ւ անդա՛դար օրհնա՛բանիս, ա՛յսօր 'ի դասո՛ւց եբրա՛յեցւոց որդի դա՛ւթի փառա՛բանեցար. ը՛զքե՛զ բարե: Ո՛ր 'ի հրակերպի՛ցն երգա՛բանեալ հը՛նչմա՛մբ 'ի բարձունս օրհնաբանիս. ա՛յսօ՛ր 'ի ծերո՛ց և 'ի՛ տղայոց գովե՛ցա՛ր ովսա՛ննա երգով. ը՛զքե՛զ:

Ըզտէր օրհնեցէ՛ք բարձր ա՛րարէք ը՛զնա՛ յա՛ւիտեա՛ն:

Ա՛յսօ՛ր ըզգալուստ փրկչին մե՛րոյ ցնծութեա՛մբ տօնէ նո՛ր երուսա՛ղէմ. ժողովուրդք որք 'ի հեթանոսաց. բարձր: Ա՛յսօ՛ր ընդ մանկա՛նց եբրայեցւոց զհին աւուրցն եկեա՛լ

նոր արքայ 'ի սիօն. մանկունք սուրբ եկեղեցւոյ. բարձր ամբ։ Այսօր ընդ ծերոցն օրհնաբանից ուրախութեամբ բարեբանեցէք զանմահ թագաւորն եկեալ. քահանայք հոգեւոր երգով բարձր ամբա։

Մեծ. Այ. Որպախ լեր յոյժ դուստր սիօնի. պայծառացիր երուսաղէմ, զարդարեալ ըզգրունըս քո քաղաքդ աստուծոյ։ Քանզի քրիստոս որ էն 'ի յաթոռ փառաց. այսօր մըտանէ 'ի քեզ նըստեալ 'ի վերայ յաւանակի նորոյ։ Ծերք և տղայք ոստովք ձիթենեօք միաբանութեամբ երգէին. օրհնութիւն որդւոյ դաւթի. օրհնեալ եկեալդ յանուամբ տեառն։

Իւղաբերից Աւետարանի երգերը՝ Մեծ պահոց կիւրակէից պէս։

Ող. Բկ. Որպախ լեր եկեղեցի սուրբ. 'ի գալըստեան սուրբ միած-

նին. ուրախ լեր և ցնծա հանդերձ ամենայն սրբովք։ Խնդա յոյժ դուստր վերին Սիոնի. ահա թագաւոր քո գայ նստեալ ՚ի յաւանակի նորոյ, արդար և փրկիչ փրկէ եւ կեցուցանէ։ Զուարճացիր և բերկրեա ժողովուրդ աստուծոյ. մատողոստրս ծաղկեալս հաւատով և ասա. օրհնեալ որ եկիր թագաւոր տիեզերաց։

Տէր. Զքրիստոս թագաւորն որ էն ՚ի յաթոռ փառաց, տեսաք ՚ի յերկրի նստեալ ՚ի նոր յաւանակի։ Ընդ առաջ ելեալ արքայյին դասք եբրայեցւոց. ծերքն ոստովք ձիթենեօք և տղայքն արմաւենեօք։ Միաբանակամն ձայնիւ գոչէին երգ նոր. բարեբանելով զանմահ թագաւորն։

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ։ Տես յէջ 58։

Առաւօտու Երգ

Այսօր մտանէ թագաւորն մեր Քրիստոս 'ի յՆրուսաղէմ Նոր քաղաք Դաւթի: Ընդ առաջ ելին ծերքն ոստովք ձիթենեօք, և զԱստուածորդին փառաւորէին:

Սր. Ած. որ եկիր և գալոց ես:
Տաղ. «Որ վերօրհնիս յաթոռս»: Տե. Երե. 169:

Գիրք Ն. տղ. Սաղմոս:

Այլ. Այլ. Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն, օրհնեալ որ գալոց ես:

Աւետարան, Անդաստան Ն. տղ.

Ժամամուտ:

Յորժամ եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն Ղազարու, յորժամ եկեալ կենարարն 'ի գերեզմանն Ղազարու, աւետաւոր ձայնիւդ աղաղակէիր ասելով. Ղա՛զարէ, արի՛ ե՛կ արտաքս: Իսկ մեռեալն 'ի գերեզմանէն յարեաւ, և նոյն ինքնդ զանմահութեան պարգևսդ ետուր սիրելւոյդ, և աստուածային ձայնիւդ 'ի գերեզմանէն կոչեցեր: Վասն որոյ և մանկունք Եբրայեցւոց ոստովք օրհնէին զանմահ թագաւորութիւն քո: Ընդ նոսին և մեք ասեմք, Ովսաննա, օրհնեալ է գալուստ քո, օրհնութիւն 'ի բարձունս, օրհնեալ որ գալոց ես անուամբ Տեառն:

Տաղ. Դկ. Յիսուս միածինն անմա-
հովթեանց պարգևատուն երեւեցաւ

մեզ. խափանեաց զզօրութիւն մահու ։ Բղխմամբ արտասուաց մարիամու և մարթայի անկեալ առ ոտսըն տեառն, խնդրէին զնորոգումն եղբօրն ։ Բանիւ բանն աստուած կենագործեաց ըզղազարոս 'ի թաղմանէն. և եկեալ արտաքս անապական ։

Ի քեզ եմք ապաւինեալ քրիստոսի մայր աստուծոյ մերոյ ։ Որ քան զերկինս բարձրագոյն մարիամ, պարծանք եկեղեցւոյ քրիստոսի մայր աստուծոյ մերոյ ։ Որ քան զարեգակն պայծառագոյն մարիամ. մի դադարիր բարեխօսել վասն մեր. քրիստոսի մայր աստուծոյ մերոյ ։

Սուրբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն եկեղեցւոյ քում սրբոյ. որով դատապարտեալ պարտեցաւ թշնամին ։ Սովաւ պահպանեա ըզժողովուրդս

քո քրիստոս. որով երկրպագեմք
քեզ ընդ Հօր և Հոգւոյն։

Փառք Հօր և Որդւոյ",

Ի քեզ ապաւինիմք քրիստոս, որ գալոց ես խաչիւ. որպէս զի փըր-կեսցես ըզմեզ յայնմ աւուր ահեղ ատենին։

Այժմ և միշտ և յաւի".

Պակասեցայ յազգատոհմէ լքեալ թողի զկեանս աշխարհի. և մարմին ունայնութեան դարձայ 'ի հող ուս-տի ստեղծայ. յիս մարդասիրեալ բազմագութ փրկիչ և փարատեցո ըզ ցաւս անձին իմոյ։

Ալէ". Ալէ"։ 'Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր Տէր, լուր ձայնի իմում։ Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից իմոց։

Թէ զանօրէնութիւնս իմ քննես Տէր Տէր, իսկ ո՞ կարէ կալ առաջի քո, զի 'ի քէն է քաւութիւն։ Վասն ան-

ուան քոյ համբերի Տէր, համբերեր անձն իմ բանի քում, յուսացաւ անձն իմ ՚ի Տէր ։
՚Ի պահէ առաւօտու մինչև յերեկոյ, ՚ի պահէ առաւօտու յուսացաւ Իսրայէլ ՚ի Տէր ։ ՚Ի Տեառնէ է ողորմութիւն բազում. ՚ի նմանէ է փրկութիւն. և նա փրկեաց զԻսրայէլ յամենայն նեղութեանց նորա ։

Աւետարան ։ «Հոգւոց» ։ Ե– ողղ

Ձայ. Բկ. Այսօր ընդ հրակերպեան դասուցն օրհնաբանէին ծերքն ոստովք, և տղայքն արմաւենեօք. ովսաննա, օրհնեալ եկեալ ՚ի յանուն Տեառն ։ Զոր սերովբէքն ծածկաբար ընդունին ոչ բաւէին, ՚ի վերայ յաւանակի նորոյ նստեալ բարեբանեցաւ ՚ի տղայոց. ովսաննա օրհնեալ ։ Այսօր ընդ ծերոց և ընդ տղայոց օրհնաբանութեանցն վեր երգեսցուք նորոյ արքայիդ եկեալ յերուսաղէմ. ովսաննա օրհնեալ ։

Օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն ։
Օրհնեալ որ գալոցդ ես ։

Նորաստեղծեալ։ Երկու տուն միայն։ Տե՛ս յէջ 62։

Ձկնէ Կեց.։

'Ի ժամ Ս. Պատարագին

Մեղէդի

Ովսաննա երգով օրհնեմք այսօր զանմահ արքայդ մանկունքս նոր Սիօնի :

Ժամամուտ ։

Ծնծա Երուսաղէմ և զարդարեա զառագաստ քո Սիօն, քանզի ահա թագաւոր քո Քրիստոս նստեալ 'ի յաւանակի նորոյ՝ հեզութիւն ցուցանելով գայ մտանէ յառագաստ քո։ Եւ մեք աղաղակեմք, ո՛վսաննա, օրհնեալ եկեալ յանուն Տեառն, որ ունի զմեծ զողորմութիւն ։

Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ :

Ձող. Դկ. Անսկիզբըն բանըն հօր որ ի վերայ քերովբէիցըն հանգչի, այսօր 'ի վերայ յաւանակի նորոյ նըստեալ. օրհնեալ արքայ եկեալ յանյաղթելի թագաւոր։ Յառաջ քան զյաւիտեանս որդին որ 'ի վերայ քառակերպիցըն բազմի. այսօր 'ի ծերոց եւ 'ի

տղայոց փառաւորեցաւ. օրհնեալ։
Եկայք նոր ժողովուրդք ընդ անմարմ-
նոցըն դասս բազմութեան. ըղա
հնչմամբ երգով քաղցըր ձայնիւ փա-
ռաւորեսցուք. օրհնեալ։

Գիրք Ե. տող. Սաղմոս։

Ալէ՛՛. Ալէ՛՛։ Տէր Աստուած մեր երևեցաւ մեզ, արարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ մինչև յանկիւնս սեղանոյ։

Սրբասացութիւն։

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լցեր Աստուած զքո սուրբ զեկեղեցի. հազարք հազարաց հրեշտակապետք կան առաջի քո. և բիւրք բիւրուց հրեշտակք պաշտեն զքեզ Տէր. և ՚ի մարդկանէ հաճեցար ընդունիլ զօրհնութիւն ձայնիւ խորհրդականաւ, սուրբ, սուրբ, սուրբ տէր զօրութեանց։

Տաղ

Նստեալ յաւանակ նորոյ ըստ Զաքարիայ սրբոյ. մանկունք ը՜նդ առաջ ելին ձայնիւ հրճուանաց երգով։ Ոստս արմաւենեաց առեալ, տերև ձիթենեաց բերեալ, ծերքըն գոչէին ընդ տղայսն, վերին զօրացն երգակցեալ։

ԿԱՐԳ

ԾԱՂԿԱԶԱՐԴԻ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ

Նախ գիրք Ե. ող. Սաղմոս։

*Ալէ՛. Ալէ՛։ Տէր 'ի տաճար սուրբ իւրում, Տէր յեր-
կինս յաթոռ իւրում։*

Աւետարան. Ե. ող.
Շար. Որ վերօրհնիս յաթոռս՛։ Տե. երե. 169։
Որթի
Շար. Թագաւոր գոլով քո՛։ Տե. երե. 171։
Որթի
Շար. Յորժամ եկն Յիսուս։ Տե. երե. 171։
Որթի
Շար. Զգալուստ քո Քրիստոս՛։ Տե. երե. 172։
Որթի
Շար. Ի յարութեան յաւ՛։ Տե. երե. 173։

*Ալէ՛. Ալէ՛։ Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և՛ե-
տուր ուրախութիւն սրտից մերոց։*
*Ի կարդալ իմում լուար ինձ Աստուած ըստ արդարու-
թեան, 'ի նեղութենէ ինձ անդորր արարեր. ողորմեա
ինձ և լուր աղօթից իմոց։*
*Որդիք մարդկան մինչև յե՞րբ էք խստասիրտք. ընդէ՞ր
սիրէք զնանրութիւն և խնդրէք զստութիւն։*
*Ծաներուք զի սքանչելիս արար Տէր սրբոյ իւրում, և
Տէր լուիցէ ինձ 'ի կարդալ իմում առ Նա։*

Բարկանայք և մի մեղանչէք, զոր ինչ ասէք 'ի սիրտս ձեր, յանկողինս ձեր զղջացարուք։

Մատուցէք պատարագս արդարութեան և յուսացարուք 'ի Տէր։

Բազումք ասէին թէ ո՞ ցուցցէ մեզ զբարութիւն Տեառն. Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց։

Ի պտղոյ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր զնոսա։

Խաղաղութեամբ յայս և 'ի սոյն ննջեսցուք և զարթիցուք. զի դու Տէր միայն առանձին յուսով քով բնակեցուցեր զմեզ։

Աւետարան. Եւ ապա Անդաստան։

Ապա Խոնարհեցո Տէր'': 6 տուն.

Շար. Ուրախ լեր եկեղեց'': Տես երես 175։

Ոչ ոք նման է քեզ յԱստ'': 6 տուն։

Շար. Խնդա յոյժ դուստ'': Տես երես 176։

Աստուած անօրէնք յարեան'': Ցվերջ։

Շար. Զուարճացիր և'': Տես երես 176։

Փառք Հօր'': Այժմ և միշտ'':

Ապրեցո զիս Տէր'': 14 տուն։

Շար. ԶՔրիստոս թագա'': Տես երես 176։

Տէր կարդացի'': 10 տուն։

Շար. Ընդառաջ ելեալ'': Տես երես 176։

Զայնիւ իմով ես'': 8 տուն։

Շար. Միաբանական'': Տես երես։ 176։

Փառք Հօր'': Այժմ և'':

Քարոզ. Ասասցուք ամենեքեան'':

Սուրբ Աստուած որ եկիր և գալոց ես'':

Համբ. «Այսօր ընդ հրակերպեան''»: Տես երես 180։

Աղօթք. Հայր գթած բա'':

Այս Սաղմոս 'ի Թիւ։

Օրհնեալ որ գալոց ես յանուն Տեառն և օրհնեցաք
զքեզ 'ի տանէ Տեառն։
Խոստովան եղերուք Տեառն, զի բարի է, զի յաւիտեան
է ողորմութիւն նորա։
Ասասցէ տունն Իսրայէլի, զի յաւիտեան է ողոր"։
Ասասցէ տունն Ահարօնի, զի յաւիտեան է ողոր"։
Ասասցեն երկիւղածք Տեառն, զի յաւիտեան է ողոր"։
Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կարդացի և լուաւ
ինձ յանդորր։
Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց, զի՞ արասցէ
ինձ մարդ։
Տէր է իմ օգնական, և ես տեսից 'ի թշնամիս իմ։
Բարի է յուսալ 'ի Տէր, քան յուսալ 'ի մարդիկ. բարի
է յուսալ 'ի Տէր, քան յուսալ յիշխանս։
Ամենայն ազինք շրջեցան զինև, և անուամբ Տեառն
յաղթեցի նոցա։
Շրջելով շրջեցան զինև և պաշարեցին զիս 'ի միասին
և անուամբ Տեառն վանեցի զնոսա։
Ի մերժելն դըրդուեցայ և եղէ մերձ 'ի գլորիլ, և Տէր
ընկալաւ զիս։
Զօրութիւն իմ և օգնութիւն իմ Տէր, և եղև ինձ 'ի
փրկութիւն։
Ձայն ցնծութեան փրկութեան 'ի յարկս արդարոց։
Աջ Տեառն արար զօրութիւն, աջ Տեառն բարձր արար
զիս, և աջ Տեառն արար զօրութիւն։
Ոչ մեռայց, այլ կեցից և պատմեցից զգործս Տեառն։
Խրատելով խրատեաց զիս Տէր և 'ի մահ ոչ մատնեաց։

Այլ Շարական ԲԾ.

Շնո՛րհեա մեզ տէ՛ր արժանութիւն ընդ իմաստո՛ւն կուսանայն. և զհոգւո՛յ մերոց լապտե՛րս պա՛յծա՛ռացո՛. Ե՛րկնչիմք 'ի քէ՛ն տէ՛ր զարհուրեա՛լք յի՞ պատասխանւոյն, զա՛մէնն ասե՛լով եթէ՛ ոչ գիտե՛մ ըզձե՛զ. Յո՛րժամ գա՛ս փառօ՛ք հօր դատե՛լ ըզտիեզե՛րս ամենայն, շնո՛րհեա և մեզ տէ՛ր կա՛լ 'ի յա՛ջմէ քումմէ՛. Բա՛ցցի մեզ դո՛ւռն ողորմու՛թե՛ան երկնաւո՛ր փեսայի՛ն. և մտցո՛ւք 'ի յառա՛գաստ ընդ իմաստո՛ւն կուսա՛նսն. Ժա՛մանեսցուք ընդ առա՛ջ փեսա՛յի՛ն և մտցո՛ւք 'ի յառա՛գաստ նորա. զի՛ մի՛ մնասցուք արտաքս որպէ՛ս զյիմա՛ր կուսա՛նսն. Պա՛յծառասցի՛ն լապտե՛րք հոգւոց մերո՛ց և բազմեցուսցե՛ս ըզմեզ ընդ հրա՛շխրեա՛յսն 'ի՛ կոչումն արքա՛յութեա՛նն ե՛րկնի՛ց.

Բա՜ց մեզ Տէր, բա՜ց մեզ Տէր, բա՜ց մեզ Տէր զդուռն ողորմութեան, որ ողբալով կարդամք առ քեզ։
Ո՞վ են սոքա զի բացից"։
Ոչ թէ միայն արդարք մտանեն"։
Զի սա է դուռն երկնից"։
Արժան և ճշմարիտ են այդոքիկ"։

Ասա Շարական Բկ։

Իմաստուն կուսանքըն պատրաստեալ իւղ լապտերաց ելին ընդառաջ երկնաւոր փեսային փառաւորեալ լապտերօք։ Իսկ յիմարաց կուսիցն ունայնացեալք 'ի յիւղոյ, անպատրաստ գըտան գայլատեան փեսային շիջեալ լապտերօք։ Վասն որոյ և մեք պատրաստեսցուք իւղ հոգևոր, զի մըտցուք 'ի յառագաստ անմահ փեսային փառաւորեալ լապտերօք։

Յոյս իմ եւ դու տէր քաւիչ յանցանաց իմոց. մի անտես առներ ըզ բըղխումն արտասուաց իմոց. որոր-

մեա ինձ աստուած։ Առ քեզ ա-
պաւինեցայ որպէս զանառակ որդին.
Հայր մեղայ յերկինս և առաջի
քո. ողորմեա։ Փրկեա զիս աստու-
ւած 'ի բազում մեղաց իմոց, որա
արժանի քոյին սուրբ արքայու-
թեանդ, ողորմեա։

Մեղք իմ բազումեն յոյժ, ծա-
նըր են քան զաւազ ծովու. քանզի
քեզ միայնոյ մեղայ. ողորմեա։ Բաց
տէր ըզդուռն ողորմութեան. որ ող-
բալով կարդամ առ քեզ քանզի քեզ
միայնոյ մեղայ. ողորմեա։ Հեղ յիս
զգթութիւնըդ քո բազումողորմ և
մարդասէր. Քանզի քեզ միայնոյ
մեղայ. ողորմեա։

« Բաց մեզ''։ »

Ահա տեսանեմք զՏէրն մեր Քրիստոս''։
Գին եմք անապական արեան''։
Այս Շարական Բձ։

Թագաւոր փառաց քեզ սպասես- ցուք պատրաստեալք արթնութեամբ ընդառաջել, որ գաս ՚ի դատել զեր- կիր։ Անաղօտ վառեալ լապտերըք հաւատոյ ընդ դասս իմաստուն կու- սանացըն· մտանել ՚ի յառագաստ ընդ երկնաւոր փեսային։ Փութա- ցուք կանխեալ յառաջ քան ըզձայն աստուածային բարբառոյն· զի մի մնասցուք արտաքս ըստ շիջման հինգ կուսանացն։

«Բաց մեզ''։»

Փողն ահաւորին Աստուծոյ''։
Ահա ես և մանկունք իմ զորս''։
Ձայն արարչին Աստուծոյ գոչէ''։
Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան''։

Ապա Շարական։ Դկ.

Զողորմութեան քո զդուռըն բաց մեզ տէր· և արժանի արա զմեզ լու-

սեղէն յարկացն քոց ընդ սուրբըս քո։ Ի պատրաստեալ քո օթեւանըս մըր-բոց քոց. ընկալ և ըզմեզ փրկիչ յոր-դեգրութիւն ՚ի դպրութեան կե-նաց։ Ի նըստիլ քո յատենի դատա-ւոր ահեղ. խնայեա յարարածըս քո բարեխօսութեամբ և աղօթիւք սուրբ Ճգնաւորացն։

Որթի. Աւետարան և այլ. Կեցո։

ԿԱՐԳ

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԱՌԱՒՕՏՈՒ

Տէր զի բազում էլն. Տէ. յէջ 1-50։
Կանոնագլուխ Գկ. Արարի իրա. Տէ. յէջ 23

Օրհ. Գյ. Վերամձղողն երկնից միշտրնջենաւոր հօր որդին ներգործեալ խորհուրդ ի վեր քան ըղձրաշս· ծառայի առեալ ըզկերպ անկողոպտելի աստուածութեամբն։ Բանին զմաքրեցելոցն ջրով զոտըս լուանայ· զի զխոնարհութիւն ի նոսա տպաւորեսցէ· երրորդութեան գոլ օթեւան։ Բաշխէ զմարմին իւր եւ զարիւն, ընդ որ ուխտ անուանեալ· և յիշատակ կամաւոր մահուանն, մերձեցելոցս ի նա սրբութեամբ։

Աղբիւր լուսոյ եւ Ճառագայթ անշիջանելի լոյս· որ լուանալ յանձըն առեր զոտս աշակերտացն· մաք-

րեա՛ 'ի մէնջ ը՛զմէգ խաւարի՛ն. խոր-
հրդոց և՛ լուսաւո՛րեա՛ ըզմե՛զ։ Որ
մա՛րմնով և արեա՛մբ քո ցուցե՛ր ըզ-
թո՛ղութիւն մե՛ղաց, ո՛ր մի՛՞շտ պա-
տարագի՛ս 'ի մեզ անծա՛խապէ՛՞ս.
մաքրեա՛։ Որ քա՛կիչ զայս նո՛ր ուխտ
ցուցե՛ր յետ առա՛ջնո՛յ քո մահացե՛-
լո՛՞ցս 'ի ճաշա՛կմանէ նա՛խահօ՛՞րն.
մաքրեա՛ 'ի մէնջ ը՛զմէգ։
Ո՛ր ե՛ոդ 'ի՛ յերկինս և 'ի՛ վերայ երկ-
րի, այսօ՛ր յանձն առե՛ր լուանա՛լ
զո՛տս աշակերտացն, և զի՛ս լուա քը-
րի՛ստո՛ս 'ի մեղա՛ց իմո՛ց։ Ո՛ր բարե՛-
բանիս յիմա՛նալի՛ զուարթնոցն, հա-
ճեցա՛ր մա՛րմնով պա՛տարա՛գիլ. արա
և զի՛ս արժանի աստուածայի՛ն շնոր-
հի՛դ։ Որո՛յ ա՛թո՛ռ քե՛րովբէ 'ի վեր-
նատունըն բա՛զմեցար. կենարա՛ր բա-
ժակա՛ւդ ըզմե՛զ փը՛րկեցեր. փըր-
կեա եւ զի՛ս յաւիտենի՛ց 'ի հրո՛յն։

Քրիստոս մատըւած. որ վասըն մեր խոնարհեցար 'ի կամաւոր չարչարանս. լըւացեր զոտս աշակերտացն այսօր 'ի սուրբ վերնատունն. աղաչեմք փըրկիչ ողորմեա: Որ կազմեցեր սեղան խորհըրդոյ, և արբուցեր յանմահական բաժակէն. սըրբոյ քոց առաքելոցն այսօր 'ի սուրբ վերնատունն. աղա: Մաքրեա ըզմիտս և ըզխորհուրդս, զի և մեք հաղորդեսցուք սըրբութեամբ ընդ սըրբոց քոց առաքելոցն այսօր 'ի սուրբ:

Որ վասըն մեր յերկրի երևեալ զամենայնըն կատարեցեր ըստ օրինացն. այսօր կատարումն ըստուերական տօնիցն. որդի՛ աստուծոյ ողորմեա: Մարդ ճշմարիտ և գառըն անարատ որ դատապարտեցեր ըզմեղս 'ի մարմնի այսօր խոնարհեցար 'ի լըւանալ զոտս աշակեր-

տացն. որդի: Բան հօր և քահանա-
յապետ ճըշմարիտ որ զաշխարհա-
կեցոյց ըզմարմին և զարիւնըդ քո
բաշխեցեր յառաքեալսն. այսօր
հաղորդին հոգեղէնք աստուածային
խորհըրդոյդ, որդի աստու:

Յորմէ սարսեալ սերովբէքն ոչ
իշխեն նայիլ. այսօր 'ի ծառայի
կերպարանս երևեալ նախայաւիտ-
եան բանն. օրհնեցէք ըզնա հօ-
գեւոր երգով: Որ զըստուերակերպն
այսօր ճշմարտապէս կատարեաց,
լըւանալով զոտս աշակերտացն 'ի
'ի պատրանաց թըշնամւոյն. օրհ:
Այսօր վերըստին նորոգեցաք 'ի յա-
նիծից նախահօրն, ճաշակելով
ըզմարմին եւ զարիւն որդւոյն աս-
տուծոյ. օրհ.

Քարոզ Վասն ուղղելոյ. Տես յէջ 53.

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Լուացէ՛ց սրբութեամբ զձեռս իմ և շուրջ եղէց զսեղանո՛վ քով Տէ՛ր։ Տէ՛ր սիրեցի զվայելչութիւն տան քոյ, և զտեղի յարկի փա՛ռաց քո՛ց։

Ալէ. Պատրա՛ստ արարեր առաջի իմ զսեղան. ակն յանդիման նեղչա՛ց իմո՛ց։ Օծե՛ր իւղով ըզ գլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբե՛ցոյց զի՛ս։

Փառք եւ երկըր. Այժմ և միշտ եւ։

Հրց. Բյ. Լոյսդ 'ի հայրական ծոցոյ ծագեալ հալածելով զխաւար մեղաց կենարարըդ յայտնեցեր այսօր զխորհուրդ ընտրեալ քո աշակերտացն. օրհնեալ եկեալդ 'ի փրկութիւն մեզ. աստուած հարցըն մերոց։ Զոր օրհնեն դասք լուսեղէնք՝ զոտըս տաժանեալըս լուացեր, զանիծեցըն մերկացեալ 'ի մէնջ ծածկոյթ, ըզգեստ ծառայի սփածար. օրհ։ Անապականութեան աղբիւր, զկենդանարարըդ բաշխեցեր զմարմինըդ քո. նորոգելով

ընդմահացեալըն յանցանօք ՚ի պատ-
րանաց Թըշնամւոյն. օրհնեալ եկ։

Է. Եցէք. Ճառագայթ փառաց
հօր և պատկեր բարերարութեան.
որ ընդգեցան այսօր ընդգեստ ծառա-
յական կերպի. ընդ նմա ամենայն ա-
զինք օրհնեցէք հոգեւոր երգով։ Որ
անճառ խոնարհութեամբ ՚ի մաքրու-
մըն ոտից աշակերտացն, ընդմարդկա-
յին ազգի զընացս ուղղեաց ՚ի յեր-
կինս. ընդ նմա։ Որ բաշխմամբ կենդա-
նարար խորհրդոյ անապական ճա-
շակմամբն հրաւիրեաց ընդ մեզ յերկ-
նից արքայութիւնն. ընդ նմա ամենայն
ազինք օրհնեցէք հոգևոր երգով։

Մեծ. Զքեզ հայր յառաջ։ Տես յէջ 126

Ողր. Գյ. Արկող ընդ լոյս որպէս զծ-
Թոց. այսօր անճառ խոնարհութեամբ
՚ի վերնատունըն խորհըրդոյ ընդգեստ

ծառայի ըսփա ծանիլ յանձն առեր· Օրհնեմք զեկեալդ 'ի կամաւոր չարչարանս: Որում երկրպագեն դասք հրեշտակաց խոնարհեցար 'ի լըւանալ զոտըս հողեղէնս, բժըշկել սոքօք ըզ զմարշապարս նախահօրն· բըժըշկեա զհոգւոյ իմոյ զհիւանդութիւն: Որ 'ի խորհուրդըս փըրկականս եկեղեցւոյ բաշխեցեր աշակերտացն ըզմարմինըդ քո, նորոգելով ըզմահացեալըն 'ի ճաշակմանէ. հաղորդս այսմ ընկալ ըզմեզ միայն մարդասէր:

Տէր· Որ անըսկիզբըն յէութեանդ ես աստըւած, այսօր ըզգեցար ըզգեստ հողեղէն ծառայի, ծածկելով ըզմերկութիւն նախահօրն· օրհնեալ եկեալդ 'ի փրկութիւն ազգի մարդկան: Որ վերօրհնիս 'ի հրեղէն քերովբէից, այսօր եկիր կամաւ 'ի վերնատունըն խորհըրդոյ· լըւացեր

զա՛շակերտսըն յօ՛րինա՜կ վա՛սըն մեր․ օրհ։ Որ յաթո՛ռ փառաց նը՛ստի՛ս ը՛նդ Հօր, այսօր բ՛ազմիլ ընդ ա՛շա-կերտսըն յա՛նձն առեր, բաշխելո՛վ ըզմարմի՜ն և զա՛րիւնքո սուրբ․ օրհ-նեա՛լ եկեալդ։

Առաւօտու Երգ

Որսացա՛ն զանձն արդարոյ, և զարիւն անբիծ պարտաւոր առնէին։

Եղե՛ Տէր ապաւէն իմ․ Աստուած օգնական յուսոյ իմոյ։

Քարոզ․ Փառաւորեսցուք։ Սուրբ Աստուած որ եկիր եւ․

Մեղ. Ակ. Այսօ՜ր կանգնեցա՛ւ ա՛ւա-զան մըկըրտութեան ՚ի թո՛ղութիւն մե՛ղա՛ց մերո՛ց։ Այսօ՜ր տէրըն մե՛ր լըւանա՛յր զոտս աշա՛կերտացն և պա՛տ-ուիրէ՞ր զա՛յս ասելո՛վ։ Ո՛ր ոմն ՚ի՛ ձէնջ եղբա՛րք, մատնելոց է զի՛ս ՚ի մահ, և որոշի՞ յա՛շակերտա՛ցդ։ Զա՛յն լըւեա՜լ պետրոսի՛ ա՛կնարկէր առ յով-

հաննէ՞ս հարցանել թէ՛ ով իցէ՛։
Բա՛նըն զոր ա՛սաց Քրիստո՛ս տը՛րտմե-
ցոյց զիւր աշա՛կերտսն, և խռո՛վե-
ցա՞ն ամե՛նեքեա՜ն։

Աղօթք, Սուրբ ես Տէր։ Այլ Սաղմոս։

Կզ. Որսացան զանձն արդարոյ. և զարիւն անբիծ պարտաւոր առնէին։

Փխ. Աստուած վրէժխնդիր. Տէր Աստուած վրէժխնդիր յայտնեցար։

Բարձր լեր որ դատես զերկիր. հատո՛ զհատուցումն ամբարտաւանից։

Մինչեւ յե՞րբ մեղաւորք Տէր, մինչեւ յե՞րբ մեղաւորք պարծեսցին։

Բարբառեալ խօսէին զանիրաւութիւն. խօսեսցին ամենեքեան. որք գործեն զանօրէնութիւն։

Զժողովուրդս քո Տէր խոնարհ արարին. և զժառանգութիւն քո Տէր չարչարեցին։

Զայրին և զպանդուխտն սպանին, զորբսն կոտորեցին և ասացին. ոչ տեսանէ զայս Տէր, եւ ոչ ՚ի միտ առնու Աստուած Յակոբայ։

Իմացարուք անզգամք ժողովրդոց եւ անմիտք, մինչեւ յե՞րբ ո՛չ առնուք ՚ի միտ։

Որպէս զի թէ որ տնկեաց զունկն, ինքն ո՞չ լուիցէ, կամ որ ստեղծ զակն, ինքն ո՞չ տեսանիցէ։

Որ խրատէ զազգինս, որպէս թէ ոչ յանդիմանեսցէ, որ ուսուցանէ. մարդոյ զգիտութիւն, Տէր ճանաչէ զխորհուրդս մարդկան, զի են ընդունայնք։

Երանի մարդոյ. զոր խրատես դու Տէր, եւ յօրինաց քոց ուսուցանես դու նմա։

Ցածուցանես դու նմա զաւուրս չարութեան, մինչեւ փորեսցի խորխորատ մեղաւորի։

Ո՛չ մերժէ Տէր զժողովուրդս իւր. և զժառանգութիւն իւր ո՛չ առնէ անտես։

Մինչև դարձցին իրաւունք յարդարութիւն, ընկալցին զնա ամենեքեան, ոյք ուղիղ են սրտիւք։

Ո՞ յարիցէ ընդ իս 'ի վերայ չարաց, կամ ո՞ հաւասարեսցի ինձ 'ի վերայ այնոցիկ, ոյք գործեն զանօրէնութիւն։

Եթէ ոչ Տեառն Աստուծոյ օգնեալ էր ինձ. փոքր միւս եւս բնակեալ էր անձն իմ 'ի դժոխս։

Թէ ասէի. թէ ահա սասանեցան ոտք իմ, ողորմութիւն քո տէր օգնէր ինձ։

Ըստ բազում ցաւոց սրտի իմոյ մխիթարութիւն քո ուրախ առնէր զանձն իմ։

Մի հաւասարեսցի քեզ աթոռ անօրէնութեան, ո՛ պատճառէ զվաստակս ընդդէմ հրամանի։

Որսացան զանձն արդարոյ և զարիւն անբիծ պարտաւոր առնէին։

Եղեւ Տէր ապաւէն իմ, Աստուած օգնական յուսոյ իմոյ։

Հատուսցէ նոցա Տէր ըստ անօրէնութեան նո-

ցա և ըստ չարութեան նոցա կործանեսցէ զնոսա Տէր Աստուած մեր։

Ալէ. Ալէ. Ալէ. Որթի՛ Աւետարան։

Աղօ. Կեցո։

ԿԱՐԳ

ԵՐՐՈՐԴ ԺԱՄՈՒ

Նախ « Ողորմեա », և ապա

Երգ

Օրհնեմք զքե՛զ հայր անսկի՛զբն էից էա՛կ ՚ի յանգոյից, բարձեր ձեռօք նիւթ ՚ի հողոյ և ստեղծեր մարդ ՚ի պատկե՛ր քո, գլուխն ոտի՛ց խոնարհեցաւ զի զպատուիրան քո մոռացա՛ւ, դարձեալ ասեմք ըստ անառա՛կին, թէ հայր մեղայ՛ քեզ ՚ի յերկի՛նս։ Երկնաւորաց՛ն անքննելի եղեր մարդկան տեսա՛նելի՝ զգեցար պատկեր հողեղինի պատկերըդ հօր ա՛նփոփոխ-

լի․ եղէ՛ր յերրորդ ժամ ՚ի խաչին
վասն ազգամա՛յ նախաստեղծին, ը՛նդ
աւազակի՛ն քում խա՛չակցին արժա-
նացո ըզմե՛զ դրախտի՛ն։ Թագաւո՛ր
Թագաւո՛րաց առատաբուղխ հոգի
շնորհաց․ ժողովելոցն ՚ի վերնատան
առաքելոցն երկոտասան, ՚ի հրոյ լե-
զո՛ւս երեւեցար յօգնս նոցա՛ վերա-
նստա՛ր, լուր յանուն քո ժողո՛վելոցս
էջ և առ մեզ յերրորդ ժամո՛ւս։

Մաղթ․ Ցամենայն ժամու

Աղօ Սաղմոսերգութիւնք։

Առ քեզ տէր համբարձի Գլ․ ԻԳ․
Դատ արա ինձ տէր, զի » ԻԵ․
Տէր լոյս իմ և կեանք » ԻԶ․
Փառք Հօր։ Այժմ եւ․ Եւ ևս խաղաղութեան։
Առ քեզ Տէր կարդացի․ Գլ․ ԻԷ․
Մատուցէք Տեառն » ԻԸ․
Բարձր առնեմ զքեզ » ԻԹ․
Փառք Հօր։ Այժմ և։ Եւ ևս խաղաղութեան։
Ի քեզ Տէր յուսացայ Գլ․ Լ․
Երանի ում թողութիւն « ԼԱ․
Փառք Հօր։ Այժմ եւ։ Եւ ևս խաղաղութեան։
Մի նախանձիր ընդ Գլ․ ԼԶ։

Փառք Հօր։ Այժմ և։ Եւ ես խաղաղութեան։

Տէր մի սրտմտութեամբ Գլ. ԼԷ.
Ասացի թէ պահեցից » ԼԸ.
Համբերելով համբերի » ԼԹ.

Փառք Հօր։ Այժմ և։ Եւ ես խաղաղութեան։

Երանի որ խորհի զաղ. Գլ. Խ.
Որպէս փափաքի եղ. » ԽԱ.
Դատ արա ինձ Աստուած » ԽԲ.

Փառք Հօր. Այժմ և։ Եւ ես խաղաղութեան։

Ի նեղութեան իմում Գլ. ՃԺԹ.

Փառք Հօր. Այժմ և միշտ։

Շար. Դկ. Զարհուրեալ դողացաւ ամենամեղ անձն իմ յահեղ քոց դատաստանաց, յաններելի տանջանացն։

Ապա Եւ ես խաղաղութեան։

Դարձեալ ի նեղութեան։ Փառք Հօր։

Քանզի կամաւ մերձեցայ ի մեղս մեծամեծս. որդ կայ և մնայ ինձ աններելի պատուհասն։

Ապա Եւ ես խաղաղութեան։

Դարձեալ ի նեղութեան։ Փառք Հօր։

Որդ անկեալ աղաչեմ փըրկիչ և բարերար. խնայեա յիս 'ի մեղուցեալս և ողորմեա ինձ բազմամեղիս։

Ասա Տէր ամենակալ. Փառք Հօր։

Ծար. Դկ. Ամենակալ քաւեա ըզ մեղս իմ, զի աստուած ես ապաշխարողաց։

Դարձեալ Տէր ամենակալ

Եւ զհոգիդ սուրբ մի հաներ յինէն. զի աստուած ես ապաշխարողաց։

Դարձեալ Տէր ամենակալ

Եւ փըրկեա զիս յահագին հըրոյն. զի աստուած ես ապաշխարողաց։

Ասա Աղաչեմք և խնդրեմք։

Ասա Քարոզ. Եկեալքս։ Աղօթք. Տէր Աստուած։

Չըէ Սաղմոս Գլ. Ծ.

Կց. Ցօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց. լուա և քան զձիւն սպիտակ եղէց։

Փխ. Ողորմեա ինձ Աստուած ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ։

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ, եւ և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս։

Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ, եւ մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ։

Քեզ միայն մեղայ Տէր, և չար առաջի քո արարի։

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, և յաղթող 'ի դատել դաս։

Անօրէնութեամբ յղացաւ և 'ի մեղս ծնաւ զիս մայր իմ։

Դու Տէր զճշմարտութիւն սիրեցեր. զանյայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ քով յայտնեցեր ինձ։

Ցօղեա յիս մշտկաւ և սուրբ եղէց. լուա եւ քան զձիւն սպիտակ եղէց։

Լսելի արա ինձ Տէր զցնծութիւն և զուրախութիւն. և ցնծասցեն ոսկերք իմ տառապեալք։

Դարձո՛ զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց և զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յինէն։

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստուած և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի փորի իմում։

Մի ընկենուր զիս Տէր յերեսաց քոց և զՀոգի քո սուրբ մի հաներ յինէն ։

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քոյ և հոգ-ւով պետութեան քոյ հաստատեա զիս ։

Ուսուցից անօրինաց զճանապարհս քո և ամ-բարիշտք առ քեզ դարձցին ։

Փրկեա զիս յարենէ Աստուած Աստուած փըր-կութեան իմոյ ․ ցնծասցէ լեզու իմ յարդարու-թեան քում ։

Տէր եթէ զշրթունս իմ բանաս , բերան իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո ։

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատուցա-նէաք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ ո՛չ հա-ճեցար ։

Պատարագ Աստուծոյ հոգի խոնարհ ․ զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած ոչ արհա-մարհէ ։

Բարի արա Տէր կամօք քովք Սիոնի ․ և շի-նեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի ։

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-դարութեան ․ յորժամ ուխտից պատարագս հան-ցեն 'ի սեղան քո զուարակս ։

Գիրք Ե— ող— Սաղմոս ։

Որպէս փափաքի եղջերու յաղբերս ջուրց , այն-պէս փափաքի անձն իմ առ քեզ Աստուած ։

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած հզօր և կենդանի ․ ե՞րբ եկից երեւեցայց երեսացդ Աստուծոյ ։

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր 'ի տուէ և 'ի գիշերի, և այն զի ասէին ցիս զօրհանապազ թէ ո՞ւր է Աստուած քո։

Զայս որպէս յիշէի, տառապէր յիս անձն իմ, քաջալերէի զի մտից ընդ յարկաւ սքանչելեաց տանն Աստուծոյ։

'Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան և 'ի ձայն բարեկենդանութեան։

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ կամ ընդէ՞ր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է։

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ, վասն այնորիկ յիշեցի զքեզ յերկրէն Յորդանանու, 'ի Հերմոնէ լեռնէ փոքուէ։

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ ի ձայն սահանաց քոց։

Ամենայն զբօսանք քո և ալիք քո անցին 'ի վերայ իմ։

'Ի տուէ պատուիրեաց Տէր զողորմութիւն իւր, 'ի գիշերի զօրհնութիւն Նոր, և աղօթք իմ առ Աստուած վասն կենաց իմոց։

Ասացի Աստուծոյ ընդունող իմ ես, ընդէ՞ր մերժեցեր զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես, ի նեղել թշնամւոյ իմոյ։

Ի փշրել ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս թշնամիք իմ, ասել ցիս զօրհանապազ թէ ո՞ւր է Աստուած քո։

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ ըն-

գէ՞ր խռովես զիս. յուսա առ Աստուած, խոստովանեա նմա, փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է։

Աւետարան. Ե. ձ. Քարոզ։

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա։

Աղօթք. ձ. Սաղմ. «Խոստովան եղե''.»
մինչեւ «Բացէք» Տե. երե. 185։

Շար. «Ողորմութեան քո.» Տե. երե. 189։

Փոխ. «Աղաղակեցէք առ Տէր''». Տե. երե. 97:
Աղօթք Ե. ձ. «Կեցո»։

ԿԱՐԳ

ԿԻՍԱՒՈՒՐ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ԵՒ Ս. ՊԱՏԱՐԱԳԻ

Նախ Ճաշու «Ողորմեայք» [illegible]։
Խոնարհեցո։ Ապրեցո։

Մեսեդի. «Լուացից. Տէր սիրե''։»
Գիրք Ե. ձ. «Սաղմոս ԾԳ.

Կ. կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ, և ինքեանք որպէս սլաք։
Փխ. Ունկնդիր Աստուած աղօթից իմոց, և մի անտես առներ զխնդրուածս իմ։

Նայեա առ իս և լուր ինձ, զի տրտմեցայ ես 'ի ձանձրանալ իմում և խռովեցայ։

'Ի ձայնէ թշնամւոյն և ի նեղել մեղաւորին խոտորեցան յիս անիրաւութեամբ. բարկութեամբ ոխս պահէին ինձ։

Սիրտ իմ խռովեցաւ յիս. և երկիւղ մահու անկաւ 'ի վերայ իմ։

Ահ և դողումն եկն 'ի վերայ իմ և ծածկեաց զիս խաւար։

Ասէի տա՞յր ոք ինձ զթեւս որպէս զաղաւնւոյ. զի թռչէի վերանայի, և հեռացեալ դադարէի յանապատի։

Ակն ունէի Աստուծոյ, որ փրկէր զիս 'ի կարճամտութենէ, 'ի զայրանալոյ, և 'ի մրրկեալ նեղսրտութենէ։

Ընկլո՛ Տէր եւ բաժանեա զլեզուս նոցա. զի տեսի զանօրէնութիւն եւ զհակառակութիւն 'ի քաղաքի։

Ի տուէ եւ 'ի գիշերի շուրջ եղեն զպարսպօք նորա անօրէնութիւնք. չարիք եւ մեղք են 'ի մէջ նոցա. եւ ոչ պակասեաց 'ի հրապարակաց նոցա վաշխ եւ նենգութիւն։

Զի թէ թշնամւոյն նախատեալ էր, համբերէի արդեօք, կամ ատելւոյն մեծաբանեալ էր 'ի վերայ իմ, թաքչէի արդեօք ի նմանէ.

Իսկ դու մարդ հաւասար իմ առաջնորդ իմ եւ ծանօթ իմ։

Ապաքէն 'ի նոյն քաղցրացուցեր ինձ եւ քեզ

կերակուր զի գնայաք միաբանութեամբ 'ի տան Աստուծոյ։

Եկեսցէ մահ 'ի վերայ նոցա, եւ կենդանւոյն իջցեն 'ի դժոխս. զի չարութիւն է 'ի բնակութեան նոցա եւ 'ի մէջ նոցա։

Ես առ Աստուած կարդացի եւ նա լուաւ ինձ յերեկոյս, 'ի վաղորդայն եւ 'ի հասարակ աւուր։

Պատմեցի եւ ասացի. լուիցէ ձայնի իմում. փրկեսցէ խաղաղութեամբ զանձն իմ 'ի մերձաւորաց իմոց. զի կարեաք հասին 'ի վերայ իմ։

Լուիցէ Աստուած եւ խոնարհ արասցէ զնոսա, որ յառաջին է քան զյաւիտեանս։

Զի ոչ գոյր նոցա փոխանակ, և ո՛չ երկեան յԱստուծոյ։

Ձգեաց զձեռն իւր 'ի հատուցանել նոցա եւ նոքա պղծեցին զօրէնս նորա։

Բաժանեցան 'ի սրտմտութենէ երեսաց նորա. և եհաս ի սիրտս նոցա։

Կակուղ էին բանք նոցա քան զձէթ և ինքեանք որպէս սլաք։

Ընկեա 'ի Տէր զհոգս քո, և նա կերակրէ զքեզ, և ոչ տայ յաւիտեան սասանութիւն արդարոյ։

Դու Աստուած իջուսցես զնոսա 'ի գուբ ապականութեան. արք արիւնահեղք եւ նենգաւորք մի հասարակեսցեն զաւուրս իւրեանց. այլ ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ալէ. ալէ. ալէ. որթի։ Աւետարան։ Աղօ

Ուղիղ եղիցին աղօթք իմ որպէս խունկ առա-
ջի քո Տէր։
Ձեռնկոյի աղօթս մեր ընկալ Տէր, և զտարա-
ծումն ձեռաց մերոց։

Քարոզ. «Աղաչեսցուք։» «Սուրբ Աստուած
որ եկիր և գալոց ես։»

Համբարձի. «Այսօր կանգնեցաւ.» Տե. Երե. 198
Ձկնէ «Հայր գթած։»

Գիրք Ա. ողջ Սաղմոս։

Ալէ. Ալէ։ Պատրաստ արարեր առաջի իմ սե-
ղան. ակն յանդիման նեղչաց իմոց։

Աւետարան. ապա Հաւատամք։ Տե. յէջ 76։

Սրբասացութիւն

Ո՛ր վերանըստիս 'ի կառըս հրանիւ-
թըս քառակերպեանս. անճա-
ռելի բանդ աստուած. այսօր
իջեալ 'ի յերկնայնոցըն վասըն քո ա-
բարածոցս. յանձն առեր բազ-
միլ ընդ աշակերտսն, և սերով-
բէքն և քերովբէքն հիացեալ զար-

մանային. և պետութիւնք վերին զօրացն սքանչացեալ աղաղակէին ասելով, սուրբ, սուրբ, սուրբ տէր զօրութեանց ։

Աղօթք նախ քան զՀայր մերն :

Տաղ ՚ի ժամ հաղորդութեան ։

Եկայք մարդիկք ամենայն, մատիք առ Տէր սրբութեամբ,
Ճաշակեցէք և տեսէք, զի քաղցր է Տէր բարութեամբ.
Հացս այս մարմին Քրիստոսի, բաժակ արեան Նոր ուխտի.
Ծածկեալ խորհուրդս այս յայտնի, Աստուած ՚ի նմա երևի ։
Որք անմաքուր էք հոգւով, ՚ի բաց կացէք դողալով,
Զի հուր կիզիչ է բոցով, զհոգին անարժան մարմնով ։
Սա է որդին Աստուծոյ, որ ընդ աջմէ Հօր նըստի.
Եւ աստ միշտ պատարագի, բառնայ ըզմեղս աշխարհի ։

ԿԱՐԳ

ԵՐԵԿՈՅԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՈՏՆԱԼՈՒԱՑԻ

Նախ՝ Սաղմոս « Ցօղեա յիս ։ » Փոխ « Ողորմեա. » Տե. Երե. 205 ։

« Այսօր կանգնեցաւ աւազան. » Տե. Երե. 198 ։

Ապա Աղօթք. Գիրք Դանիէլ Աղօթք:

Ապա Սաղմոս «Պատրաստ արա:» Տես երես 211:

Աւետարան. Ապա Քարոզ յոյնէ:

Քրղ. Աստուած մե՛ծ և սքանչելագործ զօրութիւն, անեղանելի բնութիւն, որ ողորմութեա՛մբ հաճեցար առնել զարարածս ամենայն յոչընչէ՛, աղաչեմք:

Լուր Տէր և ողորմեա:

Զգեցե՛ր զվերնայարկս երկնից որպէս խորան 'ի վերայ ջուրց. մածուցեալ հաստատութեամբ 'ի բնակութիւն անպարագրելի Աստուածութեանդ քոյ, և զամենա՛յն հրաշակերտս 'ի գովեստ անուանդ քում սրբոյ. աղաչեմք:

Արարե՛ր քեզ սրբասաց զսերովբէսն և զքերովբէսն, զհողեղէն և զհրեղէն աննիւթական բնութիւնս. ընդ նոսի՛ն և 'ի հողեղինացս հաճեցար ընդունիլ փառաբանիչս եւ երկրպագուս ամենազօր տէրութեանդ քո՛յ. աղաչեմք:

Եղե՛ր մարդ ճշմարիտ անճառելի ծագումն, եւ ճառագայթ անհասանելի. անիմանալի՛ հօր և եկիր 'ի փրկութիւն մեզ մարդասէր. աղա:

Եղե՛ր լրումն օրինաց և մարգարէից, եւ եկիր կամաւ 'ի վերնատունն խորհրդոյ. լուացե՛ր զոտս աշակերտաց քոց անճառելի խոնարհութեամբդ. աղաչեմք:

Ընկալ Տէ՛ր և այժմ զլուացումնս զայս, զոր ա-

ւանդեցեր մեզ 'ի յօրինակ խոնարհութեան. բարեխօսութեամ՛բ սրբուհւոյ մօր քոյ և միշտ կուսի Մարիամու Աստուածածնին. աղաչեմք:

Ընկա՛լ Տէր և ողորմեա:

Աղաչանօք երջանիկ և Նախընթաց Կարապետի քոյ Մկրտչին Յովհաննու ճգնաւորական հանդիսի. հեզմամբ արեան սրբոյն Ստեփաննոսի Նախասարկաւագին քոյ եւ առաջին վկային, մաղթանօ՛ք ընտրելոց քոց առաքելոց և ամենայն մաքրելոց անձանց, և մարտիրոսաց պսակաւորելոցն 'ի քէն. խնդրեմք:

Յիշեա՛ Տէր և ողորմեա:

Եւ եւս առաւե՛լ գ.յորդորումն սիրոյ եւ զգործս բարեաց պարգեւել 'մեզ խնդրեմք:

Տուր մեզ Տէր Աստուած:

Զանձինս մեր: Ողորմեաց մեզ Տէր:

ԳԱՆՁ

Այս խորհուրդ լցաւ, անդ գուշակեցաւ, աստ 'կատարեցաւ:
Աստուած մարդացաւ, 'նդ օրինօք մտաւ, քահանայացաւ:
Նոր խորհուրդ բացաւ, որ 'ի ծունկս անկաւ, զենջակ սփածաւ
Եւ լուաց կարգաւ, զոտս նոցա կոնքաւ, մեր օրինակաւ

Տէր քոյին շնորհաւ, լուա՛ զմեզ բաղկաւ, արբո՛ բաժակաւ։
Ահա ազատեա՛ զմեզ 'ի մեղաց, քա՛ւիչ յանցանաց, աղաչեմք։

Լուր Տէր եւ ողորմեա։

Սիրտ իմ սասանի, սարսափ զիս ունի, վասըն Յուդայի։
Նա ո՛չ ամաչէ, և ոչ զարհուրի, սիրողն արծաթի։
Նոր սեղան դընի, և հաց բաղարջի, 'ւ անապակ գինի։
Փրկիչըն բազմի, դասուք երջանկի 'ի յերեկոյի։
Ջհացն 'ի տիպ մարմնի, օրհնեալ ճաշակի, եւ տայ ամենի։
Ջգինին արիւնի, նոր նըշան ուխտի և տայ ամենի։
Տէր իմ արժանի՛ արա զմեզ հացի, քո սուրբ սեղանի։
Ահա ազատեա՛ զմեզ 'ի մեղաց, քաւիչ յանցանաց․ աղաչեմք։

Լուր Տէր և ողորմեա․

Որք որ փափաքին, ուտել զայն մարմին, որով սրբեսցին։
Խոնարհիլ պարտին, իւր յանցաւորքն 'ստ օրինաց Փրկչին․

Թողուլ կամովլին, գյանցանս 'ի սրտին զեօթա-
նասնեկլին։
Իսկ որք ստամբակլին, եղեալ օրինին, որ աստ-
ուածային։
Յետ աւազանին, թէ խոստովանին, կէս յախ-
տից քաւին։
Բայց թէ հաղորդին, 'ի հընդէն մէկին թողու-
թիւնք լինին։
Իսկ աստուածայի՞ն բնաւ ոչ սահմանին մեր բազ-
մողորմին։
Ահա ազատեա՛ զմեզ'ի մեղաց, քաւիչ յանցանաց․
աղաչեմք։
Լուր Տէր եւ ողորմեա։

Աստուածն ամենի՝ Միածին որդի․ կամաւ Հօր
Հոգւոյն ճշմարտի, յերկիր խոնարհի։
Տէր Յիսուս խօսէր․ Պետրոսի ձայնէր․ դու այժմ
ոչ գիտես զայս խորհուրդ իմոյ՝ թէ վասն է՞ր։
Ցնծացուք հոգւով․ զնոյն ճաշակելով, փառք
Հօրըն տացուք և Հոգւոյն, Միածնի մարմնով։

Ապ՟ Աղօթք, Ե՟ ապ՟ Տէառնագրութիւն

«Օրհնեցի եւ սրբեցի ջուրս եւ իւղս այս։»

Ի ժամ լուացման ոտից, Շար. Վերաձգողն. Տե՟ յէջ 191։

Այսօր անճառ լուսոյն ծագ։ Տե՟ յէջ 221։
Զկնի Լուացման՝ Որթի. Աւետարան։ Ապ՟ Կեցո։

ԿԱՆՈՆ

ԱՒԱԳ ՈՒՐԲԱԹՈՒ ԳԻՇԵՐԻ

Տէր զի բազում եւայլն. Տես յէջ 1—50։

Կանոնագլուխ դձ. « Օրհնեա անձն իմ զՏէր »։
Տես յէջ 24։

Հետեւեալ Շարական դպ։

Այսօր 'ի կատարումն աստուածային ընթրեաց նոր ուխտի ճշմարտութեան քոյ 'ի վերնատունըն խորհրդոյ տարամերժեալ յուդաս 'ի հօտէն փրկու. ուստի և դու գառն աստուծոյ դիմեալ կամաւ 'ի մահ խաչին առ 'ի բառնալ զմեղս աշխարհի. վասն որոյ խնայեա 'ի մեզ քրիստոս կամաւոր քո չարչարանօք։ Այսօր որ 'ի հրեղէն զօրաց երկնից միշտ փառաբանեալ երկրպագիս բանդ. աղօթէիր առ

Հայր մարմնով ընկալեալ ընդ հօր ըզ քո վասն իմ զպագամտանս. ուս- տի կամաւ կրելով զերկիւղ 'ի հը- րեշտակաց զօրանայիր զօրացուցինչդ երկնաւորաց եւ երկրաւորաց. վասն որոյ: Այսօր յառաջ նըշա- նակեալ հրամանըն քո կատարիւր յաշակերտաց դասն. քանզի զհո- վիւըդ քաջ հարբեալ ցրուեցաւ հօտն ըստ մարգարէին. որ եւ կապեցար անկապելիդ 'ի յաննայէ եւ 'ի կայի- ափայ դատապարտեալ. 'ի ծառայէ ապտակեցար եւ նախատանաց թուք կերպարանըդ հօր ընկալար. վասն որոյ: Այսօր ըզվէմըն հաւատոյ շար- ժեալ փորձողին խաբէութեան մարտ. առ 'ի քէն թողացուցեալ ըզ մարդկային տըկարութիւնս յանդի- մանելով. եւ առ յոյս դարձի մեղաւորաց. որ դառնապէս ար- տասուելովն ընկալաւ 'ի քէն երկիւք

հարցմամբ սրբոյն զերիցս ուրացու-
թեանցն ըզբժըշկութիւն. ընդ նը-
մին բժշկեաց ըզմեզ քրիստոս եւ
շնորհեաց մեզ արտասուս ապաշխա-
րութեան:

Այսօր զոր յերկնային լուսեղինացն
ահիւ պատուեալ բանդ աստուած.
նմանեցեալ դասք եբրայեցւոցն. զին-
մանեալք լոյդ 'ի գիշերին ջահիւք և
սուսերօք եկեալ ըմբռնել զանըմ-
բռնելիդ. վասն որոյ երկրպա-
գեմք անճառելի քո խոնարհու-
թեանդ: Այսօր զոր սերովբէքըն
ծածկէին ըզդէմս յահէ փառաց աս-
տուածութեանդ, իսկ կորստեան
որդին յուղաս 'ի համբոյր մերձ-
եալ նենգութեամբ, նըշանակ եւ-
առիթ մահու անմահիդ. վասն ո:
Այսօր ընդ գերագոյն տնօրէնու-
թեանդ քո որդիք աստուծոյ. հոյլք

անմարմնոցըն հրաբոուն սեռից պանծացեալ զարմանալին տեսանելով զանտեսանելիդ մատնեալ կամաւ ’ի ձեռըս մեղաւորաց. վասն ո։

Այսօր բարեկամք և մերձաւորըք քո հեռի եղեն ’ի քէն քրիստոս. օտարացան եւ եղբարըք քո. եւ ցուլըք գէրըք պաշարեցին, որք ’ի դպրաց և ’ի փարիսեցւոց. և շուրջ եղեն շունըք բազումք զինուորըք պիղատոսի և հերովդէի. վասն որոյ։

Այս Սաղմոսերգութիւն-,

Ընդէր խռովեցան.	Գլ.	Բ.
Տէր զի բազում եղեն.	»	Գ.
Ի կարդալ իմում.	»	Դ.

Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան ’ի միասին. վասըն տեառն և վասն օծելոյ նորա։

Երից կրկնութիւն։

Այսօր անճա՛ռ լուսոյն ծագումն 'ի փրկութեան
մեր կատարումըն . խոնարհի 'ի վերնատունն ըստ-
ուերական տօնից լրումն . Նախ քան զընթրի՞սըն
խորհրդոյ սփածաւ զենջակ արկողն լուսոյ . և ջուր
առեալ ծառայաբար զոտըս լուանայր զաշակեր-
տացն ։

Բանին Հօ՛ր փառաց լուսոյ Պետրոս մերժիլ յոտս
ոչ ներէր . այնմ ձեռաց՝ որոյ են գործք երկնից
երկինք և երկրաւորք . որով կուրա՞ց աչըք բա-
ցան . խուլք և համերք արձակեցան . որ վերած-
եաց զինքն 'ի ծովին , սաստեաց ալեացն և լռեցին ։
Գլխոյն ընտրեա՛լ հօտին փոքու սաստէր զխոր-
հուրդն ոչ գիտելոյ . որով դառնայր և հնազան-
դէր , զոտս և զգլուխս մաքրել մաղթէր . գլխոյս՝
ասէ՞ , չէ ինչ պիտոյ լուացումըն ջրոյ զի լուացեալ
է . ոտիցըդ պէտք են մաքրութեան յօդիլ 'ի գը-
լուխըս սրբութեամբ ։

Դասուց իւրո՛ց աշակերտաց՝ զոր նախ բանիւ
վարդապետեաց . այսօր գործով ըզծայրագոյնն ե-
ցոյց յինքեան զխոնարհութիւն . սպասաւորեա՞լ
հողեղինաց այն՝ որ անտեսն է հրեղինաց . տար-
եալ պաշտօն իւր ծառայիցն , այն՝ որ պաշտին 'ի
սրովբէից ։

Եթէ տէ՛րս ասէ էից և վարդապետըս բոլորից .
զաշակերտացդ և զծառայից զոտըս լուացի 'ի հնոյ
աղտից . միմեանց և դո՞ւք համաբնութեամբ ցու-
ցէք զնոյն խոնարհութիւն , բարձրացելոյն 'ի կոր-
ծանումն և անկելոյ բնութեանդ կանգնումն ։

Զոր մաքրեցե՛ր յաւազանին մաքուր ձեռօք զոտըս նոցին. և ուսուցեր խոնարհութեամբ յաղթող լինել չար հպարտին. և զիմ լուա՞ զտիղմըն մեղաց աղաչանօք սրբոյ գնդին և զգնացս ուղղեա զոտին խոնարհութեամբ ելիւք յերկինս։

Ձկնչ Որթի, Աւետարան։

Երանի որ խորհի զաղ''. Գլ. Խ.
Որպէս փափաքի եղջերու''. » ԽԱ.
Դատ արա ինձ Աստուած''. » ԽԲ.

Բան անօրէ՛նութեա՛ն եդին 'ի վե՛րա՛յ ի՞մ. տէ՛ր տէ՛ր մի թո՛ղո՛ւր զի՛ս։

Ելից զօրէ՛նսըն Մովսիսի զոր խօսեցաւ ի Սինայի. եկեր ըզգառն օրինակին և ըզբաղարջն ընդ եղէգին. ըզհինն 'ի նո՞րըս փոխելով զըստուերըն 'ի լոյս ճշմարտելով. փոխան գառինն ինքըն գոլով գառըն Աստուծոյ նուիրելով։

Ընդ բաղարջի՛ն հաց անխմոր ետ ըզմարմին իւր զերկնաւոր. ըզկուսածինն անսերմնաւոր զանապականն և զհոգևոր. ընդ ոչխարի՞ն արեան ուխտին ետ մեզ զարիւն իւր ուխտ կրկին. և եղեգան դառնադունին փոխան ըզվարս աստուածային։

Թագաւո՛րն արարածոց զհացըն կենաց ետ քաղցելոց. և ըզբաժակն ուրախարար որք յԱդամայ տրտմեցելոց. այս նոր ուխտ է՞ իմոյ արեան փոխան հընոյ ուխտին արեանց, զոր յիշատակ իմ առնիցէք մինչև եկից ես միւսանգամ։

Ժողովեա՛լքս 'ի քէն. հայցեմք ընդ ժողովեալ մետասանին, որ զկենարարըդ քո մարմին բաշխեալ ետուր ընդ բաժակին. շնորհեա և մե՞զ Տէր ընդ նոսին հաղորդ լինել քում սեղանին. կենաց հացիդ՝ յոր փափաքիմք և ըմպելւոյդ՝ ում ծարաւիմք։

Ի յընտրելո՛ց աշակերտացն Յուդաս մեկնեալ 'ի սուրբ դասուց, զբարձող մեղաց զգառն Աստուծոյ մատնէր 'ի մահ ընդ արծաթոյ. 'ի յընթրի՞սըն հոգևոր մերձի ժպիրհն և ննդաւորն, ուտելով ընդ վարդապետըն յաճախէ զխաբէութիւն։

Լոյսըն խօսէ՛ր աղերսալի խաւարելոյն վասըն դարձի. մի ոմն 'ի ձէնջ՝ ասէ, եղբա՛րք, զիս մատնելոց է առ 'ի մահ. Պետրոս լուեա՞լ զայն զարհուրէր, և ակնարկէր առ Յովհաննէս հարցանել թէ ո՞վ իցէ դաւաճանող վարդապետին։

Որթի. Աւետարան։

Փրկեա՛ զիս ՚ի թշնամեաց իմո՛ց ա՛ստը՛ւա՛ծ, եւ ՚ի հալածչաց իմո՛ց ա՛պրեցո՛ զի՛ս։

Խնամով սիրոյն յիւր սիրելեացն ըզտըրտմութիւնըն փարատեաց. թացեալ պատառ տայ Յուդային նշաւակեալ զգողըն մատնիչ. զոր առեա՛լ և մերկացաւ յԱստուածային հոգւոյն շնորհաց, մատնեցաւ նախաչարին ընդ մատնութեան վարդապետին։

Ծայրագո՛յն լուսոյն զրկեալ խաւարասէրն արտաքըս ելեա՛լ. Տէրըն յայտնէր լոյս եղելոցն ըզգայթակղիլն ՚ի գիշերի. Պետրոս խօսէ՞ր խրախուսելի և կշտամբիւր հաւախօսի. զիւրն յաշխարհէ զփոխիլն ասէր և ըզգալուստ հոգւոյն պատմէր։

Կեդրոնեան յայնկոյս ձորոյ ՚ի վերնատունն ել խորհըրդոյ. եմուտ պարտէզ ընդ պարտիզի. եմոյծ զԱդամ յադին դրախտին. մուծցես և զմե՞զ Տէր ընդ նըմին ուստի հաներ նախ զառաջինն. զի ժառանգել ըզհայրենին արժանասցուք մեք վերըստին։

Հոգայր ըզկրի՛ցըն տրտմաքար երիւքն եղեալ առանձնաբար. փրկել զաշխարհս հոգիս յօժար բայց է բնութիւն մարմնոյս տըկար. ոչ ոմն ուժե՛ղ և զօրաւոր և ոմն անզօր վտանգաւոր, այլ մի և նոյն գոլ միաւոր կըրէր ըզկիրսըն կամաւոր։

Զայնիւ մաղթէ՛ր աղօթական վասն իմ առ Հայր

իւր էական. ծունր դնէր խոնարհական որում կրկնի ծունր ամենայն. եթէ փրկե՞լ մարդկան հնար է առանց մահու իմ որ գրեալ է. բաժակ մահուս յինէն անցցէ, ոչ իմ կամաւ այլ քոյդ տեսցէ՛։

Ղօղեալ յերկի՛ւղ քրտանց հոսման ոլոռնաձև կայլակ վիժման. 'ի զօրանալ հրեշտակ մերձեալ զօրինական գիրըն լցեալ. զի կատարեա՞լ էառ զբնութիւն Աստուածըն բան ըզմարդկութիւն. պարտ էր զերկիւղ և զտըրտմութիւն յիւրումըն կրել անօրէնութի՛ւն։

Որթի. Աւետարան։

Աստուած մտին հեթա՛՛։ Գլ. ՀԸ.
Որ հովուեսդ Իսրայէլի. » ՀԹ.
Ցնծացէք առ Աստուած. » Ձ.

Նորա՛ 'ի ձեռանէ՛ քումմէ՛ մե՛րժե-
ցա՛ն. մեք ժողո՛վուրդք և խա՛շն ա-
րօտի՛ քո՛յ։

Ծառագա՛յթ փառաց էին որ ըստ բնութեանըս մարդկային տագնապեցար 'ի գիշերին աղօթեցեր առ Հայր յերկին. ծագեա 'ի մե՞զ զլոյսդ երկնային և փարատեա զերկիւղ չարին. մասունք հոգւոց մեր և մարմին յերկիւղ քո սուրբ բեւեռեսցի՛ն։

Մերձեալ Յուդա՛ս որ մատնելոց, հանդերձ դասուն փարիսեցւոց. անկան նըման ստորանկելոցն որ յաւիտեան չեն կանգնելոց. Յուդաս նենգա՞ւ համբուրելով առիթ մահու նըշան տալով. փոխան սիրոյ զնա մատնելով չար ընդ բարւոյ վըճարելո՛վ։

Յայնժամ առ գո՛ւթ սիրոյն Պետրոս ըղծառային անուն Մաղքոս եհատ սուսերբ զականջն աջոյ որ ոչ լուաւ Տեառըն իւրոյ. իսկ Տէրըն մե՞ր արագապէս յունկըն մերձեալ բժշկապէս առողջացոյց Աստուածապէս, զոր ոչ տեսին կուրացն հանդէ՛ս։

Նոր հօտի՛ն փոքու ցրուեալ քանզի զհովիւըն քաջ հարեալ. Պետրոս միայն ըզհետ երթեալ 'ի յաղջկանէ վիմին շարժեալ. Նշանակեա՞լ հաւըն խօսէր առ 'ի Պետրոս Տէրն ակնարկէր, զբանըն յիշէր դառն արտասուէր, 'ի գլորմանէն դարձեալ կանգնէ՛ր։

Շնորհեալ վիմի՛ն եկեղեցւոյ զոր պահեցեր 'ի հոսելոյ և կանգնեցեր 'ի գլորելո՞յ վասըն սրտիւն արտասուելոյ. կանգնեա և զի՞ս Տէր ընդ նըմին 'ի գլորմանէ սայթաքողին տալով, աչացս յորդ արտասուս և ջուր նըման ծովու գլխո՛յս։

Ո՞վ կամա՛ւ զանկապելին կապեալ ըզձեռսն արձակողին. 'ի յապարանսըն տանէին Կայիափայ և Աննային. ծառայն զերե՞սն այն ապտակէր. յորմէ սրովբէն թևաքօղէր. թուք արձակեալ պիղծ բերանով այնմ՝ որ կուրին լոյս ծագեաց թքո՛վն։

Որթի. Աւետարան։

Աստուած օրհնութեան". Գլ. ԾԸ.
Ասաց Տէր ցՏէր իմ. » ԾԹ.
Խոստովան եղէց քեզ. . » ԾԺ.

Խօսեցա՛ն զինէն լեզուա՛ւ նենգաւո՛րա՛ւ. և բանիւ ա՛տելութեա՛ն զիս պա՛շարեցի՛ն։

Զար կապանա՛ց մարդկան լուծիչ՝ որ կապեցար ընդ կապելոյն, զիս արձակեա յինքնակապէս մեղաց կապից դըժոխայնոյն. որ ընդ մեղօ՞ք պարտաւորին կացեր անմեղդ 'ի յատենին. յորժամ փառօք գաս հայրենին, մի՛ դատեսցես զիս ընդ նոսի՛ն։

Պատկառանօ՛ք հինն Ադամայ որ ձաղեցար վասն նորա, ջնջեա զամօթ մեղաց լրբին. որով զերեսս իմ ծածկեցին. որ ներեցե՞ր չար ծառային ածել ձեռօք քեզ ապտակին. հար ուժգնակի զդէմըս չարին, որպէս և զիս եհար ուժգի՛ն։

Զահըն լուսո՛յ յառաւօտին 'ի յուրբաթու հընոյ զատկին կայր առաջի դատաւորին, ծառայն նըստէր 'ի յատենին. 'ի հարցանե՞լ Պիղատոսի Տէրն ոչ առնէր պատասխանի. զի կանխասաց գիրըն լցցի. եղէ ես մարդ որ ոչ խօսի՛։

Ռամկակա՞ն դասք զինուորացն արկին հանդերձ նախատանաց. այնմ որոյ զգեստն է լոյս փառաց իբրեւ զօթոց զինքեամբ արկած. 'ի ծունր իջեա՞լ կատակէին, զգլուխն եղեգամբ հարկանէին, զը-

սակ 'ի փչոց բոլորէին ըզփուշ մեղացըն բարձողի՛ն։ Սոսկալի՛ն սերովբէից թառնայր ինքեամբ ըզփայտ խաչին մինչ 'ի տեղի Գողգոթային՝ յորում եդեալ մարդն առաջին. եռուն ըմպե՛լ գինի զմըռսեալ և կերակուր լեղեաւ խառնեալ. որով զպտղոյն դառըն ճաշակ փոխեաց մեզ քաղցր և ախորժա՛ն։ Վերնակա՛նքըն զարհուրեալ տեսին ըզՏէրըն մերկացեալ, և ըզհանդերձսըն բաժանեալ պատմուճանին վիճակ արկեալ. ըզձեռսն և զո՛տսըն ծակեցին ըստ յայտնապէս Դաւթեան ձայնին. ընդ փայտ խաչին բեւեռեցին զմատունսն որ գրեաց
'ի տախտակի՛ն։

Որթի. Աւետարան.

Խոստովան եղերուք. Գլ. ԾԺԷ.

Խոստովա՛ն եղերո՛ւք տեա՛ռն զի բա՛րի՜ է՛. զի յաւիտեա՛ն է ո՛ղորմո՛ւթիւն նորա՛։

Տարածեա՛լ ձեռք ընդ ձեռաց ոտք ընդ ոտից ընթանալեաց. փայտ ընդ փայտի դառըն պտղոյ կեանք ընդ մահու փոխարկելով. 'ի մէջ երկո՛ւց անօրինաց կայր մերկացեալ տուողն օրինաց. զոր

ոչ տեսին ազգըն կուրաց բաց 'ի միոյն յաւազա-
կա՛ց։

Բոպէի՛ց արեգականն ըզտիւն արար գիշերան-
ման. զլուսաւորըն քօղ արկ մերկութեան զի մի
տեսցէ ակն անարժան. 'ի միջօրեա՞յն նըսեմա-
ցաւ, յորժամ Ադամ մեղօք մեռաւ։ 'ի յիններ-
որդն 'ի լոյս դարձաւ, յորժամ մահուամբ մա-
հըն լուծա՛ւ։

Ցօղէր արտօ՛սըր ցաւագին մայր Տեառն որ կայր
մերձ առ խաչին, յորժամ լըսէր ըզծարաւին
բարբառելոյ իւր միածնին. ետուն քացա՞խ խառ-
նեալ լեղի այնմ՝ որ բղխեաց դետ յադենի. եւ
'ի վիմէն վըտակ բարի արբոյց տոհմին դառնա-
ցողի՛։

Խիւծեալ յերրո՞րդ ժամու օձին զմիտըս նախնւոյ
մօրն Եւայի. 'ի վեցն անկեալ մարդն առաջին
հաւանական բանիւ Նորին. 'ի սոյն ժամո՞ւ Տէրն
'ի խաչին, զի քաւեսցէ զմեղըս Նոցին. և յոր-
ժամ ել Ադամըն հին, եդ զաւազակն 'ի մէջ
դըրախտի՛ն։

Փարելի՛ բարբառ ընդ իմ էլի էլի առ Հայր դո-
չէր. զհոգին կամաւ Հօր աւանդէր, զհոգիս
մարդկան Նոյն ընծայէր, երկիր հիմա՞մբք սասա-
նեցաւ և վարագոյրն ընդ մէջ հերձաւ, վէմք 'ի
յինքեանց պատառեցան, և գերեզմանք մահու
բացա՛ն։

Քարոզի՛ 'ի սքանչելեացս Աստուած մարմնով վասն
իմ խաչեալ, մերով բնութեամբըս մեռանի Աստ-

ուած անմահ խոստովանի· կրկնավըտա՞կ կողին աղբերբք եկեղեցի իւր հաստատի · ջրովըն մաքրի , զարիւնն ըմպէ , զՈրդի ընդ Հօր փառաւորէ՛ ։

Որթի ։ Աւետարան ։ Հոգւոյ ։

Աղ՟ Կանոնագլուխ ։

Իշխանք հալածեցին զիս 'ի նանիր , ալէլուիա , և 'ի բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ· ալէ · ալէ ։
Ցնծացայ ես 'ի բանս քո , որպէս այն որ գտանէ աւար բազում' , ալէ · ալէ ·
Զմեղս ատեցի և անարգեցի · և զօրէնս քո սիրեցի , ալէ · ալէ ։
Եօթն անգամ' յաւուր օրհնեցից զքեզ , վասն իրաւանց և արդարութեան քո , ալէ · ալէ ։
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ , ոյք սիրեն զօրէնս քո , եւ ոչ գոյ 'ի նոսա գայթակղութիւն · ալէլուիա · ալէլուիա ։
Սպասեցի փրկո՛ւթեան քում Տէր , և զպատուիրանս քո սիրեցի , ալէ · ալէ ։
Պահեաց' անձն իմ զվկայութիւնս քո · և սիրեաց զնոսա յոյժ · ալէ · ալէ ։
Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնս քո · զի ամենայն ճանապարհք իմ առաջի քո են · ալէ ։
է · Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս , ալէլուիա , ալէլուիա , ալէլուիա ։
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր · և բանիւ քով փրկեա զիս · ալէ · ալէ · ալէ ։

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս քո, յոր-
ժամ ուսուսցես ինձ զարդարութիւնս քո. ալէ։
Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո, զի ամենայն պատ-
ուիրանք քո արդարութեամբ են. ալէ. ալէ։
Եղիցի ձեռն քո 'ի կեցուցանել զիս, զի զպատ-
ուիրանս քո ընտրեցի. ալէ. ալէ. ալէ։
Ցանկացայ փրկութեան քում Տէր, և օրէնք քո
խօսք իմ էին. ալէ. ալէ. ալէ։
Կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեզ. և իրաւունք
քո օգնեսցեն ինձ. ալէ. ալէ. ալէ։
Մոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուսեալ. խնդ-
րեա զծառայս քո, զի զպատուիրանս քո ես ոչ
մոռացայ. ալէ. ալէ. ալէ։
Փառք Հօր։ Այժմ և։ Ալէ. ալէ. ալէ։

Նւ եւս խաղաղութեան։ Օրհնութիւն։

Օրհ. Բյ. Արծաթսիրութեամբն մոլեալ յուդա, զիւր ըզմեծ ըզվարդապետն ընդ երեսուն արծաթոյ հըրէիցըն մատնէր։ Ընդ որում ես համբուրեցից ասէ՝ ըզնա կալարուք. ով համբոյր նենգութեան նըշան եւ առիթ մահու։ Մերկացաւ յինքենէ զաստուածային սուրբ հոգին, եւ ըզ

գեցաւ ըզսատանայ. որպէս հան-
դերձ արկաւ զիւրեաւ։

Ի գիշերին յորում մատնէր փըր-
կիչըն մեր 'ի մահ խաչի, եւ 'ի լեա-
ռըն ձիթենեաց, աղօթելով զայս ա-
սէր, հայր անցո յինէն զբաժակս։
Իսկ անօրէն աշակերտին թողեալ ըզ
գութ սիրոյ նորա, և փութայր առ
քահանայսն. ասէր ինձ զինչ կա-
միք տալ, զի մատնեցից ըզ վարդա-
պետն։ Ժողովեալ հրէիցըն կըշ-
ռեցին արծաթ բազում. առեալ
տարան առ պիղատոս, ասեն 'ի խաչ
հան 'ի խաչ, զի հայհոյիչ է օրինաց։

Քարոզ. Վասն գտանելոյ. Տե. յէլ 54.

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Զարթեաւ աղեղն քո, զնետըս կապարճից քոց արբեցուցեր, զգետս ցրուեցեր, զերկիր դողացուցեր, 'ի սաստկութենէ անձրեւի, որք անցանե՞ն ընդ սա։ Անդունդք աղաղակեցին մե-

Ծագէս․ լոյս փայլման արեգական արդեւլաւ,
և ծագումն լուսնին դադարեցաւ։

Ալէ։ Մատնեցայ և ո՛չ ելանէի, աչք իմ տը-
կարացան յաղքատութենէ։ Աղաղակեցի առ
Տէր զօրհանապազ և համբարձի առ քեզ զձեռս
իմ։

Փառք եւ երկիր։ Այժմ և միշտ։ Ալէ, ալէ։

Հրց․ Գյ․ Իջեր յերկնից անըսկիզբն
որդի․ ’ի հողեղէն ’ի բնութենէ
մարդկան գչարչարանըս յանձն ա-
ռեր․ օրհնեմք ըզքեզ որ էիր յա-
ռաջ քան զամենայն յաւիտեան։ Որ
ասացեր բանիւ լինել ամենայն երկ-
րի․ ’ի յերկրի յատենի կացեալ տե-
սանէին արարածք․ օրհ։ Յորմէ դո-
ղան զըւարթունք երկնից, այսօր ե-
կիր կամաւ ’ի խաչ գեղարդեամբըն
խոցեցար․ օրհ։

է․ Ըզտէր օրհնեցէք բարձր ա-
րարէք յաւիտեան։

Եւ զինաւորըն գեղարդեամբըն յար-

ձակեալ, խոցեալց ըզկող կենարարին. բարձր։ Ուստի անղբիւր կենդանարար բղխեալ, լուալց զտիեզերս 'ի մեղաց, բարձր ա։

Մեծ. Լոյս լուսոյ մայր, և կենարար բանին ընակարան. քեզ երանիցեն ազգ եւ ազինք ամենայն։ Ստեղծողին մայր, և հընութեան կերպի նորոգողին. քեզ երա։ Լոյս ծագեցաւ 'ի քէն, նըստելոցս 'ի խաւարի. քեզ երա։

Ող. Եկեալ 'ի փըրկութիւն ազգի մարդկան. 'ի ծառայէ յանձն առնու մատնիլ 'ի դատաստան. համբերելով վասն ըզմեզ կեցուցանել։ Մատնեալ պիղատոսի որպէս մահապարտ. 'ի յաննայէ և 'ի կայիափայ դատապարտեալ. համբե։ Կացեալ 'ի յատենի երկրորդ ադամ վասն առա-

ջի՛նն ա՛դամայ պարտեացը՛ն Թողու-
Թեան. համբե՛:

Տէր. Ո՛վ ըսքա՛նչելի՞ և տեսի՛լ ա-
հաւոր, զարարի՛չն երկնի և երկրի՛
այսօ՜ր տեսա՛ք 'ի խաչի՛: Տե՛սեա՛լ ըզ
տէ՛րն 'ի խաչին խաւարեցա՛ւ արեգա-
կըն. և վարագո՛յր տաճարի՛ն ցե-
լո՜յր վերուստ մի՛նչ 'ի վա՛յր: Ա՛նար-
գաքա՛ր խաչեցաւ տէ՛րն 'ի մէ՛ջ 'ի
յա՛նօրինաց. զի լցցի՛ գիրն որ ասէ՛,
Թէ ը՛նդ ա՛նօրէնս համա՛րեցա՛ւ:

Փառք 'ի բարձունս Աստուծոյ. Տէ՛. յէՂ 58:

Առաւօտու երգ:

Մատնեցա՛յ և ո՛չ ելանէի, աչք իմ տկարացան
յաղքատութենէ:
Աղաղակեցի՛ առ Տէր զօրհանապազ, և համբարձի
առ քեզ զձեռս իմ:

Բարոզ. Փառաւորեսցուք: Սբ. Ած. որ մատնեցար:

Մկ. Բյ. Ո՛ր Թագաւորդ ես Թագա՛-

ւորաց Քրիստոս, 'ի ծառայէ դատապարտեալ համբերելով վասըն մեր. Երկայնամիտ Տէր, քեզ փառք։

Որ պատուական խաչիւըդ քո Քրիստոս և սուրբ արեանըդ քո հեղմամբ կեցուցանել զմեզ կամեցար. Եր։

Որ մարդասիրապէս վասն ամենեցուն ամենայնի համբերեցեր եւ 'ի մահու զմահ կոխեցեր. Երկայնամիտ։

Կարգ. Վասն խաղաղութեան։ Աղօթք. Սբ. ես Տէր։

Աղօ Սաղմոս ՃԸ. ողբաձայն։

Կց. Փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս. այլ ես յաղօթս կայի։

Փոխ. Աստուած օրհնութեան իմոյ մի լռեր. զի բերան մեղաւորի, բերան նենգաւորի բացաւ 'ի վերայ իմ։

Խօսեցան զինէն լեզուաւ նենգաւորաւ, և բանիւ ատելութեան պաշարեցին զիս։

Մարտեան ընդ իս 'ի տարապարտուց. փոխանակ սիրոյ իմոյ մատնէին զիս, այլ ես յաղօթս կայի։

Հատուցին ինձ չար փոխանակ ընդ բարւոյ · ատելութիւն փոխանակ սիրոյ իմոյ ։

Կացո՛ ՚ի վերայ նորա մեղաւոր · սատանայ կացցէ ընդ աջմէ նորա ։

՚Ի դատաստանէ իւրմէ ելցէ դատապարտեալ, և աղօթք նորա ՚ի մեղս դարձցին ։

Եղիցին աւուրք նորա նուազ · և զայցելութիւն նորա զայն այլ տարցէ ։

Եղիցին որդիք նորա որբ · և կին նորա այրի · սասանեսցին փոփոխեսցին, որդիք նորա մուրողք եղիցին · և ելցեն ՚ի բնակութենէ իւրեանց ։

Քննեսցէ փոխատու զամենայն ինչս նորա ; և յափշտակեսցեն օտարք զվաստակս նորա ։

Մի գտցի օգնական նմա, և մի ոք ողորմեսցի ՚ի վերայ որբոց նորա ։

Եղիցին որդիք նորա ՚ի սատակումն, և յազգէ ջնջեսցի անուն նորա ։

Յիշեսցին մեղք հօր նորա առաջի Տեառն, և մեղք մօր նորա մի ջնջեսցին, և եղիցին առաջի Տեառն յամենայն ժամ ։

Սատակեսցի յերկրէ յիշատակ նորա, փոխանակ զի ոչ յիշեաց առնել զողորմութիւն ։

Հալածեաց զայր աղքատ եւ զտնանկ · սպանանել զայն՝ որ խոնարհ է սրտիւ ։

Սիրեաց զանէծս եւ եկեսցէ նմա · ոչ կամեցաւ զօրհնութիւն, հեռի եղիցի ՚ի նմանէ ։

Զգեցաւ զանէծս որպէս հանդերձ · մտցէ որպէս

Ջուր 'ի փոր նորա, և որպէս ձէթ ընդ ոսկերս
նորա։

Եղիցի նմա որպէս հանդերձ՝ զի ագանի․ որպէս
գօտի, որ ածի հանապազ ընդ մէջ։

Այս գործ է այնոցիկ, ովք չարախօս կային զի-
նէն առ Տէր, և ովք խօսէին չար զանձնէ իմմէ։

Այլ դու Տէր Տէր՝ արա ընդ իս ըստ անուան
քում․ զի քաղցր է ողորմութիւն քո․ և փրկեա
զիս, զի աղքատ և տնանկ եմ ես։

Սիրտ իմ խռովեցաւ 'ի փորի իմում․ և ես որպէս
ստուեր 'ի խոնարհիլ իմում պակասեցայ․ և թօ-
թափեցայ որպէս մարախ։

Ծունկք իմ տկարացան 'ի պահոց, եւ մարմին իմ
այլագունեցաւ յիւղոյ։

Եղէ ես նախատ նոցա, տեսին զիս և շարժեցին
զգլուխս իւրեանց։

Օգնեա ինձ Տէր Աստուած իմ, եւ փրկեա զիս
ըստ ողորմութեան քում։

Ծանիցեն զի ձեռն քո այս է․ եւ դու Տէր ա-
րարեր զայս։

Նոքա անիծանեն և դու Տէր օրհնեսցես․ ովք
յարուցեալ են 'ի վերայ իմ, զամօթ կրեսցեն․
այլ ծառայ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ։

Զգեցցին զամօթ, ովք չարախօս կային զանձնէ
իմմէ, եւ արկցեն որպէս կրկնոց զամօթ իւր-
եանց զիւրեամբք։

Այլ ես խոստովան եղէց առ Տէր յոյժ բերանով
իմով, և 'ի մէջ բազմաց օրհնեցից զքեզ։

Զի եկաց Նա ընդ աջմէ տնանկին, 'ի փրկել զիս յայնցանէ, որք հալածեն զանձն իմ։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա, Որթի։

Աւետ. Զկնի Զհանդուրժեալ։ Տե՛ս յէջ 68։

Աղա կեցո։

Բկ. Խաչի քո քրիստոս երկրպագանեմք և ըզսուրբ մատնութիւնըդ քո մեծացուցանեմք և ըզսուրբ չարչարանսըդ քո փառաւորեմք։

Եկայք հաւատացեալք երկրպագեսցուք քրիստոսի աստուծոյ մերոյ. վասըն զի եկն 'ի ձեռըն խաչին իւրոյ շնորհեաց պարգեւս աշխարհի, սուրբ աստըւած, սուրբ և հզօր, սուրբ և անմահ որ մատնեցար վասըն մեր ողորմեա մեզ։ Երէց

Փառք սուրբ խաչիդ ալէլուիա. սուրբ մատնութեանդ ալէլուիա.

չարչարանացդ ալէլուիա։

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց, և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց։

Ի պտղոյ ցորենոյ, գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր ըզնոսա։

Փառք սուրբ խաչիդ ալէլուիա։ Կրկնե։

Փառք եւ երկրպագութիւն Հօր եւ որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ամէն։

Փառք սուրբ խաչիդ ալէլուիա։ Կրկնե։

Խաչն կենարար որ եղեւ մեզ փրկութիւն. սովաւ ամենեքեան ըզ
քեզ բարեբանեմք։

Այս Սուրբ խաչիւս։ Աղօթք։ Պահպանիչ։

ԿԱՐԳ

ԿԻՍԱԻՈՒՐ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ Ի ԽԱՉԵԼՈՒԹԻՒՆՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Նախ՝ ճաշու երեք ողորմեայք հանդերձ մեծ քարոզիւք և աղօթիւք ։

Ապա՝ կ'ընթեռնուն կարգաւ ութ փոխ Սաղմոս, վեշտասան Ընթերցուածք և չորս գլ. Աւետ. ըստ Ճաշոցին։

Երգ Նախ քան զառաջին Աւետարանն ։

Նորոգո՞ղ տիեզերաց որ զգեցուցեր մեզ լոյս փառաց, արկար ըզքեւ 'ի զինուորաց քղամիդ կարմիր նախատանաց. մերկեա յինէ՞ն ըզքուրձ մեղաց ըզտրտմագինն արեամբ ներկած, և ըզգեցո զուրախալին ըզպատմուճանն իմ զառաջին։ Երկնաւո՞ր Թագաւորիդ 'ի ծունր իջեալ խաղ առնէին, ծածկեալ ըզգլուխդ կափէին, և եղեգամբ հարկանէին. և զիմ անկեա՞լ մինչ 'ի գետին 'ի հնազանդել կամաց չարին. մի՛ Թողուցուս խաղալ սովին, այլ կանգնեսցես զիս վերըստին։ Բամեալ բոլո՛րդ քո մարմին յետ վըճռոյ դատաւորին, սաստիկ էառ զհարուած գանին վասըն գանից նախաստեղծին. զիս որ յոտի՞ց մինչեւ ցըգլուխ ցաւօք նեղիմ անհընարին, ա-

ւողջացո՛ դարձեալ կըրկին որպէս չնորհօք ՛ յաւազանին։ Սըրբափա՛յլ պճնեալ զարթուն զոր զգեցուցեր Ահարոնին, փոխան պըսակ 'ի փշոց եդին մըշակք այդւոյն Իսրայէլին. ըզփուշ մեղա՞ց հանցես յինէն զոր յիս եհար իմ թշնամին. և ողջացո՛ զխայթուած վիրին, զի սպիք մեղացըն ջընջեսցին։

Որթի ։ Աւետարան ըստ Մատթ ։

Սաղմոս. Գիրք եւ տղս Երգ ։

Ետուն ըմպե՛լ քեզ ըզլեղին և ըզքացախն 'ի ծարաւին, արբեր կամաւ զի քաղցրասցին ճաշակք պըտղոյն դառնագունին. ըզդառնութի՞ւն թունաւորին զոր 'ի մասունս հոգւոյս արկին, հերքեա 'ի բաց հանդերձ սովին և քաղցրասցի սէր քո 'ի սմին։ Ստեղնեա՛լ ծառո՛յ մահաբերին այնմ որ բուսաւ 'ի մէջ դրախտին, փոխան բարձեր ըզփայտ խաչին 'ի գողգոթա հաներ տեղին. զիմ առ 'ի մե՞ղս անկեալ զոգի և ծանրագոյն բարձող բեռին, բարձ 'ի յուսըդ ըստ ոչխարին, հան 'ի յերկինս յուխտեալ տեղին։ 'Ի յուրբաթու՛ ժամ երրորդին բեւեռեցար՝ Տէր՝ 'ի խաչին, լուծեր զկապանս նախաստեղծին և կապեցեր, զ թշնամին. զիս ամրացո՞ ընդ հովանեաւ կենդանատար քո նըշանին. և 'ի ծագելն յարեւելից լո -

սաւորեա լուսով նորին։ Էրանեա՜լ աւազակին բացեր ըզդուռն Ադին դրախտին. ըստ հաւատոյ սըրտի նորին կատարեցեր ըզխնդրելին. տուր և ի՞նձ Տէր ընդ նըմին լըսել ըզնոյն պատասխանին. այսօր ընդ իս իցես յԱդին, 'ի հայրենիս քո առաջին։

Որթի. Աւետարան ըստ Մարկ.։

Սաղմոս. Գիրք և ողջ Երգ։

Բարբառելո՜վ զէլի էլին հիմունք երկրի տատանէին. և վարագոյր հին օրինին վերուստ 'ի վայր պատառէին. արդ ընդ վիմա՞ցն որ շարժէին՝ շարժեա զանշարժ սիրտս 'ի բարին. ընդ պատառել վարագուրին զիմ պատառեա ըզգիր պարտին։ Արեգակա՛ն լոյս քօղ արկեալ խաւարանայր միջօրէին. և գերեզմանըք բանային, մարմինք սըրբոցըն յառնէին, ընդ խաւարի՞ լուսաւորացն մաքրեա յինէն զգործ խաւարին, ընդ մեռելոցն որք յառնէին. կանգնեա զմեղօք մեռեալ հոգիս։ Նոր սիրո՛յ պատուիրանին գործով լըցող եղեր բանին, աղօթելով առ Հայր յերկին. Թողուլ ըզ մեղս որ 'ի խաչին, ինձ որ հոգւո՞վս հաւատացեալ երկըրպագեմ քեզ միածին, Թող ըզլուծումըն հրամանին, մի՛ յիշեսցին մեղքն առաջին։ Սարսեցի՛ն սանդարամետք 'ի յաւանդելն առ Հայր զհոգին, որ 'ի դըժոխս իջեր ներքին 'ի

բանտ մահու և խաւարին. կապեալ զիշխա՞նքն մահածին հանէր զհօգիսն որ 'ի բանտին. եւ զիս հանցես Տէ՛ր ընդ նոսին բանտէ մեղաց աղ-ջամըղջին:

Որթի. Աւետարան ըստ Ղուկ.

Սաղմոս. Գիրք և ող. Երգ

Աղբերա՛ցն անապական որ յետ մահուն անմահարար, բղխեալ 'ի քէն վըտա՛կ կրկին 'ի նորոգումըն կողածնին. բաց ըզբերա՞ն իմ յարբուցումըն քո արեան կենարարին. լըւա դարձեալ յաւազանին թէ ոչ շնորհօք՝ այլ արտասւօք: Ցանմահի՛դ մեռանելոյ զմեռեալ հոգիս կենդանացո՛. Թաղմամբ 'ի նոր գերեզմանի զթաղեալս 'ի մեղըս վերածեա. 'ի գբի ներքնո՞ւմն իջանելով 'ի գբոյ մեղաց վերաբերեա, 'ի ստուեր մահու քո բնակելով լուսաւորեա և զիս հոգւովս: Սիրտ իմ առ քե՛զ աղաղակէ Բանդ որ ընդ Հօր 'ի սկըզբանէ. որ կամաւոր վասըն մարդկան կըրեցեր մարմնով զայս ամենայն. ինձ լըսեղի՞ տուր ըղձային յարքայութեանըդ քո կոչման, ընդ ժողովոց անդ անդրանկացն օրհնել ըզքեզ միշտ յաւիտեան:

Որթի. Աւետարան ըստ Յովհ:

Խաչի քո Քրիստոս երկիր․ և զսուրբ չարչարանսդ քո մեծա․ և զսուրբ խաչելութիւնդ քո փառաւոր։ Փառք սուրբ խաչիդ. այլ․ չարչարանացդ այլ․ խաչելութեանդ․ այլ․ եայլն։ Տե․ յէջ 238։

կց․ Ելե՛ր տէ՛ր բեւեռեցա՛ր ՚ի խաչի՛ն, ըզմեռանի՛լ յանձն առե՛ր կե՛նդա՛նատու մեռելո՛ց։

Տաղ

Տիրամայրն հանդէպ որդւոյն առ խաչին կայր տրտմագին․
Եւ լսելով ըզծարաւին հառաչմամբ լայր ցաւագին․
Ի փուշ պըսակըն դիտելով, ողբ, կոծ, վայ տայր իւր անձին․
Աչացըս լոյս, որդեակ Յիսուս, ես ընդ քեզ մեռանիմ, ո՛հ մեռանիմ։

ԿԱՐԳ

ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ ԺԱՄԵՐԳՈՒԹԵԱՆ ՄԵԾԻ ՈՒՐԲԱԹՈՒ Ի ԹԱՂՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Խոնարհեցո: Ապրեցո: Լոյս զուարթ: Տէ․ յէջ 130:

Մեսեդի

Ետուն 'ի կերակուր ինձ լեղի, և 'ի ծարաւ իմ
արբուցին ինձ քացախ:
Եղիցին սեղանք նոցա առաջի նոցա յորոգայթ,
'ի հատուցումն և 'ի գայթակղութիւն:

Գիրք եւ ողջ Սաղմոս ՃԻ․ ԻԱ: Կց. Բաժանեցին ըզ
հան: Փոխ. Աստուած Աստուած իմ ըն. ամբողջ:

Ուղիղ եղիցին աղաչանք մեր, որպէս խունկ ա-
ռաջի քո Տէր, համբարձումն ձեռաց մերոց, պա-
տարագ երեկոյի:

Քարոզ, Աղաչեսցուք: Սուրբ Ած. որ խաչեցար,
[illegible]:

Հձք. Դկ. Սող. Եկայք հաւատաց
եալք երկրպագեսցուք սուրբ երրոր
դութեանն, լուսոյն որ ընդ հօ

էյէութեան, 'ի քահանայից դա-
տապարտեալ եկեալ 'ի խաչ ելա-
նել, անըմահ Թագաւորն։ Զոր
երկինք ոչ բաւէին տանել, ըզ
փայտ պատուհասի ուսովդ բար-
ձեալ և եկեալ 'ի տեղի կառափը-
ման 'ի խաչ ելանել, անըմահ։
Հիացեալ Յպետութեանց երկնից
ընդ Թաղումըն տեառն 'ի նոր գե-
րեզմանի, քանզի որ անմահն
էյէութեան վասն արարածոց
փրկութեան ըզմահ ճաշակեաց,
անըմահ Թագաւորն։

Զկնի Հայր գթածին, Գիրք. Ե ձյն Սաղմոս։
Ալէ. ալէ։ Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք յառա-
ւօտու եղիցի ուրախութիւն։

Աւետարան, Ն ձյն

Սուրբ Աստուած որ թաղեցար. և Փառաւորեալ։
Մաղթանք. Փրկեա զմեզ։ Քարոզ, Վասն լսելի։

Ա ձյն Նախատօնակ Պարգեւատուն է—ջ ... Տես յէջ 249

Խաչի քո Քրիստոս երկիր. և զսուրբ խաչելութիւնդ քո մեծա՛՛. և զսուրբ թաղումնդ քո փառա։ Փառք սուրբ խաչիդ. խաչելութեանդ, սրբոյ թաղմանդ, եւլն. Տե՛ս յէջ 238։

կը. Եղա՛ր տէ՛ր ՚ի՛ նո՛րափո՛ր ՚ի վիմի. և մատանեա՛ւ կընքե՛ցա՛ր գանձը՞դ կենաց ա՛շխարհի՛։

ՑԱՂ

Աստուածածին կոյսն Մարիամ կայր առ խաչին իւրոյ միածնին. հեղոյր արտօսր կսկծմամբ սրտին, և զայս ասէր ձայնս ողորմելի, այ ոհ, այ ոհ, զքեզ ի խաչ տեսողիս հազար եղուկ մօրդ այրած սրտիս։

ԿԱՆՈՆ

ՄԵԾԻ ՇԱԲԱԹՈՒ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Կանոնագլուխ. «Սիրեցից զքեզ Տէր զօր. Տէ. յէջ 25 ։

Յառաջ քան «զՕրհնութիւնն»

Դատեա Տէր զայնոսիկ, որք դատեն զիս։ ալէ. մարտիր ընդ այնոսիկ որք մարտնչին ընդ իս։
ալէլուիա, ալէլուիա. եայլն։
Է. Տէր յերկինս է ողորմութիւն քո, ճշմարտութիւն քո մինչև յամպս. ալէլ. ալէլ ալէլ. ևլն։

Ամբողջը տե. յէջ 16։

Օրհ. Բյ. Պարգևատուն ամենեցուն այսօր խնդրի պարգևս ՚ի պիղատոսէ, և արկողն ըզլոյս որպէս զօթոց հաւանի պատել ՚ի յովսէփայ։ Կենդանատուն ամենեցուն այսօր դընի ՚ի նոր գերեզմանի. և գանձն անմահութեան կընքի մատանեաւ քահանայից։ Արարածոց փրկու-

թիւն քրիստոս, այսօր եղաւ ՚ի նո-
րափոր վիմի. զոր օրհնեն զօրք
երկնից երգով պահպանի ՚ի զին-
ուորացն:

Կենդանին յաւիտենից քրիստոս
այսօր խնդրի որպէս մեռեալ ՚ի պի-
ղատոսէ. և մերկութեան ծածկոյթն
ադամայ յանձն առնու պատել ՚ի
յովսէփայ: Անմահութեանց տուող
քրիստոս այսօր ՚ի հող մահու խո-
նարհեցաւ. և բնակեալն ՚ի լոյս
անմատոյց թաղեցաւ մարմնով ՚ի
սիրտ երկրի: Արեգական արդարու-
թեան քրիստոս այսօր եղաւ ՚ի գբի
ստուերականի. և փառացն հօր
ճառագայթ ծածկեցաւ վիմով ՚ի
մէջ երկրի:

Կուսածին մարմնով քրիստոս այսօր
դնի ՚ի կոյս գերեզմանի. և լուծիչն
երկանց դժոխոց մատնեաւ կնքի

քահանայից։ Արթուն բնութեամբ արարիչն ամենեցուն այսօր ննջէ 'ի մէջ մահացելոց. որ պահէն զիսրայէլ անքուն, պահպանի 'ի զինւորաց։ Ցնծութիւն արարածոց քրիստոս այսօր արտասուի որպէս մեռեալ 'ի տրտմազգեցիցն. և բուրումն անմահութեան խնկի 'ի ըղգաստիցն իւղաբերից։

Քարոզ. Վասն 'ի վերուստ. Տե. յէջ 52։

Ալէլուիա. ալէ. ալէ։
Եղին զիս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու։ Յիս հաստատեցաւ սրտմըտութիւն քո. զամենայն զբօսանս քո ածեր 'ի վերայ իմ։
Ալէ։ Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, և 'ի մեռեալս ազատ։ Որպէս զվիրաւորս, որք ննջեն 'ի գերեզմանի։
Փառք եւ եր. Այժմ և միշտ։

Հրց. Գյ. Զքեզ օրհնեմք թագաւոր յաւիտենից անմահ, աստուած

հարցըն մերոց ։ Զոր ոչ բնութիւն մրարածոց զաստըւած տանիւր․ մահուամբ սահմանեալ դընի 'ի նոր գերեզմանի․ նոր զիս ընդունելով մարդ, գովեմք ըզ քեզ տէր հարցըն մերոց ։ Ո՞ր անփակ գրով հաստատեալ քարտէս, կընքի մատանեաւ անկորուստ պահելով ըզ մեր զ հաւատով երրորդութեան․ գովեմք ։

է․ Օրհնեցէք ամենայն գործըք տեառն ըզ տէր օրհնեցէք եւ բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան ։ Տիւք եւ գիշերք ըզ տէր օրհնեցէք ։ Զքրիստոս թագաւորն յիմանալի զօրացն ահիւ պատուեալ․ եւ բարձր արարէք ։ Իսրայէլ զտէր օրհնեսցէ ։ Զանյաղթելի զթագաւորն, որ պահի 'ի զինուորաց գանձն անմահութեան․ եւ բարձր արա ։

Մեծ. Աստուածածին Երկնային դուռն աստուածային ձայնին աւետարանէր հրեշտակն. ուրախ լեր բերկրեալդ տէր ընդ քեզ: Ի քերովբէս բազմեալ ընդ հօր անապականաբար բնակի. հաճեցաւ ՚ի քում յորովայնի. ուրախ լեր: Որ բոցեղէն սրովբէիւք շրջափակեալ պահիւր. այսօր ՚ի մէջ մարդկան ՚ի գիրկս հողեղինի յայտնեալ. ուրախ:

Ող. Որ բաշխող ես բարութեանց, եւ պարգեւատու արարածոց քոց. այսօր հաճեցար խոնարհիլ ՚ի պարգեւլ մասին ՚ի պիղատոսէ. զի եւ մեզ շնորհեսցես զպարգեւս ողորմութեան քոյ: Որ զանճառ ըզլոյս փառաց իբրեւ զօթոյ ըզքեւ արկար. այսօր անճառ խոնարհութեամբ պատեցար ՚ի յովսէփայ ՚ի գերեզմանի տքնեալ. զի ըզհնութիւն մեղաց

մերոց նորո՛գեսցես ՚ի կեա՛նս անմա՛հ ։ Որ յէութեա՛նդ ես ընդ հօր ա՛նպարագրե՛լի՜ բանդ․ այսօր մատանեա՛ւ քահանա՛յիցըն պարագրե՛լ ՚ի յա՛նձն առե՛ր, ա՛նկողոպտե՛լի՜ գանձ, զի ըզ մե՛զ փ՛րկեսցես ՚ի յա՛նցանաց մեղաց մերո՛ց ։

Տէր․ Յովսէ՜փ ճշմա՛րիտ և արդար հայցէ՛ր ՚ի պիղա՛տոսէ զհասարա՛կա՛ց ըզպարգե՛ւատուն, ո՛ր տուա՛ւ մե՜զ գա՜նձ անկողո՛պտելի ։ Պատեա՜լ սուրբ կը՛տաւով զմարմի՛նըն տէրո՛ւնական զարկո՛ղն ըզլոյս ո՛րպէս զօթոց, որ ըզգեցո՜յց մե՜զ ըզգե՜ստ անկողո՛պտելի՜ ։ Եդա՛ւ ՚ի նորափո՛ր ՚ի վիմի, և մա՛տանեաւ կը՛նքեցաւ․ որ զնախատե՛ղծըն կենդանա՛ցոյց ե՜ւ զմա՛րդկա՜ն կա՛պա՜նըս մահո՛ւ ելո՛յծ ։

Առաւօտու երգ․ « Եդին զիս 'ի գբի․ ուրդեռ 'ի վերայ :

Սուրբ Աստուած որ Թաղեցար ․

Մկ․ Դկ․ Սր․ Ցովսէփ ի քեզ հաւա-
տացեալ պիղատոսի ատենըսէր, շը-
նորհէր զտէրունեանդ մարմին։ Զա-
նապական զաստուածացեալ մարմինդ
պատեալ սուրբ կտաւովք․ եւ եդ
'ի գերեզմանի։ Որ արարիչդ ես ա-
րարածոց․ հանգուցեալդ 'ի քերով-
բէս․ վիմով կնքեցար յերկրի։

Քարոզ, Վասն խաղաղ․ Աղօթք․ Սուրբ ես Տէր ․

Սաղմոս Ձէ․

Կց․ Եդին զիս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու ․

Փոխ․ Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ, 'ի տուէ կարդացի, և 'ի գիշերի առաջի քո ․

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, խոնարհեցի ունկն քո 'ի խնդրուածս իմ։

Զի լցաւ չարչարանօք անձն իմ, և կեանք իմ 'ի դժոխս մերձեցաւ, և համարեցայ ես ընդ այնոսիկ, որք իջանեն 'ի գուբ ։

Եղէ ես որպէս մարդ առանց օգնականի, և 'ի մեռեալս ազատ։

Որպէս զվիրաւորս, որք ննջեն 'ի գերեզմանս։

Զորս դու ոչ յիշեցեր, նոքա 'ի ձեռանէ քումմէ մերժեցան։

Եդիր զիս 'ի գբի ներքնումն, 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու։

Ցիս հաստատեցաւ սրտմտութիւն քո. զամենայն զբօսանս քո ածեր 'ի վերայ իմ։

Հեռի արարեր յինէն զծանօթս իմ, և եդիր զիս նշաւակ իւրեանց։

Մատնեցայ և ոչ ելանէի, աչք իմ տկարացան յաղքատութենէ։

Աղաղակեցի առ Տէր զօրհանապազ, և համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Միթէ՞ մեռելոց առնիցես զսքանչելիս քո, կամ բժիշկք յարուցեալ խոստովան առնիցին առ քեզ։

Միթէ՞ պատմեսցէ ոք երբեք 'ի գերեզմանի զողորմութիւնս քո . կամ զճշմարտութիւնս քո 'ի կորստեան։

Միթէ՞ ճանաչիցին 'ի խաւարի սքանչելիք քո կամ արդարութիւն քո յերկիր մոռացեալ։

Ես առ քեզ Տէր աղաղակեցի, առաւօտու աղօթք իմ ժամանեսցեն առ քեզ։

Ընդէ՞ր Տէր մերժես զանձն իմ կամ դարձուցանես զերեսս քո յինէն։

Տնանկ և վաստակաւոր եմ ես 'ի մանկութենէ իմմէ, 'ի բարձրութենէ խոնարհեցայ և ապշեցայ։

Ցիս հաստատեցաւ բարկութիւն քո․ արհաւիրք
քո խռովեցուցին զիս։
Շրջեցան զինեւ որպէս ջուր, զօր ամենայն պա-
շարեցին զիս 'ի միասին։
Հեռի արարեր յինէն զբարեկամս իմ և զծանօթս
իմ՝ վասն թշուառութեան իմոյ։

Ալէլուիա․ ալէ․ ալէ․ Որթի։ Աւետարան։

Ձայն « Տէրն յետ ստեղծման »․ Տե․ յէջ 69։

Քարոզ․ Խնդրեսցուք․ Կեցո։ Ե․ այլ

« Խաչի քո Քրիստոս․ ըստ Երեկոյեան կանոնին․ »
Տե․ յէջ 239։

——⊰❀⊱——

ԿԱՐԳ

ՄԵԾԻ ՇԱԲԱԹՈՒ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ
ՃՐԱԳԱԼՈՒՑԻ Ս․ ԶԱՏԿԻՆ

Նախ՝ Ճաշու « Ողորմեայք »ն․ և յաւուրքին

Զսաղմոսերգութիւն․ և այլ Սաղմոս Յոյնի ։

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ
յաւիտեան։

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք զանունն Տեառն։
Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ յաւիտեան։
Յարեւելից մինչ 'ի մուտս յարեւու, օրհնեալ է անունն Տեառն։
Բարձր է 'ի վերայ ամենայն ազգաց Տէր, և յերկինս են փառք նորա։
Ո՞վ է որպէս Տէր Աստուած մեր 'ի բարձունս բնակեալ, և զխոնարհս տեսանէ յերկինս եւ յերկրի։
Յարուցանէ զաղքատս յերկրէ, և բարձր առնէ զտառապեալս յաղբեւաց։
Նստուցանէ զնոսա իշխանս ընդ իշխանս ժողովրդեան իւրոյ։
Բնակեցուցանէ զամուլն 'ի տան ուրախամիտ, որպէս մայր որդւովք բերկրեալ։

Գյ. Այսօր աստուածութիւնըն զըւարճանայ Նոր հաստատելով զերկիր․ պարըք սուրբ փառաբանեն զըւարթնոց․ եւ մեք ձայնիւ օրհնութեամբ զարդարեսցուք սուրբ ըզտօնս։ Այսօր և մեք ցնծամք տօնիւս ընդհանուր հնչմամբ․ մեծապէս փայլմամբ

երեւեցաւ յաշխարհի. առ աստ-
ուած գոհութիւնք ընթանան,
պատմեն անդադար ըզքան կենդա-
նի: Խնդա և զուարճացիր եկեղե-
ցի. կոյս սուրբ և հարսն երկնաւոր
փեսային, ահա տեսանեմք զօծեալն
ըզքրիստոս, գոլով առ քեզ լոյսըն
հեթանոսաց:

Ընթերցուածք Գրոց սրբոց

Եւ յաւարտ ընթերցման չորրորդին

Տաղ. Գյ. Լուսաւորեա Երուսաղէմ
զի հասեալ է լոյս քո, զարդարեա
զամուրըս քո և փառք տեառն
'ի վերայ քո ծագեցի: Օրհներգու-
թեամբ սաղմոսիւք քեզ վայելէ աստ-
ուած օրհնութիւն 'ի սիոնէ, եւ
քեզ մատուսցին աղօթք յերու-
սաղէմ: Գովեա Երուսաղէմ ըզտէր,
և օրհնեա զաստըւած քո, նոր

Ժողո՛վուրդ դշխո՞յ դուստր սի՛օնի՛ ։

Զկնի · Աղօթք հանդերձ ։

Ապա շարունակութիւն մնացեալ եօթն ընթերցուածոց·

Եւ դպիրն ընդհանուր « Օրհնեցէք ամենայն գործք Տեառն », Դպիրք կը նուագեն ։

Օրհնեցէ՛ք գո՛վեցէք և բարձր արա-
րէ՛ք ըզնա յաւիտեան ։

Ժամամուտ

Քրիստոս յարեաւ 'ի մեռելոց, մահուամբ զմահ կոխեաց և յարութեամբն իւրով մեզ զկեանս պարգեւեաց, նմա փառք յաւիտեանս ամէն ։

Ձայն Տարական. ոյ.

Գովեա՛ երուսա՛ղէմ զտէ՛ր ։
Յարեա՛ւ քրիստոս 'ի մեռելոց,
ա՛լէլուիա՛ ։
Եկայք ժո՛ղովուրդք երգե՛ցէք
տեառն. ալէ ։
Յարուցելո՛յն 'ի՛ մեռելոց, ալէ-
լուիա. որ զաշխա՛րհըս լուսաւորեաց,
ա՛լէլուիա ։

Սուրբ Աստուած, որ յարեար 'ի մեռելոց։

Գիրք եւ տաղ Սաղմոս։

Ալէ. ալէ. Ցարեաւ Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա, փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա։

Սրբասացութիւն

Ո՞վ է որպէս Տէր Աստուած մեր, խոնարհեցաւ վասն մեր, թաղեցաւ և յարեաւ, հաւատարիմ եղեւ յաշխարհի և համբարձաւ փառօք. եկայք ժողովուրդք զօրհնութիւն ընդ հրեշտակս երգեսցուք նմա ասելով. սուրբ, սուրբ, սուրբ ես Տէր Աստուած մեր։

Իսկ յառաջիկայն տօնէն Պատարագին Նախատօնակ

« Այսօր յարեաւ 'ի մեռելոց » էջը տօրօէն։
Տես ի յառաջիկայ յէջ 262։

Քարոզ. Խնդրեսցուք. Կեցո։

ԿԱՆՈՆ

Ա. ԱՒՈՒՐ ՍՐԲՈՑ ՋԱՏԿԻ

Տէր զի բազում էր սուրբն. Տե՛ս յէջ 1—50

Կանոնագլուխ ած. « Դատեա Տէր »: Տե՛ս յէջ 16:

Օրհ. Այ. Այսօր յարեաւ 'ի մեռելոց փեսայն անմահ և երկնաւոր, քեզ աւետիք խնդութեան հարսն 'ի յերկրէ եկեղեցի. օրհնեա 'ի ձայն ցնծութեան զաստուած քո սիոն: Այսօր անձառ լոյսն 'ի լուսոյ լուսաւորեաց զմանկունս քո, լուսաւորեալ երուսաղէմ. քանզի յարեաւ լոյս քո քրիստոս. օրհնեա 'ի ձայն ցնծութեան զաստուած քո սիոն: Այսօր խաւարն անգիտութեան հալածեցաւ

երրեակ լուսովն. եւ քեզ ծագեալց յոյս գիտութեան յարուցեալն ՚ի մեռելոց քրիստոս. օրհնեա ՚ի ձայն ցնծութեան զաստուած։

Այսօր զատիկ մեր զենմամբ քրիստոսի, արասցուք տօն ցնծութեան, նորոգեալք ՚ի հնութենէ մեղաց ասելով. քրիստոս յարեաւ ՚ի մեռելոց։ Այսօր հրեշտակըն լուսափայլ ՚ի յերկնից իջեալ. զարհուրեցոյց ըզ պահապանսն. և սուրբ կանանցըն քարոզէր ասելով. քրիստոս յարեաւ ՚ի մեռելոց։ Այսօր նոր իսրայէլ կոչեցեալք ՚ի քրիստոս, ազատեալք արեամբ գառինն աստուծոյ, պարեսցուք ընդ երկնայնոցն ասելով, քրիստոս յարեաւ ՚ի մեռելոց։

Ընդ լուսանալ միաշաբաթին կանխեցին կանայքն ’ի գերեզմանն, ’ի խնկել զանապական մարմինն։ Եւ գտին ըզվէմն բարձեալ ’ի դրանց գերեզմանին, և լուեալ բարբառ ’ի հրեշտակէն. եթէ յարեաւ Քրիստոս և խափանեաց ըզմահ։ Եւ հանդիպեալ քո տէր առաքելոցն. եւ տուեալ ողջոյն կենդանարար. առաքեցեր զնոսա ’ի փրկութիւն տիեզերաց։

Փառք յարութեան քո տէր։

Պատրանօք նախաստեղծին մերկացաք’ի լուսոյն. իսկ յարութեամբ մի ածնիդ ըզգեցաք զանմահութիւն. փառք յարութեան քո տէր։ Խաբանօք փայտին ճաշակեցաք ըզմահ.

իսկ 'ի փայտէ՛ն կե՛նաց նորոգե-
ցայք ամենեքեա՛ն. փա՛ռք յա։
Ընդ կանայսն իւղաբերսն առ քեզ
առաւօտեմբք կենդանիդ յաւիտենից
Քրիստոս. ընկալ և ըզմերս փոխանակ
խընկոցըն զօրհնաբանութիւն։ Փո-
խանակ սուրբ աւետաւոր զբուարթ-
նոյն զըթութիւն քո մեզ հանդի-
պեսցի յուսով գիտութեան. մըխի-
թարել ըզ հոգիս և լուսաւորել։
Ընդ նոյն աւետարանութեամբ
քարոզեսցուք ըզքո միայն ըս-
քանչելիսդ. որ յարեարդ 'ի մե-
ռելոց ամենազօր թագաւոր անմահ։
Որ անձառ էութեամբ հօրդ ես
փառակից. չարչարիլ մարմնով յանձն
առեր վասըն մեր. մըշտնջենաւոր
օրհնութեամբ 'ի հրեշտակաց օրհ-
նեալ ես տէր։ Որ էակդ ես ընդ
հօր և սուրբ հոգւոյն, խաչեցար եւ

Թաղեցա՛ր կամաւ հօ՛ր վասն մեր․ մը՛շտնջե։ Որ միւսանգա՛մ գալոց ես հայրե՛նի փառօք շնորհելով աստուա- ծապէ՛ս յա՛րութիւն տիե՛զերաց․ յա- մենայն արարա՛ծոց յաւի՛տենից օրհ։

Հէ․ Ո՛ր 'ի քրովբէական կա՛ռսըղ- հա՛նգչիս, այսօր իջե՛ր յերկնից 'ի դա՛ս առաքե՛լոցըն սուրբ հո՛գի․ օրհ- նեա՛լ ե՛ս Թագաւո՛ր անմա՛հ։ Ո՛ր գընա՛ս 'ի վերայ Թե՛ւոց հո՛ղմոց․ ա՛յսօր 'ի հրեղէ՛ն լեզո՛ւս բաժանեա՛լ հանգեա՛ր յա՛ռաքեալըն սուրբ հո՛գի․ օ՛րհնեալ։ Որ խնամե՛ս տեսչութեա՛մբ զ․քո զա՛րա՛րածս․ ա՛յսօր եկիր 'ի հաս- տատել զեկե՛ղեցի քո սուրբ հո՛գի․
օ՛րհնեա՛լ։

Հը․ Զհոգի՛ս ծառայից քոց քրի՛ս- տոս, ը՛նկալ 'ի դա՛ս անդրանկա՛ց գրելոց 'ի յե՛րկի՛նս։ Ընկա՛լ վասըն սոցա՛ ըզքանաւոր պատա՛րագս 'ի՛ մէ՛նջ,

և շնորհեա նոցա ըզթողութիւն գը-
տանել յաւուրն յետնում։ Հաշտեա
'ի ձեռըն սուրբ մարմնոյ և արեան
քո տէր և պարգեւեա նոցա դասիլ
յաջակողմեանըն քո։

Աձ. Յարուցելոյն 'ի մեռելոց բը-
նակարան մայր և կոյս, որ ըզննըն-
ջեցեալսըն յադամայ կենագործէ ա-
նապականն. զ քեզ մեծացուցանեմք
որ օրհնեալդ ես 'ի կանայս։ Արա-
րողին երկնի և երկրի. եղեր տա-
ճար և առագաստ, որ ըզննջեցեալ-
սըն մեր հրեղէն նորոգէ. զքեզ։
Կերակրողին տիեզերաց արբուցեր
ըզքո սուրբ ըզկաթն, որ ըզննջեց-
եալսըն մեր վերստին նորոգէ. զքեզ։

Խւ. Որ զանարատ բազուկըս քո 'ի
խաչին տարածեցեր քրիստոս աս-
տուած, և նըշան յաղթութեան ե-
տուր մեզ. սովաւ ըզկեանըս մեր

պահեա։ Որ զաշխարհակեցոյց բազ-
կատարածութիւն խաչի քո քրիստոս
աստուած, գաւազան զօրութեան ե-
տուր մեզ. սովաւ։ Որ ըզմեռեալն
'ի ճաշակմանէ փայտին յանցանաց,
կենաց փայտիւդ կենագործեցեր.
սովաւ ըզկեանըս մեր պահեա։

Փառք Հօր և Որդ. Այսօր հրեշտակն

Այժմ և միշտ և յա։ Այսօր՝ նոր Իսրայէլ. Տե. յէջ 263։

Քարոզ. «Վասն 'ի գիշերի»։ Տե՛. յէջ 53։

ոյ. Ալէ. ալէ. ալէ։ Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր. և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան։ Եւ հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա։

Ալէ։ Յարեաւ Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա։ Փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա։

Փառք և եր. Այժմ և միշտ.

Դասք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ Քրիստոս ալէ-
լուիա. մարդկան ազգ սաղմոսեն քեզ։
Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Հոյ. Դկ. Այսօր մեծ աւետիք ադամայ նախաստեղծին տոհմաւ. արի որ ննջես, լուսատու եղեւ քեզ յարութեամբն քրիստոս, աստուած հարցն մերոց։ Այսօր ձայն աւետեաց յեւայի գոչեն լսելիս դստերքն իւղաբերիք, տեսաք յարուցեալ զյարութիւնըն քո քրիստոս. աստուած։ Այսօր հրեշտակք. յերկնից իջեալ տան զաւետիս մարդկան, յարեաւ խաչեալն և յարոյց ըզձեալ ընդ ինքեան. աստուած հար։

Գ. Ըզտէր օրհնեցէք և բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։

Այսօր տէրն մեր յարեաւ, եկայք պարեսցուք ընդ հրեշտակս յաղթական երգով. օրհնե։ Այսօր սիւն լուսոյ ծագեաց սուրբ եկեղեցւոյ յարութեամբն 'ի մեռելոց քրիստոս օրհնե։

Մնծ. Աստուածածի՛ն տաճա՛ր լուսոյ, որ մարմնո՛վ պայծառագրեալ անճառաբար ծնար ըզբանն աստուած, զքե՛զ բարեբանեա՛լ մեծացուցանե՛մք։ Ուրա՛խ լեր և բերկրեա մա՛յր և՛ կոյս, քանզի ծընեալն ՚ի՛ կուսէդ ա՛յսօր վե՛րըստի՛ն յարութեամբ ծըգեա՛ւ ՚ի կոյս գերե՛զմանէ՛ն. զքեզ։ Ցընծա՛ և զուարճացի՛ր Հարսն ՚ի յերկնքէ՛ ե՛րկնից, քանզի այսօ՛ր ե՛րկնայնոցն իջեա՛լ տայրն քեզ զաւետիս յարութեան միածնի ո՛րդւո՛յ քոյ. ըզքե՛զ բարեբա՛նեա՛լ մե։

Իւղաբերից Աւետարանի Երգք

Ողջ. Ա՛յսօր ըզպասե՛ք չարչարանացն ելի՛ց Ի՛սրա՛յէլի փոխեցեր ՚ի՛ փրկութիւ՛ն հոգւոց զա՛տի՛կ, սուրբ յարութեամբ քո քրիստո՛ս։ Ա՛յսօր ընդ արեւա՛նցն օրհնակի՛ն ա՛նբա՛ն

գառանցըն զենմանց, պարգեւեցեր
մեզ գառն աստուծոյ զարիւնըդ քո
փըրկական: Այսօր ընդ անդրան֊
կացն ազատութեան ազատեցեր
ըզգերեալսն. պըտուղ կենաց նընջե֊
ցելոց եւ անդրանիկ մեռելոց:

Տէր. Այսօր հրեշտակք 'ի բար֊
ձունս ուրախանան ընդ մարդկան.
որք իջեալ 'ի յերկնից տան զաւե֊
տիս աշխարհի. ցընծացէք այսօր
քրիստոս յարեաւ 'ի մեռելոց: Այսօր
զուարթունն 'ի վիմին խընկաբերից
սուրբ կանանցն. փողէր ձայնիւ ցըն֊
ծութեամբ պատմել աշակերտացն
ասելով. ցընծացէք: Այսօր վիմին
հաւատոյ եւ յովհաննու սիրելոյ
ընդ հակառակս ընթացեալ 'ի գե֊
րեզման յարուցելոյն. զոր տեսեալ
պատմէին քրիստ: Այսօր եւ մեք
զուարճացեալք պայծառացուք տօ֊

Նիւս, ընդ հաշտութեա՜նն աստու-
ծոյ միմեա՛նց արկցո՛ւք գիրկըս սիրով.
և միաբա՛ն գոչե՛սցուք քրիստոս
յարեա՛ւ ՚ի մեռելո՛ց:

Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ. Տես յէջ 58

Առաւօտու Երգ

աՅ. ԶՅարութիւն Փըրկչին օրհնեսցուք, զՓըրկչին
աԿ. մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն: Յարեաւ
Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա:
բՅ. Զյարութիւն Փրկչին օրհն:
բԿ. Զյարուցեալն ընդՔրիստոս օրհնեսցուք և զյա-
րութիւն նորա փառաւորեսցուք:
գՅ. Զյարութիւն Փրկչին օրհն:
գԿ. Որ ելն ՚ի բարձունս և գերեաց ըզգերութիւն,
էառ աւար, բաշխեաց պարգևս և ետ որդւոց
մարդկան:
դՅ. Զյարութիւն Փրկչին օրհնես:
դԿ. Որ համբերեաց խաչի և եղաւ ՚ի Նորափոր
վիմի, և աստուածային յարութեամբն ըզմահա-
ցեալըն վերաբերեաց ՚ի կեանս:

Քարոզ Ասասցուք Սբ. Աստուած, որ յարեար ՚ի մեռելոց:

Շար. Այսօր յարեաւ ՚ի մե. Տե՛. յէջ :

Գիրք

Ալէ. ալէ. Հաստատեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո Երուսաղէմ։
Ալէլուիա Որթի։

Աւետարան. ապա Շարական Թափօրէ

Այ. «Ընդ լուսանալ միա»։ Տե՛ս յէջ 264։

Որթի. Աւետարան։

Ա. Առաքեցար ՚ի հօրէ բանդ աս-տուած ՚ի փրկութիւն ազգի մարդկան. օրհնեմք ըզքեզ սուրբ աստուած։ Ի գերեզման իջեր թաղմամբ անմահ, և ՚ի հօրէ ոչ մեկնեցար. օրհ. Ի յե-րորդ աւուր յարեար աստուածապէս և ՚ի յերկինս համբարձար, փառօք յարութեան քո տէր. օրհնեմք։

Որթի. Աւետարան։

Բ. Ի գերեզման քո կանխեցին կանայքն զիւղս և զխունկս բերին. ՚ի պատիւ թաղման քո, զի զմեղօք ըզհողացեալս վերածեր ՚ի կեանս։ Փոխանակ իւղոյն զհաւատս ամբիծս

և զաղաչա՛նըս մե՛ր ընդ առաւօտեան կա՛նանցն ընկալ. ո՛րք զողջոյն կե՛նաց լըւա՛ն Եւայի ունկա՛մբն : Ե՛տուն ա-ւետի՜ս առաքելոցն յարեա՛ւ յարու-ցիչըն մե՛ր աւերեա՜ց ըզդըժոխս, և զթըշ՛նամին կապեա՛ց ՚ի յա՛նկլոյծ կա-պա՛նս :

Որթի. Աւետարան :

Բկ. Քո՛ յարութեանըդ փա՛ռըք վա-յելէ՛ երկնայի՛ն մի՛տ տէ՛ր : Օ՛րհնեալ է քո յարութիւնդ աստըւա՛ծ, ո՛ր ըզ-մա՛հ մահո՛ւ ծանուցեր քո՛յի՛ն կա-մաւո՛ր մահուամբդ. քո՛ յարութեա-նըդ : Գո՛չումն ա՛հեղ հրեշտա՛կին ՚ի վի՛մին, որ քարոզէ՛ր առ սուրբ կա-նայսն, յարեա՛ւ տէրն ՚ի մեռելոց. քո՛ յա՛րութեանդ :

Որթի. Աւետարան :

« Որ զանարատ բազուկս քո ։ » Տե՛ս յէջ 267.
Սաղմոս « Նշանեցաւ » ։ Փոխ. « Ի կարդալ » ։
Տե՛ս յէջ 183 ։

Աւետարան. և այլ Անդաստան

Ժամամուտ

Քանզի յարեաւ 'ի մեռելոց, Քրիստոս Աստուած յաւիտենից արարիչ և յարութիւն ազգի մարդկան. զոր օրհնեն անդադար զինուորութիւնք հրեշտակաց և ամենայն զուարթունք երկնից։ Ընդ որս և մեք գոչելով ասեմք. փառք սոսկալի յարութեան քո տէր։

Ճաշ. հանգստ. դպ. « Ցիսուս միածին » Տե՛ս յէջ 177։
Սաղմոս « Ի խորոց կարդացի » Տե՛ս յէջ 179։
Աւետարան. Ե. այլ « Նորաստեղծեալ »
Տե՛ս յէջ 62.

Խնդրեսցուք « Կեցո ». և այլ

Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք. և զսուրբ թաղումն քո մեծացու. և զսուրբ յարութիւնդ քո փառաւորեմք. եկայք հաւատացեալք։ Փառք սուրբ խաչիդ. սրբոյ թաղմանդ. սուրբ յարութեանդ. եւայլն. Տե՛ս յէջ 239

Ն. Յարեար տէ՛ր աւե՛րեցեր ըզ

դըժոխս, ՚ի յերկինը՛ս համբարձա՜ր և
ը՜նդ աջմէ հօ՛ր նըստա՜ր։

Ի Պատարագին Մեղեդի Յարութեան

Տօնեմք ըղ քո սուրբ գ.յարութիւնդ Քրէյ րէյ
րէյ րէյ րի րէյ րի րէյ (եւայլն) րիատոս։
Այսօր ողբային առ գերեզմանին Քրէյ րի րէ
րէյ. րէյ րէյ րի րէյ (եւայլն) րիատոսէ։
Ի կոյս վիմէն յարեաւ այսօր, և զգերեալսն ՚ի
գերողէն ազատեաց Քրի րէյ րի (ևլն) րիատոս։
Այսօր մեռեալք ընդ կենդանեացս ձայնեն ա-
ւետիս. Քրէյ րէյ րի (ևլն) րիատոս։
Հաւուն հաւուն արթնացեալ դիտելով զհեթա-
նոսս ձայնէր ձայնէր տատրակին սիրանոսնդ սի-
րելույն։

ՇԱՐԱԿԱՆՔ ԹԱՓ ՐԻ

Դյ. Փառաբանեմ՛կի՜ց հօր ո՛րդի, որ
վա՛սըն մե՛ր խա՜չեցա՜ր. զդը՛ժոխս ա-
ւերեա՛լ յարուցե՛ր յաւուր երրորդի.
փա՜ռք յարութեա՛ն քո տէ՜ր։ Հը-
րե՛շտակապե՛տի՜ն ի՛ջուցն որ ըզպա՛
հապա՜նն երկնա՛ւորի՜ զարհուրեցո՜յց

առ դրանըն գերեզմանին. փա՜ռք
յարութեան: Եւ ըսքանչելի՜ սուրբ
կանանցն աւետարանէ՛ր ասելով.
յարեաւ քրիստոս յարուցիչըն մեռե-
լոց. փա՜ռք:

Կանանցըն կանխելով 'ի թաղումըն
կենդանույն. տեսին ըզվէմն 'ի դը-
րանցն 'ի բաց մերժեալ: Թափուր ըզ
գերեզմանն և ունայն տեսանէին,
և սրտմտութեամբ լային յուսահատ-
եալք: Մայր խաչեցելոյն զի լաս
յուսահատեալ, քանզի քրիստոս փա-
ռօք մեծաւ յարեաւ:

Ահագին ձայնիւըդ քո քրիստոս 'ի վե-
րայ, խաչին գողացուցէ՛ր զարարածս
ամենայն զերկնային և զերկրաւո՛ր
բնութիւնս: Ահագին երևումըն
հրեշտակին զարհուրեցոյց ըզկանանցն
ասելով. զի խնդրէք ըզկենդանին
ընդ մեռեալս: Եւ յահէ զօրութեան

ա՛ստուածորդւոյն զա՛րհուրեցա՜ն կա՛-
րապետըք դը՛ժոխո՞ցն ասե՛լով. համ-
բարձէ՛ք իշխանք ըզդրո՛ւնըս ձե՛ր ՚ի՛
վե՛ր ։

ԵՐԳ ԹԱՓՈՐԻ

Միաշաբաթ օր հանգստեան
կանայքն եկին ՚ի գերեզման.
Եւ ողբային արտասուական
խնդրել զՅիսուս անապական ։
Ձայնեաց հրեշտակն ուրախական
Զայն որ եդին ՚ի գերեզման.
Զեզ աւետիս յարեաւ փեսայն,
Դրունք դժոխոց խորտակեցան ։
Մարիամեանքն ուրախացան
Եւ յԱստուծոյ միշտ գոհացան.
Առ աշակերտսն անդրէն դարձան
Տալ աւետիս վասն յարութեան ։

Զ՛քո՛ յարութիւնդ օ՛րհնեմը.ք մարդա-
սէր. աղաղա՛կելով տէ՛ր փառըք քե՛զ ։

Ժամամուտ. « Քրիստոս յարեաւ ՚ի մե ։ » Տե․ յէջ 26(

Ճաշու « Ցարեաւ Քրիստոս » Տե․ յէջ 260 ։

Սբ․ Ած․ որ յարեար 'ի մեռելոց։

Գիրք Ե․ որ Սաղմոս։

Գովեա Երուսաղէմ զՏէր։
Եւ օրհնեա զԱստուած քո Սիոն։
Զի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց և օրհնեաց զոր-
դիս քո 'ի քեզ։
Ո եդ զսահմանս քո 'ի խաղաղութիւն, պարար-
տութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ։
Առաքէ զբան իւր յերկիր, վաղվաղ ընթանան
պատգամք նորա։
Տնէ զձիւն որպէս զասր․ և զմէգ որպէս փոշի
ցանեաց։
Արկանէ զսառն որպէս պատառս, առաջի ցրտոյ
նորա ո՞ կարէ կեալ։
Առաքէ զբան իւր և հալէ զնոսա, շնչեսցեն հողմք
և գնասցեն ջուրք։
Պատմէ զբան իւր Յակոբայ, զարդարութիւն եւ
զիրաւունս Իսրայէլի։
Ոչ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր, եւ ըզ
դատաստանս իւր ոչ յայտնեաց նոցա։

Սրբասացութիւն․ «Ո՞վ է որպէս»։ Տե․ յէջ 261․

ՏԱՂ

Յարեաւ Քրիստոս այսօր աւետիս, որդիք Սիոնի․
ընդ իւր յարոյց մեզ նախահայրն զանկեալն 'ի
դրախտէն․ նաև յարոյց զհօդիս սուրբ հարանց

զգերեալսըն 'ի բանտէն. էառ աւար և գերեաց զհզօրն 'ի պատերազմէն. ցնծասցուք, ցնծասցուք ո՛վ ազատեալք արեամբ գառինն. քանզի եբաց մեզ ճանապարհ իւրով խաչիւն. և շնորհեաց զայն զոր կորոյս հայր մեր նախկին, և զուարթունք երկնից ընդ մեզ երգակցեալ գոչեն. օրհնեալ է սուրբ յարութիւնդ. գովեալ է սուրբ յարութիւնդ։

ԵՐԳ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ 'ի յայսմհետէ մինչեւ 'ի յաւիտեանս։

Օրհնեցէք մանկունք զտէր, եւ օրհնեցէք զանուն տեառն։ Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայսմհետէ մինչեւ 'ի յաւիտեան։ Յարեւելից մինչ 'ի մուտս արեւու օրհնեալ է անուն տեառն, 'ի յայսմհետէ մինչեւ 'ի յաւիտեան։

Փառք եւ երկրպագութիւն հօր և որդւոյ և սուրբ հոգւոյն, եւ

այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն: ՚ի յայրմհետէ
մինչեւ ՚ի յաւիտեան:

Արի տէր օգնեա մեզ, եւ
փըրկեա ըզմեզ, վասն անը-
ւան քո:

Արի և մի մերժեր ըզմեզ իս-
պառ. վասն անըւան քոյ:

Թագաւորեսցէ տէր յաւիտեան
աստըւած քո սիօն ազգէ յազգ:
Օրհնեա անձն իմ ըզտէր, օրհ-
նեցից ըզտէր ՚ի կենդանութեան
իմոյ:

Որթիւ. Աւետարան.

ԵՐԳ ՁԿՆԻ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ ԱՒԵՑԱՐԱՆԻՆ

Փառք յարութեան քո տէր, ոչ
դադարեցայց քրիստոս օրհնել ըզքեզ
զամենայն աւուրս կենդանութեան
իմոյ:

Փառք յաղթութեան քո տէր ոչ դադարեցայց յիսուս գովել ըզքեզ զամենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ։

Ես ոչ դադարեցայց փըրկիչ փառաւորել ըզքեզ զամենայն աւուրս կենդանութեան իմոյ։

Ի գիշերի համբարձէք ըզձեռըս ձեր ՚ի սըրբութիւն, եւ օրհնեցէք ըզտէր։

Աստ օրհնեցէք ամենայն ծառայք տեառն ըզտէր ՚ի սըրբութիւն, եւ օրհնեցէք ըզտէր։

Լուսապայծառ. Հրեշտակըն նըստելով ՚ի կենսատուն. գերեզմանին. եւ աւետէր կանանցն յարեաւ աստըւած։

ԱԼԷԼՈՒՔ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա.

Այ. Ողորմութեամբ Տեառն. Տե. ձէՂ 268։

Ակ. Ծա՜փս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած ՚ի ձայն ցը՟նծութեա՜ն։ Տէ՜ր բարձրեալ եւ ահարկու. թագաւոր մեծ ՚ի

վերայ ամենա՟յն երկրի՛։

Ալէ։ Հաճեցա՜ր Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յա՟կոբա՜յ։ Թողե՜ր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ, և ծածկեցեր զամենայն մեղը՟ս նոցա՜։

Փա՜ռք և երկր. Ա՛յժմ եւ միշտ. Ալէ։

Բյ. Յարեա՜ւ Աստուած, և ցրուեցան ամենայն թշնամի՟ք նորա՛։ Փախեա՛ն ատելիք նորա

յերեսա՟ց նորա՛։

Ալէ. Տէ՜ր թագաւորեաց զվայելչութիւն ը՟զգեցա՜ւ։ Զգեցա՜ւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ ի՟ւր

էա՜ծ։

Փա՜ռք և երկր. Ա՛յժմ և միշտ։ Ալէ.

Բկ. Հաճեցա՜ր Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յա՟կոբա՜յ։ Թողե՜ր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ և ծածկեցեր զամենայն մեղը՟ս նոցա՛։

Ալէ։ Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք

զանո՛ւնըն Տեա՛ռն. Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհ-
նեալ յայսմ հետէ մինչեւ յա՛ւիտեա՛ն.
Փա՛ռք եւ երկր. Ա՛յժմ և միշտ. Ալէ.

Գյ. Տէ՛ր թագաւորեաց զվայելչութիւն ը՛զգե-
ցա՛ւ. Զգեցա՛ւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ ի՛ւր էա՛ծ.
Ալէ. Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր, և օրհնեա
զԱստուած քո՛ սիօն. Զի զօրացո՛յց զնիգս դրանց
քոց, եւ օրհնեաց զորդիս քո՛ ՚ի քե՛զ.
Փա՛ռք և երկր. Ա՛յժմ և միշտ. Ալէ.

Գկ. Օրհնեցէ՛ք մանկունք զՏէր, և օրհնեցէք
զանո՛ւնըն Տեա՛ռն. Եղիցի՛ անուն Տեառն օրհ-
նեալ, յայսմ հետէ մինչեւ յա՛ւիտեա՛ն.
Ալէ. Կենդանի՛ է Տէր, և օրհնեալ է Աստ-
ուած, և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեա՛ն
իմո՛յ. Աստուա՛ծ է որ խնդրէ զվրէժ իմ. և հը-
նազանդ առնէ զժողովուրդս ը՛նդ ինե՛ւ.
Փա՛ռք և երկր. Ա՛յժմ և միշտ. Ալէ.

Գյ. Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր. և օրհնեա
զԱստուած քո՛ Սիո՛ն. Զի զօրացո՛յց զնիգս դը-
րանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՛ ՚ի քե՛զ.
Ալէ. Ողորմութեա՛մբ Տեառըն լի եղեւ երկիր.
և բանիւ Տեառն երկինք հաստա՛տեցա՛ն. Եւ
հոգւո՛վ բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա.
Փա՛ռք և երկր. Ա՛յժմ և միշտ. Ալէ.

Դկ. կենդանի՛ է Տէր և օրհնեալ է Աստուած, և բարձր եղիցի Աստուած փրկութեա՞ն իմո՛յ։ Աստուա՛ծ է որ խնդրէ զվրէժ իմ, և հնազանդ առնէ զժողովուրդս ը՞նդ ինե՛ւ։

Ալէ։ Ծա՛փս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցը՞նծութեա՛ն։ Տէ՛ր բարձրեալ և ահարկու, թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենա՞յն երկրի՛։

Փա՛ռք և երկր։ Ա՛յժմ և միշտ։ Ալէ։

ԲՇԻ. Բ. ՕՐ ՉԱՏԿԻ. ՄԵՌԵԼՈՑ

Սաղմոս Դլ. ԿԴ. Առաւօտեան Աւետարանի.

Քեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած 'ի Սիօն, եւ քեզ տացին աղօթք յԵրուսաղէմ։

Լուր աղօթից իմոց, զի առ քեզ ամենայն մարմին եկեսցէ։

Բանք անօրինաց զօրացան 'ի վերայ մեր, և զամբարշտութիւնս մեր դու քաւեսցես։

Երանի զոր ընտրեցեր և ընկալար, և բնակեսցէն 'ի գաւիթս քո։

Լցցուք մեք 'ի բարութենէ տան քո, սուրբ է տաճար քո սքանչելի արդարութեամբ։

Լուր մեզ Աստուած փրկիչ մեր, յոյս ամենայն ծագաց երկրի եւ որ 'ի ծով հեռի։

Որ պատրաստէ զլերինս զօրութեամբ իւրով, եւ զգեցեալ է զօրութիւն.

Որ խռովեցուցանէ զմեծութիւն ծովու, եւ ըդ ձայն ալեաց նորա ցածուցանէ։

Խռովեսցին հեթանոսք, եւ երկիցեն բնակիչք երկրի ՚ի նշանաց քոց։

Ելս առաւօտու ընդ երեկոյս զուարճասցին, հայեցար յերկիր արբեցուցեր զնա, և բազում արարեր զմեծութիւն նորա,

Գետն Աստուծոյ լի եղեւ ջուրբ, պատրաստ արարեր զկերակուր նորա ,զի այսպէս է պատրաստութիւն։

Զակօս նորա արբեցուցեր, և բազում արարեր զարմտիս նորա։

Ի ցօղել նորա զուարթ եղիցի բոյս նորա, օրհնեսցի պսակ տարւոյ քաղցրութեան քոյ։

Դաշտք քո լցցին պարարտութեամբ, պարարտասցին գեղեցկութիւնք անապատի։

Բլուրք զցնծութիւն զգեցցին, եւ զգեցցին խոյք մաքեաց։

Հովիտք բազում արասցեն զցորեան, աղաղակեսցեն եւ օրհնեսցեն։

Ալէ. Որթի։

Ճաշու Աւետարանի Սաղմոս Գլ. ՃԽԹ։
Գովեա՛ Երուսաղէմ զՏէր. Տե՛ս յէջ 279.

ԳՇԻ․ Գ․ ՕՐ ՁԱՏԿԻ

Սաղմոս Գլ․ Ե․ Առաւօտեան Աւետարանի։

Կց․ Տէր որպէս զինու հաճութեամբ քով պը-սակեցեր զնոսա։

Փոխ․ Բանից իմոց ունկնդիր Տէր, և 'ի միտ առ զաղաղակ իմ։

Նայեա՛ 'ի ձայն աղօթից իմոց Թագաւոր իմ եւ Աստուած իմ։

Ես զքեզ աղաչեմ Տէր, ընդ առաւօտս լուիցես ձայնի իմում, ընդ առաւօտս պատրաստ եղէց յանդիման լինել առ քեզ։

Ո՛չ Թէ դու Աստուած կամիս զանօրէնութիւն, և ո՛չ բնակին՛ առ քեզ չարք, և անօրէնք մի՛ բը-նակեսցին առաջի աչաց քոց։

Ատեցեր զայնոսիկ, ոյք գործեն զանօրէնութիւն, կորուսանես զամենեսեան ոյք խօսին զսուտ։

Զայր արիւնահեղ և զնենգաւոր պիղծ առնես դու Տէր, այլ ես ըստ բազում ողորմութեան քում մտից 'ի տուն քո և երկիրպագից 'ի տաճար սուրբ քո երկիւղիւ քո։

Տէր առաջնորդեա ինձ յարդարութեան քում․ վասն Թշնամեաց իմոց ուղիղ արա առաջի իմ ըզ ճանապարհս քո։

Զի ո՛չ գոյ 'ի բերանս նոցա ճշմարտութիւն, եւ սիրտք նոցա նանրեալք են։

Որպէս գերեզմանք բաց են կոկորդք նոցա, եւ լեզուօք իւրեանց նենգաւորք եղեն։

Դատեա զնոսա Աստուած զի անկցին 'ի խորհրդոց սրտից իւրեանց, ըստ բազում ամբարշտութեան նոցա մերժեա զնոսա, զի դառնացուցին զքեզ։

Ուրախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յուսացեալ են 'ի քեզ, յաւիտեան ցնծասցեն, և բնակեսցես դու 'ի նոսա։

Պարծեսցին 'ի քեզ սիրելիք անուան քո, զի օրհնեսցես դու զարդարն, Տէ՛ր, որպէս զինու հաճութեամբ քով պսակեցեր զնոսա։

Ալէ. Որթի.

Ճաշու Աւետարանի Սաղմոս Գլ. Ի.

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն, 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ յոյժ։

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա, և զկամս շրթանց նորա ո՛չ արգելեր 'ի նմանէ։

Ժամանարարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո, եւ եդեր 'ի գլուխ նորա պսակ 'ի քարէ պատուականէ։

Կեանս խնդրեաց 'ի քէն և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս յաւիտեանս յաւիտենից։

Մեծ են փառք նորա 'ի փրկութեան քում. ըզ փառս մեծվայելչութեան քո դիցես ի վերայ նորա։

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս յաւիտենից, և ուրախ արասցես զնա յուրախութիւն երեսաց քոց։

Թագաւոր յուսացաւ 'ի Տէր, յողորմութենէ բարձ-
րելոյն նա մի՛ սասանեսցի։
Գտցի ձեռն քո 'ի վերայ թշնամեաց քոց, և աջ
քո գտցէ զամենայն ատելիս քո։
Դիցես զնոսա որպէս հնոց 'ի հուր, 'ի ժամա-
նակի երեսաց քոց։
Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուսցէ զնոսա,
և հուր կերիցէ զնոսա։
Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ, և զաւակ նոցա
յորդւոց 'ի մարդկանէ։
Խոտորեցան 'ի քէն չարութեամբ, խորհեցան ըղ
խորհուրդ զոր ոչ կարասցեն հաստատել։
Արասցես զնոսա հալածեալս 'ի մնացուածս քո,
պատրաստեսցես զերեսս նոցա։
Բարձր լեր Տէր 'ի զօրութեան քում. օրհնեսցուք
և սաղմոս ասասցուք 'ի զօրութեան քում։

ԿԱՐԳ

ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅԻՑ ՑԻՆԱՆՑ

Հայր մեր։ Ես առ Ած. կարգ։ Ապա Սաղմոս. Գլ. ԿԶ.

Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ. երևե-
ցո զերեսս քո 'ի մեզ և ողորմեա մեզ։
Ճանաչել յերկրի զճանապարհս քո յազինս յամե-
նայն զփրկութիւնս քո։
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստ-
ուած, խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
ամենայն։
Ուրախ եղիցին և ցնծասցեն ազինք զի դու դա-
տես զժողովուրդս ուղղութեամբ, և ազգաց երկ-
րի դու առաջնորդես։
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք Աստ-
ուած, գոհասցին զքէն ժողովուրդք ամենայն։
Երկիր ետ զպտուղ իւր և օրհնեաց զմեզ Աստ-
ուած Աստուած մեր.
Աստուած մեր օրհնեսցէ զմեզ, և 'ի նմանէ եր-
կիցեն ամենայն ծագք երկրի.

Աւետարան և այլ

Խոնարհեցո։ Ապրեցո։ Լոյս զուարթ։

Մեսեդի, Օրհնեալ որ գաս յան։

Քարոզ. Ասասցուք։ Սբ. Ած. որ եկիր և գալոց ես
Համբարձի շարականէ են «Որ վերօրհնիս» կամ «Թա-
գաւոր գոլով» Տես յէջ 169 կամ 171։

Ադ․ Սաղմոս Գլ․ Ձ․

Ցնծացէք առ Աստուած օգնական է մեր, աղա-
ղակեցէք առ Աստուած Յակոբայ։
Առէք սաղմոս և տուք օրհնութիւն, սաղմոս ա-
սացէք նմա 'ի ձայն քաղցրութեան․
Փող հարէք 'ի գլուխս ամսոց, յաւուր նշանաւորի
տարեկանաց մերոց։
Հրաման է այս Իսրայէլի, և իրաւունք են Աս-
տուծոյ Յակոբայ։
Վկայութիւնն Յովսէփու, զոր եդ ընդ նմա, որ-
պէս ելանէր նա յերկրէն եգիպտացւոց, լեզու
զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ։
Ի բաց արար 'ի բեռանց զթիկունս նորա, եւ
զձեռս նորա յորթ և 'ի թի ծառայելոյ։
Ի նեղութեան կարդացեր առ իս և փրկեցիըզ
քեզ, լուայ քեզ 'ի գաղտնութենէ մրրկին, և փոր-
ձեցի զքեզ 'ի վերայ ջուրցն հակառակութեան․
Լուր ժողովուրդ իմ և վկայեմ քեզ, և Իսրայէլ՝
թէ լուիցես ինձ։
Մի՛ եւս եղիցին քեզ աստուածք առժամայնք, եւ
մի՛ երկիրպագանիցես դու Աստուծոյ օտարի։
Ես եմ Տէր Աստուած քո որ հանի զքեզ յերկրէն
Եգիպտացւոց․ բաց զբերան քո և լցից զդա․
Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում, և Իսրա-
յէլ յիս ինչ ո՛չ նայեցաւ։
Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ կամաց սըր-

տից իւրեանց, զի գնացին նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց։

Զի թէ ժողովրդեան իմոյ լուեալ էր ինձ, կամ Իսրայէլի զճանապարհս իմ գնացեալ էր։

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ զթշնամիս նոցա, և 'ի վերայ նեղչաց նոցա արկեալ էր զձեռն իմ։

Թշնամիք Տեառն ստեցին նմա, և եղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի։

Կերակրեաց զնոսա 'ի պարարտութենէ ցորենոյ, եւ 'ի վիմէ մեղր յագեցոյց նոցա։

Աւետարան. տղս Կեցս։

(Ցինանց Կիւրակէից առաւօտեան Աւետարանի Սաղմոսն է Կց. « Ցոյց մեզ Տէր. » Փոխ. « Համբարձար Տէր ընդ եր. » Տե. յէՉ 30։)

ԿԱՐԳ

ՏՕՆԻ ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ ՏԵԱՌՆ

Հետեւակ Շար. « Մեծահրաշ այս խոր։ »

Օրհ. տՅ. Համբարձաւ տէրըն մէր յէրկինս ասելով աշակերտացն նստարուք 'ի քաղաքիդ երուսաղէմ. մինչև զգենուցուք զօրութիւն 'ի բարձանց։

Միաբանեալ սուրբ առաքեալքն միախորհ եւ միակրօնն. միաբան նստէին 'ի սուրբ վերնատանն. և ակն ունէին գալըստեան սուրբ հոգւոյն։ Յանկարծակի եհաս 'ի նըմանութիւն լուսոյ փայլման. և եկեալ բնակեցաւ 'ի սուրբ առաքեալսըն. մինչդեռ նըստէին 'ի սուրբ վերնատանն։

Համբարձաւ տէրըն մեր քրիստոս օրհնութեամբ ընդ ամպս երկնից. և առաքելոցն երկրպագեալ դարձան յերուսաղէմ. միաբանութեամբ վերառաքէին զաղօթս. Մըտեալ 'ի յերկինըս բիւրաւոր զօրք բազմութեամբ հրեշտակաց. որք աղաղակէին եւ ասէին. օրհնեալ եկեալ 'ի յանունըն տեառն։ Նըստեալ ընդ աջմէ ծընողին. կատարելով զխոստացեալ պարգեւն. մըխի-

Ժարի՛չ սուրբ Հոգի՛ն գայ ա՛ռ ձե՛զ· աղբե՛րացո՛ւցա՛նե՛լ զմեծ զողո՛րմու- թի՛ւն։

Քարոզ դկ. « Վասն 'ի վերուստ »։–Տե՛ս յէջ 52։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։
Խոնարհեցո՛յց զերկինս եւ էջ. և մէգ 'ի ներքոյ ոտի՛ց նորա՛։ Ե՛լ 'ի քրովբէս և թռեաւ, սլացաւ նա 'ի թեւը՞ս հողմո՛ց։
Ալէ։ Համբարձա՛ւ Աստուած օրհնութեամբ եւ Տէր մեր ձայնի՛ւ փողո՛յ։ Սաղմո՛ս ասացէք Աստուծոյ մերում. սաղմոս ասացէք թագաւորին մերում, սաղմոս ա՛սացէ՛ք։
Փա՜ռք եւ եր։ Ա՛յժմ և։ Ալէլուիա։

Հարց Դկ. « Օրհնեացի պսակ » . խոր տաղօսն։
Առաւօտու Եւէ

Զյարութիւն Փրկչին օրհնեսցուք, զՓրկչին մերոյ օրհնեսցուք զյարութիւն։
Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ եւ Տէր մեր ձայնիւ փողոյ։

Սբ. Ած. որ համբարձար փառօք առ Հայր։

Շար. « Համբարձաւ Տէրն մեր » ։ Տե՛ս յէջ 292։

Գիրք և այլ Սաղմոս. Ալէ. ալէ.։ Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ և Տէր մեր ձայնիւ փողոյ։

Աւետարան . ապա

Դարձեալ Շարական . « Համբարձաւ Տէրն մեր Քրիստոս» Տես յէջ 293 ։

Աւետարան և ապա Անդաստան ։

Ապա Սաղմոս ձայնիւ Գլ . ԻԳ .

Կց . Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր , համբարձցին դրունք յաւիտենից և մտցէ Թագաւոր փառաց ։

Փխ . Տեառն է երկիր լրիւ իւրով , աշխարհ և ամենայն բնակիչք նորա ։

Նա ինքն 'ի վերայ ծովու հիմունս էարկ նմա , 'ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա ։

Ո՞վ ելցէ 'ի լեառն Տեառն , կամ ո՞վ կացցէ 'ի տեղւոջ սրբութեան նորա ։

Որ սուրբ է ձեռօք և ամբիծ սրտիւ , որ ոչ էառ զնանրութիւն յանձն իւր և ոչ երդուաւ ընդ ընկերի իւրում նենգութեամբ ։

Սա առցէ զօգնութիւն 'ի Տեառնէ զողորմութիւն , յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ ։

Այս ազգ է որ խնդրէ զՏէր , խնդրէ տեսանել զերեսս Աստուծոյ Յակոբայ ։

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր , համբարձցին դրունք յաւիտենից և մտցէ Թագաւոր փառաց ։

Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց Տէր հզօր զօրու-

Թեամբ իւրով, Տէր կարող 'ի պատերազմի։
Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր, համբարձին դրունք յաւիտենից, և մտցէ Թագաւոր փառաց։
Ո՞վ է սա Թագաւոր փառաց |Տէր զօրութեանց՝ սա ինքն է Թագաւոր փառաց։
Աւետարան և այլ Կեցո։

Ի ձայն Ա. ղոփարգաքէն Ժամամուտ

Հիացան վերնական բազմութիւնքն տեսանելով զքեզ 'ի հրեղէն կառս բազմեալ, սարսեալ ասէին, ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յԵդովմայ, եւ եկեալ մտանէ փառօք 'ի փառս, Տէր փառք քեզ։ Որ յանպատում աթոռ նստիս և յանմարմնոցըն վերօրհնիս, անհասանելի բանդ Աստուած 'ի յերկրի երևեցար ճշմարիտ մարդ, զանօրէնութեանն կատարեալ զխորհուրդ, խաչի և մահու համբերեցեր և զհրաշալի յարութիւնդ քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ. այսօր համբարձար փառօք 'ի յերկինս և զկուսածին մարմինդ քո հրաշափառապէս լուսազարդեցեր, զոր տեսեալ Եսայիաս՝ նախաձայնեալ ասէր, ո՞վ է սա որ դիմեալ գայ յերկրէ։ Հիացեալ պետութեանց երկնից գոչէին առ միմեանս. համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր և մտցէ Թագաւոր փառաց։ Արդ՝ որ յամենայնի կարողդ ես եւ հզօր, շնորհեա եւ մեզ հանդիպել քեզ ամպովք 'ի միւսանգամ քո գալստեանդ, որ միայնդ ես մարդասէր։

Ճաշու ած․ « Գովեա Երուսաղէմ զՏէր ։ »

Որ համբարձմամբն այսօր աստուածային իշխանութեամբ 'ի հայրական 'ի կառս, սպասաւորելով 'ի հրեշտակական դասուցն. որք նըւագէին անսելով, համբարձէք իշխանք ըզդրունս ձեր 'ի վեր, եւ մտցէ թագաւոր փառաց ։ Հիացան վերնական իշխանութիւնքն եւ սոսկային ձայնիւ աղաղակէին առ միմեանս. ով է սա թագաւոր փառաց, եկեալ մարմնով և սքանչելի զօրութեամբ. հայ. Եղանակէին վերնական պետութիւնքն հրաշալի ձայնիւ. երգէին երգ նոր անսելով. սա ինքն է թագաւոր փառաց, փրկիչ աշխարհի և ազատիչ ազգի մարդկան. համբարձէք իշ ։

Ճաշու Սաղմ. « Համբարձէք » Տե․ յէջ 295 ։

Սրբասացութիւն. « Ով է որպէս » ։ Տե․ յէջ 261 ։

Բ. Ծաղկազարդի նախընթաց շաբաթ երեկոյեան
առաջին Աւետարանի Սաղմ. Գլ. ԽԶ.

Կց. Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ եւ
Տէր մեր ձայնիւ փողոյ։
Փխ. Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք, աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցնծութեան։
Տէր բարձրեալ եւ ահարկու, թագաւոր մեծ 'ի
վերայ ամենայն երկրի։
Հնազանդ արար զժողովուրդս մեզ, եւ զհեթանոսս 'ի ներքոյ ոտից մերոց։
Ընտրեաց զմեզ իւր 'ի ժառանգութիւն, զգեղեցկութիւն Յակոբայ զոր եւ սիրեաց։
Համբարձաւ Աստուած օրհնութեամբ, եւ Տէր
մեր ձայնիւ փողոյ։
Սաղմոս ասացէք Աստուծոյ մերում, սաղմոս ասացէք թագաւորին մերում սաղմոս ասացէք։
Թագաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի Աստուած է, սաղմոս ասացէք նմա իմաստութեամբ։
Թագաւորեաց Աստուած 'ի վերայ հեթանոսաց,
Աստուած նստաւ յաթոռ սրբութեան իւրոյ։
Իշխանք ժողովրդոց ժողովեցան առ Աստուած
Աբրահամու, զի Աստուծոյ զօրութիւնք յերկրէ
յոյժ ամբարձան։

Արձակման Աւետարանի Սաղմոս կց. Համբարձէք։
Փխ. Տեառն է երկիր. Տե. յէջ 295։

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ՀՈԳԵԳԱԼՍՏԵԱՆ

Սաղմոս առաջին Աւետարանի կց. « Համբարձաւ »:

Քէ. Դ« Ծափս հարէք » : Տե. յէշ 298:

Աւետարան. Խոնարհեցո, Ապրեցո. Լոյս զուարթ:

Մեսեդի. « Օրհնեալ եկեալ»: « Տէր Աստուած մեր » :

« Սուրբ Ած. որ եկիր և գալոց ես » :

Հծ. Դյ. Առաքելոյ աղաւնւոյ իջա-
նելով մեծաձայն հնչմամբ ՚ի բար-
ձանց ՚ի նմանութիւն լուսոյ փայլ-
ման հրագինեաց անկիզելի զաշա-
կերտսն. մինչդեռ նստէին ՚ի
սուրբ վերնատանն: Աննիւթական
աղաւնի մնջննելի որ քննէ ըզխորս
աստուածոյ, զոր առեալ ՚ի հօրէ պատ-
մէ զահաւոր և ըզմիւսանգամ գա-
լստեան. զոր քարոզեցին համա-

գոյակա՛ն։ Օրհնութիւն ՚ի բարձունս եղողին ՚ի հօրէ հոգւոյն սրբոյ. որով առաքեալքն արբեցան անմահական բաժակն. և հրաւիրեցին զերկիրս ՚ի յերկինս։

Կենդանարար աստուած մարդասէր հոգի ըզժողովեալըն միաբանական սիրով լուսաւորեցեր հրեղինօք լեզուօք. վասն որոյ և մեք այսօր տօնեմք ըզգալուստ քո սուրբ։ Ջուարճացան քո գալստեամբըն սուրբ առաքեալքըն գոչելով ՚ի միասին. ըզցրուեալսն ՚ի միմեանց բազմաձայն լեզուօք վասն որոյ և մեք այսօր տօնեմք ըզգալուստ քո սուրբ։ Հոգեւորական սուրբ մըկրտութեամբ զարդարեցեր նոքօք ըզտիեզերս ՚ի ըզգեստս լուսափայլս և նորափետուրս. վասն որոյ եւ մեք։

Արձակման Սաղմոս Գլ. ՃԽԲ ։

Կց. Հոգի քո սուրբ և բարի առաջնորդեսցէ
ինձ 'ի յերկիր ուղիղ։

Փխ. Տէր լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր լեր խըն-
դըրուածոց իմոց ճշմարտութեամբ քով։

Լուր ինձ արդարութեամբ քով, եւ մի մտաներ
'ի դատաստան ընդ ծառայի քում, զի ոչ արդա-
րանայ առաջի քո ամենայն կենդանի։

Հալածեաց թշնամին զանձն իմ, խոնարհ արար
յերկիր զկեանս իմ, և նստոյց զիս 'ի խաւարի
որպէս մեռեալ յաւիտենից։

Ձանձրացաւ յիս հոգի իմ, և սիրտ իմ խռովեցաւ
յիս։

Յիշեցի զաւուրսն զառաջինս, խորհեցայ յամե-
նայն գործս քո, յարարածս ձեռաց քոց խորհե-
ցայ, եւ համբարձի առ քեզ զձեռս իմ։

Անձն իմ որպէս երկիր ծարաւի է առ քեզ, վաղ-
վաղակի լուր ինձ Տէր, զի նուաղեցաւ յինէն
հոգի իմ։

Մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն, նմանիցիմ
այնոցիկ որք իջանեն 'ի գուբ։

Լսելի արա ինձ առաւօտու զողորմութիւնս քո,
զի ես 'ի քեզ Տէր յուսացայ։

Ցոյց ինձ ճանապարհ՝ յոր եւ գնացից, զի առ
քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ։

Փրկեա զիս 'ի թշնամեաց իմոց Տէր, զի զքեզ ա-
պաւէն ինձ արարի։

Ուսո՛ ինձ առնել զկամս քո, զի դու ես Աստուած իմ։

Հոգի քո բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ։

Վասն անուան քոյ Տէր կեցուսցես զիս, արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ։

Ողորմութեամբ քով սատակեա զթշնամիս իմ եւ կորո՛ զամենայն նեղիչս անձին իմոյ, զի ես ծառայ քո եմ։

Ալէ. Որթի. Աւետարան. ապա Քարոզ «Գոհաբանելով»։ Կեցո։

ԿԱՐԳ

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ՀՈԳԵԳԱԼՍՏԵԱՆ

Տէր զի բազում, խոր. ատօքն, Տես յէջ 1—50։

Կանոնագլուխ Ակ. «Ասաց անզգամն» Տես յէջ 17։
Հեփեսակ շար. «Համբարձաւ Տէրն մեր» » » 292։
Օրհնութիւն. «Առաքելոյ աղաւնոյ» » » 299։
Քարոզ Ակ. «Վասն ուղղելոյ» » » 53։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս Աստուած, և հոգ

ուղիղ նորոգեա 'ի փորի՞ իմո՛ւմ: Մի՛ ընկենուր զիս Տէրյերեսաց քոց. և զհոգի քո սուրբ մի հա-
նե՞ր յինէ՛ն։

Ալէ։ Թե՛ւք աղաւնւոյ արծաթապատ և Թիկնա-
մէջ նորա 'ի գո՞յն ոսկւո՛յ։ Ի գումարե՛լ երկնա-
ւորին զԹագաւորս 'ի վերայ նորա, ձիւնացին 'ի՞
Սաղմո՛ն։

Փա՛ռք եւ երկր։ Ա՛յժմ և միշտ։

Հարց ամ. « Զհոգւոյն զգալուստն » է-ր տօղօք.

ԵՐԳ ԶԿՆԻ ԻՒՂԱԲԵՐԻՑ ԱՒԵՑԱՐԱՆԻՆ

Իջեալ Հոգին յառաքեալսն. եւ հրաշինեաց զընտրեալսն անկէզ 'ի սուրբ վերնատանն. եւ հանգեաւ նոքօք յազգս մարդկան զանազան լեզուաց բաժանմամբ։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

Զգալուստ հոգւոյն օրհնեսցուք, զհոգւոյն սրբոյ
օրհնեսցուք ըզգալուստ։
Եկեղեցիս բարեբանեցէք զԱստուած, եւ զՏէր
յաղբերացն Խորայելի։

« Սբ. Ած. որ եկիր եւ հանգեար յառաքեալսն։ »

է Թաքուրէն

Տար. դպ. « Առաքելոյ աղաւ. » Տէ՛ս յէջ 299։

Գիրք Է տաղ Սաղմոս։

Այլ · այլ · Հոգի քո սուրբ և բարի առաջնորդեսցէ ինձ 'ի յերկիր ուղիղ ·

Աւետարան · և այլ Անդաստան

այլ Շարական հանգստեան ։

Ակ. Արարի՛չ աստուած եւ ըստեղծիչ ազգի մարդկան, մի՛ անտես առնէր ըզննջեցեալսըն մեր, այլ հանգո՛ զհոգիս նոցա ընդ սուրբըս քո։ Որդի՛դ միածի՛ն յարութիւն տիեզերաց, մի՛ ան ։ Հոգի՛դ ճըշմարիտ մըխիթարիչ սըգաւորաց, մի՛ ան ։

Ուրա՛խ լեր աստուա՛ծածի՛ն տաճա՛ր անխախտե՛լի զքե՛զ մեծացուցանե՛մք ։ Յղա՛ցար անարատաբա՛ր և զաստուած վայելչապէ՛ս ծընա՛ր · ուրախ ։ Երգէ՛ մարգարէն սո՛ւրբ է տաճա՛ր քո սքա՛նչելի՛ արդա՛րութեամբ, և դո՛ւռն երկնա՛յին · ուրախ լեր ։

Սեղան քո տէր զօրութեանց հաւատով կանգնեցաւ 'ի խորանի քում. եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։ Վէմ պատուական 'ի խորանի քում հիմնեցաւ այսօր, եկայք ժողո։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

Ի սմա մատուցաւ ճշմարիտ պատարագ և զենումն անապական. եկայք ժողովուրդք երկրպագեսցուք։

Այժմ եւ միշտ եւ։

Եւ նորոգող սուրբ հոգի, յորժամ նորոգես զպականեալսն. յայնժամ շնորհեա և մեր ննջեցելոցն արժանաւորել հանգստեան օթեւանի սրբոցն։

Սաղմ. կղ. Եղիցին ականջք։ Փոխ. Ի խորոց կարդացի։
Տես յէջ 179.

Աւետարան. Հոգւոց և այլ Շարական։

Բկ. Երրորդութիւն անբաժանելի

և զօրութիւն երկնային. լոյս ծագեալ յաշխարհ. Ներմա: Հանեցուք զօրհնութիւնս երգով. Որ էջըն յերկնից այսօր եւ հանգեաւ յառաքելոցն ճշմարիտ սուրբ հոգին. Ներ: Որ 'ի խորհուրդըս փըրկական ս, այսօր ընդ իջանել յառաքելսն ծանուցան մարգարէին.

Ներմա:

Նորատեղծեալ. Տէ. յէջ. 62:

Ի Պատարագին «Մեղեդի»

Այսօր Հոգին սուրբ եկեալ
Յերկնից կամաւ Հօր իջեալ
Լեզուք հրեղէնք բաժանեալ
Ի յառաքեալըն հանգեալ:

Ժամամուտ

Աստուած զքեզ խոստովանիմք զսուրբ Հոգիդ և երկրպագանեմք, որ ես պատճառ կենդանութեան եղելոց և խաղաղարար աշխարհի. որ ըզտգիտութիւն աշակերտացն բազում գիտութեամբ

լցեր, և 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ անճա-ռելեօք ցուցար նոցա. աղաղակեմք Տէր խնայեա և կեցո զմեզ։

Ձայն Տարական

ԲՅ. Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ:

Որ 'ի հարաշարժ 'ի յաղբերէն յառաջ բղխեալ անհատաբար 'ի յորդւոյ տիրապէս սուրբ հոգին, այսօր 'ի յերկնից սաստիկ հեղեալ 'ի դաս առաքելոցըն լցուցիչ բոլո-րից. ընդ նմա օրհնեսցուք երկրպա-գելով։ Որ յանընսկիզբն և ի միշտ 'ի յէէն նոյնագոյ բընութեամբ անորիշ բաժանմամբ 'ի յորդւոյ. արարչակից սուրբ հոգին. այսօր հրով բաժանեալ լեզուս քարոզիցն, 'ի լոյս ածեալ զազգըս մարդկան բաժանմամբ պէսպէս շընորհաց. ընդ նմա։ Որ 'ի վերայ ջուրցըն գոլով փոյացոյց զարարածս, անանջրպետն

՚ի հօրէ և յորդւոյ իշխանակից
սուրբ հոգին. այսօր վերածնեաց
զազգս ամենայն ջրով, կենդանւոյ
բղխեալ յերուսաղէմ. ըղձա օրհնեա:

Գիրք Լ տող Սաղմոս:

Ալէ. ալէ: Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր, և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան, և հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա:

Սրբասացութիւն. « Հրեշտակային »: Տէ. յէջ 182:

Շարականք նախ քան զԱղօթս սրբոյ Պատարագին:

ԲԳ. Սարսափելի հողմոյ նըման ահեղագոչ սաստիկ հնչմամբ, երեւեցար ՚ի վերնատանն հոգիդ դասուն երկոտասան. որք առ ՚ի քէն մըկըրտեցան որպէս զոսկի հրով մաքրեցան մաքրեալ ՚ի մէնջ ըզմէգ մեղաց և ըզգեցո ըզլոյս փառաց: Եկիր յերկիր աստուածաբար դատել զաշխարհ՝ իշխանաբար. ընդ արդարութեան.

ընդ մեղաց և ընդ չարին դատաստանաց. բացեր ըզգանձդ անհիւթական պարգևս եսուր որդւոց մարդկան. մաքրեա ի մէնջ ըզմէդ մե ։ Սէրն ՚ի սիրոյ զսէրդ առաքեաց յինքըն զանդամս իւր քեւ յօդեաց. զեկեղեցի իւր զոր շինեաց, եօթըն սեամբ քո հաստատեաց. տընտես ՚ի նմա եդ զառաքեալսն, եօթնեակ շնորհօք քո զարդարեաց. մաքրեա ։

Աղօթք և տղա Հայր երկնաւոր ։

Բէ. Այսօր երկնայինքն ուրախացան ընդ երկրաւորացս նորոգումն. քանզի նորոգողն էից Հոգին էջ ՚ի սուրբ վերնատունն, որով նորոգեցան դասք առաքելոցն ։ Այսօր հոգանիւթեայ բնութիւնս ցընծայ ընդ հօր հաշտութեան. քանզի որ երբեմն զհոգին ՚ի մարդկանէ մարմին եղե-

լոց· դարձեալ վերըստին ըղձոյն պարգեւէ։ Այսօր մանկունք եկեղեցւոյ տօնեն ցնծութեամբ զգալուստ սուրբ հոգւոյն· որով զարդարեցան 'ի զգեստըս լուսափայլս և գերապայծառս· երգեն ընդ սրովբէին զերեքսըրբենին։

Աղօթք և տղ Որդի Աստուծոյ·

Որ 'ի վերայ բղխեալ գաւազանին յեսսեայ հանգեալ եօթնարփեան շնորհօք, հոգի աստուծոյ և խորհըրդոյ, հոգի հեզութեան և զօրութեան, հոգի իմաստութեան և գիտութեան, հոգի երկիւղի աստուածպաշտութեան· աղաչեմք շնորհեա և մեզ ողորմութեամբ 'ի քոց պարգեւացդ։ Որ զգուշակեալըն քո եսայեաւ ելից օծեալն 'ի քէն մարմնով· ասէ հոգի տեառն 'ի վերա,

իմ. զոր 'ի տնօրէնութեանն խո-
նարհութեամբ ընթերցեալ որ վասն
մեր զբանն մարգարէին. աղաչեմք
շնորհեա։ Որ զառաքումն առ 'ի հօրէ
և 'ի հոգւոյդ բանին յաշխարհ.
մարգարէիւքն ծանուցեր, զոր
'ի դիմաց մարդացելոյն բարբառէր
առ մարդկութիւնս տէր տէր առա-
քեաց զիս և հոգի նորա. աղ։

Աղօթք և առ Հոգի Աստուծոյ.

ՏԱՂ

Ներհիւսեսցուք զքաղցր եղանակ վայելչահիւս
երից անձանց. ծնողին և ծնեցելոյն և բղխեցե-
լոյ Սրբոյ Հոգւոյն։

ԿԱՐԳ

ՇԲ. ԵՐԵԿՈՑԻ Է. ԱԻՈՒՐ ՀՈԳԵԳԱԼՍՏԵԱՆ

Սաղմոս Գլ. ԻԲ. ձայնիւ.

Տէր հովուեսցէ զիս, և ինձ ինչ ո՛չ պակասեսցի։
Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոյց զիս, եւ առ ջուրս հանգստեան սնոյց զիս։
Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջնորդեաց ինձ 'ի ճանապարհս արդարութեան վասն անուան իւրոյ։
Թէպէտ եւ գնացից ես 'ի մէջ ստուերաց մահու, ո՛չ երկեայց 'ի չարէ, զի դու Տէր ընդ իս ես։
Ցուպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարեսցեն զիս։
Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան, ակն յանդիման նեղչաց իմոց։
Օծեր իւղով զգլուխ իմ, բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս։
Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեսցէ զամենայն աւուրս կենաց իմոց, բնակել ինձ 'ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս։

Աւետարան. Խոնարհեցո, Ապրեցո. Լոյս՝ զուարթ։
Մեսեդի. «Աստուած Աստու։» «Ցեղիցն արեգական»։
Քարոզ. Աստացուք։
« Սուրբ Ած. որ եկիր և հանգեար յառաքեալսն »

Հմ. Դյ. Հոգին սուրբ է՛ր միշտ և՛ է
և եղիցի. ո՛չ ընկըսեալ եւ ո՛չ դադարել

եալ. այլ միշտ ընդ Հօր և ընդ որ-
դւոյ կարգեալ եւ Թըւեալ, և միշտ
օրհնեալ է ի յաւիտեան: Էր միշտ
ընդունող սըրբող, և լցուցիչ աստ-
ուածայուցիչ. և միշտ ընդ Հօր և
ընդ որդւոյ կարգեալ և Թըւեալ
և միշտ օրհն: Մշտաշարժ ինքնաշարժ
ինքնիշխան ինքնազօր ամենազօր.
վասըն զի շընչէ ուր կամի, յորքան
ախորժէ յորժամ և որքան. և միշտ
օրհն: Ինքըն յինքեան նոյն միշտ
ընդ որըս դամսեցաւ աներևոյթ ան-
ժամանակ, անայլայլելի անփոփո-
խելի. և միշտ օրհն: Առանց որ-
քանութեան, առանց որպիսութեան
առանց տեսութեան անչօշափելի.
և միշտ օրհն: Տէր առաքիչ որոշիչ,
տաճար առնէ ինքըն ինքեան, ա-
ռաջնորդէ, զօրացուցանէ, որպէս և
կամի բաժանէ ըզշնորհս. և միշտ

օրհ։ Կեանք եւ կենդանարար, լոյս և գոյացուցիչ լուսոյ, ինքըն բարի աղբիւր բարութեան, Հոգի ուղիղ առաջնորդականն, եւ միշտ օրհ։ Հոգի զօրութեան եւ երկիւղի, որ-բով Հայր ճանաչի և որդի փառաւորի. որոց մի կարգ, մի պատիւ, մի երկրպագութիւն, կատարելութիւն սրբութեան, եւ միշտ օրհ։

Արձակման Սաղմոս Գլ. ՂԲ։

Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած։ Հաստատեաց զաշխարհ զի մի սասանեսցի, պատրաստ է աթոռ քո 'ի սկզբանէ յաւիտենանս դու ես։ Ամբարձան գետք Տէր, և ամբարձին գետք ըզձայնս իւրեանց, և յարիցեն գետք 'ի գնացս իւրեանց։

Ի ձայնէ ջուրց բազմաց սքանչելի եղեն զբօսանք ծովու։

Սքանչելի ես դու Տէր 'ի բարձունս, վկայութեանց քոց մեք յոյժ հաւատացաք։

Տան քում վայելէ սրբութիւն, Տէր ընդ երկայն աւուրս։

Աւետարան. ապա Խնդրեսցուք. Կեցո։

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՅԻ ՏՕՆԻ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Խոնարհեցո։ Ապրեցո։ Լոյս զուարթ։

Մեսեդի, «Աստ օրհնեցէք»։ «Ո կայք 'ի տունն»։

Սբ. Ած. որ խաչեցար վասն մեր

Հմբ. Գյ. Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի, քանզի Քրիստոս արքայն երկնից այսօր պըսակեաց ըզքեզ խաչիւն իւրով. և զարդարեաց զամուրըս քո սքանչելի փառօքն իւրովք։ Խընդա յոյժ դուստրըր Սիոնի. քանզի երկիրս երկինք եղեն այսօր վերստին քո նորոգմամբ, և թագաւորն երկնաւոր հաճեցաւ բընակիլ 'ի քեզ։ Ընդ դաս երկնաւոր զօրացըն վեր-

առեալ տօնեմըք քեզ այսօր զանդադար փառատրութիւնս, ուրախ լեր հարսն անարատ անքըննին քո խորհրդով։

Խորան սրբութեան կանգնեցաւ սուրբ եկեղեցի, և քրիստոս թագաւորն ՚ի սմա պատարագեալ. եկայք հաւատացեալք երգեսցուք քրիստոսի երգ նոր։ Դասք հրեշտակացըն վայր իջեալ յերկնից երգեն ասելով, հրաշալի ձայնիւն եղանակելով, երգեն զերգս օրհնութեան երրեակ սրբասաց ձայնիւ։ Ուրախ լեր բերկրեալ հարսնացեալ սուրբ եկեղեցի. պայծառացո զմանկունըս քո յօրհնաբանութիւն. ծագողին ըզ շող լուսոյ ՚ի քեզ մայր եկեղեցի։

Քարոզ Խնդրեսցուք. Կեցո։

ԿԱՐԳ

ԱՌԱԻՕՏԵԱՆ

Օրհն. « Ուրախ լեր սուրբ եկեղեցի » Տե՛ս յէջ 315 ։
Քարոզ « Վասն 'ի վերուստ » » » 52 ։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա ։
Տէ՛ր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ ո՞վ բնակեսցի 'ի լերառը՞ն սուրբ ք՛ո ։ Որ գնա՞յ անբիծ, գործէ զարդարութիւն, խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի՞ իւրո՞ւմ ։
Ալէ՛՛ ։ Մե՛ծ է Տէր և օրհնեալ է յոյժ, 'ի քաղաք Աստուծոյ մերոյ, 'ի լերառըն սո՞ւրբ նորա՞ ։
Հաստարմա՞տ ցնծութեամբ ընծայեցէ ամենայն երկիր. լերինք Սիօնի, կողմանք հիւսիսոյ 'ի քաղաք Թագաւորի՞ն մեծի՛ ։
Փառք և եր ։ Այժմ եւ ։

Հարց. Այսօր պայծառ, խաղ տաղօքն ։

Մեծ. Անսկզբնական բանին հօր ։ Տե՛ս յէջ 123 ։

ԱՌԱԻՕՏՈՒ ԵՐԳ

Տան քում վայելէ սրբութիւն, Տէր ընդ երկայն աւուրս ։
Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ, զգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած ։

Սուրբ Ած. որ խաչեցար վասն մեր։

Շար. Դկ. է Թափօրէն

Էջ միածինն 'ի հօրէ և լոյս փառաց ընդ նմա. ձայնք հնչեցին սանդարամետականք անդնդոց։ Տեսեալ ըզլոյս մեծ հայրապետին գրիգորի, պատմէր ցնծութեամբ հաւատացեալ արքային։ Եկայք շինեսցուք սուրբ ըզխորանն լուսոյ, քանզի 'ի սմա ծագեաց մեզ լոյս 'ի հայաստան աշխարհի։

Գիրք Ե– տող Սաղմոս։

Ալէ". ալէ"։ Որպէս սիրելիք են յարկք քո Տէր զօրութեանց. ցանկայ և փափաքէ անձն իմ 'ի գաւիթս քո։

Աւետարան. Ե– տող Անդաստան։

Յաւարտմանն՝ Շար. Հանգստեան

Դկ. Թագաւոր փառաց քրիստոս անմահութեանց բաշխող, 'ի փառա-

ւորեալ գալստեանըն քո արժանա-
ւորեաց ըզննջեցեալսն մեր. դասակից
լինել սրբոց քոց, մարդասիրա-
պէս որ ես միշտ յաթոռ փառաց:
Զորս հաւասարեցեր ընդ սուրբս
քո, հաղորդիլ մարմնոյ և արեան
քոյ տէր, այսօր ընկալեալ հանգո
զհոգիս նոցա կենագործելով 'ի
կեանսըդ յաւիտենից. մարդասի:
Յորժամ առնես զհատուցումըն տէր
և սուրբըք քո պարծեսցին 'ի քեզ,
յայնժամ խնայեա 'ի դաւանողըս
քո, դասաւորելով յաջակողմեան դա-
սուն, մարդասիրապէս:

Աստուածածին սուրբ կոյս ան-
հարսնացեալ մարիամ, որ օրհնեալդ
ես 'ի կանայս, զքեզ օրհնեմըք միշտ
որ արժանիդ ես մեծացուցանեմք:
Անապական տաճար և առագաստ
լուսոյ, որ 'ի քեզ փեսայացեալ բա-

նըն կենաց բնակեցաւ. զքեզ օրհ.
Հուրըն կենդանի որ 'ի մօրենին
վառեցաւ. զոր անվընաս յարգանդէ
քում կրեցեր և ծընար աստըւած և
մարդ. զքեզ օրհ:

Որ յանըսկիզբն էէն անյեղապէս
ծընեալ և սրովբէականըն ծածկէիր
Թեւօք, այսօր ըզպարագրեալն մարմ-
նով ցուցեր զաստուածութեան քո
զփառս աշակերտաց քոց տէր, քո
ամենապայծառ ծագմամբք ողորմեա
մեզ աստըւած: Որ զըստուերական
օրէնս մովսիսական տառիցն. 'ի
սինէականըն խօսէիր լերին, այսօր
ըզմովսէս և զհեղիաս ածեալ 'ի մե-
ռելոց և կենդանեաց 'ի տեսիլ փա-
ռաց քոց. քո ամե:

Փառք Հօր և:

Որ զօրինակ մեծի գալըստեան քո
տէր 'ի Թափօրականըն ծանուցեր լե-

րին. քա՜նզի տեսի՛ն դասք առաքե-
լոցն ըզնախա՛նձարսն եկեա՛լ փառօ՜ք
խօսէին զելի ցն յե՛րուսա՛ղէմ զխոր-
հուրդ. քո:

Այժմ եւ միշտ եւ.

Ո՞ր ըզգըժո՜խս աւերե՛ցեր և ըզգեր-
եա՛լսըն փրկեցեր եւ զարգելեա՛լսըն
վե՛րածեր 'ի յոյս կե՛նա՜ցըն յաւի-
տենից. ողորմե՛ա տէր հրաժարե-
լո՛յս զոր հրա՛ւիրեա՜լ առ քե՛զ կո՜չեցե՛ր:

Սաղմոս «Ի խորոց կարդացի.» Տե. յէջ 33
Աւետարան. տպ. «Նորաստեղծեալ» » » 62

Մեղեդի ի պտտաբերէն

Ի յԵրուսաղէմ գնամք 'ի յայն աստուածաշէն քաղաքն, 'ի յայն գեղեցկաշէն տաճարն, 'ի յայն շուշանի սիրոյ:
Այսօր հարսն լուսոյ զգեցեալ ծիրանի գեղեցիկ:

Խնդա յոյժ դո՛ւստր լուսոյ մայր
սո՛ւրբ կա՛թողի՛կէ՜ մանկամբ քո սի-

օն. զարդարեալ պճնեա հարսըն պան-
ծալի երկնանըման լուսաճեմ խորան.
զի օծեալն աստուած էնն 'ի յէէն
անծախապէս. 'ի քեզ միշտ պատարա-
գի, հօր 'ի հաշտութիւն մեզ 'ի քա-
ւութիւն բաշխէ զմարմին և զարիւն
իւր սուրբ. վասն իւր կատարման
սուրբ տնօրէնութեան, շնորհէ զթո-
ղութիւն կանգնողի տաճարիս:

Ժամամուտ

Զխաղաղութիւն շնորհեա եկեղեցւոյ քում սրբոյ, զխաղաղութիւն եւ զանշարժութիւն 'ի թշնամեաց պատերազմէ. և հաստատեա 'ի մի հաւատ զկաթուղիկէ եկեղեցի, զքեզ խոստովանիմք Տէր և Աստուած, կեցո զմեզ:

Ճաշու Շարական

Տէր Թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ:

Գյ. Այսօր ուրախացեալ ցնծան
երկնիք բազմութիւնքն 'ի նաւա-

կատիս սուրբ եկեղեցւոյ, քանզի շնորհեցաւ մեզ քահանայապետ յաւիտենից, ՚ի լուսաւորել զկաթուղիկէ սուրբ զեկեղեցի, փառք գալըստեան քո տէր: Այսօր սիւն լուսոյ հովանի եղեւ մեզ ՚ի բարձանց. քանզի թագաւորն երկնաւոր եկաւորի ՚ի սուրբ եկեղեցի. եւ զօրք հրեշտակաց ծաւալեալ տօնեն ընդ մարդկան. փառք գա:

Այսօր քահանայապետ ճշմարիտ աստուածային օրինօքն պատուեալ. կանգնէ զքառանկիւն սեղան խաչին, արժանապէս պատարագեալ բաշխէ զմարմին և զարիւն տեառըն, մաքրապէս մերձեցարուք փըրկեալքդ նորոգ ժողովուրդք, և հայցեցէք ՚ի քրիստոսէ, զի շնորհեսցէ զսա մեզ ընդ երկայն աւուրս:

Սրբասացութիւն «Հրեշտակային» Տեռ յէՂ 182:

ՑԱՂ

Եկեղեցի կանգնեալ խորան
Գմբէթըն բարձր երկնից նըման,
Խաչն 'ի վերայ տէրունական
Զօրից ծագեան դատողական։
Անդ քաւութեան եդեալ սեղան
Մատչի խորհուրդ մարմնոյ 'ւ արեան.
Պահեա ըզսա Տէր անսասան
Այժըմ եւ միշտ և յաւիտեան։

ԿԱՐԳ

ՇԱԲԱԹ ԵՐԵԿՈՅԻՑ ՍՈՎՈՐԱԿԱՆ ԱՒՈՒՐՑ

Խոնարհեցո։ Ապրեցո։ Լոյս զուարթ։

Մեսեդի. «Սիրեցի զի լուիցէ։» «Զի խոնարհե։»

Քարոզ։ Ասասցուք։ Ս. Աստուած որ յարեար։

Հփ. Այ. Սուրբ ես տէ՛ր զօրութեանց որ բնակեալդ ես 'ի յե՛րկինս և բա-րեբանի՛ս 'ի սրբո՜ց քո՛ց։ Երկնայի՛ն զօրութի՛ւնք, սե՛րովբէք եւ քերո՛ւ-

բէք. անդադար օրհնեն սուրբ զա-
նունըդ քո։ Քահանայք ընդ նոսին
պաշտօնեայք և ժողովուրդք. երկըր-
պագեսցուք տէրութեանըդ քո։
Լոյսդ որ յառաջ քան զյաւիտեանս
՚ի հօրէ առաքեցար, և լուսով իմա-
նալեաւ լըցեր զարարածս. օրհնեալ
ես Թագաւոր յաւիտենից։ Որ ըզ-
լոյսն ՚ի սկըզբանէ հաստատեցեր վե-
րըստին. և զխաւարն անգիտութեան
յարութեամբըդ քով հալածեցեր.
օրհնեալ ես։ Ուստի և մեք լուսա-
ւորեալքս ընդ լուսեղէն զըւարթ-
նոցն. երգեսցուք ցնծութեամբ ՚ի
յարութեան երեկոյիս, օրհ։

Երկնաքաղաքացին յովհաննէս
մեծն ՚ի ծնունդըս կանանց, քարո-
զէր յանապատի ազգ արարոց բար-
բառոյն ըզծագումըն լուսոյ արեգա-
կանն արդարութեան։ Ճշմարիտ

մա՛րգարէ և ձեռնա՛դրող որդւո՛յն աստուծոյ, յա՛ռաջընթա՛ց կարապե՛տ և պատմող աստուածայի՛ն օրինացն, հա՛րդե՛ր ճա՛նապարհս թագա՛ւորին յաւիտենի՛ց ։ Յանօրէ՛ն գինա՛րբուսն մոլեգնեա՛լ հերովդիա՛դայ, 'ի պարգևս մա՛սին խնդրեր ըզգլուխ մարգարէին, չի՛ջուցանե՛լ զա՛րուսեակն և զանա՛գօտ լապտե՛րին։

Փառք Հօր եւ.

Արքուհւոյ աստուածածնին բարեխօսո՛ւթեա՛մբ պարգեւեա՛ երկրպագուացս ամե՛նասուրբ երրորդո՛ւթեանդ զյարութի՛ւն յուսոյ կենա՛ցըն յաւիտենի՛ց ։

Այժմ եւ միշտ.

Զհաւատացեալ ժո՛ղովուրդըս սուրբ ե՛րրորդո՛ւթեա՛նդ, և զապա՛ւի՛նեա՛լս 'ի խորան փառա՛ց քոց. պահ-

եւ անխըռով ՚ի խաղաղութեան ։

Կոփ. Որ ըզխորհուրդս փըրկականս աստուածգիտութեան շնորհեցեր մեզ ՚ի ձեռն քահանայապետին քո եւ վըկայի ։ Նորին աղաչանօք խընայեա ՚ի մեզ ։

Կցուրդ է տօնի Աստուածոյ

Ի քէն հայցեմք բազումողորմ ՚ի ձեռն սըրբոցքոց առաքելոցն . խընամեա տէր ՚ի յանձինս մեր ։ զոր ընտրեցեր յառաջգիտութեամբ զարժանացելոցն անձինս . տըպաւորեալ ՚ի նոյն գըրոց շնորհաց քոց , որով վանեալ հերքեցին զապըստամբ զթըշնամին . բարեխօսութեամբ սոցա խընամեա ։ Որք ըզխաւարին անգիտութեան մերկացին յամենայն ազանց ,

զգեստաւորեալ զհեթանոսս, առաքելական կոչմամբ 'ի յոյս կենացըն յաւիտենից, բարեխօսութեամբ սոցա խնայեա։ Վասն որոյ և մեք հաւատացեալքս կատարեսցուք ըզ յիշատակ սըրբոց առաքելոցն. աղաչեմք ըզքեզ որ միայն գըթածդ ես. առատաձեռնեա 'ի մեզ ըզմեծ քո ողորմութիւնդ. տէր որ կեցուցանես զամենայն արարածս։

« Երբեմն կցուրդ եւ այս »։

Այսօր աղաչեա մայր աստուածոյ ըզծնեալն 'ի քէն փառօքն մեր, զի ընդ նըմին պահելով սուրբ յարութեամբ նորա նորոգեսցուք. առ նա միշտ բարեխօսեա կեցուցանել ըզմեզ։

Եւ համբարձեալ ըզձայնըն յուդայի խնդրելով 'ի տեառնէ ըզտենչալին ամենեցուն սուրբ ըզխաչն. և հաւատով գոչէր եկայք երկըրպագեսցուք աստուածային տուրք նըշանիս. մեծացուցանելով ըզծնեալն 'ի կուսէն։

ԿԱՐԳ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՐԱԿԷԻՑ

Ժամամուտ

Միածին որդի և բանդ Աստուած և անմահ էութիւն, որ յանձն առեր մարմնանալ 'ի սրբուհւոյ Աստուածածնէն և 'ի միշտ կուսէն, անփոփոխելեդ մարդ եղեալ խաչեցար Քրիստոս Աստուած մեր, մահուամբ զմահ կոխեցեր, մինդ 'ի սրբոյ Երրորդութենէն, փառաւորակից ընդ Հօր և սըրբոյ Հոգւոյն, կեցո՛ զմեզ։

Ճաշու Շարական Յարութեան

Տէր Թագաւորեաց զվայելչութիւն զգեցաւ.

Այ. ԶԹագաւորըն փա՛ռաց քրի՞ստոս որ վասըն մե՚ր մարմնացա՛ւ ՚ի սըրբոյ կուսէն և խաչի հա՛մբերելով, միաբանութեա՛մբ երգո՛վ բարե՛բա՛նեսցո՛ւք: Ո՛ր ըզԹաղո՛ւմն երեքօրեա՛յ յա՛նձն էա՛ռ յարուցեա՛լ ՚ի մեռելոց իշխանութեամբ. միա: Կա՛րողապէ՛ս ըզգլուխըս դը՛ժոխո՛ց խորտա՛կեաց. եկեղեցւո՛յ իւրում զգեցո՛յց զմեծ վա՛յելչութիւն. միաբանու:

Աէ. Թա՛գաւորեաց աստուած ՚ի՛ վերա՛յ հե՛Թա՛նոսաց, և լուսազարդեա՛լ պայծառա՛ցո՛յց սուրբ զե՛կե՛ղե՛ցի. ժո՛ղովո՛ւրդք ըզքրիստո՛ս բարեբա՛նե՛ցէ՛ք: Զգե՛ցաւ տէր զօրութի՛ւն ընդ մէջ ի՛ւր ա՛ծաւ, քանզի չիջո՛յց զխա՛յԹոց մա՛հո՛ւ խա՛չի ու ի՛ւրո՛վ

ժողո։ Յարեաւ աստուած եւ տիե-
զերք ամենայն նորափետուր զարդա-
րեցան. և մանկունք հաղորդեցան
մարմնոյ և արեան կենարարին. ժո-
ղովուրդք ։

Բյ. Թագաւորին յաւիտենից մա-
տուսցուք զօրհներգութիւն որ ՚ի կու-
սէն մարմնացաւ. հաստատեաց զաշ-
խարհս ՚ի հաւատս անսասանելի.
փառք նմա այժմ և յաւիտեան։
Որ կամաւ համբերեր մահու խաչի ան-
տըուած բանն. և եհեղ զարիւն իւր
սուրբ ՚ի փրկութիւն տիեզերաց.
փառք։ Աստուածապէս յարուցեալ
՚ի նորափոր ՚ի վիմէն. լուսազարդեաց
զեկեղեցի իւր սուրբ, ՚ի փառս եւ
՚ի գովեստ անուան իւրոյ. փառ։

Բէ. Օրհնութիւն ՚ի բարձունս տը-
նօրինեցելոյն ՚ի կուսէն Թագաւորին
մերոյ. ալէլուիա ալէլուիա։ Օրհ-

նութի՛ւն 'ի բարձրո՛ւնս անսասանելի՛ և
հաստատո՛ւ՞ն յուսո՛յն մերոյ. ա՛լէ՛:
Ո՛րհնութի՛ւն 'ի բարձրո՛ւնս անբաժա-
նելի՛ և միանա՛կա՞ն սուրբ երրո՛րդու-
թեանն. ա՛լէ:

Գյ. Զթա՛գաւո՞րըն քրիստո՛ս օրհ-
նո՛ւթեամբ երգո՛վ բարեբանեցէ՛ք ա-
մենա՛յն երկի՛ր: Արա՛րողին երկնի՞ եւ
երկրի մատուցո՛ւք երգո՛վ գոհա՛բա-
նութի՛ւն ամենա՛յն երկի՛ր: Երրո՛ր-
դութեանն և մի՛ա՞ստուածութեանն
մատուցո՛ւք պատի՛ւ երկրպագու-
թի՛ւն յաւիտեա՛նս ամէ՛ն:

Գկ. Լո՛ւսով աստուա՛ծութեա՞ն քո
քրիստոս լուսաւորեցե՛ր սուրբ զեկե-
ղեցի՞. պա՛հեա՛ ըզսա անշա՞րժ յա-
ւիտեա՛ն: Տօ՛նէ այսօ՛ր յերո՞ւսա՞-
ղէմ. հաւատա՛ցելո՞ց բազմո՛ւթեամբ
զնա՛ւակատի՛ս սուրբ եկեղե՛ցւո՞յ.
պա՛հ: Բացան դրո՛ւնք հաւատո՛յ նո՞ր

սրահի ընդունել զանմահ փեսայդ
յառագաստ. բաշխէ զմարմին քո և
զարիւն. պահ։

Դյ. Թագաւոր քրիստոս էակից
հօր և հոգւոյն, որ վասն մեր
մարմնացար ի սուրբ կուսէն. Թա-
գաւոր փառաց քրիստոս քեզ
փառք։ Որ կամաւոր մահուամբ ըզ
մահ մեռուցեր, և անապական
յարութեամբըդ քո նորոգեցեր զաշ-
խարհս. Թագա։ Որ կենդանարար
արեամբըդ քո լուսաւորեցեր սուրբ
զեկեղեցի, երգեմք քեզ ընդ
հրեշտակս ասելով. Թագա։

Դկ. Որ անքաւելի յաղթող զօրու-
թեամբ թագաւոր ես երկնի և երկ-
րի քրիստոս աստուած, օրհնաբա-
նեմք ըզքեզ։ Որ փառակցութեամբ
ընդ հօր վերօրհնիս յանմահից. եւ
խոնարհեցար մարմին ըզգեցար փա-

ուաց Թագաւոր. օրհ։ Որ կարողա-
պէս ըզմահ կոխեցեր. և յարուցեալ
լուսաւորեցեր սուրբ զեկեղեցի
անմահ էութիւն. օրհ։

Ալէլուխայ Ճաշու Յարութեան

Ա յ։ Դու յարուցեալ գթասցիս 'ի վերայ Սիոնի, ժամանակ գթալոյ նորա հասեալ է ժամ։

Ա կ. Օրհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն 'ի նոր, օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց։

Բ յ. Ծափս հարէք ամենայն հեթանոսք. աղաղակեցէք առ Աստուած ի ձայն ցնծութեան։

Բ կ. Արի Տէր Աստուած իմ 'ի հրամանս քո զոր պատուիրեցեր, եւ ժողովք ժողովրդոց շուրջ եղիցեն զքեւ.

Գ յ. Ուրախ եղեւ Իսրայէլ յարարիչ իւր. որդիք Սիոնի ցնծասցեն 'ի թագաւորն իւրեանց։

Գ կ. Եկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ, որպէս զի ահեղ են խորհրդով քան զամենայն որդիս մարդկան։

Դ յ. Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո, և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ։

Դ կ. Յարեաւ Աստուած և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա. փախեան ատելիք նորա յերեսաց նորա։

ԿԱՆՈՆ

ԳԻՒՏԻ ՆՇԽԱՐԱՑ Ս. ԼՈՒՍԱՒՈՐՉԻՆ ՄԵՐՈՅ

Տէր զի բազում խաչ սուրբն. Տե՛ս յէջ 1—10

Աշխարհ ամենայն. Տե՛ս յէջ 13։

Կանոնագլուխ ըստ ձայնի. Տե՛ս յէջ 16-25։

Օրհ. Գկ. Լերինք ամենայն այսօր ցընծացէք ընդ մեծապայծառ փառա-սըն սեպուհոյ գերազանց լերինն. քանզի ՚ի նմա բնակեցաւ սուրբըն գրիգորիոս սիւն լուսոյ հաստատնեալ ց սուրբ եկեղեցւոյ. որով ցնծայ ՚ի փառս վերնոյն սիոնի։ Որ առաւել խորին խորհրդով խնդայ քան զաբարատեանըն բարձր մասիս. քանզի ՚ի նմա հանգեաւ սուրբըն գրիգորիոս տապանն ապրեցուցիչ ՚ի հոսանաց մեղաց հայաստանեայ ազանց. որով փըր-

կնմըք մինչ 'ի ջուրց հոսանաց ։ Գե-
ղապանծ լուսով բերկրեալ զուարճա-
նայ լեառըն սեպուհոյ հանգոյն սի-
նայի . յորում եկաց կամարն ամպե-
ղէն սուրբըն գրիգորիոս գերահրաշ
լուսով զարդարեալ նըման մովսի-
սի . որով փայլին երեսք շնորհօք
սուրբ հոգւոյն ։ Զօրօք հրեղինաց
պարփակեալ պահի լեառըն հանգըս-
տեան սրբոյն գրիգորի տեսլեամբ
կարմեղայ . զորըս պարսպեն կառքըն
կենդանի մաքրափայլ աղօթք սուրբ
լուսաւորչին հօրըն հոգեւոր , զոր
առ տէր ունիմըք մինչ բարեխօս ։
Համանմանեալ ամովսածնին եսայեայ
կոյծակնամաքուր սուրբ մարգարէին
տէր գրիգորիոս , վեցթեւեան սրով-
բէից կիզիչ կենդանեաց եղեւ տե-
սանող հոգւով կենդանին . զան-
դընդախոր ըզձորըն երկնից կամայ

յօրինեալ ։ Տնօրհնաբաշխ աջոյն յի-
սուսի պատուեցաւ լեառըն սեպուհոյ
'ի տիպ սանիրայ, և ահերմոնի · յորմէ
բղխեաց աղբիւրըն լուսոյ, ջուրըս բա-
րեհամս և վըտակս յորդախաղաց հո-
սանօք · որով ցնծայ երկիրս 'ի բերս
արմըտեաց ։ Ծնընդեամբ սուրբ կու-
սին յայրըն բեթղեհէմ յորդորեցան
դստերքն եւայի լինիլ կուսութեամբ
'ի մայր քրիստոսի · յորում ծագեցաւ
խորհուրդըն պայծառ յերկնանըման
լերինն 'ի յայրին մանեայ մաքրական
վարուք · որով սըրբիմըք մինչ 'ի յաղ-
տոյ մեղաց ։ Խորհուրդ խաչելոյն գե-
րահրաշ տեղւոյն գողգոթայ ծածկա-
պէս 'ի սմին լերին տեսանի, վէմն ար-
քայական սպանմանըն գործի՛ կենաց
արքային 'ի կենաց գործմունըւիրեայ ·
որով փրկեցէ ըզմեզ յաւիտենից
մահուանէ ։ Զխորհուրդ սեպուհոյ

սեպհական փառաց հոգւոյըն սըրբով մարգարէին ծանուցեալ. զոր և հարցանէր զխորանն աստուծոյ եւ ընդլեառըն տեառն թէ ով բնակիցէ. զոր և տեսաք առ սուրբքըն գրիգոր կատարեալ: Անբիծըն վարուք արդարըն հոգւով բանիւ ճըշմարիտ եւ սուրբըն սըրտիւ տէր գրիգորիոս. որում ցանկացան զօրքըն սրովբէից բերանք հրեղէնք յերկնից յերկիր խոնարհեալ 'ի տես մարմնով ճգնողին. որ եւ պատիւ տեղւոյն անուամբըն կոչի: Հովուին հըսկողի ճշմարիտ եւ քաջ հովուին պատկերի հովիւքն եղեն հետեւողք. զոր ամփոփեցին զմարմինըն մաքուր մերձ 'ի յայրըն մանեայ մեզ դեղ ախտից մաքրութեան. որով սրբիմք հոգւով 'ի թու. նից վիշապին:

Քարոզ էջ. « Վասն 'ի գիշերի »: Տես յէջ 53:

ԹԱԳԱՒՈՐ ՑԱՒԻՑԵԱՆ

Այսօր դասք հրեշտակաց ու-
րախանան ընդ ծըգնու-
թիւն սըրբոյն գրիգորի
լուսաւորչին մերոյ բազմաչարչար նա-
հատակին, որոյ այսօր գիւտի պատ-
ուական նշխարացն է յիշա-
տակ:

Քանզի գոչէ եկեղեցի
քո քրիստոս ըզյաղթանակ
մարտ հեղման արեան սորա
'ի վերայ մեծի անուանն
քո տէր:

Բազում համարձակութիւն է սորա
առաջի աստուծոյ 'ի ձեռըն հեղման
սուրբ արեան իւրոյ:

Քանզի յօժարութեամբ մատնեաց
զանձն իւր չարաչար և դառըն տան-

Ջանաց վառըն մեծի անըւանըն
տեառն ։

Քանզի արհամարհելով անարգ-
եաց զանցաւոր ըզկեանս աշխար-
հիս և փափաքեցաւ յաւիտենա-
կան կենացն, և միշտ և հանապազ
ուրախանայ ընդ տեառն իւրոյ
յանըսպառ յուրախութիւնն ։

Փառըք հօրն էականին որդւոյն մի-
ածնի և ազատիչ սուրբ հոգւոյն
վայելէ ։

Փառք պատիւ եւ իշխանութիւն
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի-
տենից ամէն ։

Եւ յորժամ շարժին երկինք եւ
երկիր ի յահէ փառաց բանին
տեառն աստուծոյ ։

Յայնժամ նըստուցանէ ընդ
աջմէ իւրմէ ըզսիրելիս անուան իւ-

րդ ՚ի լուսեղէն խորանըն զուգա-
ւորելով ։

Հրց. Բյ. Որ առաքեցեր ըզսիրելի և զհաւատարիմ քո պաշտօնեայն ըզսուրբ գրիգոր. և ՚ի ձեռըն նորա լուսաւորեցեր ըզհայաստան աշխարհըս. ըզքեզ միշտ օրհնեմք աստըւած հարցըն մերոց ։ Որ ետուր համբերութիւն անտանելի չարչարանաց սրբոյն գրիգորի. և նորին ժուժկալութեամբըն լուսաւորեցեր ըզհայաստան աշխարհս, ըզքեզ միշտ օրհնեմք ։ Որ նորին սուրբ աղօթիւք բարձեր զխաւար կռապաշտութեան ՚ի հայաստան աշխարհէ. և արարեր երկրպագուս ամենասուրբ երրորդութեանդ, ըզքեզ միշտ ։

Գ. Օրհնեցէք ամենայն գործք տեառն ըզտէր օրհնեցէք և բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան ։

Արդ եկայք հաւատացեալք եւ կո-
չեցեալք յորդեգրութիւն սրբոյն
գրիգորի, օրհնեցէք և բարձր ա-
րարէք զաստուածն ամենեցուն։
Ցնծութեամբ տօնեսցուք ըզյիշա-
տակ հայրապետին մերոյ. և ընդ նը-
մին գովեցէք եւ բարձր արարէք
զթագաւորըն մեր քրիստոս։ Քա-
հանայք և պաշտօնեայք հոգեւորա-
կան հընչմամբ գովեցէք ընդ սրբոյ
հայրապետին, եւ բարձր արարէք
սուրբ զհոգին ճըշմարտութեան։

Ըզկուսութիւնըդ քո աստուա-
ծածին անարատ. զոր ոչ բոցա-
կիզեաց հուր աստուածութեանըն
մեծացուցանեմք։ Որ յարգանդի
քում անապականաբար բնակեցաւ
քրիստոս աստուած, և փըրկիչ ան-
ձանց մերոց, մեծա։ Անհասանելի
տերունական յայտնութիւն աշխար-

Հի՛ ծագեցա՛ւ անմատո՛յց լո՛ւսո՛յն
երկը՛րպագեցո՛ւք ։

•• Բարեխօսութեա՛մբ քահա՛նա-
յապետին քո և մը՛կայի՛ն, կեցո
զմե՛զ բա՛զո՛ւմողո՛րմ ։ Աղաչա՛նօք
սրբոյն գրի՛գորի լո՛ւր մե՛զ • որ մի-
ա՛յնդ ե՛ս բա՛զո՛ւմողո՛րմ ։ Նորին ա-
զօթի՛ւք որո՛վ ուսաք ճա՛նապարհ
կե՛նա՛ց, քաւեա ։ տէ՛ր ըզյանցա՛նըս
մե՛ր ։

•• Ա՛ռաջնո՛րդ հաւա՛տո՛յ և լու-
սաւորի՛չ անձա՛նց մերոց տէ՛ր սուրբ
գրի՛գոր • եկա՛յք հաւատա՛ցեալք ՚ի
ձե՛ռըն նորա հա՛նցո՛ւք աստուծո՛յ գո-
հութի՛ւն ։ Մեծ խոստո՛վանողըն քը-
րի՛ստոսի՛ և ըզչարչարա՛նըս յանձն
ա՛ռո՛ղ վասըն մեր տէ՛ր սուրբ գրի՛-
գոր • եկա՛յք լուսա՛ւորեալք ՚ի ձե՛ռըն
նորա հա՛ն ։ Քահանա՛յապե՛տ աստու-
ծո՛յ, ե՛ւ պա՛տմող աստուա՛ծայի՛ն օ-

լինայ տէ՛ր սո՛ւրբ գրի՛գոր, եկա՛յք աշակերտեա՛լք ընդ նըմա՛ երգէ՛սցուք փառք 'ի՛ բարձրո՛ւնս աստուծո՛յ։

Փառք 'ի բարձունս . Տէ․ ձէշ 58։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն, և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն։
Յիշեա Տէր զԴաւիթ, և զամենայն հեզութիւն նորա։

ՔԱՐՈԶ

Առաջնորդք եղեն մեզ ուղիղ գնացիւք 'ի շաւիղըս արքայութեան երկնից մեծապայծառ ջահիւ հաւատով և սիրով իւրեանց, ծագեցին ըզլոյս աստուածգիտութեան 'ի սիրտս մեր, աղաչեմք։
Լուր Տէր և ողորմեա։
Պահպանութեամբ խորհրդոց, բանից և գործոց մերոց, սրբութեամբ փառաւորել զամենասուրբ զԵրրորդութիւնն, զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հոգին յաւիտեանս ամէն. աղա։
Աղաչանօք սրբոց արեամբ նահատակեալ վկայիցն Տէր, որք զանձինս իւրեանց տաճար մաքրեցին հոգւոյդ քում սրբոյ, պարգևեա յերկրի մերում զքաղցրախառն օդ և զզուարճալի զբոյս

առ 'ի լցումն լինիլ ամենայն հարկաւոր պիտոյից
մերոց. աղաչեմք։

Բարեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուածածնին և Յովհաննու Կարապետին, սրբոյն Ստեփաննոսի նախավկային, և սրբոց Առաքելոց, Մարգարէից և Մարտիրոսաց և սրբոյն Գրիգորի մերոյ Լուսաւորչին։ Բարեխօսութեամբ և աղօթիւք (այսինչ անուն) որոյ այսօր է յիշատակ, և ամենայն սրբոց քոց Տէր, որք միացան 'ի սէր աստուածութեանդ քոյ, յիշեա զհոգիս ննջեցելոց մերոց և այց արա 'ի քում գալստեանդ, աղաչեմք։

Յիշեա Տէր և ողորմեա։

Եւ եւս առաւել զյորդորումն սիրոյ և զգործս
բարեաց պարգևել մեզ խնդրեմք։

Տուր մեզ Տէր Աստուած։

Զանձինս։ Ողորմեաց մեզ։

Սուրբ Աստուած, որ խաչեցար։

Մկ. Դյ. Հրաշափառ աստուած ես և միշտ բարեխնամող, որ յառաջ գիտութեամբ ըզփըրկութին հայաստանեայց ըսկըզբնաւորեալ 'ի պարթեւական մեղապարտ ազգէն լուսաւորիչ մեզ շնորհեցեր. վասն որոյ բարեխօսութեամբ սորա փրկիչ կեցո

զմեզ այժմ և 'ի քո յահաւոր գալստեանն ։ Հրաշալի զարմացմամբ երանելին սուրբ գրիգոր․ զանտանելի ըզչարչարանս ի յանձն էառ, և երիւք հնգօք ամօք 'ի մէջ թունաւորացըն բնակէր անդնդային տանջանօքն 'ի վիրապին․ վասն որոյ բարե ։ Հրաշագործ քո բանիւդ և մեծ ողորմութեամբդ․ ելեալ բժըշկէր ըզհարուածեալսն 'ի դիւաբաղխ սաստիցն, երկրպագուս առնելով զամենեսեան սուրբ երրորդութեանդ․

վասն որ ։

Որ կոչեցար յորդեգրութիւն հօրն երկնաւորի․ ով երանելի տէր սուրբ գրիգոր․ և եղեր վըկայ, ճըշմարիտ քրիստոսի աստուծոյ մերոյ․ վասն ժողովըրդեան քո հայցեա 'ի տեառնէ ըզքաւութիւն ։ Որ համբերութեամբ

քով սասցար քեզ ժողովուրդս
սեպհական ես և ընտրեալս. և
նորափետուր զարդարեցեր ծնըն-
դեամբ սուրբ աւազանին. վասըն:
Որ մոլորելոցս ՚ի խաւարի բացեր
զդուռըն լուսոյ, ճշմարիտ աստ-
ուածգիտութեան. և արժանաւորս
արարեր ըզմեզ ժառանգորդ լինել
կենացըն յաւիտենից. վասն ժո:

«Երգ. Տէրն յետ ստեղծման». Տե. յէջ 69:

՚Ի Պատարագին Ճաշերգէ

Ի հանդէս տօնի քո ցնծամք հայր և վարդապետ
սուրբ հայրապետդ Գրիգոր:

Ցայս յարկ նուիրանաց: Տե. յէջ 90:

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Ցնծայ այսօր ցնծայ և զուարճանայ եկեղեցի
սուրբ, տօնելով մեծաւ հանդիսիւ զհանրատենչ
յիշատակս քո՝ ո՛վ գերազանցեալդ ՚ի հայրս

սուրբ հայրապետ և լուսաւորիչ տանս Թորգո-
մայ սուրբդ Գրիգորիոս։

Որ քոյով անտանելի չարչարանօքդ զաշխարհս
ամենայն հիացուցեր, անօրինակ ճգնութեամբդ
զհրեղէնսն զարմացուցեր, որք և գունդ գունդ
յերկնից 'ի յերկիր խոնարհեալ՝ 'ի տես հանդիսի
նահատակութեանդ փութային։

Եւ անհամեմատ համբերութեամբդ զգոռոզա-
ցեալ արքայն իւրական զօրօքն ընդ ոտիւքդ նը-
ւաճեցեր, և աստուածահաճոյ աղօթիւքդ զկու-
րացեալ միտս նոցին լուսաւորեցեր, և աւետա-
րանին Քրիստոսի պաշտօնեայս արարեր։

Ընդ նմին և զազգս Հայոց նորոգ հոգեւոր ծնըն-
դեամբ 'ի լոյս աստուածգիտութեան ածեր։
Վասն որոյ և յատկապէս լուսափայլեցար 'ի մէջ
ամենայն սրբոց, և զառաքելականն ընկալար
զաթոռ և զպատիւ, և ընդ նոսին պսակեցար
'ի Քրիստոսէ Աստուծոյ։

Արդ՝ ո՛վ հայր մեր և լուսաւորիչ հոգւոց մերոց,
աղաչեմք զքեզ միաբան ուխտիւք եկեղեցւոյ քոյ,
զի յաւուրս հրաշալւոյ տօնի քոյ, յատկապէս
բարեխօսեսցես առ Քրիստոս Աստուածն մեր, զի
զեկեղեցիս և զմնացորդս ժողովրդեան քոյ պա-
հեսցէ 'ի խաղաղութեան, փրկելով 'ի հոգեւոր
և մարմնաւոր թշնամեաց։ Զի և մեք միշտ ըն
յիշատակս քո կատարելով փառաւորեսցուք զՀա
և զՈրդի և զՍուրբ Հոգին յաւիտեանս ամէն։
Գրիգոր սուրբ քահանայապետ՝ որ զհաւատս ու

սուցեր և զքանակս դիւացն հալածեցեր, մարդկան ուսուցեր քարոզել զերրորդութիւնն, պսակեցար յարքայութեանն, արդ բարեխօս լեր առ Տէր վասն մեր։

ՃԱՇՈՒ

Սեր. Գն. Հովիւ քաջ բանաւոր հօտի տէր սուրբ գրիգոր, հաստատեցեր զհիմունս եկեղեցւոյ ՚ի հայաստան երկրի, ՚ի վերայ հիման սուրբ առաքելոցն։ Հովիւ քաջ և առաջնորդ կենացըն յաւիտենից տէր սուրբ գրիգոր. հաստատեա զանձինըս մեր հաւատով ճշմարտութեան ՚ի վերայ հիման սուրբ եկեղեցւոյ։ Արդ աղաչեմք ըզքեզ հայր վարդապետ և տէր, բարեխօսեա քրիստոսի աստուծոյ մերոյ կեցուցանել զանձինս մեր։

Գիրք Ե— ալ— Սաղմոս։

Դու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մելքիսեդեկի և Տէր ընդ աջմէ քումմէ։

«ՍՐԲԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ»

Ամենակալ ես Տէր զօրութեանց, որ թագաւորդ ես յաւիտենից։
Որ նստիս յերկնից ՚ի յերկինս, և լոյս ծագես յարարածս քո։
Որ խոնարհութեամբ իջեր ՚ի յերկիր, քեզ պատարագս մատուցանեմք։
Եւ սուրբ զանունդ քո փառաւորեմք, Տէր, որ պսակիչդ ես քոյ սրբոյն Գրիգորի Լուսաւորչին. վասն զի սա է մեզ բարեխօս. Տէր ամենակալ ՚ի քում յարքայութեանդ։

Տ Ա Ղ

՚Ի յելս արեւու արեւ. (կրկնէ) ծագեցաւ մեզ յարեւմտից. զամպն արեգական ծածկոյթ, (կրկնէ) Պետրոսեան հօտէն հալածեաց։
Զայն բարձեալ յերկինս առ քեզ. այսօր մեք յերկրէ գոչեմք, սուրբ հայրդ Գրիգորիոս, մեղօք տառապեալ որդիքս։

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՑԻ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Խոնարհեցո ։ Ապրեցո ։ Լոյս զուարթ ։

Մեսեդի « Աստ օրհնեցէք ։ Ո՛ կայք ։

Սուրբ Աստուած, որ խաչեցար ։

Հմք · Այ. Որ 'ի լերինն այլակերպեալ ցուցեր զաստուածային քո զօրութիւնդ · գքեզ փառաւորեմք իմանալի լոյս ։ Որ ըղձառագայթ փառաց քոց ցուցեր արեգակնակերպ փայլմամբ զարարածըս լուսաւորեցեր · գքեզ փառաւ ։ Որ ահագին տեսլեամբ զարհուրեցուցեր զքո զաշակերտսն 'ի թմրութիւն հրաշիցն 'ի սէր աստուածային փառաց քոց · գքեզ ։ Երեւի երբեմն աշակերտացըն հրաշալի տեսլեամբ · պայծառացեալ 'ի

Թափօր լերինն։ Եւ զերրեակ միութեան զանտանելի ըզլոյսն. տեսանելով կենդանուոյն մահացան։ Հանդիպեցաւ նախահարցըն տեսութեամբ հայցէին ՚ի տեսանել, ասեն բարուոք է մեզ աստ լինել։ Արասցուք երիս տաղաւարըս տեառն եւ մովսիսի եւ եղիայի. և փառաւորեսցուք հանապազ զերրեակ միութիւնն։

Քարոզ. Խնդրեսցուք։ Կեցո։

ԿԱՐԳ

ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ

Տէր զի բազում են նեղիչք. Տես. յէջ 1-50:

Հետեւակ Շար. « Ցնծայ այսօր փառօք »։

Օրհնութիւն. Որ ՚ի լերինն. Տես. յէջ 351։

Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն. Տես. յէջ 52։

Ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։
Քո՛ են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհ լրիւ իւրով դու հաստա՛տեցե՛ր։ Զհիւսի՛ս և զհարաւ դու արարեր, Թափոր և Հերմոն յանուն քո ցը՛նծասցե՛ն։

Ալէ՛՛։ Բարձրութիւ՛նք լերանց նորա են. նորա է ծով և նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նորա ըստեղծի՛ն։ Եկա՛յք երկրպագցուք նմա, անկցուք և լացցուք առաջի Տեառն արարչի՛ն մերո՛յ։ Փառք և երկր՛՛։ Այժմ և միշտ՛՛։

Հարց ակ. «Զանճառելի» խոր տարօն.

Երգ զկնի Իւղաբերից Աւետարանի։

Ցնծայ Թափոր Հերմոնիւ. և առաքեալքն 'ի հայրական ձայնէն թմբրեալք. և կենդանեաց և մեռելոց Տէր ծանուցին զքեզ Մովսէս և Հեղիաս։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

Քո են երկինք և քո է երկիր, զաշխարհ լրիւ իւրով դու հաստատեցեր։
Զհիւսիս և զհարաւ դու արարեր, Թափոր եւ Հերմոն յանուն քո ցնծասցեն։

Սբ. Ած։ որ յայտնեցար 'ի Թափոր լերին։

Շար. աձ. «Որ 'ի լերինն». Տես յէջ 351։

Գիրք Ն տաղ Սաղմոս.

Ալէ. ալէ. Բարձրութիւնք լերանց նորա են
նորա է ծով եւ նա արար զնա, և զցամաք ձեռք
նորա ստեղծին։

Աւետարան՝ Անդաստան. և ապա Շարական։

Սրբղ. Դկ. Լերինք ցընծացէն ա-
ռաջի քո տէր. որ երեւեցար 'ի
փառս աստուծոյ հօր. միւսանգամ
գուշակելով զգալուստ. վասն ո-
րոյ աստուածային լուսովն զար-
դարեալ ըզգեզ, հրաշալի ձայնիւ
ընդ երկնայինսըն երկրածինքս
ըզգեզ բարեբանեմք ըզթափօր լե-
րինն։ Զոր տեսեալ սոսկալի զանա-
պական լուսոյն ծաւալումն. յայ-
լակերպիլն քո քրիստոս որդի աս-
տուծոյ առաքելոց և մարգարէիցն
պակուցեալ զարհուրեցան. վասն ո-
րոյ։ Որ զանճառելի խորհուրդ սուրբ
երրորդութեանդ՝ սիմոնի վիմի ծա-
նուցեր երրակի տաղաւարացըն յօ-

ըննմամբ. և սիրելի 'ի հօրէ վկայ-
եալ ճշմարիտ միածին որդին. վա-
սըն որոյ աստուա։

Աղա «Նորաստեղծեալ» Տես յէջ 62։

Ի ժամ Ս. Պատարագին.

Մեղեդի։

Գոհար վարդըն վառ առեալ (կրկ.)
'Ի վեհից վարսից արփենից, (կրկ.)
'Ի վեր 'ի վերայ վարսից, պղպջէր ծաղիկ ծո-
վային, պըղ"։

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի Թաբօրական լերինն, և աշակերտացդ զարհուրեալ աղաղակէին ասելով, արասցուք երիս տաղաւարըս, մի՝ Տեառնդ, և մի՝ Մովսիսի, եւ մի՝ Եղիայի։ Արդ՝ եւ մեք բանաւոր հօտքս երգեմք ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ, առաքեա 'ի մեզ ըղլոյս քո շնորհացդ 'ի քո 'ի միւսանգամ գալըստեանդ եւ կեցո։

Ճաշու Շարական

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր եւ ցնծասցէ հոգի՛.

Ստեղ. Դկ. Ուրախացի՛ր պըսա՜կ

Ալէ. ալէ. Բարձրութիւնք լերանց նորա են. Նորա է ծով եւ նա արար զնա, և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին։

Աւետարան՝ Անդաստան. և այլ Շարական։

Սրբ. Դկ. Լերինըք ցընծասցեն առաջի քո տէր. որ երեւեցար 'ի փառս աստուծոյ հօր. միաւանգամ գուշակելով զգալուստ. վասն որոյ աստուածային լուսովն զարդարեալ ըզքեզ, հրաշալի ձայնիւ ընդ երկնայինսըն երկրածինքս ըզքեզ բարեբանեմք ըզգլթափոր լերինն։ Զոր տեսեալ սոսկալի զանապական լուսոյն ծաւալումն. յայլակերպիլն քո քրիստոս որդի աստուծոյ առաքելոց և մարգարէիցըն պակուցեալ զարհուրեցան. վասն որոյ։ Որ զանճառելի խորհուրդ սուրբ երրորդութեանդ՝ սիմոնի վիմին ծանուցեր երրակի տաղաւարացըն յօ-

ընմամբ. և սիրելի 'ի Հօրէ վկայ-եալ Ճշմարիտ միածին որդին. վա-սըն որոյ աստուա:

Աղօ «Նորաստեղծեալ» Տէ. յէջ 62:

Ի ձայն Ա. Գաղարաքէն.

Մեղեդէ:

Գոհար վարդըն վառ առեալ (կրկ.)
'Ի վեհից վարսից արփենից, (կրկ.)
'Ի վեր 'ի վերայ վարսիցն, պղպջեր ծաղիկ ծո-
վային, պըղ":

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի Թաբօրա-կան լերինն, և աշակերտացդ զարհուրեալ ա-ղաղակէին ասելով, արասցուք երիս տաղաւա-րըս, մի՝ Տեառնդ, և մի՝ Մովսիսի, եւ մի՝ Ե-ղիայի: Արդ՝ եւ մեք բանաւոր հօտքս երդեմք ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ, առաքեա 'ի մեզ ըղ-լոյս քո շնորհացդ 'ի քո 'ի միւսանգամ գալըս-տեանդ եւ կեցո:

Ծաղս Շարական

Մեծացուսցէ անձն իմ զՏէր եւ ցնծասցէ հոգի՛.

Սոխդ. Դկ. Ուրախացի՛ր պըսա՛կ

կուսիձց տիրամայր. այսօր որդին
քո զհայրենին փայլեաց ընդ
փառս. Նըմա յաւէժ յանձըն ա-
րամ զանձինըս մեր։ Նըմա մով-
սէս եւ հեղիաս սպասեն յանուն
նորա, ցընծան Թափոր եւ Հեր-
մոն. Նըմա յա։ Եսայիաս ընդքեզ
լծեթեւ ամպ եռտես, եւ հայր
յամպոյն զքո զորդին իձուր դա-
ւանեաց. Նըմա։

Գիրք Ե. ող. Սաղմոս։

Ամպ լուսաւոր հովանի լինէր նոցա, ձայն եղեւ յամպոյն որ ասէ. դա է որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ։

Սրբասացութիւն «Բազմութիւնք» Տե. յէՂ 78

ՏԱՂ

Այսօր ցնծայ լեառն Թափոր եւ զուարճանայ մեծըն Հերմոն, քանզի լոյսն Աստուածային այ-սօր ծագեաց յայն սուրբ լերին, այ ցնծայ այ ցնծայ, ցնծայ լեառն Թափոր եւ զուարճանայ։

ԿԱՐԳ

Բ. ԱՒՈՒՐ ՎԱՐԴԱՎԱՌԻ

Օրհնութիւն Բկ. « Ծառազարդ փառացն». խ-ր ստորին:

Քարոզ ըստ ձայնի աւուրն. Տե. յէջ 52:

Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա.
Բարձրութի՛ւնք լերանց նորա են, նորա է ծով, եւ նա արար զնա, եւ զցամաք ձեռք նորա ըստեղծի՛ն: Մովսէ՛ս եւ Ահարոն երիցունք նորա, Սամուէլ ընդ այնոսիկ որք կարդան զանո՛ւն նորա՛: Ալէ. Լերի՛նք ցնծասցեն առաջի Տեառն, զի գայ, եւ հասեալ է Տէր 'ի դատե՛լ զերկի՛ր. Դատէ զաշխարհս արդարութեամբ. եւ զժողովուրդս իւր ուղղութեա՛մբ:
Փառք եւ երկրպա: Այժմ եւ միշտ:

Մնկ. Բկ. Օրհնեցէ՛ք մա՛նկունք ընդ ե՛րկնայնո՛ցն ը՛զհա՛յրն երկնաւոր, ո՛ր մա՛րմնա՛ցեալ բանին վըկայեա՛ց յերկնի՛ց այսօ՛ր 'ի՛ Թա՛փոր լերի՛նն: Գո-

վեցէք ընդ սերովբէսն զօրդին մի-
ածին, որ փայլեաց մարմնով զլոյս
աստուածութեանն այսօր։ Բարե-
բանեցէք ընդ քերովբէսն զՀոգին
ճշմարիտ. որ լուսափայլ ամպով ե-
ակցին հովանացեալ այսօր։

Քարոզ՝ «Վասն խաղ.» Աղօթք «Սուրբ ես Տէր»։

Գիրք Ա. աղա Սաղմոս. «Բարձրութիւնք». Տես յէջ 354։

Աւետարան. աղա Երգ «Արարչական». Տես յէջ 63։

Ճաշու Շարական

Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ։

Բկ. Ճառագայթ փառաց հօր որ-
դիդ միածին. որ ըզլոյսդ անվայրա-
'փակ մարմնով պարագրեալ. այսօր
ի Թափօր փառօք փայլեցեր։ Որ ան-
տես սրովբէից անհաս 'ի վեր քան
ըզբան, ծառայի կերպիւ պարածած-
կեալ ըզլոյսդ անըստուեր. այսօր 'ի։

Որ հրեղինա՛ցն անմերձենալի՛ հո՛ւր աստուածութեանդ, 'ի հողե՛ղէնս խո-նարհեա՛լ լոյսդ արփիական·մնասօր ի ։

Ճաշու Սաղմ. « Բարձրութիւնք. » Տե՟ ջեղ 354 ։

Սրբասացութիւն. « Հրեշտակային », Տե՟ ջեղ 182 ։

ՏՕՆ ՇՈՂԱԿԱԹԻ Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ

Ժամամուտ

Տէր մեր եւ փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ ա-ղօթիւք եւ միջնորդութեամբ բազմաչարչար վը-կային քոյ եւ հօրն մերոյ Սրբոյն Գրիգորի լու-սաւորչին, մեծաւ փառօք եւ բազմութեամբ զօ-րացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից 'ի դաշտն Արա-րատեան, 'ի յայցելութիւն փոքու հօտին քոյ ազգիս Հայոց՝ եւ 'ի ցուցումն յատկականի սի-րոյդ եւ մեծի ողորմութեանդ. եւ ոսկէուռամբ բաղխեցեր զխորս անդնդոց, եւ հալածեցեր ըզ-գունդս սանդարամետականաց. ուր եւ լուսաձեւ յօրինմամբ հրաշակերտեցեր զմայր աթոռն մեր զսուրբ Էջմիածին, եւ արարեր զնա շտեմարան

անսպառելի շնորհացդ աստուածայնոց՝ 'ի լինել ծնող, դաստիարակ եւ կատարելագործիչ ամենայն Եկեղեցեաց Հայաստանեայց․ Արդ՝ պահեա՛ զսա անարատ, հաստատուն եւ անաղօտ, 'ի պայծառազարդութիւն եկեղեցեացս մերոց եւ մանկանցս սոցին մինչեւ 'ի կատարած աշխարհի։ Ցորոց միշտ փառաւորի ամենասուրբ անուն քո յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն․

Ճաշու Շարական

Տէր Թագաւորեաց վայելչութիւն։

Դչ. Որ հաստատեցեր բանիւ զե-
կեղեցի քո քրիստոս 'ի վերայ ա-
ռաքելական վիմի, երգել 'ի սմա
զերգըս հոգեւոր։ Կանգնեալ 'ի սմա
սեղան սըրբութեան բաշխէ զմար-
մին իւր և զարիւն, եւ տայ 'ի սմա-
նէ մեզ նորոգութիւն, 'ի թողու-
թիւն մեղաց մերոց։ Իջեալ հոգ-
ւոյն սըրբոյ աղաւնակերպ երեւմամբ
'ի վերայ մարմնոյ և արեանըն տեա-

ուըն, 'ի բըժըշկութի'ւն հոգւոց մե-
րոց։

Ճաշ․ Սաղմ․

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա, սիրէ Տէր զդրունս Սիոնի առաւել քան զամենայն յարկսն Յակոբայ․

Սրբասացութիւն, Հրեշտակային։ Տե․ յէջ 182։

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՑԻ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ
Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Խոնարհեցո: Ապրեցո: Լոյս զուարթ Տե. յէջ 130:

Մեսեդի « Աստ օրհնեցէք» Բրգ. Ասասցուք:

Սուրբ Աստուած որ խաչեցար վասն մեր:

Հմբ. Դյ. Այսօր ժողովեալ սուրբքն 'ի միասին երանելի առաքեալքն և սուրբ կուսանքն, ջահազգեստոք պայծառացեալք լուցանէին ըղլապտերս իւրեանց. և միաձայնեալ ասէին օրհնեալ ես ամենօրհնեալդ 'ի կանայս: Այսօր գնելով ըզսուրբ կոյսն առ դրանցն գերեզմանին, սպասէին և ակն ունէին տեսանել, իսկ ինքնին գոլով գեր 'ի վերոյ

տեսեալ զարարիչն Եկեալ բազում հրեշտակօք. և նոցա միաձայնեալ ասէին օրհնեալ ես ամէն։ Այս-օր տեսեալ ըղձուքն կոյսն թռուց-եալ յօդս. եւ ամպեղէն կառօքն ՚ի վեր ամբարձեալ յերկինս, մըտ-տանելով յերկնային խորանն ընդ իմաստուն կուսանսն. և նոցա։ Այս-օր ընդ բազմաչեայ քրովբէսն և ընդ վեցթևեան սրովբէսն, մըտանե-լով յեօթնաստեղեան խորանն. տեսանելով զանազան աթոռսն, զոր պատրաստեալ է քեզ տէրունն-ւոյդ. երգեմք եւ մեք ասելով. օրհն։

Այսօր զազատիչըն յանցանաց նախամօրն ըղկուսութեանց մայրն փոխադրեալ բանն աստուած. յերկնային նորն գնալով յաստուա-ծակերտ խորանն և յանպատում ՚ի կեանս. վասն որոյ հրճուղա-

կան ձայնիւ քեզ երգէ եկեղեցի
սուրբ ըզնոր զօրհնաբանութիւն:
Այսօր տիրամայր սրբուհի կոյսն,
աւանդեալ ըզսրբասնեալ հոգին ՚ի
ձեռըն հրեշտակական դասուցն.
որպէս գերարփի փայլեալ, ահե-
ղիցըն նըմանեալ հրեղինաց դասուցն.
վասն: Այսօր վերհամբարձեալ ըզմաք-
րական մարմինն աստուածամօր կու-
սին, ընմարմին զըւարթնոցն. ամ-
փոփեալ ՚ի տեղի գերակայիցն. յերե-
ւելի ըզգայութեանցս անձառիցն
առնել հաղորդս. վասն: Այսօր
յուսապատար խնդութեամբ և յա-
ւէժաբար հընչմամբ նուագեմք քեզ
հողեղէն նքս ընդ հրաբոյն սեռիցն.
տօնախըմբելով զ յիշատակ կուսի
աղախնոյ եւ մօր քոյ. վասն:

Ձկնի « Հայր գթածին »

ՆԱԽԱՑՕՆԱԿ

Հրդ․ Որ ըզնախամօրն ըզ յանցանս երկանցն եբարձ և զորդիդ քո միածին մարմնով ծընար․ այսօր առ ի մէնջ ի վերին զօրսըն փոխեցեր զնախաստեղծին ծընունդըն, զոր միշտ ունիմըք բարե խօս առ քեզ տէր աստուած հարցըն մերոց։ Որ էակիցդ ես Հօր և սուրբ Հոգւոյն, մարմնանալ ի յանձն առեր ի սըրբոյ կուսէն, այսօր փոխադրեալ դասեցեր յերկնայի՛ն խորանսն ըզ քոյին ծընողըն, զոր միշտ։ Որ յամենայնի ես լըցուցիչ բարեխնամ սուրբ Հոգի, այսօր պարգեւօք Հանգուցեր յանպատում ի կեանս ըզկուսութեանց ըզմայրըն․ զոր։

է․ Ըզտէր օրհնեցէք բարձր արարէք ըզծնող անտանելի բանին ըզ միշտ կոյսն։

Որ 'ի կուսական դասակցութեանց և 'ի սրբոց Ճգնաւորաց փառաբանիս սրբուհի. ուստի և մեք հաւատացեալքս վերապատուեմք ըզ փոխումըն քո 'ի յերկինս. որ առաւել բարձրացեալդ ես յաւիտեան: Զբարեբանեալդ անդադար միշտ 'ի վերին զօրաց. և ըզվերափոխեալդ ի դասս առաքելոց և մարգարէից. ընդ որս և մեք հաւատացեալքս վերապատուեմք ըզքոյին աստուածամայր ըզհանգստեան տօնս. որ առ:

Մեծ. Խորանայարկ կամարանըման յօրինեցար սուրբ կոյս աստուածածին. զանհասանելին զբանն աստըւած. բնաւորապէս անսերմնաբար կրեցեր 'ի քում յորովայնի. անդադար երգով ըզքեզ միշտ մեծացուցանեմք: Դուռն երկնից ըզծագումն անճառելի անապական որ 'ի

հզօրէ առաքեցար. 'ի գիրկս քո բարձեալ կրեցեր դի եցուցանելով մարմնացելոյն 'ի քէն զկուսական քո սուրբ ըզկաթն. անդադար եր: Տե-ղափոխեալ ւքեզ 'ի վերնական 'ի կառըս քերովբէական աստուա-ծային. սպասաւորեալք 'ի սերով-բէից, և երկրպագեալք յանմարմ-նական զօրաց. անդադար եր:

Ող. Որ ունիս իշխանութիւն մա-հու և կենաց քրիստոս թագաւոր փառաց ողորմեա մեզ աստուած: Տօնելով ըզյիշատակ կուսի աստուած-որդւոյ մօր. հրճուին հրեշտակք 'ի յերկինս, եւ ցնծան դասք առա-քելոց և մարգարէից ընդ կուսական տօնս. ող: Քեզ միայնոյ մօր և կու-սի մաղթեմք հայցելով 'ի քէն, բա-րեխօսեա անդադար առ որդին քո և աստուած մեր, փրկել ըզմեզ 'ի փոր-

ձուլթենէ և յամենայն վրտանգից մերոց։

Տէր. Անըսկիզբն աստուած անհասանելի բընութիւն և հանգուցեալ ի հրեղէն կառս, վասն որոյ գովելով ասեմք. օրհնեալ ես հայր անըսկիզբն աստուած։ Մարգարտատեսիլ և ծիրանազգեաց հրաշափառագոյն կոյս, զոր առեալ որդւոյ վերափոխեալ դասեաց յանպատում ի կեանս, վասն որոյ գովելով ասեմք. օրհնեալ ես որդիդ միածին աստուած։ Անհասանելի հոգւոյն զօրութիւն. որով փարեալ համատարած լոյսն ըզկուսական անձամբն, վերափոխելով յանպատմելի և յանհասանելի և յանանց լոյսն վասն որոյ բարեբանելով ասեմք. օրհնեալ ես հոգիդ ճշմարիտ աստուած։

Քարոզ. Ս. զԱստուածածինն. Կեցո։

ԿԱՐԳ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Տէր զի թագաւոր. խոր առօտին ։ Տե՛ս յէջ 1—50։

Կանոնագլուխ ըստ ձայնի ։ Տե՛ս յէջ 16 ։

Հերթական Շար. գկ ։ «Արեւելք գերարփին» ։

Օրհնութիւն. գձ. «Այսօր ժողո.» ։ Տե՛ս յէջ 362 ։

Բարոզ. ըստ յայնի աւուրն ։ Տե՛ս յէջ 52 ։

Ալէլուք Մնղեան. ըստ յայնի ։ Տե՛ս յէջ 86 ։

Հարց. «Որ զնախամօրն». խոր առօտին ։ Տե՛ս յէջ 365 ։

ԱՌԱՒՕՏՈՒՋԵՐԳ

Արի Տէր 'ի հանգիստ քո, դու և տապանակ կտակի սրբութեան քոյ։
Յիշեա Տէր զԴաւիթ և զամենայն հեզութիւն նորա։

Բարոզ. «Մայր սուրբ ազգան.» ։ Տե՛ս յէջ 94 ։

Սր. Ած. որ եկիր 'ի փոխումն մօր քոյ և կուսի ։

Շար. գյ. Այսօր ժողովեալ ։ Տե՛ս յէջ 362 ։

Գիրք և այլ Սաղմոս ։

***Ալէ.** Ալէ։ Հոգին սուրբ եկեսցէ 'ի քեզ և զօրութիւն բարձրելոյն հովանի լիցի 'ի վերայ քոյ։*

Աւետարան, Անդաստան և այլ

Տար. դկ. «Յիսուս միածինն». Խաչ տաղն։ Տե՛ս յէջ 177։

Սաղմոս. «'Ի խորոց կարդացի»։ Տե՛ս յէջ 179։

Աւետ. Հոգւոյ։ Ե. տաղ Նորաստեղծեալ։ Տե՛ս յէջ 62։

Քարոզ. Անդրէացուք։ Կեցո։

Ի ժամ Ս. Պատարագին

ՄԵՂԵԴԻ

Անճառելի խորան, բանին բնակարան, գովեալ
Մարիամ սրբուհի, դու վարդ անթառամ։
Ընտիր բարեխօս, ղամպար պայծառ լոյս, ճըշ-
մարիտ սուրբ կոյս, դու վառն մեր մաղթեա
առ Յիսուս։
Աչքըն ծով 'ի ծով ծիծաղախիտ ծաւալանայր
յառաւօտուն երկու փայլակնաձեւ արեգական
նման։
Բանին հօր ծոցոյ մարմնարան, արքիահրաշ կոյս
Մարիամ։

«Զանապական կոյսն Մարիամ»։ Տե՛ս յէջ 100։

Ժամամուտ. Աստուածածին անհարսնացեալ։ Տե՛ս յէջ 75։

Ճաշու Տար. բյ. «Անթառամ ծաղիկ»։ Տե՛ս յէջ 125։

Գիրք Ե. տաղ Սաղմոս. «Այսօր ծնաւ»։ Տե՛ս յէջ 101։

Սրբասացութիւն. «Բազմութիւնք»։ Տե՛ս յէջ 78։

ՏԱՂ

Համեմատ քեզ ոչ գոյ նըման գովելի եւ գովելի.
Անեղին մայր եղեր դու կոյս նազելի եւ նազելի.
Մեղաւորաց հաստատուն յոյս անձկալի եւ անձկալի

Մեր փրկութեան դու ես պատճառ խնկելի ես
խնկելի.
Սերովբէք և Քերովբէք զքեզ օրհնեն սուրբ Կոյս.
Տէրութիւնք և պետութիւնք զքեզ գովեն Ս. Կոյս.
Քեզ նշման երանեալ ո՛չ յերկնի և ո՛չ յերկրի.
Քրիստոս Բանն Աստուած 'ի քէն ծնաւ Ս. Կոյս.
Կոյս անարատ, լոյս գերազանց, Մայր գովելի ես
գովելի.
Կոյս, հրաշալի Կոյս, զարմանալի Կոյս,
Համասփիւռ Կոյս, վարդ նազելի Կոյս,
Ամենօրհնեալ Կոյս, դու երջանիկ լոյս,
Մեղաւորաց յոյս, լեր բարեխօս Կոյս։

ԿԱՐԳ

Բ. ԱՒՈՒՐ ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

Իջցէ որպէս զանձրև 'ի վերայ գեղման, որպէս ցօղ զի
ցօղէ յերկիր։
Աստուած զիրաւունս քո արքայի տուր, և զարդարու-
թիւնս քո որդւոյ թագաւորի։

Քարոզ. Մայր սուրբ սքանչելի։ Տե՛ս յէջ 94։

Սաղմոս հա. Իջցէ որպէս։ Փխ. Ած. զիրաւունս։ Տե՛ս յէջ 60

Երգ. Արարչական. Տե՛ս յէջ 63 ։

Քարոզ. Խնդրեսցուք. Կեցո եւն ։

Ժամամուտ. Աստուածածին զքեզ խոստ. Տե՛ս յէջ 100 ։

Ձայն Շար. դկ. Մեծացուսցէ անձն իմ ։

Աստուածածին ամպ լուսաւոր որ ըզցօղըն կենաց հեղեր յերկիր բանաւոր, եւ զնախամօրըն չիջուցեր պատուհասըն ըզհուր. անդադար ձայնիւ զքեզ բարեբանեմք եւ հոգեւոր երգով մեծացուցանեմք ։ Տեղի անտանելի բանին եւ երկիր վայրափակ յորում լոյս ագանիցի, եւ արեւելք արեգականն արդարութեան. անդա ։ Զքեզ կատարումն մարգարէից, կուսական քո ծնընդեամբ որով բնութեանըս քակտեցան օրէնք հրաբուն սերոբէցըն փոխադրեալ ի լուսոյ ճեմ խորանան. անդադար ։

Ձայն Սաղ. Ուրախ լեր բերկ. Տե՛ս յէջ 129 ։

ԿԱՆՈՆ

ՆԱԽՈՐԴ ԵՐԵԿՈՑԻ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ

Մեսեդի « Աստ օրհնեցէք ։ Ո՛ կայք ։
Սուրբ Աստուած, որ խաչեցար ։

Հմբ. Այ. Որ զանարատ բազուկըս քո ՚ի խաչին տարածեցեր քրիստոս աստուած, և նըշան յաղթութեան ետուր մեզ. սովաւ ըզկեանըս մեր պահեա։ Որ զաշխարհակեցոյց բազկատարածութիւն խաչի քո քրիստոս աստուած. գաւազան զօրութեան ետուր մեզ. սովաւ։ Որ ըզմեռեալն ի ճաշակմանէ փայտին յանցանաց կենաց փայտիւըն կենագործեցեր.

սովաւ։

Սուրբ խաչըն օգնական հաւատացելոց, կանգնեցաւ ՚ի յերկրի յաղթող թշնամւոյն. եկայք ժողո-

վուրդք երկրպագեցուք։ Արարիչն աստուած բարձրացաւ 'ի խաչին. և զմեռեալըս մեղօք փայտին ճաշակմամբն. 'ի սմա նորոգեալ կենդանացոյց։ Ի միւսանգամ գալըստեանն աստուածորդւոյն սուրբ խաչն երեւի և լուսաւորէ. զի նա է յոյս հաւատացելոց։

Քարոզ. Սուրբ խաչիւս. Կեցո։ Աղ. Պահպանեա։

ԿԱՐԳ

ԱՌԱՒՕՏԵԱՆ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ

Տէր զի բազում. [illegible]։ Տե՛ս յէջ 1-50.

Կանոնագլուխ. ըստ [illegible]։ Տես յէջ 16.

Հանգ. Շար. ի տեղ. Այսօր անճառ։ Տես յէջ 22.

Հետեւակ Շար. «Զօրութիւն սուրբ խաչի»։

Օրհնութիւն. «Որ զանարատ»։ Տե՛ս յէջ 373.

Քարոզ. ըստ [illegible]։ Տես յէջ 52.

ԱԼԷԼՈՒԻ ԽԱՉԻ

Ալէլուիա, ալէլուիա. ալէլուիա։

Այ. Ցո՛ւպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարե՞սցեն զի՛ս։ Պատրա՛ստ արարեր առաջի իմ՝ զսեղան,
ակն յանդիման նեղչա՞ց իմո՛ց։

Ալէ։ Եստո՛ւր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց ա՞ղեղա՛ն։ Որպէ՛ս փրկեսցան սիրելիք քո, կեցո աջով քով և՞ լուր մե՛զ։
Փառք և եր. Այժմ և միշտ։ Ալէլու։

Ակ. Նե՛աք քո սրեալ են հզօր. և ժողովուրդք ի ներքոյ քո անկցին 'ի սիրտս թշնամեաց թագա՞ւորի՛։ Աթո՛ռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից, գաւազան ուղղութեան, գաւազան արքայո՞ւթեան քո՛յ։

Ալէ։ Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բա՞րութեա՛ն։ Տեսցե՛ն ատելիք իմ և ամաչեսցեն. զի դու Տէր օգնեցեր ինձ և մխիթարե՞ցեր զի՛ս։
Փառք և եր։ Այժմ եւ.

Բյ. Եստո՛ւր երկիւղածաց քոց նշան, զի ապրեսցին յերեսաց ա՞ղեղա՛ն։ Որպէ՛ս փրկեսցան սիրելիք քո. կեցո՛ աջով քով և՞ լուր մե՛զ։

Ալէ։ Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղղութիւն և զիրաւունս, և զարդարութիւն Յակոբայ դու ա՞րարե՛ր։ Բա՛րձր արարէք զՏէր Աստուած մեր, երկրպագէք պատուանդանի ոտից նորա զի՞ սուրբ է։
Փառք և եր։ Այժմ և միշտ։

Բկ. Տո՛ւր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո՛ զորդի աղախնոյ քո, և արա առ իս նշան բա՞րութեա՞ն: Տեսցե՛ն ատելիք իմ և ամաչեսցեն, զի դու Տէր օգնեցեր ինձ՝ և մխիթարե՞ցեր զի՛ս:

Ալէ: Ասա՛ց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ. մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ո՞տից քո՛ց: Գաւազա՛ն զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ’ի Սիոնէ, և տիրեսցես դու ’ի մէջ թշնա՞մեաց քո՛ց:

Փառք և երկր: Այժմ և միշտ:

Գյ. Դո՛ւ պատրաստեցեր զուղղութիւն և զիրաւունս, և զարդարութիւն Յակոբայ դու ա՞րարե՛ր: Բա՛րձր արարէք զՏէր Աստուած մեր. երկրպագեցէք պատուանդանի ոտից նորա, զի՞ սուրբ է՛:

Ալէ: Յայտնեսցե՛ն երկինք զվայելչութիւն փառաց նորա, և օրհնութեամբ նորա լցան տի՞եզե՛րք: Ճառագա՛յթք որպէս ’ի լուսոյ հատան ’ի նմանէ, և եղջիւրք ’ի ձեռին նորա գտան, և անդ հաստատեցաւ զօրութիւն փառա՞ց նորա՛:

Փառք և երկր: Այժմ և միշտ:

Գկ. Ասա՛ց Տէր ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ, մինչև եդից զթշնամիս քո պատուանդան ո՞տից քո՛ց: Գաւազա՛ն զօրութեան առաքեսցէ քեզ Տէր ’ի Սիոնէ, և տիրեսցես դու ’ի մէջ թշնա՞մեաց քո՛ց:

Ալէլ։ Նշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց,
և ետուր ուրախութիւն սրտի՞ց մերո՛ց։
՚Ի պտղո՜յ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լը-
ցուցեր ը՞զնոսա՛։

Փառք և երկր։ Այժմ և միշտ։

Գյ. Յայտնեսցե՛ն երկինք զվայելչութիւն փառաց նորա, և օրհնութեամբ նորա լցան տի՞եզե՛րք։ Ճառագա՛յթք՜որպէս ՚ի լուսոյ հատան ՚ի նմանէ, և եղջիւրք ՚ի ձեռին նորա գտան, և անդ
հաստատեցաւ զօրութիւն փառա՞ց նորա՛։

Ալէ։ Ցո՛ւպ քո և գաւազան, նոքա մխիթարե՞սցեն զի՛ս։ Պատրա՛ստ արարեր առաջի իմ զսեղան,
ակն յանդիման նեղչա՞ց իմո՛ց։

Փառք և երկր։ Այժմ և միշտ։

Դկ. Նշանեցա՛ւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և ետուր ուրախութիւն սրտի՞ց մերո՛ց։ ՚Ի պտղո՜յ ցորենոյ գինւոյ և ձիթոյ իւրեանց լցուցեր ը՞զ-
նոսա՛։

Ալէ. Նե՜տք քո սրեալ են հզօր, և ժողովուրդք ՚ի ներքոյ քոյ անկցին ՚ի սիրտս թշնամեաց թագա՞ւորի՛։ Աթո՛ռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւիտենից. գաւազան ուղղութեան գաւազան ար-
քայո՞ւթեան քո՛յ։

Փառք եւ երկր։ Այժմ եւ միշտ։

Հարց. « Այսօր պատուական խաչիւ » էօչ ատչօն ։

Երգ զկնի Իւղաբերից Աւետարանի ։
Այսօր եկեալ կամաւ Տէրն 'ի խաչ. և տարա-
ծեաց զբազուկս իւր 'ի Նմա ։

ԱՌԱՒՕՏՈՒ ԵՐԳ

Ետուր երկիւղածաց քոց Նշան, զի ապրեսցին յերեսաց աղեղան ։ Որպէս փրկեցան սիրելիք քո կեցո աջով քով եւ լուր մեզ.

Սուրբ Աստուած, որ խաչեցար ։
Ի Բաժօրէին Շար. « Որ զանարատ » Տե. էջ 373 ։

Դիրք Ե. տող Սաղմոս ։

Ալէ. ալէ. Նշանեցաւ առ մեզ 'լոյս երեսաց քոց և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց.

Աւետարան, Անդաստան ։ Ա-տ « Նորաստեղծեալ » ։
Կեցո և տող Շարական Բկ.

Խաչի քո Քրիստոս երկիրպագանեմք և զսուրբ թաղումնդ քո մեծացուցանեմք. և զսուրբ զյա-
րութիւնդ քո փառաւորեմք ։
Փառք սուրբ խաչիդ, ալէլուիա. խաչեցելոյդ ալէլուիա. սուրբ յարութեանդ ալէ ։

եւ զայլսն Տե. յէջ 239 ։

Ի ձայն Ս. Գոտորաքէն.

Մեփէ ։

Այսօր 'ի ձեռն խաչին և պատուական նշանին.
տացուք պատիւ Յիսուսի աղատողին Համայնից ։

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Առաջի պատուական ամենայաղթ խաչի քո անկանիմք երկրպագելով և խնդրեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց · քանզի սովաւ բարձեր զդատապարտութիւն ազգի մարդկան, և այժմ վասն որոյ աստուածային քո նշանի շնորհեա զերկնային զխաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի ·

Ճաշու Շարական Գկ.

Տէր թագաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ ։

Յա՛ղթո՛ղ և զնոր օրհնու՛թիւն միշտ ՚ի՛ բարձունս ե՛րգեսցուք · թագա՛ւորին քրիստոսի հաւա՛տացեալ ժո՛ղովո՛ւրդք ։ Ո՛ր ե՛կն ՚ի լուսաւո՛րել զընտրեա՛լ սուրբ զեկե՛ղեցի · և պը՛սակեաց սուրբ խա՛չիւն նըմա՛ ըզփառս ե՛րգեսցո՛ւք ։ Ա՛յսօ՛ր եւ մեք տօնե՛սցուք զնաւա՛կատիս սո՛ւրբ խաչին եւ փը՛րկողին մատո՛ւսցուք փառք ե՛ւ պատիւ յա՛ւիտեա՛ն ։

Գիրք Ե. ոդ. Սաղմոս .

Ալէ · ալէ . Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ, կեցո զորդի աղախնոյ քոյ և արա առ իս նշան բարութեան ։

«ՍՐԲԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆ»

Ով է որպէս Տէր Աստուած մեր. Տես յէջ 261։

ՏԱՂ

Խաչն 'ի նախնումն երեւեցաւ, ծաղկեալ 'ի դը-րախտն աստուածատունկ, մխիթարիչ եղեւ Սե-թայ նախագուշակ հօրն Ադամայ, մեք 'ի նոյն փայտն եմք յուսացեալ, յոր Տէր Յիսուս բեւե-ւեցաւ, և խոնարհեալ երկրպագեմք աստուած-ընկալ սուրբ նշանին։

ԿԱՐԳ

ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ ԵՐԵԿՈՑԵԱՆ

Մեղեդի. «Ետուր երկիւղածաց։ Որպէս փրկեցան»։

Հմբ. Դպ. Զօրութիւն սուրբ խաչի քո Քրիստոս, որ կանգնեցեր 'ի փըր-կութիւն աշխարհի. սա պահեսցէ ըզմեզ յամենայն փորձութենէ։ Քանզի 'ի սմա բարձրացար աստ-ուած. եւ 'ի սմա հեղեր ըզպատ-ուական սուրբ զարիւնդ. սա։ Եւ ըզ

քո՛ միւսանգամ ընդգալուստդ նշանաւ
խաչի քո, ցուցեր աշխարհի. սա:
Ի ստուգանելն ադամեայ 'ի կենա-
գործ 'ի դրախտին. խաբմամբ պատ-
րանօք փայտին ծառոյն գիտութեան.
օձաջամբ պատրանօքըն ճաշակեալ 'ի
պտղոյն. և եղեւ վայրաքնակիլ մայ-
րաքաղաքն երուսաղէմ: Արեւելք
ի դրախտին ընծայեցին ընդ փայտ խա-
չին. և եկեալ կատարիւր 'ի տեղ-
ւոջ կառափելմն, բարձրանայր 'ի
դիտին տարրեղէն փայտակերտըն
սուրբ քառաթեւըն պահպանն ան-
ձանց մերոց: Բանն անեղ համագոյ
որ ընդ հօր և սուրբ հոգւոյն, Երեւ-
եալ 'ի յերկրի պայծառացան որա-
րածք. հըզօրին կարողութեամբ եւ
ըզմեզ վերագրեաց յորդեգրութեան
շնորհս:

Յարող. Սբ. Խաչիւս. Կեցո. Աղօթք «Պահպանեա»:

Ի Յափօրէն Տօրաշան

Գյ. Որ ծագեցեր մեզ լոյս մեծ
ընդնշան յաղթութեան խաչի քո,
թագաւոր յաւիտենից. և ետուր
պարիսպ ամրութեան հաւատացե-
լոց քոց, աշտարակ հզօր յերե-
սաց թըշնամւոյն. աղաչեմք ըզքեզ
տէր պահպանեա ըզմեզ ընդ հո-
հովանեաւ խաչի քոյ սուրբ: Սա
պըսակ զարդարեալ ի շնորհաց իմա-
նալի լուսոյն. և եդեալ ի գլուխ մե-
զուցելոյն. փայլելով երանգօք ներ-
կեալ արեամբ և ջրով. ի տիգա-
խոց կողէդ` զոր ի զինւորէն ըն-
կալար. աղաչեմք: Որ զանդունդըս
մեղաց ծովուն սովաւ բաժանե-
ցեր. և ըզբռնաւորըն ծածկեցեր խո-
րօքըն յաւիտենական հրոյն. հա-
ներ ըզժողովուրդըս քո ի բնակու-
թիւնս երկնից անկեալ զօրացն. ա:

Առաջի խորանին Աղօթք. Գիրք Ա ձայն Սաղմոս.

Ալէ. ալէ. Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց և ետուր ուրախութիւն սրտից մերոց.

Աւետարան. Ա ձայն

Սուրբ Աստուած (երիցս) Սուրբ և հզօր (երիցս) Սուրբ եւ անմահ (երիցս) որ խաչեցար վասն մեր ողորմեա մեզ.

Ծար. Գէ. Այսօր երևումն մեծի ճառագայթի նշանի տեառն աստուածոյ մերոյ փալեալ. ի նաւակատիսն որ յերուսաղէմ ժողովուրդք բարեբանելով ըզ քրիստոս տօնեցէք ուրախութեամբ. Քանզի նշանն կենսատու սուրբ խաչին արեգակնակերպ փայլմամբըն թափանցիկ լուսովն ի յարևելից յայտնեալ. ժողովուրդք բա. Ի յերկնից ցոլացեալ ի հեղ և նորաքաղաքն հրաշիւք ցուցանէ առ սուրբ գող-

գոթայ, նըշանըն տէրունական.
ժողո։

Որթի։ Աւետարան։

Ասա Քարոզ. Տէառնագրութիւն եւ այլն

Ամէն ալէլուիա, ալէլուիա, ալէլուիա։

« Սուրբ Աստուած » ըստ ձայնին։

Շար. « Որ զանարատ բազուկս։ » յէջ 373։

Որթի. Աւետարան.

Ասա Քարոզ. Տէառնագրութիւն եւ այլն

Ամէն ալէլուիա, ըստ ձայնին.

Սուրբ Աստուած. ըստ ձայնին։

Շար. Գյ. Փայտ կենաց որ փոխա-նակ մահացու պըտղոյն ըզքրիստոս պտղաբերեցեր, պարսպեալ պահեա զուխտս հաւատացելոց։ Քեւ բացաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն կենաց ի սրովբէափակ պահպանութենէն պարսպեալ։ Քեւ ազատեցաւ նա-խահայրն ի ճաշակմանէ պտղոյն, եւ քեզ երկըրպագեն ամենայն հա-ւատացեալք. պարսպեալ։

Որթի. Աւետարան.

Ապա Քարոզ. Տեառնագրութիւն եւ ապա

Ամէն ալէլուիա, ըստ վերնոյն.

Սուրբ Աստուած. ըստ վերնոյն։

Շար. Բկ. Խաչըն կենարար որ եղեւ
մեզ փրկութիւն. սոփաւ. ամե-
նեքեան ըզքեզ բարեբանեմք։
Որ 'ի հօրէ լուսոյ լոյս ճառագայթ-
եալ 'ի յերկիր, և գաւազան զօ-
րութեան հաւատացելոց. սոփաւ։
Որ լուսափայլ ծագմամբ հրաշափա-
ռապէս մեզ ցուցաւ 'ի յօգնութիւն
ընդդէմ թշնամւոյն. սոփաւ։

Որթի։ Աւետարան։

Ապա Քարոզ. Տեառնագրութիւն եւ ապա

Ամէն։

Ապա «Խաչի քո Քրիստոս.» Տե՛ս յէջ 362։

Քարոզ. Սուրբ խաչիւս. Աղ. Պահպանիչ։

Բ. ՕՐ ՎԵՐԱՑՄԱՆ Ս. ԽԱՉԻ

Ձայն Տարական Դձ. Տէր Թագաւորեաց վայելչ.

Ի վերինից երեւեալ նշանըն յաղթութեան այսօր հեթանոսաց ծագեաց լոյսն ողորմութեան։ Եւ բազմութեան ժողովոյն տեսանէին այսօր սուրբ ըղխաչըն լուսոյ ճառագայթիւք զարդարեալ։ Ընդ երեւումըն սուրբ խաչի քո քրիստոս այսօր երուսաղէմ մեծապէս պանծացաւ յոյժ։ Եւ ըղծագումըն լուսոյ աստուածային նշանի քո ճառագայթիւք տեսանէր բազմութեան ժողովոյն։ Ամենայաղթ զօրութիւն խաչի քո քրիստոս. որ ցուցաւ 'ի յօգնութիւն ընդդէմ թշնամւոյն պատերազմեալ զօրութեամբ քով։

ԿԱՆՈՆ

ՎԱՐԱԳԱՅ Ս. ԽԱՉԻ

Օրհ. Աչ. Նշանաւ ամենայաղթ խաչիւրդ քո քրիստոս պահպանեա զմեզ մարդասէր յաներեւոյթ թշնամւոյն. զի դու միայն ես թագաւոր փառաց օրհնեալ յաւիտեան։ Որ ՚ի վերայ սորա տարածեցեր զանապատ բազուկս քո, և հեղեր զարիւնդ ՚ի փրկութիւն տիեզերաց. զի դու։ Ի միասնգամ քո գալըստեանըն յերեւիլ սուրբ նշանիս, արժանի արա ըզծառայս քո վերստին նորոգման. զի

դու միայն ես։

Խաչ քո եղիցի մեզ ապաւէն, բոցանիշ փայլմամբն իւրով, խորտակեաց ըզթշնամին եւ ելոյծ ըզդատակնիք անուանեալ փայտըն կենաց ՚ի փրկութիւն տիեզերաց։

Վերառեալ ցընծան երկինք եւ երկիր ուրախանայ, ընդ յայտնիլ սրբոյ խաչին սեռպկնաձեւ քառաթեւին, որ զաշխարհըս լուսաւորեաց արեգակնակերպ ճառագայթիւք։ Ցընծացաւ երուսաղէմ բերկրեցան հաւատացեալք, նորահրաշ զարդարեցան, քանզի տեսին զյաղթող նըշանն, արարածք ամենայն

՚ի լուսոյն պայծառացան։

Ժամամուտ «Առաջի պատ»․ Տես յէջ 379։

Ճաշու Շարական

Գյ․ Քեզ քրիստոսի կաթուղիկէ եկեղեցւոյ շնորհողի զյաղթական ըզպատուական զաստուածընկալ սուրբ նըշանս, մատուցանեմք զօրհներգութիւն միշտ ՚ի բարձունս։ Սա կամաւ քո քրիստոս և թեւօք ամենազօր սուրբ հոգւոյն․ և դասուք հրեշտակաց թռուցեալ եկաւորի․ ՚ի լեա֊

ո՛րն վարագա՜յ բըն՛ակիլ ՚ի նմա՛ ։ Եկա՛յք ժողովո՛ւրդք երկրպագեսցուք աստուածա՜յին տուրք նըշանիս. Համբարձէ՛ք միաբան ըզձեռըս ձեր ՚ի՜ սըրբութիւն. և ըզբնակեա՛լն ՚ի սմա մի՛շտ փառաւո՛րեսցո՛ւք ։

Ճաշու Սաղմ. « Նշանեցաւ. » Տե. յէջ 383.
Սրբասացութիւն. « Ով է որպէս », Տե. յէջ 261.

ԿԱՆՈՆ

ԳԻՒՏԻ ՍՐԲՈՅ ԽԱՉԻ

Օրհ. Այ. Հրաշակե՜րտ և զօրե՛ղ փա՛յտ խաչի՜ քո քրիստո՛ս գաւազա՛ն զօրութե՛ան ՚ի յերկրի՛ երևեալ. եկա՛յք ժողովո՛ւրդք երկը՛րպա՛գեսցո՛ւք ։ Զոր հրէի՜ցըն ծածկեալ զանթաքչելի՜ ըզ գանձըն փափաքմա՛մբ թագուհւո՛յն

փայտ կենաց յայտնեցաւ. Ե. Սա է զէն յաղթութեան հաւատացելոց, ախոյեան եւ կնիք յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն. եկ:

Անճառելի երեւումն երեւեալ դշխոյին. Նըստելով յատենի յե-րուսաղէմ խնդրէր զպատուական փայտ խաչին, յոր զմեսիայն բե-ւեռեցին: Մեծապատիւ հրամանաւն ժողովեալ հրէիցն ցուցանելով նը-մա զպատուական փայտ խաչին. յոր եղեալ բարձրացաւ արարիչն արա-րածոց: Ընդ յայտնիլ սըրբոյ խա-չին ՚ի տեղւոջըն սրբութեան բուր-մունք անուշահոտ խընկոց և լըցան տիեզերք մեծապէս պարգեւօք:

Որ ըզնախնոյն առիթ մահու փայտ կենաց շնորհեցեր. և տուր յաղ-թութիւն մահացու բնութեանս. ՚ի սմա բանիւդ հօր երկրպագեցուք:

Որ զանճառ լուսոյդ բարձողըն ծած-
կելով հըրէիցն. 'ի յերկրէ ծագե-
ցեր զերկնային ճառագայթ. 'ի սմա:
Որ ահաւոր հրաշիւք ցուցեր ըզնշան
խաչի քո, յայտնելով աշխարհի յա-
րութեամբ պատանուոյն. 'ի սմա:

Հրց. Բյ. Որ փափագելի տենչմամբ
եկեալ 'ի քաղաքն երուսաղէմ աստ-
ւածասէր դշխոյն. խնդրէր ըզ
փայտ խաչին. որ բարձեալ մարմնով
յինքեան զաստուած հարցըն մե-
րոց: Յորմէ զարհուրեալ դողային
դաւք բազմութեան հըրէիցն 'ի յա-
հէ թագուհւոյն, ազդմամբ սուրբ
հոգւոյն ցուցաւ պատուական փայտ
խաչին. որ բարձ. Ուստի բուրելով
խընկոց անուշահոտութիւն, 'ի տեղ-
ւոջըն սրբութեան, ցընծացաւ ե-
րուսաղէմ ընդ յայտնիլ սրբոյ խա-
չին 'ի տեղւոջըն գողգոթա. զոր:

է. Ըզտէր օրհնեցէք և բարձր առարէք ըզնա յաւիտեան։

Այսօր նըշան սուրբ խաչին ՚ի յերկնից երևեալ, օրհ։ Այսօր ընդդէմ թըշնամւոյն զէն անպարտելի ցուցաւ մեզ. օրհ։

Մեծ. Այ. Երանելի աստուածասէր սուրբ զըշխոյն եկեալ ՚ի քաղաքն երուսաղէմ խնդրէր ըզփրկականն ծագումըն մեծի փայլմանն. և քարոզէր նոցա զմորենին վառեալ որ ոչ այրէր. մեծացուցանելով զծընեալն ՚ի կուսէն։ Եւ խոշտանեկեալ ըզդատըս հըրէից. խոստովանէր յուդա, եկեալ ՚ի տեղին զողգոթա հաւատով. և քարոզէր նոցա զդուռն ընդ որ եմուտ բանն աստըւած. մեծա։ Եւ համբարձեալ ըզձայնն յուդայի խնդրելով ՚ի տեառնէ ըզտենչալին ամենեցուն սուրբ

ըզխաչն. և հաւատով գոչէր ե-
կայք երկրպագեսցուք աստուածային
սուրբ նշանիս. մեծ.ս։

Ողր. Բյ. Այսօր խնդրին պատուա-
կան փայտ խաչին աւանդեալն ՚ի
գողգոթա, ՚ի ձեռն աստուածասէր
դշխոյին. եկայք հաւատացեալք եր-
կրպագեսցուք աստուածային սուրբ
նշանիս։ Այսօր ընծայէ գողգոթայ
ընծայականն ՚ի յերկրի վերաբերեալ
անուշահոտ խնկովք ՚ի ձեռն երանե-
լւոյն յուդայի. եկայք։ Այսօր ՚ի ձե-
ռըն փրկականն սուրբ խաչին կենա-
գործի պատանին մեռեալ, և ողբայ
սատանայ ըզկործանումն իւր. իսկ
մեք քրիստոսի հաւատացեալք երկր։

Տր. Ապաւինեցաք ՚ի խաչ քո արարիչ
յաւիտենից, որ ետուր մեզ պահա-
պան յաղթող ընդդէմ թշնամւոյն.
աղաչեմք սովաւ փրկիչ պահպան-

եա՞ զանձինս մե՛ր։ Բա՛րձրեա՛լ Թա-գա՛ւոր ո՛ր վասն մե՛ր ելեր ՚ի խա՛չ, եւ՛ բարձեր սովաւ զյա՛նցանս նախա-ստե՛ղծի՛ն Ա՛դամայ. ա՛դ։ Գթո՛ւխ սուրբ Հաւատոյ եւ փո՛յթ կենա՛ց մարդկան յայտնեա՛լ զոր տեսեա՛լ այսօր պղ՛ծոյ կործանեցաւ ա՛նկանգնելի. ա՛ղաչե՛մք սովաւ։ Դո՛ղացա՜ւ Թշնա՛մի՛ն ընդ յայտնի՛լ սրբոյ խաչին, եւ՛ ՚ի յահէ՛ փա-ռաց նո՛րա կործանեցաւ յա՛նդունդս երկրի. ա՛ղաչե՛մք սովաւ։ Երկինք ցըն-ծա՛յի՛ն եւ երկի՛րս ուրախանայր. քան-զի փրկի՛չ ցուցաւ սո՛ւրբ խաչն եւ լու-սատու տի՛եզերաց. աղաչե՛մք սովաւ։

Ժամամուտ « Առաջի պատուական ». Տե՛ս յէջ 379։

Ճաշու «Այսօր խնդրի պատ. » Տե՛ս յէջ 393։

Ճաշու Սաղմոս։

Տուր զօրութիւն ծառայի քո, կեցո զորդի աղախնոյ քո եւ արա առ իս նշան բարութե։

Սրբասացութիւն. Ով է որպէս. Տե՛ս յէջ 261։

ԿԱՆՈՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ Ս· ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻՆ

Օրհ· Ակ· Որ նախիմաց իմաստութեամբ տնօրինեցեր զխորհուրդ սուրբ եկեղեցւոյ· խորագոյն արկեալ հիմունս հաստատութեան ըզդասս արդարոց աղաչանօք սոցա խնայեա 'ի մեզ: Որ զօրհնութիւն նախաստեղծիցն աստուածազոյգ արուաց եւ իգաց· պայծառացեալ վայելչապէս ծաղկեցուցեր այսօր 'ի յովակիմ եւ 'ի յաննա· այգւոյ: Որ ըզխոստումն աբրահամու նահապետին մեր ըստ հոգւոյ· քահանայական եւ թագաւորական գաւազանացըն միացեալ ցուցեր այսօր 'ի յաննայէ· աղաչանօք սոցա:

Անըսկիզբն աստուած անճառելի նքաւ զօրութիւն, որ յիսկըզբանց

յաւիտենից խնամարկեցե՛ր զորդիս մա՛րդա՛մա՛յ, գերագոյն այսօր շնորհիւ փայլեա՛լ ցուցեր ծը՛նը՛նդեամբ զմայր միածնի՛դ քո՛յ ը՛նտրե՛լոյ. աղա։ Որ յանէից բանիւ գոյացուցե՛ր զաշխար. հըս ամե՛նայն. այսօր մարդասիրեալ անօրինաբա՛ր ՚ի՛ յա՛ննա՛յէ արկեր հիմն՛ւնս նորոյ ա՛շխա՛րհի աղ։ Ի յամուլ երկրէ այսօր բուսաւ մե՛զ բարեբե՛ր բո՛յսը՛ն բա՛րի, շուշան հովտա՛ց ծա. ղիկը՛ն դա՛շտա՛ց, միամայրըն մարիա արմատ ըղնկո՛յն ա՛նմա՛հո՛ւթեան. ա. ղաչանօք խօսցա՛ խընայեա՛ ՚ի՛ մե՛զ։

Հեց. Դյ. Որ ՚ի վերայ քերովբէից նըստեալ հանգչիս բա՛նդ ա՛ստը՛ւած ա՛յսօ՛ր հրա՛շա՛փա՛ռ պա՛րգե՛ւօք ցու ցեր ծնընդեամբ ՚ի յաննայէ անթա փառաց յերկրի՛ զտուրբըն մա՛րիա օրհնեա՛լ տէ՛ր աստըւա՛ծ հա՛րցը մե՛րո՛ց։ Որ ՚ի լերինըն քարեբայ փա

լատակեալ, Հուրդ աստուածային հողմով և շարժմամբ յայտնեալ 'ի պակուցումն սուրբ մարգարէին. այսօր գթութեամբ և ողորմութեամբ յարմարեցեր տեղի իջման անճառելի խոնարհութեամբ 'ի յօդհանգամս զօրինակեալըն մարմնամ. որհնեալ: Որ 'ի կանուխ ժամանակաց ստորագրեցեր զանօրէնութեան քո ըզտեղի, տաճար և քաղաք շինեալ բարձող անուանըդ քում բարձրելոյ. այսօր ստուգապէս յայտնեալ ցուցաւ բնակարան աստուածութեան քո սուրբ կոյսըն մարի:

ք. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր արարէք ըզծընեալն այսօր ըզմայր մաքուր բանին ըզմիշտ կոյսն: Որ 'ի զօրաց հոգեղինաց երգաբանեալ սըրբուհին, ըզծընեալն այսօր օրհնօք բնութեան ըզմայրն աստուծոյ բանին 'ի վեր քան

ը՛զբնո՜ւթիւնս. բա՛րձր ա: Որ ՚ի դա-
սուց մարգարէից և յերջանիկ առա-
քելոցն օրհնաբանեա՜լ տի՛րո՜ւհին.
ը՛զլո՜ւծի՛չ երկանցն ե՜ւա՜յի զմայ-
րըն կենաց ծընեալն պայծո՛ր ՚ի՛յա՛ն-
նա՜յէ. բար:

Մեծ. Առաւօտ խաղաղ. Տե. յէլ 118.

Ողբ. Անճառելիդ աստուած ան-
զընեակա՛ն ՚ի՛ հրե՛ղինա՜ց, ա՛յսօ՛ր
հա՛ճե՜ցար ՚ի հողե՜ղի՜նաց յայտնել
թարգման աստուածութեանդ քո
զմիշտ կո՜յսը՜ն մա՛րի՜ամ. աղօթիւք
սորա՜ ողորմեա՜ մե՛զ ա՜ստը՜ւա՜ծ:
Անժամանակ ծոցոյ ծընո՜ւնդ հօր է՛-
ա՛կան. ա՛յսօ՛ր սը՛րբէ՛ցե՛ր յո՛րո՜վա՜յ
նէ ժամանակաւ մայր ՚ի մօրէ անճա-
մա՜րդե՛ղո՜ւթեամբ. աղօ: Յառա-
քան զարուսեակ անմայր ծընո՜ւն
հօ՜ր ՚ի՜ յե՛րկինս. ա՛յսօ՛ր ը՛նտրեցեր
ի՜մա՛ստո՜ւթեամբ զմայր անարատ ա

հայր ծնընդեան քո 'ի յերկրի · աղ։

Տէր․ **Թագաւոր** փառաց աստուած հոգիդ կենդանարար, 'ի շնորհաբաշխ աւուր մեծի ծնընդեան մարիամու դըստեր դաւթի թագաւորի, նորոգեա զկենդանութիւն մերոյ թագաւորի․ զի օրհնեսցուք ըզքեզ տէր այժըմ և յաւիտեան։ Աղբիւր կենաց և փրկութեան մերոյ հոգի հօր և որդւոյ, 'ի յարմարաւոր յեսսեայ բըղխման գաւազանի հասեալ ժամու, շնորհազարդ պայծառացո զգաւազան իշխանութեան մերոյ հայրապետի․ զի օրհնես։ Լրումն աշխարհի և ճառագայթ լմանալի հոգիդ սուրբ աստուծոյ, 'ի ցընծութեան աւուր լըրման ուրախութեան յովակիմայ եւ աննայի, աղօթիւք սոցա լըցո զպէտըս կարեաց հայաստանեայց եկեղեցւոյ․ զի օրհ։

ԾԸ. Որ 'ի բարձրութիւնս երկնից
բարձրը բանիւք բարեբանի՜ս սրբու֊
հի, 'ի լիբանանէ դիմեալ հարսն
ըզգեցեալ այսօր, զարեգակն արկ֊
եալ ըզքեւ, եւ ընդ ոտիւք զլուսինն
ըստուերատեսակ· օրհնութեամբ եր֊
գով եկեղեցիք տիեզերաց այսօր տօ֊
նեն ըզ յիշատակ ծննդեան քո 'ի
մօրէ: Վեհագոյն սերովբէից եւ բազ֊
մաչեայ քերովբէից տիրամայր աստ֊
ուածածին, տապանակ կտակի,
սափոր ոսկի, խորհրդաւոր խորան
բանին հօր բարձրելոյ· օրհնութ:
Մարգարէից հանդիսարան եւ գրա֊
ւական կենաց մարդկան մարխամ
աստուածամայր, ընդունարան եօ֊
թնարփին շնորհաց, խարիսխ յու֊
սոյ հաստատութեան, զուգաթիւ ա
ւուրց դարուցս անցաւորաց· օրհն

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑՆ ԳԱԲՐԻԷԼԻ ԵՒ ՄԻՔԱՅԷԼԻ

Օրհ. Բկ. Ո՞ր յանէից ստեղծեր ըզ պաշտօնեայս քո 'ի հուր կիզելոյ հուրդ անեղական. ընդ նոսին օրհնեմք ըզքեզ և մեք հողեղէնքս։ Ո՞ր բանիւ գոյացուցեր զիննեակ դասըս հրեղինաց բանդ ի սկըզբանէ. ընդ նոսին գովեմք ըզ։ Ո՞ր արարեր յոգիս իմանալի ըզհրեշտակըս քո հոգի սպասաւորս, ընդ նոսին

բարեբանեմք ըզքեզ։

Անդադար յերկինս օրհնաբանողք հօրն երկնաւորի զօրք լուսեղինաց. բարեխօս լերուք ընդ մեղաւորացս։ Քաղցրաձայն երգովք գովաբանողք որդւոյն միածնի դասք

հրեշտակաց. բա: Անլռելի հընչ-
մամբ բարեբանողք հոգւոյն ճըշ-
մարտի հոյլք հոգեղինաց. բարե: Ի-
րեքսրբեան ձայնիւ փառաբանողք
սուրբ Երրորդութեան գունդք սե-
րովբէից. բարե:

Հրց. Գկ. Անըսկիզբըն հայր առա-
ջին լոյս անճառելի. որ ՚ի լուսոյ
լոյս ներգործեալ զիմանալեաց գո-
յակսն. ընդ երգ օրհնեմք սուր-
բ, հո-
՚ի լուսոյ լոյս ծագումն որդի, որ ա-
ռաքեր ՚ի պաշտօն փառաց քոց զհը-
րեղինացըն զօրս. ընդ երգ: Ի հօրէ
բըղխումն փառակից որդւոյ հոգի
անեղ, որ ըստեղծեր ՚ի յոգիս կե-
տարեալ զհոգեղինացըն դասս. ըն-

է. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր ա-
ռաւելէք ըզնա յաւիտեան: Ծա-
նայի՛ն զըւարթունք հրեշտակք

հրեշտակապետք, վերին պետու-
թիւնք բարձր աթոռ րէք ըզհայրն
երկնաւոր: Անմարմնոց բազմու-
թիւնք, իշխանութիւնք, զօրութիւնք.
անմահ տէրութիւնք, բարձր աթոռ-
րէք զքրիստոս թագաւորն: Վեց-
թեւեան սերովբէք, քառակերպեան
քերովբէք, աթոռք անեղին բարձր
աթոռ րէք զհոգին ճշմարիտ:

Մնծ. Մայր և կոյս աղախին քրիս-
տոսի որ բարեխօսդ ես միշտ աշ-
խարհի. քեզ երանեն ամենայն ա-
զինք: Մաքուր աղաւնի և հարսն երկ-
նից մարիամ, տաճար և աթոռ աս-
տուծոյ բանին. քեզ երա: Քեւ հա-
ւտացան իմանալիքն ընդ հողեղէնքս,
քեւ մերձեցաք 'ի փայտըն կենաց.
քեզ երա:

Ոււ. Դյ. Որ 'ի հրեղէն զօրաց երկ-
նից փառաբանիս մատըւած, որով

զերկնայի՞ն անապական. աստուա-
ծային ըզշնորհս հեղեր յորդիս ա-
դամայ. աղաչանօք սոցա ողորմեա
մեզ աստուած: Երեւելով հողեղի-
նացս անհիւթականքն ի ձեռն մարմ-
նոյ, որք եւ ծանուցին մարգարէ-
ից ըզխորհուրդ քո գալըստեանդ
բազմապատիկ տեսլեամբ օրինա-
կելով. ազա: Անճառելի տնօրէնու-
թեանըդ քոյ ակնատեսք առաքե-
ցան գաբրիէլ եւ միքայէլ. անմար-
մնական դասուքն իւրեանց յերկրի
սպասաւորելով. ազա:

Տէր. Անմահ արքային անար-
ուեստ աթոռք. բազմաչեայ քե-
րովբէք, սրբասաց ձայնիւ սրովբէք
առաջին յերկրինս քահանայա-
պետք. բարեխօս լերուք առ տէր
վասն եկեղեցւոյ: Բարձրելոյն փա-
ռաց բարձող տէրութիւնք, ան-

յաղթելի՝ զօրութիւնք. վեհագոյն իշխանութիւնք, երկրորդին դասու քահանայապետք. բարի: Գերագոյն էին պետութիւնք վերին, հրեշտակապետք երկնաւորք. հրեշտակաց զինուորութիւնք երրորդի յերկինս քահանայապետք. ձեզ համաձայնեալ երգեմք ըզփառս
՚ի բարձունս:

Մկ. Ա. Երկնաւոր հօր ընտրեալ. զոր հոգիւն բաշխեալ յերկինս, և եկեալ ՚ի խնդիր մեզ մոլորելոցս, որով լըցեալ զթիւ հարիւրոցդ, արար ուրախութիւն ՚ի յերկինս երկնաւորացդ, աղաչեմք ըզ ձեզ բարեխօս լերուք առ տէր վասըն քաւութեան մեղաց մերոց: Տեսանողք անտեսին, խորհրդածուք խորոցն աստուծոյ, որք իջեալ ընդ միածնին սպասաւորել տնօրէ-

նութեանն․ 'ի ծննդեանն աւետա-
ւորք հովուացն, և կանանցն իւղա-
բերից կենաց քարոզք ընդկենդան-
ւոյն․ աղտ։ Պահապանք աշխարհի․
բանակըք տեառն շուրջ զերկիւղա-
ծովք․ բարեկամք ազգի մարդկան
միջնորդք մահու և յարութեան,
միքայէլ և գաբրիէլ մեծք որք կայք
միշտ առաջի ամենասուրբ երրոր-
դութեանն․ աղաչեմք ըզձեզ։

ԱԼԷԼՈՒԻՔ 'Ի ՑՕՆԻ ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

Ալէլուիա, Ալէլուիա, Ալէլուիա․
Ո՛ արար զհրեշտակս իւր յոգիս, և զպաշտօնեայս
իւր 'ի հուր կիզելոյ։ Հաստատեաց զերկիր 'ի
վերայ հաստատութեան իւրոյ․ զի մի սասանեսցի
յաւիտեան։
Ալէ՛․ Օրհնեցէ՛ք զտէր յերկինս․ օրհնեցէք զնա
'ի բարձունս։ Օրհնեցէ՛ք զնա ամենայն հրեշ-
տակք նորա, օրհնեցէք զնա ամենայն զօրու-
թիւնք նորա։
Փա՛ռք և երկր․ Այժմ և միշտ․ Ալէ՛։
Դա՛սք հրեշտակաց օրհնեն զքեզ Քրիստոս ալէ-
լուիա՛, մարդկան ազգ սաղմոսեն քեզ․ Ալէ՛։

Երկինք և երկիր գոհանան ընդքէն Տէր, արա-
րածք ամենայն քեզ երկիրպագանեն, և հրեշտա-
կք 'ի բարձունս ազաղակեն և ասեն. ողորմեա
դու ստեղծեր, մի կորուսաներ։ Երկինք երկնից
Ջուրք որ 'ի վերոյ քան զերկինս. օրհնեցէք զա-
նունըն Տեառն։ Զի նա ասաց, և եղեն, հրամայ-
եաց և հաստատեցան. և հրեշտակք 'ի բար''։ Եր-
կինք և երկիր հանապազ զքեզ գովեն. Թագա-
ւոր փառաց. սերովբէք և քերովբէք 'ի խոնարհ
ունելով ընդդէմս իւրեանց. և միաձայն բարբա-
ռոմն աղաղակեն և ասեն. սուրբ, սուրբ, սուրբ
տէր զօրութեանց։

ԺԱՄԱՄՈՒՑ

Զոր օրհնեն անլռելի ձայնիւ իմանալի զօրու-
թիւնք՝ երկնաւոր նահապետութիւնք, հրեշտակք
և հրեշտակապետք, աթոռք և տէրութիւնք, իշ-
խանութիւնք և պետութիւնք. սերովբէք և քե-
րովբէք, և մեք օրհնեսցուք զնոյն ամենասուրբ
Երրորդութիւնն և զմի Աստուածութիւնն։
Այսօր երկրաւորս եկեղեցւոյ քահանայապետու-
թիւն ցնծայ հրաշափառապէս՝ զերկնաւոր քա-
հանայապետութեանցդ կատարելով զտօնախըմ-
բութեան տօնս։ Եւ ընդ անմարմնականաց և հո-
գեղինաց դասուցդ՝ և մեք մարմնականքս և հո-
ղեղէնքս համաձայնեալ փառաւորեմք զփառաւո-
րեցեալն 'ի ձէնջ։ Արդ՝ ո՞վ սուրբ Գաբրիէլ և Մի-
քայէլ մեծ հրեշտակապետք բարձրեալոյն, և ամե-

նայն զինուորութիւնք երկնից, որք կայք միշտ առաջի աթոռոյ Աստուածութեանն, անդադար բարեխօս լերուք վասն մեր առ Տէր, վերաբերել զմեզ զամենեսեան ընդ ձեզ յերկնից արքայութիւնն, և միաձայն բարբառով երգել զփառս։

ՃԱՇՈՒ

Դկ. Ա՛յսօր ուրախացեա՛լ սուրբ եկեղեցի՛ քրիստոսի՛. տօնէ խընդո՛ւթեամբ զտօն վերինն երո՛ւսաղէմի՛. սրբասաց ձայնի՛ւ փառաւորելո՛վ ըզ քրիստոս։ Ա՛յսօր համաձայնեա՛լ որդիք սիօնի՛ երկրայնո՛յ, տօնիւ զըւարճանա՛ն որդւոց անդրանկաց վերի՛ն սիօնի՛. սրբասաց ձայ։ Ա՛յսօր դասք անմարմնո՛ցն երգս առեալ պարե՛ն ընդ մարդկա՛ն զերգըս հոգէւո՛րս յանմահ փեսայի՛ն առագա՛ստ

սրբասաց ձայ։

———

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՅՆ ՅԱԿՈԲԱՅ ՄԾԲՆԱՅ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻՆ

Օրհ. Գլ. Յաղթող և սուրբ հայրապետ նըման մեծին մովսիսի. բարձող խաչին պարծանաց ընդդիմամարտ հանդիսի. ըզքեզ ունիմք բարեխօս առ Հայր յերկինս վասն մեր։ Առաքմամբ սուրբ հոգւոյն յանապատէ կոչեցար, առեր պատիւ մեծութեան նըման մեծին յովհաննու, երգակցելով ընդ վերնոցն. ըզքեզ։ Կարող եղեր զօրութեամբ զարմանագործ նըշանիւք, նըման մեծին պետրոսի, հովիւ շնորհեալ յաստուծոյ ընտրեալ հօտին քրիստոսի. ըզքեզ։

Ուրախացան զօրք երկնից ընդ քո մեծի ճըգնութեան, որ ՚ի մարմնի կառուցար նըման վերին զըւարթնոցն. ըզքեզ ունիմք։ Բըղխմամբ քո

սուրբ արտասուաց կենագործէիր ըզ
մեռեալս. Նըմա՛ն փըրկչին յիսուսի
կենագործողին ղազարու. ըզքե՛զ։
Այլ մե՛ք ձայնիւ ցնծութեամբ տօ-
նե՛մք զքո սուրբ զյիշատակս. պա՛տ-
ուեալ վըկայ քրիստոսի սուրբ հայ-
րապետըդ յակոբ. ըզքե՛զ։ Յա՛նձն
առեր զչարչարանս վասըն նոյեան
տապանին, ՚ի հրե՛շտակէն ընկալար
զփայտ փըրկութեան աշխարհի. ըզ
քե՛զ ունիմք։

Հրց. Գյ. Սուրբ ես տէ՛ր և ՚ի սուր-
բըս հանգուցեալ, բարեբանեա՛լ ՚ի
վերին զօրաց և ՚ի սրբո՛ց քոց. տէ՛ր
աստըւած հարցըն մերոց։ Զարժա-
նահաս մահտարաժամ ՚ի ցասմանէ
քում հրամանի՛ բարձ ՚ի մէնջ բա-
րեխօսութեամբ և աղօթիւք սրբոյն
յակոբայ. տէր աստ։ Ի քէն հայ-
ցեմըք զօգնութիւն ամենասուրբ եր.

րորդութիւն. ծագնեա՛լ մեզ ՚ի նեղու-
թեա՛ն մե՛րում բարեխօսութեամբ
և աղօթի՛ւք սրբոյն յա՛կոբայ. տէ՛ր.

Գ. Ըզտէր օ՛րհնեցէք. զքրիստոս
թագաւորն յի՛շատակի սորա բարձր
ա՛րարէք յաւիտեա՛ն: Որ ը՛նտրեաց
զերանելի զհա՛յրապետ՛տն ՚ի լուսաւո-
րե՛լ զմա՛նկո՛ւնս սուրբ եկեղեցւոյ.
զքրի՛ստոս թա: Որ բազկատարա՛ծ
հայցմա՛մբ խը՛նդրելո՛վ ՚ի տեառնէ
զողո՛րմութիւն. եւ ա՛ղբի՛ւր բժըշ-
կութեան բղխեալ ՚ի հայաստա՛ն ա՛շ-
խարհի. զքրիս: Որ ՚ի հրանիւթի՛ցն
սպասաւորելով զարհո՛ւրեցոյց զթա՛-
գաւորն, հոմի՛ւն քա՛ջ բանաւո՛ր հօ-
տի, և բըժիշկ ախտացելո՛յ անձանց.
զքրիստոս թա:

Մեծ. Սուրբ զաստուածած. Տես. յէջ 101:

Ողր. Ե՛րկը՛րպագեմք առաջի տեւո՛-
ղական նշխարաց ճը՛գնաւորին քրիս-

տոսի և պատուական վկային. որ է պարծանք աշխարհի եւ բարեխօս վասըն մեր: Ըզձըրգնութիւնըս սորա առ քեզ ունիմք բարեխօս. և աղաչեմըք սովաւ հրաշագործեա յերկրի ըզքժըշկութիւն հիւանդաց. որ է պար: Ցընծութեամբ տօնեսցուք ըզ յիշատակըս սորա հաւատացեալ ժողովուրդք 'ի փառս ամենազօր տէրութեանն. որ է պար:

Տր. Ամոլըք հաւատոյ և պարծանք սուրբ եկեղեցւոյ. եւ հովիւ քաջընթաց երկնաւոր հօտապետին. յառաքելական աթոռ նստար երանելի սուրբ հայրապետ: Մարգարիտ լուսափայլ և լուսաւորիչ տիեզերաց. սիւն լուսոյ սըրբութեան կանգնեալ 'ի մէջ հայաստանեայց. յառաքելական: Հողանիւթ բարունակ և բարեխօս առ տէր վասըն մեր, բարեբա-

նող բանի՛ն կենա՛ց, և պարծանք ե-
կեղեցւոյ․ յառաքելական աթո՛ռ ։

Մկ․ Հայրապետ սուրբ և՛ անբի՛ծ և ընտրեա՛լ յորովայնէ․ սքա՛նչելագո՛րծ վը՛կա՛յ և պարծանք ազգի՛ մարդկան․ առ քրիստոս բարե՛խօսեա՛ վասըն մեր քո տօնողա՛ցս ։ Հովի՛ւ հոգեւո՛ր բանա՛ւոր հօտի․ լուսաւորի՛չ տիեզերա՛ց սիւն լուսո՛յ կանգնեալ 'ի մէջ եկե՛ղեցւոյ․ առ քրիս ։ Հաստատո՛ւթի՛ւն հաւատոյ պսա՛կ 'ի գլուխ եկե՛ղեցւոյ, պայծառ քարոզ տիե՛զերա՛ց և պարծանք ազգի՛ մարդկան․ առ քրիս։ Ի տաճա՛րի քում սը՛րբութեան երկը՛րպագեմք քո նշխարաց․ փառաւորե՛մք զօր յիշատակի՛ կատարման քոյ հանգստեան․ առ քրիստոս բա ։

Ժամամուտ

Զհայրապետականն զարդարեցեր աթոռ 'ի յերկրի, առաքելական առեր զպատիւ յերկնուստ՝ ծառայ Քրիստոսի, ո՛վ երանելիդ 'ի հարս սուրբ

Հայրապետ։ Քանզի քո վարդապետութեանդ սերմունք բարեպաշտութեան բուսուցին հասկս, ուրախութեան պտուղ հատուցանելով և հաւատացելոցս փրկութիւն շնորհելով. վասն որոյ բարեխօսեա առ Տէր վասն անձանց մերոց։

Ծով. Գկ. Որ յանապատէ կոչեցար յառաքելական աթոռ բանիւ սուրբ յակոբ. բարձրացուցեր զեղջիւր սիոնի ճշմարտութեամբ մասամբ նոյեան տապանին։ Որ արդարութեամբ և լուսով քո փայլման նոր արեգական. պայծառ քան զարփին վառեալ զօրութեամբ յառնել ի հրաշ պատանուոյն։ Որ միացար սըրբութեամբ ի լոյսըն մաքուր որպէս զանմարմին. զարմացուցեր ըզզօրըս վերինս հիացուցեր զարարածս։ Արդ աղաչեմք ըզքեզ հայրըդ գըրթած և հովիւ բարի. մաղթանօք հայցեա առ տէր վասն եկեղեցւոյ, միշտ անշարժ պահել յաւիտեան։

ԿԱՐԳ

ԱՒԱԳ ՏՕՆԻՑ ՔԱՌԻՑ (*)

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑՆ ԴԱՒԹԻ ՄԱՐԳԱՐԷԻՆ ԵՒ ՅԱԿՈԲԱՅ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ

Օրհ. Դչ. Յաղթող գըտաւ յօրհնաբանսն երանելին դաւիթ. որ զօրացաւ ՚ի վերայ այլազգւոյն, և հաստատող պարսւեաց զանօրէնն ըզգողիաթ. զմարգարէն արասցուք բարեխօս առ տէր վասն անձանց մերոց։ Ուսարուք զարդարութիւն բընակիչք երկրի. նայեցարուք ընդ արդարըն յակոբ. որ հաճոյ եղեւ աստուծոյ վարուքն իւրովք. ըզնա արաս։ Սա եղեւ գլուխ առաքելոց սրբոց. և կոչեցաւ եղբայր տեառն ՚ի տանէ դաւթի. ըզնա արաս։

(*) Սոյն Աւագ տօներու նախընթաց երեկոյները նախատօնակ կը լինի անխափան։

Որ երջանիկ լուսովն զուարճանայր մարգարէն դաւիթ. և հոգւովն վերանայր 'ի կամարս լուսեղէնս. ըզ։ Որ հողանիւթ բնութեամբն զուգակցեալ ընդ սուրբ հոգւոյն և ազատէր ըզթագաւորն 'ի դիւական ախտէն. ըզնա։ Որ հրաշագարդեալ գըտաւ 'ի կարգս թագաւորաց. և մանուկից եղև սուրբ առաքելոցն. ըզ։

Հրց. Դ. Մեղաք յանմեղին և ըզ պատուիրանս քո ոչ պահեցաք, այլ խոստովանիմք առ քեզ, մի՛ անտեսաներ, այլ գթա 'ի մեզ աստուած հարցըն մերոց։ Վասն դաւթի սիրելւոյ քո և յակոբայ արդարոյ աղաչեմք զքեզ, մի՛ անտես առ։ Որ նըստիս 'ի քրովբէս եւ հայիս յանդունդս, յիշեա ողորմութեամբ քով զդաւիթ, և աղօթիւք սրբոյն յակոբայ խնայեա 'ի մեզ։

Գ. Օրհնեցէ՛ք ամենայն գործք տեառն ըզտէր օրհնեցէ՛ք բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։ Որ ընտրեաց զերանելին ըզդաւիթ յառաջնորդութիւն խորանին, օրհն։ Որ կացոյց զսքանչելին ըզյակոբ պարիսպ շրջապատ եկեղեցւոյ իւրոյ, օրհնեցէ՛ք։

Մեծ. Առաւօտ խաղաղութ. Տե. յեղ 118։

Ող. Անսկիզբն աստուած լոյս ՚ի լուսոյ, որ ծագեցար մեզ եղջիւր փըրկութեան ՚ի տանէ դաւթի. աղօթիւք սորա աստուած ողորմեա մեզ։ Անմարմնոց վերնոց թագաւոր յաւիտենից, որ մարմնով երեւեցար յերկրի ՚ի զաւակէ դաւթի. աղօթ։ Յառաջնումն աստուածահայր անուանեցաւ մարգարէն դաւիթ և ՚ի վերջինս եղբայր տեառն կոչեցաւ ըսքանչելին յակոբ. աղօթիւք սո։

Տէր · Երդուաւ տէր դաւթի ճշմար-
տութեամբ և ոչ ստեաց նմա, 'ի
պտղոյ որովայնէ նորա նստուցանել
'ի յաթոռ նորա, օրհնեցէք ըզտէ-
րութիւն նորա ամենայն երկիր : Ծա-
գեաց մեզ տէր զեղջիւր 'ի դաւիթ ·
պատրաստեաց ըզճրագ օծելոյ իւ-
րոյ · գովեցէք ըզտէրն : Զյակոբ
ընտրեաց իւր տէր ժառանգել նո-
վաւ ըզնոր ժողովուրդ ըզհոգեւորն
իսրայէլ · բարեբանեցէք զաստուա-
ծութիւն նորա ամե :

Մղ. Օրհնեցէք ըզտէր յօրհ-
նութիւն 'ի նոր · քանզի ծագեաց
մեզ եղջիւր փրկութեան, 'ի տանէ
դաւթի կեցուցանել ըզմեզ կամե-
ցաւ · օրհնեցէք ըզտէր յօրհնու-
թիւն 'ի նոր : Գաւազան ծաղկեալ
յարմատոյն յեսսեայ դաւիթ մար-
գարէն և 'ի նորին շառաւիղէ ա-

ռաքեալըն յակոբոս ականատես եւ սպասաւորբանին աստուծոյ. օրհ։

Յեկեղեցիս ծրհնեցէք ըզտէր. որ երկոքումբք ընտրելովք առաքելաւըն յակոբաւ եւ մարգարէիւըն դաւթիւ հաստատեաց զհիմունս սուրբ եկեղեցւոյ. օրհ։

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Տէր որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի քո ի վերայ վիմի հաւատոյ եւ կարգեցեր ի սմա առաքեալս և մարգարէս, հովիւս եւ վարդապետս առ ի հաստատութիւն սրբոց, եւ ճգնութեամբ վկայից զթշնամին սորա վանեցեր, ի խաղաղութեան զսա պահեա Աստուած որպէս մարդասէր։

Ծաղ. Անսկիզբն Աստուած. Տե՛ս յէջ 417։

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑՆ ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ ՆԱԽԱՎԿԱՅԻՆ

Օրհ. Գկ. Նահատակ բարի քրիստոսի եղեր այսօր ի միջի մերում. և

մըտե՛ր 'ի վե՛րնատունըն խորհը՛րդոյ
յա՛ւիտենա՛կա՛նին։ Որ ը՛նտրե՛ցար 'ի
դա՛սս ե՛րկնաւո՛ր զօրա՛ցն պըսա՛կեցար
'ի՛ թագա՛ւորէն զանթա՛ռամ ըզպը՛-
սակն, և մկըրտե՛ցար արեա՛մբըդ քո՛վ
սրբո՛վ առա՛ջին վըկա՛յ քրիստոսի՛
սո՛ւրբ ստեփա՛ննոս. նա՛խասա՛րկա-
ւա՛գըդ մե՛ծ։ Մարտե՛ր ընդդէ՛մ
թը՛շնամւո՛յն. այսօ՛ր և գնե՛ցեր ար-
եա՛մբըդ քո՛վ զարքա՛յո՛ւթիւն, 'ի
պարծա՛նս ազգի՛ մարդկան ճգնաւոր
քրիստոսի, գո՛հութի՛ւն երե՛քսըր-
բե՛նի՛ն, որ ընկա՛լաւ ըզվկա՛յդ ի՛ւր
զսո՛ւրբ ստեփա՛ննոս 'ի՛ վե՛րի՛նն
ե՛րո՛ւսա՛ղէ՛մ։

Որ ը՛նտրեցա՛ր 'ի կո՛չումն առա՛-
քելական քարոզո՛ւթեանցն արժա՛նա-
ւո՛ր լինե՛լով սո՛ւրբ ստե՛փաննոս. բա-
րեխօսեա՛ առ քրիստոս վասն անձա՛նց
մերո՛ց։ Որ խնդրե՛ցե՛ր զթողո՛ւթիւն

'ի վերայ քո քարաձիգ ժողովոյն սուրբ ստեփաննոս. և այժմ վասըն քո ուխտաւորացս աղաչեա զընդ աջմէ Հօր նըստեալն։ Որ արժանի եղեր զմարտիրոսականն առնուլ պըսակ նախ 'ի վըկայս. առ պըսակիչըն սըրբոց և վասըն մեր բարեխօսեա։

Դկ. Առաքեալ և Նախավըկայ քըրիստոսի սուրբ ստեփաննոս. որ ըզ քարկոծումըն յանձն առեր. և յանմահից բնակարանըն վերափոխեցար. աղաչեա զաստուած շնորհել մեզ ըզ կեանս անվախճան։ Տունկ անմահ իմանալի դրախտին շնորհեցար 'ի Հօրէ, եւ լուսաւորեցար անճառապէս. այսօր ցընծան դասք Հըրեշտակացն ընդ քո մեծապայծառ ճգնութիւնդ. աղաչեա զաստուած։ Աստուածաստեղծ մարդոյն պըտուղ

ընծայեցար մերձ յանմերձենալին լոյսն. և Հայրենին աւանդութեանն եղեր ժառանգորդ. աղա։ Ճանապարհ վըկայից յետ Քրիստոսի գըտար. եւ աստուածային փառացն արժանաւոր եղեր. բանսարկուին զինու քո վիրաւորեցաւ եւ նախաստեղծըն պայծառացեալ բերկրեցաւ. աղ։ Դուսակմրգեալք և մեք ընդ անմարմնական բազմութիւնսն. վերահայցեմք ընդ հրեղէն լեզուացն աղօթանուէր մաղթանօք հայցեմք ՚ի քէն մարդասէր փրկիչ. խնայեա ՚ի մեզ ստեղծող մեր և կեանք աշխարհի։

Հրց. Գյ. Ընդ երկնային հոգեղինաց դասսն. այսօր տօնեմք ըզյիշատակ սրբոյն Ստեփաննոսի. բարեբանելով ըզքեզ տէր աստուած հարցըն մերոց։ Որ հրեշտակակեր տեսլեամբ արիաբար պատերազմե.

ըզ քարկո ծումըն յանձն էառ. խոստո-
վանելով ըզ քեզ Քրիստոս աստը։
Որ անպարագրելի աստուածութեա-
նըդ տեսող և բարեխօս իւր ուխտա-
ւորացս. այսօր յիշատակաւ սրբոյն
ստեփաննոսի. գովեմք ըզքեզ Քրիս-
տոս աստը։

Է. Ըզտէր օրհնեցէք. եւ
բարձր արարէք ըզնա յաւիտեան։ Որ
յերկնային զօրացըն միշտ օրհնի Քրիս-
տոս աստըւած. այսօր յիշատակաւ
սրբոյն ստեփաննոսի, զտէր օրհն։
Հրաշալի աստուածաքանութեամբ
սըրբոյն ստեփաննոսի, քահանայք
ընդ վերին զօրացն երկնից զՔրիս-
տոս գովեցէք և բարձր արա։

Մեծ. Աստուածածին երկ. Տէ. յէջ 253։

Ողբ. Գկ. Առաքեա 'ի մեզ տէր ըզ
բազում գըթութեան քո զողորմու-
թիւն. բարեխօսութեամբ սրբոյ նա-

խամլըկային քոյ եւ ողորմեա։ Որում
զերկնայինըն բացեր ըզդուռն ցուցա-
նելով զանճառելի զխորհուրդ. սուրբ
աղաչանօք խընայեա ՚ի մեզ տէր եւ
ողորմեա։ Որ աղօթանուէր հայցմամբ
զթողութիւն խնդրելով ի քէն անօրէն
սպանողաց իւրոց. սուրբ աղաչանօք։

Տէր. Ով երջանիկ ճառագայթ ա-
ռաքելական քարոզութեանցն արժա-
նաւոր լինելով սուրբ ստեփաննոս,
հաստատութիւն ՚ի քրիստոսէ հայ-
ցեա սուրբ եկեղեցւոյ։ Որ քոյին
յօժարական համբերութեամբդ ըզ
քարկոծումըն յանձն առեր. շնորհեալ
քեզ յաստուծոյ լինել չարչարակից
քրիստոսի. զի եւ մեզ ուսուսցես փա-
ռաւորել սուրբ զերրորդութիւնն։
Աղօթէիր որ քարաձիգքըն լինէին ՚ի
քեզ նախդ ՚ի վըկայս. զի առցես
ըզհատուցումըն բարի յարարչէն ա-

մենեցուն. և այժմ աղաչեմք ըզքեզ
եւ վասըն մեր բարեխօսեա՛։

Մնկ. Դկ. Նախասարկաւագ և առաջին մարտիրոս, որ ՚ի քրիստոսէ պսակեցար, և յերկնաձեմ առագաստին պայծառացեալ բերկրեցար. աղաչեա զաստուած շնորհել մեզ ըզկեանս անվախճանն։ Որ քոյին համբերութեամբդ ըզդրունս երկնից բացեալ տեսեր եւ զորդի ընդ աջմէ հօր. յաղթէիր ՚ի վերայ քո քարանձգողացն. աղա։ Եկեղեցիք արդարոց և ժողովք ուղղափառաց. այսօր ըզյիշատակըս քո տօնեմք և արտասուօք հայցեմք ՚ի քէն ճըշմարիտ վըկայ քրիստոսի. աղա։

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Ցնծա՛ այսօր ցնծա՛ և զուարճացիր կաթուղիկէ եկեղեցի սուրբ, յիշատակաւ սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավկային Քրիստոսի վկայեցելոյ

հօր։ Որ աղօթիւք բանայր զերկինս զոր փակեաց Ադամ, և հրեշտակակերպ տեսլեամբ տեսանէր զկերպարանն հօր ի կերպի Ադամայ Նստեալ ի յաթոռ փառաց։ Որ զբազմութիւն քարանցն որպէս զծաղիկս հաւաքելով՝ բոլորէր պսակս փախանակ փշոցն եւ եղեգանն։ Եւ զմարտիրոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ փրկական արեանն Քրիստոսի հոսեցելոյն ի կողէն։ Վասն որոյ՝ գերազանցեալ ի փառս առաւել քան զամենայն սուրբս. հայցէ և վասն մեր ի վերնատուողէն զպարգեւս կենաց անվախճանից եւ զմեծ զողորմութիւն։

Ցորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս. յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս. վկայ ճշմարիտ առաքելական քարոզութեանցն. որ ի վերայ անօրէն քարաձգողացն աղօթէր առ Քրիստոս Աստուածդ ասելով. մի՛ համարիր սոցա զայս մեղս։ Արդ՝ ի ձեռն սորին բարեխօսութեանն շնորհեա մեզ Տէր ընդ մեծ քո զողորմութիւն։

Ծոչ. Դկ. Ցը՛նծայ այսօր եկե՛ղեցի աստուծոյ, զքո՛ վայելչա՛պէս տօնէ զյի՛շատա՛կս ո՜՛վ սո՛ւրբ ստե՛փաննոս, մեծ եւ պատուա՛կան անուա՛նի ի վը՛կայս, աղաչեա՞ զաստը՛ւած չը

նորհել մեզ ըզկեանս անվախճան։ Նախաշաւիղ բարեաց ամենայն աշխարհի և լուսազարդ ճանապարհացն եղեր ժառանգորդ ով սուրբ ստեփաննոս. մեծ։ Աստուածային զինուվառեցար սուրբ հոգւոյն. տեսանելով յերկինըս հայրենի փառօք զորդին աստուծոյ ով սուրբ ստեփ։

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑ ԱՌԱՔԵԼՈՑՆ ՊԵՏՐՈՍԻ ԵՒ ՊՕՂՈՍԻ

Օրհ. Դյ. Ցընծայ այսօր եկեղեցի աստուծոյ յիշատակաւ սուրբ առաքելոցն, հաստատեալ ՚ի վերայ վիմի հաւատոյ զարդարեալ ՚ի փառըս մարմնացելոյ բանին։ Որ զէութիւն անճառելւոյ միածնին յայտնութեամբ հօր ՚ի վերուստ դաւանեալ. և ե-

բանակա՛նն արժանա՛ցեալ շնո՛րհի՛,
վէմ անվա՛նելի՛ ՚ի դրանց դը՛ժոխո՛ց։
Որ անմա՛րմնոց դասու՛ց հրե՛ղինաց
հողեղէ՛ն ընու՛թեամբ գե՛րազանցե-
ա՛լ. եւ բարձրա՛ցեալ ՚ի յերկնայի՛ն
խո՛րա՛նսն, ա՛նճառ բանի՛ն ՚արժա-
նաւորեա՛լ։

Որ գե՛րագոյն ը՛նտրելոց առա՛քե-
լոցըն դասու՛ց. անուա՛նեցեր լինե՛լ
զերանե՛լին ըղպե՛տրո՛ս, գլու՛խ սուրբ
հաւատո՛յ հիմն եկե՛ղեցւո՛յ։ Որ յա-
ռաջա՛գո՛յն կոչմամբ առա՛քեցեր զա-
նօ՛թն ընտրու՛թեա՛ն. յայտնե՛լով
աշխա՛րհի զանձա՛ռ տնօրէ՛նութեան
քո զխո՛րհո՛ւրդ յօրհնաբանութի՛ւն
կոչե՛լ զհե՛թանո՛սս։ Որ երկո՛քումբք
ը՛նտրելովք լուսաւորչօ՛քն աշխար-
հի՛ հաստատե՛ցեր զեկե՛ղեցի քո
քրի՛ստո՛ս. մաղթանօ՛ք սոցա՛ խը-
նա՛յեա ՚ի մե՛զ։

Հրց. Դյ. Որ խոստա՛ցար տալ ըղփա՛-

կանս արքայութեան երկնից երանել-
ւոյն պետրոսի, որ հրաւիրեաց ըզմեզ
'ի յոյս կենացըն յաւիտենից. աղա-
չանօք սորա կեցո զմեզ տէր աստը-
ւած հարցըն մերոց։ Որ ընտրեցեր
'ի մարդկանէ հաւատարիմ սուրբ զա-
ռաքեալըն պօղոս. որոշելով յաւե-
տարանըն լինել քեզ խոստովա-
նող. աղաչանօք սորա կե։ Փակողն
արքայութեան երկնից սուրբ առա-
քեալըն պետրոս, արութեամբ
ժուժկալեալ քեզ խաչակցեցաւ. աւ։
Է. Ըզտէր օրհնեցէք բարձր արա-
րէք յաղթողական ձայնիւ ըզբնակ-
եալն 'ի մէջ սրբոց։ Որ ընտրեաց
զերանելին առաքեալսն ամոլըք հա-
ւատոյ սիւնք եկեղեցւոյ. 'ի տիեզե-
րական 'ի հրապարակին զդատողական
աթոռսըն շնորհելով. բարձր արա-
րէք։ Նըմանեալ աղաւնւոյ արծաթա-

պատ Թեւօքն 'ի գոյն ոսկւոյ ճշմա-
րիտ սուրբ հոգին. Եւ լուսազարդ
փայլմամբ փարէր ընդ նոքօք. բարձ.

Մնձ. Աստուածածին գերագոյն
երկնից ցուցար խորան և առագաստ
քանզի ծագեաւ, լոյսն 'ի հօրէ բնու-
թեանց էից անտանելին պարագրե-
ցաւ 'ի քում յորովայնի. Հոգեւոր
երգով ընդ քեզ միշտ մեծացուցա-
նեմք: Դուռըն փակեալ զքեզ եզե-
կիէլ յառաջագոյն ծանոյց կոյս ա-
նարատ. ընդ որ եմուտ անտես
յէից բանն անմարմին որ 'ի հօրէ
և ել մարմնով անխախտելի մնալով
կուսութեանդ. Հոգեւոր եր: Վե-
րափոխեալ զքեզ 'ի յերկնային խո-
րանսն այսօր որդին քո միածին.
ուստի և դասք առաքելոցն եւ ի-
մաստուն սուրբ կուսանացըն միաձայ
նելով գովէին ընդ քեզ մայր անհարս

նացեալ. հոգեւոր երգով ընդ քեզ։

Ող. Ամոլք հաւատոյ այսօր փայլին հայր սուրբ 'ի քո սուրբ եկեղեցւոջ; մարդասէր փրկիչ տօնողացս ողորմեա։ Բարեխօսութեամբ պետրոսի եւ պօղոսի քո սուրբ առաքելոցն. մարդասէր փրկիչ տո։ Լուսաւորեալք 'ի սոցա դպրութենէս փառաւորեմք սուրբ զերրորդութիւնն. երկաքանչիւրոցս աղօթիւք տօնողացս ողորմեա։

Տր. Երանելի սուրբ առաքեալքն որպէս զարեգակն ծագեցան 'ի յերկրի, արձակելով ըղձառագայթս ընդ տիեզերս, լուսաւորեցին զաշխարհս ամենայն։ Ի մերմէ 'ի հողեղէն բնութենէս չարչարեցան վասն քրիստոսի. եղեն լուսատուք տիեզերաց. եւ հրաւիրեցին զերկիրս 'ի յերկինս։ Չարչարեցան վասն քր-

րիստոսի զնա արարին իւրեանց յոյս, հեղին զարիւնս իւրեանց ՚ի յերկրի, եւ պըսակեցան յանմահ արքայէն ։

Մղ. Սբ. Որ արփիահրաշ լուսոյ ծագմամբ պայծառացոյց ըզտիեզերս անճառապէս. լոյսն որ ՚ի հօրէ առաքեցար, առաքելական քարոզութեամբ սըրբոյն պետրոսի. հրաւիրեցերով ՚ի լոյսն անըստուեր ։ Որ ՚ի հեղձական մեղաց ծովէս վերաբերեաց ըզհողեղէն բնութիւնս ՚ի կեանս. բանն որ ՚ի յերկրի երևեցար. ուռկանաւ աւետարանի սըրբոյն պետրոսի. հրա ։ Որ յառաջ գուշակելով մահուն իւրոյ լինել կըցորդ արեամբ խաչին. գառն որ եբարձ ըզմեղս մեր. ըմպել զբաժակ չարչարա-

Նաց սրբոյն պետրոսի. ժառան-
լով ըզկեանս անվախճանս։

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Առաքեալք եւ վկայք Քրիստոսի Աստուծոյ ամենակալ հոգւոյն զօրութեամբն զամենեսեան յընդհանուր որդեգրութիւն կենաց կոչելով. միասնական սուրբ Երրորդութեանն յորդորեցին երգել զփառս 'ի յաւիտեանս. ամէն.

«Ճաշու». Ամոլբք հաւատոյ այ՛. Տե՛ս յէջ 431։

ԿԱՆՈՆ

ՍՐԲՈՑՆ ՈՐԴԻՈՑՆ ՈՐՈՏՄԱՆ

Օղն. Դկ. Ո՛ր էն յէութեան որդի միշտ յէէն անեղանելի ծընունդ-հայրական. զոր 'ի վերուստ հընչեցին որդիքն որոտման. և յայտնեցին որդւոց մարդկան զծածկա-պէս խորհուրդ։ Բանն անըսկիզբն 'ի կուսէն սկըզբնաւորեալ 'ի յերկրի մարմնով երեւեցաւ. զոր տեսա[illegible]

քարոզք բանին Ճշմարտութեան. և ծանուցին տիեզերաց աստուած և մարդ։ Իսկապէս բանն աստուած միացաւ ՚ի մարմնի անփոփոխ գոլով յէութեան. որում եղեն ականատես որդիքն որոտման. և ընդ հանուր քարոզեցին զբանըն մարմին եղեալ։

Ո՛ր անմարմին ՚ի հօրէ մարմնացար ՚ի կուսէն Թանձրացեալ բանդ անըմբռնելի. զոր ՚ի մարմնի չօշափեցին որդիքն որոտման. և հնչեցին ընդ տիեզերս զաւետիս կենաց։ Ո՛ր զանտեսդ յէից զոյսդ անտանելի պարագրեալ մարմնով ծածկեցեր. զոր ՚ի լերինն արտափայլեալ տեսին որդիքն որոտման եւ մաքրեցան անճառ տեսլեամբ գերապանծ լուսոյն։ Ո՛ր կենարար բանիւ քո անմահացեալք և մահո

եղեն գերազանց. յանձն առին ըմպել զբաժակ չարչարանաց ընդ քեզ. զի ընկալցին ՚ի քէն ըզփառս անվախճան կենացն ։

Հրց. Որ զամենայնըն յոչընչէ արարեր եւ ըստեղծեր ըզմարդն ՚ի յանմահութեան ՚ի պատկեր աստուածութեանըդ քո. ըզքեզ օրհնեմք աստուած հարցըն մերոց ։ Որ զանկեալն ՚ի մահ պատրանօք բանսարկուին. կանգներ ՚ի փառս առաջին գալըստեամբըդ քո յաշխարհս. ըզքեզ օրհ ։ Որ կոչեցեր ըզտիեզերս ՚ի հաւատըս ճշմարիտս ընտրելովք քո առաքելովք. եւ ցուցեր աւետարանիչ զորդին որոտման. ըզքեզ օրհ ։

Է. Ըզտէր օրհնեցէք եւ բարձր արարէք զնա յաւիտեան ։ Որ ըստ կամաւորն յօժարութեան իւրեանց

զօրացոյց սուրբ զառաքեալսն. եւ հրաւիրեաց յերկնից արքայութիւնն օրհնեա։ Ո՞ր ընկալաւ ՚ի կեանս անապականս զերջանիկ սուրբ զառաքեալսն. եւ դասեցոյց ՚ի խորանս լուսեղէնս. օրհնեա։

Մեծ. Աստուածածին ամպ. Տե. յէջ 372.

Ող. Որդիքն որոտման որք ՚ի վերուստ հնչեցին ըզբանըդ կենաց ծագեալ ՚ի հօրէ. եւ ըզտիեզերս հըրաւիրեցին յօրհնաբանութիւն սուրբ երրորդութեանդ. բարեխօսութեամբ սոցա ողորմեա մեզ որդի աստուծոյ։ Բանըդ մարմնացար ՚ի կուսէն քարոզքըն տեսին. աւետարանեցին յաշխարհի զգալուստ միածնիդ. բարեխօսու։ Զչարչարանս և ըզմահ ընդ քեզ յանձն առին. հաղորդիլ փառացդ քոց տէր ՚ի քում գալստեանդ. բարեխօս։

Տր. Հոգի իմ կանխէ առ քեզ աս-տուած. որ ծագեցեր ըզլոյս հրամանի քո յաշխարհս ընտրելովք քո առա-քելովք. փառք սոցա կեցո ըզմեզ. Արցեալ շնորհօք հոգւոյդ սրբոյ եւ բարձրացեալ ՚ի վերայ խորանաց երկ-նից. տեղեկացեալ եղեն անճառ է-ութեան միածնի քո. աւետարանե-ցին յաշխարհի. փառք սոցա կե. Կարողք եղեն ամենայն զօրութեամբ ընդունել ըզբաժակ չարչարանաց մի-ածնի քո որդւոյն որոտման. եւ ընդ աջմէ դասիլ, փառք սոցա կե.

Մղ. Սր. Որ յանստուեր ՚ի լուսոյն ընկալար ըզծագումն շնորհաց. ով երանելի տէր յովհաննէս, եւ հրա-շազարդ գըտար յերջանիկ դասս ա-ռաքելոց. հայցեա ՚ի տեառնէ ըզ թողութիւն յանցանաց. Որ փարե-ցար ըզսարսափելի պարանոցաւն զան-

մատոյց զլուսոյն և մաքրեցայր որ-
պէս զոսկի ՚ի հուր. լուսազարդ-
եալ երեւեցայր ՚ի մէջ սրբոցն որ-
պէս յաստեղս արեգակն. հայցեա։
Որ ՚ի կենդանի աղբերէն արբեր
ը զբըղխումըն շնորհաց, եւ ՚ի Թեւս
հոգւոյն հասեր յանիմանալին. ա-
ւետարանեցեր մըշտընջենաւորակից
հօր զէակից որդին. հայցեա ի։

Ձկնի Սաղմ. ստողոգի ձայնիւ

Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո
զի տէր օգնեաց քեզ։
Սիրեցի զի լուիցէ տէր ըզձայն աղօ-
թից իմոց. զի խոնարհեցոյց զունկն
իւր առ իս. և ես յաւուրս իմ կար-
դացի առ նա։
Շրջեցան զինեւ երկունք մահու եւ
վիշտք դժոխոց գըտին զիս։
Զնեղութիւն և զանձկութիւն գըտի.
և զանուն տեառըն կարդացի։

Ո՛ տէր փրկեա զանձն իմ ողորմած աստուած մեր․ ողորմի՛ եւ պահէ ըզ տը՛ղայս տէր։

Ե՛ս խոնարհ եղէ՝ և տէր կեցո՛յց զիս։ Դա՛րձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո՛․, զի տէր կոչեա՛ց զքեզ։

ԺԱՄԱՄՈՒՏ

Այսօր ահաւոր ձայնք որոտման հնչեցին յերկնից ՚ի յերկիր, կոչելով յորդեգրութիւն զմեզ վերնոյն Սիօնի, հաստատութիւնքն հաւատոյ եւ պարծանքն Եկեղեցւոյ, որք ցօղով արեան իւրանց մաքրեցին զտիեզերս յանօրէն կռապաշտութեանց․ և միշտ հայցեն ՚ի Քրիստոսէ զքաւութիւն տօնողացս անուանց իւրեանց։ Արդ՝ մաղթանօք սոցա Տէր՝ խնայեա ՚ի փրկեալ քո ժողովուրդս, որ միայնդ ես մարդասէր։

Ճաշու «Որդիքն որոտման»․ Տե՛ս յէջ 436։

Շարականք հանգստեան ըստ ութ ձայնից

Այ․ Զհոգիս ծառայից քոց։ Տե՛ս յէջ 266։

Մեծ․ Յարուցելոյն ի մեռե։ Տե՛ս յէջ 267։

Խչ․ Սուրբ խաչն օգնական։ Տե՛ս յէջ 373։

Այժմ և միշտ՚՚։

Որք հաղորդեցան մարմնոյ եւ ար-եան քո տէր, հանգո զհոգիս նոցա ընդ սուրբըս քո քրիստոս աստուած. քանզի գինք սուրբ արեան քո են։

Ալէլու". ալէլու"։ Տէր ո՞վ կացցէ 'ի խորանի քում, կամ ո՞վ բնակեսցի 'ի լեառն սուրբ քո։

Որ գնայ ամբիծ, գործէ զարդարութիւն. խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի իւրում,

Աւետ. տղա երգ Ռահ գործ. Տե. յէջ 41։

Ակ. Արարիչ աստուած։ Իւր տար. յէջ 304։

Ալէլու". ալէ։ Բարձր առնեմ զքեզ Տէր զի ընկալար զիս և ո՛չ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս։

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ և բժշկեցեր զիս. Տէր հաներ 'ի դժոխոց զանձն իմ և փրկեցեր զիս յայնցանէ որք իջանեն 'ի գուբ։

Աւետ. տղա երգ

Ճանապարհ մոլորելոց։ Տե. յէջ 39։

Բյ. Որ կոչեցեր առ քեզ տէր ըզտիե-զերս ամենայն, ընկալ ըզմեր ըզգնըն-ջեցեալսն, 'ի գոգ հայրապետին աբ-րահամու, ողորմած տէր փրկիչ եւ

բարերա՛ր։ Ո՞ր թողո՛ւթեանց ես տը-
ւող ա՞ստըւա՛ծ, թո՛ղ ըզմեզըս մեր
ննջեցելոցըն կա՛րող ամենայնի և հը-
զօր․ ո՞ղորմա՛ծ։ Ո՞ր լուսատու ես տի-
ե՛զերաց քրի՞ստոս աստըւած լուսա-
ւորեա՛ եւ ըզմեր ը՞զննջեցեալսըն լո՛ւ-
սով երա՛նաւէտ զըւարթնոցն․ ո՞ղոր։

Մնձ․ Զքեզ հայր յառաջ։ Տե․ ձէ 162։

Խւ․ Այսօր խնդրի պատ։ Տե․ ձէ 393։

Այժմ և միշտ

Յո՛րժամ առնե՛ս հատուցո՛ւմըն
տէր և սուրբըք քո՛ պարծե՛սցին ՚ի
քեզ և մե՛զ շնորհեսցե՛ս փրկի՛չ կա՛լ
՚ի յա՛ջմէ՛ քումմէ՛։

Ալէլու" ․ ալէ" ։ Աստուած յանուան քում կեցո
զիս և ՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ։
Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր բա-
նից բերանոյ իմոյ։

Աւետ․ ողջ երգ.

Ժո՛ղովեա՜լքս ՚ի հրաժա՛մ։ Տե․ ձէ 37։

Բկ. Քեզ վայելէ աստուած օրհնութիւն, որ յանմատոյց աթոռ անմահից փառաբանիս 'ի բարձունս, զնընջեցեալսըն յանունն քո ընկալ յերկնային քո սուրբ առագաստ. որ միայնդ ես մարդասէր: Որ ունիս իշխանութիւն մահու և կենաց. յիշեա զհոգիս ննջեցելոց մերոց, և հանգո ընդ սուրբըս քո 'ի խորան քում սիրողաց. որ մի: Որ յամենայնի ես օրհնեալ տէր, արժանի արա զծառայս քո վերըստին նորոգման. 'ի լսել ըզձայն աստուածային փողոյն ընդ առաջ ելանել քոց փառացդ. որ մի:

Մեծ. Սիւն լուսոյ և ամպ. Տե. յէջ 127:

Խւ. Եկայք ժողովուրդք 'ի տաճարի փառաց քրիստոսի, տուք ամենեքեան օրհնութիւն 'ի բարձունս:

Քանզի Թագաւորըն քրիստոս պըսակ-
եաց ըզսա ըսքանչելի փառօք իւ-
րովք, տուք ամենե։

Փառք Հօր և"։

Ի՜ սմա և զօրըք հրեշտակաց դասա-
ւորեալ տօնեն տեառն, տուք ա-
մենեքեան օրհ։

Այժմ և միշտ"։

Որ մարմնացար վասն մեր աղաչա-
նօք աստուածածնին, քրիստոս յիշ-
եա զննջեցեալսն 'ի սուրբ անուանդ
քո, և հանգո զհոգիս նոցա ընդ սուր-
բըս քո։

Ալէլու". ալէ"։ Աստուած ողորմեա մեզ եւ
օրհնեա զմեզ, երեւեցո՛ զերեսս քո 'ի մեզ և ո-
ղորմեա մեզ։

Ծանաչել յերկրի զճանապարհս քո, յազգինս ա-
մենայն զփրկութիւնս քո։

Աւետ. ող. երգ

Աստուած անեղ անժա. Տե. ժէ 34.

Գյ. Հայր բարեգութ որ գըթացար
'ի յազգս որդւոց մարդկան. առաքե-

ցեր ըզմիածինդ 'ի փրկութիւն, յիշ-
եա զհոգիս ննջեցելոց մերոց և հան-
գո ընդ սուրբս քո։ Որդիդ միածին
որ յարեարդ 'ի մեռելոց. 'ի միւսան-
գամ գալստեանըն քո յարութիւն
մեզ խոստացար. յիշ։ Հոգիդ ճշմա-
րիտ մըխիթարիչ սըրգաւորաց. աղա-
չանօք սուրբ աստուածածնին և ամե-
նայն քոց սրբոց յիշ։

Մնծ, Աստուածածին երկն. Տե՛ս յէջ 253։

Խւ. Փայտ կենաց որ փոխ. Տե՛ս յէջ 384։

Այժմ և միշտ։

Ի խորան քում սիրողաց հանգուս-
ցես ըզծառայս քո, և զհոգիս նոցա
դասեսցես ընդ սուրբըս քո. զի մի
դարձցի տնանկն՝ ամաչեցեալ յա-
ւուրն ահեղ ատենին։

Ալէլու". ալէ"։ Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո
և դարձուցեր զգերութիւն Յակոբայ։
Թողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քոյ եւ

Ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա։

Աւետ. աղ. երգ

Սարսափի՞ն տարերք. Տե. յէջ 42։

Գկ. Լոյս 'ի լուսոյ զմեզ լուսաւոր-եա. որ փառօք հօր հանդերձեալ ես գալ 'ի դատել զերկիր, արժանաւոր-եա և ըզմեր ըզնընջեցեալսն անճառ խոստմանց քոց ընդ սուրբըս քո։ Հօր և հոգւոյ համագոյակից 'ի տի-եզերական ահեղ ատենին. արժա։

Երկնի և երկրի արդա՛ր դատաւոր. յորժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրաքանչիւրոց. արժանաւո։

Մեծ. Ամենագովելի և քան. Տե. յէջ 122։

Խն. Յաղթող և զնոր օրհն. Տե. յէջ 379։

Այժմ և միշտ"։

Ըզգինս արեան քո յիշեա կենագոր-ծող աշխարհի, և հանգստեան արժա-նաւորեա յերուսաղէմըն վերին։

Ալէլու". ալէ"։ Տէր լուր աղօթից իմոց, աղա-

ղակ իմ առ քեզ եկեսցէ, և մի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն։

Ցաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո առ իս զունկն քո, յորում աւուր կարդամ առ քեզ. վաղվաղակի լուր ինձ։

Աւետ. առա. երգ

Մերով բնութեամբ. Տե. յեղ 39.

Դյ. Գըլթա տէր 'ի հոգիս մեր ննջեցելոցն և յիշեա զողորմութեամբ, քանզի գինք սուրբ արեան քո են, 'ի յորժամ հրաշալի ձայնիւ փողոյն յառնեն մեռեալքն և կան առաջի ահաւոր քո բեմին։ Զընկղմեալքըս յահագին մեղաց ծովուս ապրեցո 'ի գեհենոյն, ըզդաւանողըս սուրբ երրորդութեանդ. 'ի յորժամ։ Զլուսաւորեալքըս ծնընդեամբ սուրբ աւազանին մի բարկութեամբ խրատեր, և մի սրտմըտութեամբըդ քով յանդիմաներ. 'ի յորժամ։

Մեծ. Աստուածածին գերա. Տե. յէջ 430.

Ձն. Գաւազան զօրութեան ընդ խաչ քո ետուր մեզ քրիստոս. և սովաւ յաղթեսցուք անօրէն թշնամւոյն։ Սա է աթոռ տէրութեան և ՚ի սմա է բազմեալ քրիստոս որդին աստուծոյ. և սո։ Սա է զէն յաղթութեան սրեալ արեամբ որդւոյն աստուծոյ, և սո։ Սա է սեղան սըրբութեան և ՚ի սմա է պատարագեալ քրիստոս գառն աստուծոյ, եւ

սովաւ յաղթեսցուք։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ։

Սա է կարապետ յաւուր գալստեան փրկչին. և պսակ պարծանաց հա-

ւատացելոց. և սովաւ։

Այժմ եւ միշտ։

Ընդ հոգւոցն արդարոց կատարելոց, և զհոգիս ծառայից քոց հանգո ընդ սուրբս քո մարդասէր։

Ալէ՛․ ալէլու՛։ Մերձեցին խնդրուածք իմ առաջի քո Տէր, ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս։

Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր, եւ բանիւ քով փրկեա զիս։

Աւետ․ տաղ․ երգ

Խաւար մեղաց հալածեց․ Տն․ յեղ 38։

Դկ․ Հայր անսկիզբն բարեխնամ մարդասէր որ ստեղծիչդ ես հոգւոց և մարմնոց, յիշեա զննջեցեալսն մեր և հանգո ընդ սուրբս քո։ Որդիդ միածին որ գթածդ ես առ ամենեսեան և խաչիւ և արեամբ գնեցեր ըզքո ժողովուրդս, յիշեա ըզգինս արեան քո տէր և հանգո ընդ սուրբս քո․ Հոգիդ ճշմարիտ, որ աղբիւրդ ես անսպառելի․ և լցուցիչ ամենայն բարութեանց․ յիշեա զննջեցեալսն մեր և հան։

Մնծ․ Ըզքեզ աստուածած․ Տն․ յեղ 82։

Խչ․ Սուրբ զխաչ քո շնորհ․ Տն․ յեղ 178։

Փառք Հօր. Այժմ և՛՛։ Տե. յեղ 179։

Ալէլու՛՛. Ալէ՛՛։ Ի խորոց կարդացի առ քեզ Տէր, Տէր, լուր ձայնի իմում։
Եղիցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօթից իմոց։

Աւետ. ապս երգ.

Դաւանիմք ընդ սրովբէից. Տե. յեղ 35

ԿԱՐԳ

ՅՈՒՂԱՐԿԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Դատեա տէր զայնոսիկ, որք։ Տե. յեղ 16.

Ես ասացի, 'ի վերանա՛լ յինէն աւու՛րց իմոց տէ՛ր օգնեա՛ ինձ միա՛յն մա՛րդասէ՛ր։ Զչարչարա՛նս խաչի՛ և մահու յանձըն ա՛ռեր տէ՛ր, օգ։ Բարեխօսութեա՛մբ սուրբ աստուածածնի և մի՛շտ կու՛սի. տէ՛ր, օ՛գ։

Ամե՛նասուրբ երրո՛րդութեանդ երկրպագե՛ն զօրք ե՛րկնայինք, եւ

ստեղծուածք անմարմատ ձեռամբդ փա-
ռաւորելով զտէրութիւնդ քո հա-
նապազ։ Ամենազօր խաչիւ քո տէր
երկըրպագեսցուք, որով բարձեր ըզ
դատակնիք մահու քո արարածոցս փա։
Ամենօրհնեալ աստուածամայր մարի-
ամ․ քերովբէական աթոռ արարչին
մերոյ տընօրէնութեան, զոր երա-
նեն ամենայն ազինք հանապազ։

Բանն որ ընդ հօր էութ․ Տե․ ջէջ 150 ։

Յիսուս միածինն անմահու․ Տե․ ջէջ 177։

Տէր որ ՚ի մէջ լերինն աղբերա-
ցուցեր զջուրն ՚ի վիմէն։ Տէր ՚ի
սըրտէ իմմէ հան ինձ արտասուս ա-
պաշխարութեան։ Զի կեցից և ա-
պաշխարութեամբ ապրեցայց ՚ի հան-
դերձեալ քոց դատաստանաց։

Է անուն տեառն օրհնեալ յայ-
սըմհետէ մինչև յաւիտեան։ Եւ

Եղիցի անուն տեառն օրհնեալ յայ-
սմհետէ մին ։ Փառաւորեալ անուն
տեառն օրհնեալ, յայսմհետէ մին ։

Ո՞ք կոչեցեր ըղձեռացեալսն ՚ի
հարսանիս քո միածնին ըմպել զբա-
ժակն իմաստութեան ՚ի ձեռն սրբոյն
գրիգորի· բարեխօսութեամբ սորա
ողորմեա մեզ աստուած ։ Ո՞ր գե-
րագոյն քան ըզբնութիւն չարչարա-
նօք քո ընտրելոյն, դարձուցեր զմո-
լորեալսն ՚ի գիտութիւն ճշմարտու-
թեան, բարե ։ Ո՞ր ՚ի վիրապն ան-
դընդային ջաղխեր նովաւ զգլուխ
վիշապին, ՚ի գբի ներքնումն իջմամբ
նորին բարձրացուցեր զմեզ ՚ի յեր-
կինս· բարե ։

Յարեար երևեցար առաքելոցն և
մեզ փրկիչ ողորմեա ։ Քեզ քրիս-
տոսի թագաւորի անմահի· երկիր-
պագանեմք և զյարութիւնդ քո փա-

ռաւորեմք ։ Փառք փրկչիդ և մի-
ածնիդ անմահի, փրկեալ զժող-
վուրդս քո․ զոր ըստացար պատուա-
կան արեամբըդ քով սրբով ։

Աղբիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիդ իջեալ 'ի բարձանց․ զանապա-
կան պարգևըս քո բաժանեցեր
յառաքեալսն ։ Որ 'ի վերայ ջուրցըն
գոլով ստեղծանէիր զարարածս․ իջ-
եալ 'ի ջուրս աւազանին ծնանիս
որդիս աստուծոյ ։ Որ զարդարեալ
նորոգես միշտ ըզնոր քո զեկեղեցի․
պէս պէս շնորհաց քոց պարգևօք
փայլին մանկունքը սորա ։

Իքեզ եմք ապաւինեալ․ Տե․ յէջ 178․
Էջ միածինն 'ի Հօրէ և․ Տե․ յէջ 318․

Այժմ եւ միշտ ։

Ընդ սուրբըս քո դասեալ, և ընդ
արդարոցըն պըսակեա․ 'ի տեղի անկե-
լոյ հրեշտակաց ըզննջեցեալսըն

մեր կա՜րգաւորեա՛․ որ ողորմա՛ծդ ես յա՛մենայնի՛։

Քարոզ « Վասն 'ի վերուստ » տե․ յէջ 52։
Աղօթք․ Գիրք և այլ

ՍԱՂՄՈՍ

Ալէ․ ալէ։ Ձայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի, ձայնիւ իմով առ Աստուած և նայեցաւ առ իս։

Աւետարան։ Այլ․ Քարոզ․ «Վասն ուղղելոյ։ Տե․ յէջ 53։

Աղօթք և այլ Երգ․

Նրբատեալ կանանցն իւղա․ Տե․ յէջ 40։

Արարիչ և մարդասէր․ Տե․ յէջ 44։

ԵԿԵՂԵՑԻՈՑ ԿԱՐԳ ՆՆՋԵՑԵԼՈՑ

Գկ․ Բա՛նդ աստուա՛ծ որ 'ի ծո՛ց Հօր վասըն մերո՜յ փրկութեա՛ն 'իջերկնից խոնարհեցար, զի զմեզ նորոգեսցես 'ի կեանս․ աստը՛ւած հա՛րցըն մերո՛ց։ Որ հանդերձեալ ես գա՛լ փառօ՛ք հօր զարթուցանե՛լ ըզննջե՛ցեալսըն 'ի սուրբ ա՛նունըդ քո․ նո՞րոգե՜ա

և ըզմեր ներնջեցեալսն․ ասա։ Անմա-
հութեա՛նց տըւող քրիստոս և պա՛ր-
գևիչ կենդանութեան, ՚ի միաման-
գա՛մ գալստեանն և յաշխարհակա՛ն
ատենին թողութիւն շնորհեա մեր
ներնջեցելոցն․ աստուած։ Որ նստի
ընդ աջմէ հօ՛ր ծընողի իւրոյ և մար-
դասիրապէ՛ս խընամէ՛ զարարածս,
բա՛րձր արարէ՛ք ըզնա յաւիտեա՛ն։
Որ զհողացեա՛լ բնութիւն մա՛րդկան
նորոգէ՛ իւր աստուա՛ծութեամբն,
և՛ կենագործէ ՚ի կեանս անմահ․ բա՛րձ։

Լեառըն վիմածի՛ն, աղբիւր յորդա-
ռատ, բա՛րունակ ծաղկեա՛լ․ այգի վա-
յելո՛ւչ, սրովբէ հողեղէն․ րաբուն-
ւոյ բանի՛ն, տուն տնօրէնութեա՛ն,
տաղաւար հոգւոյն, առ ծնեալն ՚ի
քէ՛ն միշտ բարեխօսեա անդա՛դար
հայցմամբ շնորհել զթողու՛թի՛ւն մեր
ներնջեցելոցն։ Փափկութեան դրախ-

տի՛ն բացո՛ղ բանալի, քրի՛ստոսի բար-
ձո՛ղ նմանող երկնից, սափո՛ր ոսկե-
ղէ՛ն լի մանանայի՛ւ, գաւազան ծաղ-
կեա՛լ յարմատոյն յեսսեա՛յ, տաճա՛ր
լուսոյ մայր, առ ծնեալն 'ի քէ՛ն։
Ցօղ քաղցրածաւա՛լ, ցանկալի զըւարթ-
նոցն, նիւթեղէն սրո՛վբէ՛. գեղ մար-
գարտափա՛յլ, հիմն ե՛կեղեցւոյ. մա-
քուր աղաւնի՛. ամպ հովանաւո՛ր սուրբ
կոյս մարիամ. առ ծնեալն։

Ո՛վ պահապան ո՛ր ծա՛գեցար յե-
դեմայ, նշան յաղթութեա՛ն ընդ-
դէմ անե՛րեւոյթ թշնամւո՛յն։ Դու
փակելոյ դրախտի՛ն բացող եւ ա-
ռաջնորդ ա՛ւազակին. որ զբոցեղէ՛ն
սուրըն կապտեա՛ց ա՛նեղին հրամա-
նա՛ւ։

Փառք Հօր և Որդւոյ։

Քեւ ցնծա՛ն ըստորայինքս ամենայն
'ի մի՛ւսանգամ քո գալստեանն. և յա-

ւէ՛ժ զուարճանա՜ն դասք ա՛նմարմ-
նոցն առ էի՟ցս ։

Այժմ և միշտ և ։

Ըզգի՛նս արեան քո յի՛շեա կենա՛գոր-
ծո՛ղ աշխարհի, և հանգստեա՛ն արժա-
նաւորեա՜ յերո՛ւսաղէմըն վերի՟ն ։

Գիրք և ողջ Սաղմոս

Ալէ. ալէ։ Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ըն-
կալար զիս և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ
յիս ։

Աւետարան և ողջ Քարոզ

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զՏէր ա-
ղաչեսցուք ։
Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յան-
ցանաց սորա և մեր. զՏէր աղ։
Վասն առաջնորդելոյ սմա յանսատուեր օթևանս
զոր պատրաստեաց որդին միածին 'ի տան հօր
իւրոյ, զՏէր աղ։
Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն, եւ
վերանալ ընդ առաջ Փրկչին, զՏեր ա։
Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիւ յաջակողմեան
դասուն. զՏէր ա։
Եւ ևս միա։ Զանձինս մեր։ Ողորմեաց։

Աղօթք և այլ. Երգ.

ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ ԿԱՐԳ

Այ. Որ անճառ տնօրէնութեամբ
'ի փրկութիւն ազգի մարդկան խո-
նարհեցար բանդ աստուած, այսօր
հանգո և ըղձեր ընդննջեցեալն
ընդ սուրբս քո, որ միայնդ ես
մարդասէր: Որ անչարչարելիդ մար-
մնով երկիր կամաւ 'ի չարչարանս,
և 'ի խաչին բևեռեցար հեղեր
զարիւնդ 'ի փրկութիւն, այս: Որ

Թաղմամբ երեքօրեայ ընդունու-
թիւն մահու լուծեր, և կոխեցեր
զիշխանն մահու եւ փրկեցեր ըզ
նընջեցեալսն այսօր։ Որ հրաւիրե-
ցեր յանմահութիւն զազգս մարդ-
կան, անմահութեան բաշխօղ քը-
րիստոս աղաչանօք աստուածած-
նին, այսօր հան։

Դյ. Տեսեալ ըզքեզ մահու
լուծան. և դըժոխոց սասանեալ դռո-
ղային որ ըզմահ մահու ծանու-
ցեր մահ։ Որ հոգւովըդ քով սըր-
բով ծանուցար քո արարածոցս, որ
էնդ և եոդ, եւ էդ աստը-
ւած։ Հովանացեալ սուրբ հոգւոյն
'ի վերայ քո սուրբ կոյս մարիամ. որ
ծընար մարմնով ըզբանն աս-
տըւած։

Դկ. Որ յանէից ստեղծող դո-
յից արարչական կից հօր բանդ աստը-

ւած, Թողութիւն շնորհեա ննջեցելոց քոց ծառայից. յորժամ գաս դատել զոր անարատ ձեռօք ստեղծեր։ Որ ի հօրէ առաքեցար և մարմնացար ի սուրբ կուսէն. Թողութիւն շնորհ. Որ ի խաչին անշնչացար զմահու լուծեր զիշխանութիւն. Թո։ Որ պսակիչդ ես քոց սրբոց, և անվախճան բարեաց բաշխող. Թողութիւն շնորհեա։

Դչ. Ահագին է օրըն դատաստանին, և դողումն առաջի բեմին, սարսափին հրեշտակք սասանի երկիր. զննջեցեալսն մեր մի անտես առներ յահագին աւուրըն դատաստանին բարեխօսութեամբ սուրբ աստուածածնին։ Բանին դրունք երկնից բարբառին հրեշտակք. բանին գերեզմանք բորբոքի գեհեանն. ըզնընջեց։ Գալարին երկինք որպէս

մա զաղաթ. զերազոյն զոչէ փող
զաբրիէլեան. զերամպանծ լուսով
զարդարին արդարքն. ըզնըն։

Դ·յ· Անըսկիզբն աստուած սկիզբն
արարչութեան, 'ի հողոյ ստեղծեր
ըզմարդն առաջին, գործել և պահել
յանպատում 'ի կեանս. իսկ 'ի ստուն-
գանել հրամանի քո տէր. ըզվըճիռ
մահու 'ի վերայ եդեալ, հող էիր
անդրէն եւ 'ի հող դարձցիս. եւ
այժմ աղաչեմք զստեղծողդ ամենից.
ընկալ և հանգո զհրաժարեալ հոգիս
յեօթնաստեղեան լուսեղէն խորանս,
ուր ժողովքն են սըրբոցն 'ի խաղա-
ղութեան, հոգւով հեզովթեամբ
յերկնից բարութինան։ Ոսկի եղ-
եալս անպիտանացայ, գեղեցկայար-
մար շինուածոյս քակտումն. իմաս-
տունըս յիմարեցայ, 'ի յալեաց մե-
ղաց յոր ընկղմեցայ. և այժմ։ Կո-

չո՛ղն եհա՛ս վերին կո՛չողի՛ն, կոչնատէրն ա՛հե՛ղ կոչո՛ղն ահաւո՛ր. դատաւորն անաչա՛ռ դատաստանի՛ն արդա՛ր. հրեշտակք անո՛ղո՛րմք դասին զմեղաւո՛րս. եւ այժմ:

ԿԱՐԳ

ՀԱՐՍԱՆԵԱՑ

ՆՇԱՆԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Բյ. Այսօր նշա՛ն սուրբ խա՛չին 'ի յերկրի՛ երեւեալ օրհնեցէ՛ք եւ բարձր արարէ՛ք զնա՛ յաւիտեա՛ն:

Նշանաւ ամենայաղթ. Տե. յէջ 387.

Ի յամուլ երկրէ այսօր բուսաւ մեզ բարեբեր բո՛յսն բարի. շուշան հով-

տա՛ց ծաղիկը՛ն դա՛շտա՛ց միամայրն մարիամ արմատ տնկո՛յն ա՛նմա՛հո՛ւթեան. աղաչանօք սոցա՛ խնայեա՛ ՚ի՜ մե՛զ:

Քարոզ. Ս. Խաչիւս: Աղօթք. Պահպանիչ. Եւայլն:

ՀԱԼԱՒԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Զքրիստոս լծագաւորն. Տե. յէջ 176:

Այսօր երկնայինքն ու. Տե. յէջ 309:

Որ զմիաբանեալսն յաշտարակին բաժանմամբ լեզուացըն քակեաց. այսօր ըզբաժանեալ լեզուս ազգաց միաբանեաց դարձեա՛լ ՚ի սուրբ վերնատունն. ամենայն հոգիք օրհնեցէ՜ք զհոգին աստուծո՛յ: Ո՛ր էջ հոգին տեառն ե՛ւ առաջնորդեաց երկոտասան ցեղիցն ի՛սրայէլի՛ ՚ի յա՛նապատին. այսօր երկոտա՛սան առաքելոցն առա՛ջնորդէ՛ ՚ի յաւետարանն. ամե֊

նայն հոգիք օրհ։ Որ ելի՛ց հոգին տեառն զբնսելիէ՛լ ճարտարապետ խորանին․ այսօր չինէ զմարդիկ խորա՛ն սուրբ երրորդութեան․ ամէն։

Ուրախ լեր մայր լուսոյ մարիամ․ երկիր բա՛նաւոր արե՛գակա՛նն օթարան․ լեր բարեխօս վասն անձանց մերոց։ Խընդա տաճար բանի՛ն աստուծոյ․ բարձող տր՛րտմութեա՛ն նախամօրն եւայի, լեր բարեխօ՛ս։ Ցընծա իմա՛նալի՛ արե՛ւելք․ քանզի քե՛ւ ծագեաց մեզ լո՛յս երե՛սաց քրիստոս․ լեր բարեխօս։

Ի՞ վերայ վիմի հաւատոյ շինեցեր ըզքո սուրբ զե՛կե՛ղե՛ցի․ ըզսա պա՛հեա ՚ի խաղաղութեան։ Ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն ՚ի բնակարանըս հրեշտակաց եւ մարդկան քաւա՛րան․ տուր սըմա զանշարժ քո զխաղաղութի՛ւն։ Ի՞ տաճարի փառա՛ց սըր-

բո՛ւթեա՛ն քո՜ քեզ ե՛րգեն մանկունք. տուր սոցա զառա՛տ քո զո՛ղորմութիւն։

Կամ ––– «Օրհնեցէք մանկունք». Տե՛ս յէջ 357։

Փառք Հօր և։ Այժմ և միշտ։

Սիրո՛յ անմահ փեսայի՛ն եղե՛ր դու մայր մարիամ. բարե՛խօսեա վասն մեր ՚ի յա՜յնմ աւուր ահեղի՛ն։

Աղօթք. Սուրբ խաչիւս։ Պահպանիչ. եւայլն։

ՊՍԱԿԻ ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ

Գլ. Նա՛յեա՛ ՚ի մեզ և ողորմեա մեզ Քրիստոս, որ ո՛ւնիս բա՛զում գթութի՛ւն։ Ո՛ր հա՛յրդ ե՛ս որբոց և դա՛տաւոր այրեաց Քրիստոս. որ ու։ Որ պսակի՛նդ ես սրբոց. լո՛ւր և մե՛զ աղօթից սոցա՛ Քրիստոս. ո՛ր։

Մայր և կոյս անաղախին Քրիստոսի ո՛ր բարեխօսդ ես մի՛շտ աշխարհի.

քեզ երանեն ամենայն ազգք։ Մաքուր աղաւնի և հարսն երկնից Մարիամ. տաճար և աթոռ աստուածոյ բանին. քեզ երանեն։ Քեզ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողեղէնքս, և քեւ մերձեցաք 'ի փայտըն կենաց. քեզ երանեն։

Յաղթող և զնոր օրհն. Տե. յէջ 379։

Ժամամուտ. Զխաղաղութիւն։ Տե. յէջ 322։

Ճաշու. Ուրախ լեր սուրբ. Տե. յէջ 315։

Փառք Հօր եւ Որդւոյ։ Այժմ և միշտ։

Ուրախ լեր բերկրեալդ. Տե. յէջ 316։

Սուրբ Աստուած, սուրբ և հզօր, սուրբ եւ անմահ՝ որ մարմնացար վասն մեր ողորմեա մեզ։

ՔԱՐՈԶ

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխարհի եւ հաստատութեան սրբոյ եկեղեցւոյ զՏէր աղաչեսցուք։

Վասն ամենայն սուրբ եւ ուղղափառ Եպիսկոպոսաց զՏէր աղա″։

Վասն հայրապետին մերոյ Տեառն (այս անուն) կենաց եւ փրկութեան հոգւոյ նորին զՏէր ա՛՛։

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սարկաւագաց՝ դպրաց եւ ամենայն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյ զՏէր աղա՛՛։

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց եւ զօրաց նոցին զՏէր աղաչեմ՛՛։

Եւ ևս միա՛՛։ Զանձինս մեր։ Ողորմեաց։

Գիրք Ն. ապա

Ալէ՛՛. ալէ՛՛։ Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ ի հանդերձս ոսկեհուռս զարդարեալ և պսակեալ։

Ս. Աւետարան։ Հաւատամք։ Տե. յէջ 76։

Քրզ. Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր։ Տե. յէջ 53

Աղօթք Ն. ապա Շար.

Բկ. Ով երանելիդ ամենեցուն տիեզերական իշխանութեամբ ընկալար ՚ի քրիստոսէ ըզգլխագ պարծանաց. ով սըմբատ մեծ թագաւոր վասըն մեր բարեխօսեա առ թագաւորըն երկնաւոր։ Որ քոյին սուրբ աղօթիւքըդ վանեցեր ըզթըշ-

Նամին, կոխելով ըզսատանայ ընդ
երկնայինսըն դասեցար. ո՜վ աբ-
գար մեծ Թագաւոր վա։ Ուստի եւ
մեք հաւատացեալքս տօնեմք զձեր
յիշատակս, օրհնութիւն առաքելով
ըզձեզ պսակողին. ո՜վ տըրդատ մեծ
Թագաւոր և աշխէն մեծ Թագուհի,
վասն մեր բարեխօսեցէք առ Թագա-
ւորն Երկնաւոր։

Ի յղանալն տես նաև «Արեգականն արդար»։ Տես յէջ 108։

ԿԱՐԳ ԹԱԳՎՈՐԱՑԻ

Գկ. Այսօր մարտիրոսաց դասքըն
ցնծացեալ բերկրին ընդ առաջ տեա-
ռըն քրիստոսի որդւոյն աստուծոյ։
Ձայն ի յերկնից վըկայեալ ասէ. ե-
կայք օրհնեալըք հօր իմոյ, ժառան-
գորդք երկնից խորանացն։ Լըցէք
ըզտեղի անկելոցն ապստամբողական

Թշնամւո՞յն, որ 'ի՜ յերկնից վա՛յր
անկեա՜լ։

Մայր և կոյս աղախին․ Տե․ յէջ 403։

Յաղթող և զնոր օրհն․ Տե․ յէջ 379,

Փառք Հօր և Որդւոյ։ Այժմ և միշտ։

Անթառամ պսակըն ձե՛զ աւա՛նդ-
եալ մընայ քա՛ն զականըս պատուա՛-
կանս գերա՛գոյն հրաշիւք․ ո՜րք վա՛ն-
եալ ըզթ՛շնամի՜ն խո՛րտակեցի՜ք։

Գիրք․ Աւետարան Ե․ առա․ Քարոզ։

Լո՛ւիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց․ ընկալ-
ցի զխնդրուածս սրտից մերոց, թողցէ զյանցանս
մեր՝ ողորմեսցի 'ի վերայ մեր։

Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն ժամ
մտցեն առաջի մեծի տէրութեան Նորա։

Եւ Նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով եւ
արդարութեամբ վաստակել 'ի գործս բարեաց։

Զի զողորմութեան զշնորհն իւր արասցէ 'ի վե-
րայ՝ մեր Տէրն ամենակալ, կեցուսցէ և ողորմեսցի։

Աղօթք։ Ս. խաչիւս։ Պահպանիչ։

ՎԵՐՋ

ՑՈՒՑԱԿ ԳԼԽՈՑ

ՎՐԻՊԱԿՔ

Էջ	Տող	Սխալ	Ուղիղ
10	6	Աստըծոյ	Աստուծոյ
16	14	'ի խաւարի	'ի խաւար
28	20	յին	յիս
49	13	զգին	զգինս
60	11	պակաս	բարութեանց, աղբիւր են
96	10	80	74
110	18	աձուկ	անձուկ
245	4	238	239
248	4	238	239
272	22	պակաս	262
287	19	աուն	տուն
295	22	իչխանք	իշխանք
296	3	համբարցձին	համբարձցին
321	12	Աւետարան. տպ.	Աւետ. տպ. Հոգւոց
347	14	90	99
874	14	22	221
385	17	362	239
427	18	'ի վերուոտ	'ի վերուստ
438	1	զլուսոյն	ը լուսոյն
439	12	իւրանց	իւրեանց
441	8	162	126

